

INFORMACE
o činnosti daňové a celní správy
České republiky

za rok 2009

Praha, květen 2010

Obsah

ÚVOD	2
A. INFORMACE O ČINNOSTI DAŇOVÉ SPRÁVY ČR ZA ROK 2009	7
I. ÚVOD	8
II. VÝSLEDKY DAŇOVÉHO ŘÍZENÍ	11
III. OSTATNÍ AGENDY	43
IV. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	52
V. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE DAŇOVÝCH SPRÁV A STYK S VEŘEJNOSTÍ	60
VI. INFORMATIKA	64
VII. PERSONALISTIKA	71
VIII. HOSPODÁŘENÍ DAŇOVÉ SPRÁVY	78
IX. KONTROLNÍ A DOHLÍDKOVÁ ČINNOST	83
X. SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM	84
XI. ZÁVĚR	86
B. INFORMACE O ČINNOSTI CELNÍ SPRÁVY ČR ZA ROK 2009	88
I. ÚVOD	89
II. VÝSLEDKY DAŇOVÉHO A CELNÍHO ŘÍZENÍ	90
III. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	124
IV. INFORMATIKA A STATISTIKA	133
V. PERSONALISTIKA	143
VI. FINANCE	147
VII. PROVOZNÍ ZABEZPEČENÍ CELNÍ SPRÁVY	154
VIII. INTERNÍ AUDIT, KONTROLNÍ ČINNOST	156
IX. SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM	159
X. VZTAHY S OBCHODNÍ I LAICKOU VEŘEJNOSTÍ	160
XI. ZÁVĚR	161

Úvod

Celosvětová hospodářská krize se promítla i do oblasti výběru daní a cel v roce 2009. Ministerstvo financí jako každoročně v tomto období analyzovalo fiskální příjmy z této oblasti a předkládá Vládě České republiky a veřejnosti souhrnný materiál „*Informace o činnosti daňové a celní správy České republiky za rok 2009*“.

Na Ministerstvu financí byla schválena Koncepce vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů (JIM), kterou se konkretizuje postup při realizaci Projektu JIM. Projekt JIM předpokládá vytvoření jednoho výběrního místa pro daně, clo a veřejnoprávní pojistné. Pokračují práce na novém zákoně o daních z příjmů. Dne 3. září 2009 nabyl platnosti zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, který nabude účinnosti 1. ledna 2011.

Nyní k samotné struktuře daňové správy České republiky. Tato je tvořena třístupňovou soustavou orgánů skládající se z Ministerstva financí, finančních ředitelství a finančních úřadů. Finanční ředitelství a finanční úřady dohromady tvoří územní finanční orgány (ÚFO). Ministerstvo financí je ústředním orgánem státní správy pro daně, poplatky a clo, a to jako správní úřad s celostátní působností. Řídí finanční ředitelství a jejich prostřednictvím finanční úřady a podílí se na výkonu správy daní. Ústřední finanční a daňové ředitelství (ÚFDR), v jehož čele stojí vrchní ředitel skupiny, podřízený náměstkovi ministra, je organizačním útvarem Ministerstva financí. Finančních ředitelství je celkem osm, dohromady řídí 199 finančních úřadů. Územní působnost finančních úřadů je vymezena odkazem na správní obvody obcí s rozšířenou působností. Finanční ředitelství a finanční úřady mají postavení správních úřadů a organizačních složek státu. Finanční ředitelství jsou dále účetními jednotkami a jsou tedy příslušné hospodařit s majetkem státu, a to rovněž za podřízené finanční úřady, které účetními jednotkami nejsou.

Finanční úřady zejména vykonávají správu všech daní, kromě spotřebních, podle zákona o správě daní a poplatků (ZSDP), přičemž fungují jako prvoinstanční orgán. Finanční ředitelství zejména řídí finanční úřady, vykonávají správu daní v rozsahu stanoveném zákonem a přezkoumávají rozhodnutí finančních úřadů vydaná ve správních řízeních. Struktura finančních ředitelství je odvozena od druhů daní, resp. dalších agend, naopak struktura finančních úřadů vychází z jednotlivých fází daňového řízení.

S účinností od 1. ledna 2010 došlo ke zrušení 22 pracovišť finančních úřadů, které byly dosud upraveny vyhláškou č. 541/2006 Sb., kterou se zřizují pracoviště finančních úřadů. Tato vyhláška byla zrušena a nahrazena vyhláškou č. 492/2009 Sb., o zřízení pracoviště Praha-východ Finančního úřadu v Brandýse nad Labem-Staré Boleslavi. Pracoviště uvedené v názvu vyhlášky tak zůstalo jediným ze stávajících pracovišť, které bylo zachováno i nadále.

Schválený počet zaměstnanců územních finančních orgánů v roce 2009 ve výši 15 598 byl na stejné výši jako schválený počet v roce 2008. Od 1. 7. 2009 došlo v důsledku optimalizace zaměstnanců ke změnám ve schváleném počtu zaměstnanců na jednotlivých finančních ředitelstvích. Schválený počet zaměstnanců stanovený k 31. 12. 2009 na 15 598 zaměstnanců byl ke stejnému datu plněn pouze na 98,7%. Skutečné celkové výdaje rozpočtu pak k 31. prosinci 2009 činily 7 983 688 tis. Kč (98,6% upraveného rozpočtu). Proti loňskému roku byly výdaje letošního roku o 54 863 tis. Kč vyšší (tj. o 0,7%).

Celní správu České republiky (dále jen „celní správa“) nadále tvoří Generální ředitelství cel (GŘC) s pozicí správního úřadu s celostátní působností podřízeného Ministerstvu financí, dále osm celních ředitelství a jim podřízených 54 celních úřadů s územní působností vymezenou odkazem na správní obvody obcí s rozšířenou působností. GŘC

je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Celní ředitelství a celní úřady mají ve věcech hospodaření s peněžními prostředky a jiným majetkem státu postavení vnitřní organizační jednotky GRČ. Celní správa je bezpečnostním sborem. Činnost celní správy zapadá do systému celního dohledu nad zbožím v rámci jednotného celního území Evropské unie a při realizaci tohoto dohledu postupuje podle jednotných celních předpisů Společenství. Orgány celní správy mají v zákonem stanovených případech postavení policejního orgánu.

Celní správa je výhradním správcem spotřebních daní. Součástí obecné správy spotřebních daní je také dozor nad dodržováním předpisů o nakládání s vybranými výrobky při jejich výrobě, skladování a dopravě. Celní správa vybírá a vymáhá peněžité plnění uložená jinými orgány – vykonává tzv. dělenou správu (nestanoví-li zákon, že ji výjimečně vykonávají ÚFO). K 1. 1. 2008 s účinností zákonů o dani z pevných paliv, dani ze zemního plynu a dani z elektřiny je celní správa výhradním správcem i u těchto daní.

Orgány celní správy současně vykonávají řadu dozorových, kontrolních a preventivních kompetencí, např. kontroly v rámci Společné zemědělské politiky, kontroly zboží dováženého nebo nacházejícího se na území ČR a s tím spojenou ochranou společnosti a trhu, dohled nad pohybem zboží v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně, kontroly v oblasti práv duševního vlastnictví, odhalování obchodních podvodů v oblasti mezinárodní výměny zboží a podvodů při oběhu výrobků podléhajících spotřební dani, realizaci vymezených opatření boje proti terorismu a praní špinavých peněz. Celní správa se dále podílí na výkonu státního dozoru v silniční dopravě a vykonává kontrolní činnosti v oblasti výkonového zpoplatnění a elektronického mýta, dovozu odpadů, kontroluje legální zaměstnávání cizinců, plní povinnosti spojené s vedením databáze údajů o zahraničním obchodu, zahrnující celý oběh zboží jak se státy EU (Intrastat), tak s třetími zeměmi. Na mezinárodních letištích jsou celní orgány spoluodpovědné za systém ochrany vnější hranice EU. Celní správa je zapojena do plnění úkolů Integrovaného záchranného systému.

Počet systemizovaných míst celní správy k 1. lednu 2008 činil 6 690 a pro rok 2009 pak stanovil stejný počet systemizovaných míst. V souvislosti s plněním usnesení vlády ze dne 8. června 2009 č. 715 o střednědobých výdajových rámcích vlády na léta 2010 až 2012 snížila celní správa k 31. 12. 2009 počet systemizovaných míst celkem o 421, z toho 381 v kategorii celník a 40 v kategorii občanský zaměstnanec. Skutečné celkové výdaje rozpočtu za rok 2008 činily 4 662 mld. Kč a za rok 2009 pak 4 923 mld.

Daňová správa, celní správa i Ministerstvo financí podobně jako v předchozích letech pokračovaly v systematické činnosti vedoucí k rozvoji oblasti mezinárodních vztahů a jejich modernizace (např. výměny informací v oblasti daně z přidané hodnoty po vstupu ČR do EU, činnost směřující k automatické výměně informací v oblasti přímých daní a k rozšiřování počtu smluv o zamezení dvojímu zdanění). Hlavní prioritou Celní správy v roce 2009 pak bylo zajištění všech činností související s výkonem předsednictví České republiky v Radě EU v celní oblasti. Celní správa v rámci předsednictví zajišťovala činnost dvou pracovních skupin Rady EU-Pracovní skupiny pro celní unii (CUWP) spočívajícím v zpracování nového akčního plánu EU pro boj proti porušování práv duševního vlastnictví a Pracovní skupiny pro celní spolupráci (CCWP) spočívající v části vyhodnocení Doporučení Rady o uzavírání dohod mezi celními a policejními orgány. V rámci bezpečnosti informačních systémů celní správy byl nasazen systém sledování zboží podléhající spotřebním daním na nadnárodní úrovni. Byla nasazena nová aplikace na podávání elektronických daňových přiznání (eDAP) určena deklarantské veřejnosti. Daňová a celní správa se rovněž soustavně snaží o zvýšení komfortu pro daňové subjekty a zabezpečení cíle efektivního výběru daní a cel.

Celkový objem daní a cel vybraný v posledních šesti letech daňovou a celní správou ukazuje tabulka (nejsou zahrnuty údaje o DPPO u subjektů založených obcemi a kraji).

Výnos daní a cel v České republice (v mld. Kč)

Druh příjmu		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
DPFO (včetně srážkové daně)	FÚ	124,0	133,3	143,7	136,9	152,0	132,9	116,6
DPPO (včetně srážkové daně)*	FÚ	110,4	112,0	142,3	135,4	169,2	192,8	129,7
DPH	celkem	164,9	184,3	208,4	217,8	236,4	255,2	253,6
	FÚ	-76,2	42,1	204,9	217,4	235,9	254,9	253,5
	CÚ	241,1	142,2	3,5	0,4	0,5	0,3	0,1
Spotřební daně	celkem	84,2	95,8	110,4	119,5	138,9	132,9	131,0
	FÚ**	43,1	10,0	0,0	0,0	0,0	0,009	0,0
	CÚ	41,1	85,9	110,4	119,5	138,9	132,9	131,0
Clo	CÚ	10,3	7,5	6,2	6,3	7,4	7,2	1,4
Daň silniční	FÚ+CÚ	5,7	5,5	5,2	5,4	5,9	6	4,8
Daň z nemovitostí	FÚ	4,8	4,9	5,0	5,0	5,1	5,1	6,4
Daň dědická	FÚ	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Daň darovací	FÚ	0,6	0,8	0,8	0,6	0,7	0,3	0,2
Daň z převodu nemovitostí	FÚ	8,0	9,5	9,5	7,8	9,8	10,1	7,8
Ostatní příjmy, odvody a daně	FÚ+CÚ	5,0	5,3	5,4	5,1	5	4,3	3,8
Daňová a celní správa celkem		518,0	559,1	637,0	640,1	747,3	745,3	655,4
- z toho FÚ		225,4	323,4	516,8	513,7	576,5	606,7	522,9
- z toho CÚ		292,6	235,7	120,2	126,4	144,5	138,6	132,5
<i>Meziroční rozdíl inkasa všech daní a cel (v mld. Kč)</i>	FÚ+CÚ	34,3	41,1	77,9	3,1	107,2	-2,0	-89,9
<i>Meziroční indexy inkasa všech daní a cel (v %)</i>	FÚ+CÚ	7,1	7,9	13,9	0,5	16,7	-0,3	-12,1

*Bez vlastní daně u subjektů založených obcemi a kraji. **Dobíhající inkaso SD.

Shrnutí

Celkový objem daní a cel vybraný daňovou a celní správou se snížil v porovnání s rokem 2008 **zhruba o 89,9 mld. Kč**. U daňové správy se jedná částku 83,8 mld. Kč, což představuje meziroční snížení o 13,8%. U celní správy pak o pokles inkasa celkových příjmů ve výši 6,1 mld. Kč, což činí 4,4%.

V roce 2009 **skončil tříletý meziroční růst inkasa daně z příjmu právnických osob** z přiznání na **129,7 mld. Kč** (včetně srážkové daně). V meziročním srovnání 2009/2008 **se inkaso snížilo o 63 mld. Kč, tj. o 36,3%**. Kromě toho v roce 2009 poklesl i objem doměrků na DPPO z přiznání (0,64 mld. Kč) proti roku 2008 (3,46 mld. Kč) o 2,82 mld. Kč, tj. o 81,5%.

U daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání byl **zaznamenán výrazný meziroční pokles celorepublikového inkasa** z hodnoty 17,7 mld. Kč (rok 2008) na hodnotu 5,6 mld. Kč (rok 2009), tj. o **-12,2 mld. Kč**, tj. rozdíl 31,4%.

Inkaso **daně z přidané hodnoty** za rok 2009 činilo 253,6 mld. Kč (z toho celní úřady 0,148 mld. Kč). Proti roku 2008 to znamená pokles o 1,6 mld. Kč (0,6%). Příjmem státního rozpočtu je částka 176,7 mld. Kč (69,68% celkového inkasa) a z celkové rozpočtem stanovené částky (194,1 mld. Kč) je to 91%.

Celkový objem daňových nedoplatků evidovaných územními finančními ke konci roku 2009 dosáhl **98,5 mld. Kč**, z toho na daních **nové daňové soustavy** platné od 1. ledna 1993 činil **96,1 mld. Kč** (tj. **97,7%** k celkovému objemu nedoplatků) a na daních staré daňové soustavy platné do 31. prosince 1992 (dále jen „staré daně“) **2,3 mld. Kč** (tj. **2,3%** k celkovému objemu daňových nedoplatků). V porovnání s předcházejícím rokem

klesla celková kumulovaná výše daňových nedoplatků ze 100,5 mld. Kč na 98,5 mld. tj. cca o 2,1 mld. Kč. U celní správy činil celkový objem nedoplatků cla a daní 5,9 mld. Kč.

V roce 2009 dosáhl objem vymáhaných daňových nedoplatků **68 mld. Kč** a ve srovnání s rokem 2008 se zvýšil o **0,6 mld. Kč** (index 2009/2008 = 1,01). Podíl vymáhaných daňových nedoplatků k celkovému kumulativnímu objemu daňových nedoplatků vzrostl oproti roku 2008 o 2 procentní body na **69%**. Ve srovnání s rokem 2008 jejich objem vzrostl o **1,2 mld. Kč** na **17,4 mld. Kč**. Vývoj růstu objemu vymáhaných daňových nedoplatků v roce 2009 a v předchozích letech ukazuje ukazatel podílu vymáhaných daňových pohledávek k celkovému objemu evidovaných daňových nedoplatků za jednotlivé roky (v roce 2004 - 62,3%, v roce 2005 - 67,1%, v roce 2006 - 65,1%, v roce 2007 - 67,7%, v roce 2008 - 67% a v roce 2009 - 69%).

Počet evidovaných **daňových subjektů** se **snížil** o 107 532 (tj. o 1%) na 11 235 888 daňových subjektů, z toho počet aktivních daňových subjektů činil 9,3 mil. tj. 86,9% z celkového evidovaného počtu DS. Počet celních prohlášení na propuštění dováženého a vyváženého zboží do jednotlivých celních režimů se s výjimkou režimu tranzitu snížil oproti roku 2008 na 1 197 789, tj. o 18% celních prohlášení.

V roce 2009 bylo provedeno celkem **30 873** vytýkacích řízení a z toho **11 026** bylo ukončeno s vyčíslením rozdílu mezi původně deklarovanou daňovou povinností, nadměrným odpočtem nebo daňovou ztrátou a tím, co finanční úřady ve vytýkacím řízení vyměřily. Počet vytýkacích řízení oproti roku předchozímu poklesl cca o **13%** a naopak daňová povinnost vzrostla v důsledku vytýkacího řízení o **2 mld. Kč**. V rámci následných daňových kontrol vykonaných celními orgány (726 případů) byl zjištěn únik na cle a daních 94,7 mil. Kč.

Vybrané indikátory činnosti daňové správy:

	2006	2007	2008	2009
celkové příjmy vybírané DS jako % HDP	16,1 %	15,3 %	19,6 %	14,3 %
výše skutečně vybraných příjmů vybíraných DS vzhledem k odhadům schváleným ve státním rozpočtu	100,2 %	104,0 %	100,4 %	79,1 %
náklady na DS jako % příjmů vybíraných DS	1,4 %	1,3 %	1,3 %	1,5 %
příjmy DS na počet zaměstnanců DS (příjem na 1 zaměstnance)	37,4 mil.	42,8 mil.	39,5 mil.	34,1 mil.
počet kontrol s doměrkem větším než 10 000 Kč k celkovému počtu kontrol	16,1 %	17,5 %	17,6 %	18,7 %
kumulovaný počet nedoplatků ke konci roku jako % příjmů vybíraných DS v daném roce	19,7 %	16,9 %	16,6 %	18,8 %
podíl elektronicky podaných daňových přiznání na celkovém počtu podaných daňových přiznání	1,1 %	1,6 %	1,5 %	2,6 %

Vybrané indikátory činnosti Celní správy ČR:

	2006	2007	2008	2009
celkové příjmy vybírané CS* jako % HDP	3,9 %	4,1 %	3,8 %	3,7 %
výše skutečně vybraných daňových příjmů vybíraných CS vzhledem k odhadům schváleným ve státním rozpočtu				
- SPD	94,6 %	100,1 %	93,5 %	86,4 %
- clo*	100,0 %	116,7 %	169,2 %	87,5 %
náklady na CS jako % příjmů vybíraných CS	3,7 %	3,5 %	3,3 %	3,61 %
náklady na správu daní k vybrané 1 Kč daní**	0,00943	0,00898	0,01116	0,00904
příjmy CS na počet zaměstnanců CS* (příjem na 1 zaměstnance)	18,1 mil.	21,0 mil.	22,5 mil.	22,0 mil.
počet kontrol s doměrkem větším než 10 000 Kč k celkovému počtu kontrol	26,3 %	20,5 %	21,1 %	26,9 %
kumulovaný počet nedoplatků ke konci roku jako % příjmů vybíraných CS v daném roce				
- z dovozu	4,9 %	3,4 %	3,7 %	3,8 %
- vnitrostátní	1,2 %	1,8 %	2,0 %	2,3 %
podíl elektronicky podaných CELNÍCH příznání na celkovém počtu podaných celních příznání				
- dovozní režimy	75 %	61 %	62 %	92,8 %
- vývoz	80 %	90 %	94,5 %	95,9 %
- tranzit	82 %	87 %	86,5 %	99,9 %
podíl elektronicky podaných DAŇOVÝCH příznání na celkovém počtu podaných daňových příznání	-	-	0,2 %	1,2 %

* nezahrnují příjmy odvedené do EU

** náklady na CS jako % příjmů vybíraných CS dosahují vyšších hodnot s ohledem na skutečnost, že celní správa provádí kromě správy daní řádu dalších činností: v roce 2005 i 2006 3,7%, v roce 2007 3,5%, v roce 2008 3,3% a v roce 2009 3,61%.

Č.j.: 48/15 690/2010-481

I N F O R M A C E

o činnosti daňové správy České republiky

za rok 2009

I. ÚVOD

V roce 2009 byly daňovou správou zabezpečovány úkoly týkající se modernizace daňové správy, zejména úkoly související s vytvořením samostatné daňové správy.

Dne 3. listopadu 2008 byl usnesením vlády č. 1336 schválen materiál „Program Projektu vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů“ neboli tzv. Projektu JIM. Projekt JIM předpokládá vytvoření jednoho výběrního místa pro daně, clo a veřejnoprávní pojistné na bázi orgánů daňové správy.

Projekt JIM vychází ze závěrů a doporučení mise Světové banky, která během roku 2008 danou problematiku v ČR posoudila v rámci své technické asistence. Vytvoření samostatné daňové správy je při tom dlouhodobě vnímáno jako podmínka její další modernizace.

V rámci realizace Projektu JIM pokračovala spolupráce se Světovou bankou i v roce 2009, kdy byly uskutečněny dvě mise ve dnech od 16. do 27. února 2009 a ve dnech od 10. do 17. června 2009. Tyto mise Světové banky se věnovaly konkrétněji některým otázkám a cílům Projektu vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů.

S ohledem na skutečnost, že výše uvedený Program Projektu JIM předpokládá dosažení cílového stavu, tj. vytvoření JIM v plném rozsahu, k 1. lednu 2014, a s ohledem na potřebu aktuálního prohloubení modernizace daňové správy, přichází v úvahu též vytvoření samostatné daňové správy podřízené MF bez integrace výběru ostatních příjmů, a to ještě před vytvořením JIM, což by zajistilo dosažení některých klíčových efektů v časovém předstihu (při současné kompatibilitě s budoucím vytvořením JIM).

S ohledem na uvedený delší časový horizont realizace Projektu JIM se Ministerstvo financí snažilo v průběhu roku 2009 předložit ke schválení návrh novely zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, případně návrh nového zákona o Finanční správě ČR, který by řešil vytvoření samostatné daňové správy podřízené MF. S ohledem na změnu vlády v 1. polovině roku 2009 byla legislativní činnost na určitou dobu pozastavena, a také proto se nepodařilo realizovat záměr osamostatnění daňové správy již s účinností od 1. 1. 2010.

U daně z příjmů právnických osob došlo v roce 2009 po tříletém meziročním nárůstu inkasa k jeho výraznému poklesu. Částka inkasa ve výši 110 543 mil. Kč, vybraná finančními úřady v České republice v roce 2009 se snížila pod úroveň dosaženou již v roce 2005 (137 432 mil. Kč).

U daně z příjmů fyzických osob podávajících daňové přiznání došlo v roce 2009 k výraznému poklesu inkasa oproti stavu roku 2008 (o –12 184 mil. Kč). U daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků pokračoval trend mírného poklesu inkasa započatý v roce 2008.

Na výši inkasa daní z příjmů se spolu s legislativními změnami, přijatými zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, nejvýrazněji podílela realizace opatření, která byla součástí Národního protikrizového plánu, přijatého usnesením vlády č. 204 ze dne 16. 2. 2009.

S prohlubujícím se ekonomickým poklesem naopak rostly nároky na výkon správy daní z příjmů. Výrazně se zvýšily počty daňových přiznání v souvislosti se zahájením insolvenčních řízení, počty žádostí o posečkání daně nebo její zaplacení ve splátkách a počty

žádostí o stanovení záloh jinak. K nárůstu došlo též u žádostí o vrácení daňových přeplatků, resp. o jejich použití na úhradu jiné daně.

V roce 2009 se správci daně museli vypořádat se zásadní změnou judikatury při posuzování lhůt pro vyměření daně (teorie 3+0) a s novelami zákona o správě daní a poplatků (nově stanovenou povinností odůvodňovat rozhodnutí o vyměření a odkladnými účinky dodatečného vyměření daně na základě daňové kontroly). Zvýšené nároky na výkon správy daní vyvolal též přechod na doručování rozhodnutí a dalších písemností souvisejících s daňovým řízením prostřednictvím datových schránek.

Inkaso daně z přidané hodnoty za rok 2009 činilo 253,6 mld. Kč (z toho celní úřady 0,148 mld. Kč). Proti roku 2008 to znamená pokles o 1,6 mld. Kč (0,6%). Příjmem státního rozpočtu je částka 176,7 mld. Kč (69,68% celkového inkasa) a z celkové rozpočtem stanovené částky (194,1 mld. Kč) je to 91%. Zásadním způsobem ovlivnila inkaso daně ekonomická recese. Zcela zřejmý je významný pokles jak celkové vlastní daňové povinnosti, tak vykázaných nadměrných odpočtů.

Na inkasu daně z přidané hodnoty se kromě ekonomické recese projevila nově zavedená možnost odpočtu daně při pořízení osobního automobilu od 1. 4. 2009, vývoj daňových povinností subjektů spravovaných Finančním úřadem pro Prahu 1 podle zvláštních režimů zákona o DPH a také nový institut skupinové registrace, i když v menší míře, než se očekávalo. Tyto skutečnosti negativně ovlivnily inkaso zejména na Finančním ředitelství pro hl. město Prahu a v Ústí nad Labem.

Nepříznivá ekonomická situace v ČR způsobená celosvětovou finanční a hospodářskou krizí se podepsala i na inkasu daně silniční za rok 2009. Oproti několika předchozím rokům, kdy docházelo k jeho meziročnímu nárůstu, zaznamenalo inkaso za rok 2009 znatelný propad. Tento pokles je i důsledkem legislativních změn, tj. především změnou principu uplatnění snížené sazby daně nově dle data první registrace vozidla v ČR či zahraničí.

U daně z nemovitostí pokračoval v roce 2009 nárůst předepsané daňové povinnosti, který však byl oproti předchozím rokům výraznější, a to z 5 104 mil. Kč v roce 2008 na 6 318 mil. Kč v roce 2009, tj. o 1 214 mil. Kč. Na nárůstu daňové povinnosti se výrazněji podílely legislativní změny účinné od 1. 1. 2009. Od tohoto data již není u nově dokončených staveb obytných domů a staveb, u nichž bylo provedeno zateplení, poskytováno osvobození od daně. V některých obcích se také poprvé uplatnil místní koeficient, zvyšující daňovou povinnost. Jeho význam pro nárůst daňové povinnosti v roce 2009 nebyl však příliš výrazný, neboť možnosti jej stanovit využilo z celkového počtu 6 241 pouze 389 obcí, a na celkovém výnosu daně se tak významně projevíly pouze místní koeficienty uplatněné v několika větších městech.

Inkaso daně z převodu nemovitostí pokleslo v roce 2009 o 2,1 mld. Kč na částku 7 809 mil. Kč, tj. na 78,5 procent výnosu daně v roce 2008. To je významný rozdíl oproti průběžnému nárůstu výnosu této daně v předchozích letech, který však je nutno považovat za mimořádný, neboť stávající výnos této daně neklesl pod úroveň roku 2006, kdy činil 7 788 mil. Kč. Pro nejbližší období je však nutno počítat se stagnací na trhu s nemovitostmi a tedy i případným dalším propadem v následujícím zdaňovacím období.

Během roku 2009 byly zapracovávány požadavky, které vyplynuly z provozu informačních systémů na všech finančních ředitelstvích a finančních úřadech a z legislativních úprav. Mezi největší úpravy v oblasti dopadů legislativních změn patří úplné začlenění účetnictví daní dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a dle vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví a dále oddělení

daňové evidence pro DPH od účetní evidence. Velké změny v informačních systémech byly zavedeny i na základě vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví pro některé vybrané účetní jednotky, změny výkaznictví a zpracování vazby na Centrální účetnictví státu a Centrální systém účetních informací státu.

Výrazné změny informačních systémů si vyžádal i zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. V roce 2009 byly spisové služby na finančních úřadech a finančních ředitelstvích upraveny tak, aby plně komunikovaly s informačním systémem datových schránek. Pracovníci správy daní, kteří jsou oprávněni podepisovat písemnosti, byli vybaveni kvalifikovanými certifikáty, aby byli schopni dokument potvrdit v elektronické podobě,

Významné změny v informačních systémech byly zavedeny v oblasti Mezinárodní spolupráce při správě DPH při realizaci aplikací VIES a VAT Refund.

V rámci zlepšování služeb a snížení pracnosti pro poplatníky, byla většina daňových příznání pro zdaňovací období roku 2008 na daňovém portálu realizována v nové serverové technologii EPO2 a došlo k dalšímu rozšíření množství nabízených typů formulářů na Daňovém portálu. V roce 2009 dále pokračoval rozvoj dílčích aplikací, které slouží ke zkvalitnění externího webu české daňové správy. Nově byla vytvořena webová aplikace ePODPORA, která poskytuje uživatelskou podporu a informuje o technických řešeních aplikací přístupných na Daňovém portálu.

Upevnění a rozšíření vzájemných vztahů s partnerskými daňovými správami bylo pro českou daňovou správu prioritou i v roce 2009. Důležitým milníkem byla účast české daňové správy v historicky prvním multilaterálním projektu Twinning Out, který byl realizován pro rumunskou daňovou správu. Další významnou událostí byl podpis Memoranda o porozumění mezi českou a slovenskou daňovou správou, projevu oboustranného zájmu o užší spolupráci v boji proti mezinárodním daňovým únikům. Tradiční povinností zůstalo plnění administrativních a statutárních úkolů, které vyplývají z členství české daňové správy v mezinárodních organizacích daňových správ.

V oblasti služeb poskytovaných daňovým poplatníkům se kromě jiného česká daňová správa soustředila na další zlepšení kvality a rozsahu poskytovaných informací prostřednictvím internetových stránek české daňové správy. V průběhu období pro podávání daňových příznání k dani z příjmů realizovala celoplošnou informační kampaň ke zlepšení úrovně dobrovolného plnění daňových povinností. Novinkou se staly bezplatné semináře pro veřejnost, které se pořádaly k podpoře elektronické komunikace s daňovou správou napříč celou Českou republikou. Tradicí je již slavnostní večer pana ministra při příležitosti ocenění právnických osob, které nejvíce přispěly svými daňovými odvody do státního rozpočtu.

II. VÝSLEDKY DAŇOVÉHO ŘÍZENÍ

1. VÝVOJ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ

Základní údaje o daňových povinnostech a inkasu za rok 2009 podává **Tabulka č. 1**.

Porovnáme-li celkové inkaso daní staré a nové daňové soustavy u finančních úřadů za rok 2009 s rokem 2008 zjistíme, že došlo ke snížení výnosu z vybraných daní o částku zhruba 83 818 mil. Kč, což představuje meziroční pokles inkasa ve výši 13,8%. Při meziročním srovnání výnosu všech daní došlo k nárůstu inkasa pouze u daně z nemovitostí (o 1 165 mil. Kč) a k největšímu poklesu došlo u daně z příjmů právnických osob (o 63 048 mil. Kč), u daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání (o 12 184 mil. Kč) a u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (o 4 138 mil. Kč).

Tabulka č. 1

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Předepsáno	Daňové inkaso	Rozdíl	Výtěžnost (%)
	sl. 1	sl. 2	sl. 2 - sl. 1	sl. 2 / sl. 1
DPH-daňová povinnost	469 655	470 240	585	100
DPH-nadměrný odpočet a vracení daně	-212 602	-216 777	-4 175	102
DPH-celkem	257 053	253 464	-3 590	99
Daně spotřební-daňová povinnost	-478	30	509	-6
Daně spotřební-vracení daně	0	-2	-2	247 265
Daně spotřební celkem	-478	28	506	-6
Daň z příjmů právnických osob	107 995	110 543	2 548	102
Daň z příjmů srážkou § 36	18 972	19 189	217	101
Daň silniční	4 950	4 795	-154	97
Daň dědická	86	88	1	102
Daň darovací	157	162	5	103
Daň z převodu nemovitostí	7 936	7 809	-127	98
Daň z příjmů fyz. osob z přiznání	2 618	5 565	2 947	213
Daň z příjmů fyz. osob - záv. činnost	110 616	111 042	426	100
Daň z nemovitostí	6 318	6 361	43	101
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	2 488	3 784	1 296	152
CELKEM NOVÉ DANĚ	518 711	522 829	4 118	101
Daň z příjmů obyvatelstva	-19	1	21	-7
Ostatní zruš. daně	-332	17	349	-5
CELKEM STARÉ DANĚ	-352	18	370	-5
CELKEM	518 359	522 847	4 488	101

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

a) Daň z příjmů právnických osob - z příznání

V roce 2009 skončil tříletý meziroční růst inkasa daně z příjmů právnických osob z příznání (dále jen „**DPPO** z příznání“) poté, co výrazně poklesla částka vybraná finančními úřady v České republice na této dani na 110 543 mil. Kč. V meziročním srovnání 2009/2008 se inkaso snížilo o 63 047 mil. Kč, tj. o 36,3%. Nižší úroveň inkasa, a to 106 526 mil. Kč, však byla naposledy dosažena již za rok 2004.

Tento výrazný pokles inkasa byl způsoben narůstajícími dopady celosvětové hospodářské krize na českou ekonomiku v kombinaci s legislativními změnami, přijatými s účinností pro zdaňovací období započatá v roce 2008 zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, a částečně též realizací opatření v oblasti daní z příjmů, která jsou součástí Národního protikrizového plánu vlády, přijatého usnesením vlády č. 204 ze dne 16.2.2009.

Celková daňová povinnost na **DPPO** z příznání za zdaňovací období započatá v roce 2008, splatná v roce 2009, dosáhla 141,74 mld. Kč, oproti 166,48 mld. Kč za zdaňovací období započatá v roce 2007, splatným v roce 2008 (pokles o 24,74 mld. Kč, tj. o 14,9%). Kromě toho v roce 2009 poklesl i objem doměrků na **DPPO** z příznání (0,64 mld. Kč) proti roku 2008 (3,46 mld. Kč) o 2,82 mld. Kč, tj. o 81,5%.

V porovnání s rokem 2008 poklesl v roce 2009 o 32,12 mld. Kč i objem splatných záloh na daň (ze 133,53 mld. Kč na 101,41 mld. Kč, tj. o 24,1%).

Již počínající projevy celosvětové hospodářské krize v roce 2008 vedly v porovnání s rokem 2007 k meziročnímu poklesu celorepublikového úhrnu účetních výsledků hospodaření o 147,42 mld. Kč (z 695,16 mld. Kč na 547,74 mld. Kč), když i z pohledu jeho vnitřní struktury nastal mírný pokles úhrnu zisků, a to o 22,78 mld. Kč (z 838,51 na 810,73 mld. Kč) při současném výrazném nárůstu účetních ztrát o 119,64 mld. Kč (ze 143,35 na 262,99 mld. Kč), jejichž dopad do daňového inkasa se projeví prostřednictvím odečtu daňových ztrát od základu daně nejdříve za zdaňovací období započatá v roce 2009, za která konec lhůty pro podání daňových příznání spadá do roku 2010. V úhrnu s nevyužitými daňovými ztrátami z předchozích zdaňovacích období zbývá k uplatnění odečtu od základu daně v nejvýše pěti následujících zdaňovacích obdobích částka 548,85 mld. Kč.

Pokles výkonnosti české ekonomiky se nepodařilo výrazněji eliminovat legislativními úpravami, které sledovaly rozšíření základu daně, neboť úhrn základů **DPPO** po snížení o odčitatelné položky a položky snižující základ daně, meziročně poklesl o 21,10 mld. Kč (ze 720,27 mld. Kč za ZO započatá v roce 2007 na 699,17 mld. Kč za ZO započatá v roce 2008), což při použití 21% sazby daně představuje výpadek inkasa ve výši 4,43 mld. Kč.

Při vykázaném celorepublikovém úhrnu základů **DPPO** snížených o odčitatelné položky a položky snižující základ daně za ZO započatá v roce 2008 v částce 699,17 mld. Kč, činil dopad snížení sazby daně z 24% na 21% dalších 20,98 mld. Kč. K meziročnímu poklesu došlo též u inkasa daně ze samostatného základu daně (-0,35 mld. Kč).

Naproti tomu v důsledku meziročního poklesu uplatněných slev na dani v rámci investičních pobídek (-1,98 mld. Kč) a zápočtu daně placené v zahraničí (-0,27 mld. Kč) došlo ke zvýšení inkasa o 2,25 mld. Kč.

Rozpočtový dopad zrušení povinnosti platit v roce 2009 zálohy na **DPPO** 19 355 daňovým subjektům, zaměstnávajícím maximálně 5 zaměstnanců, činil 11,51 mld. Kč. Výpadek inkasa v důsledku zrealnění výše záloh na **DPPO** placených v roce 2009 na daň splatnou v roce 2010, s ohledem na očekávaný pokles a v řadě případů též zánik daňové

povinnosti v důsledku pokračující hospodářské krize a dalšího snížení sazby daně z 21% na 20%, dosáhl na základě 21 105 kladně vyřízených žádostí daňových subjektů o stanovení záloh jinak, popřípadě zrušení povinnosti daň zálohovat, částky 25,58 mld. Kč oproti jejich zákonné výši.

Dopady celosvětové hospodářské krize se nepříznivě promítly též do výše daňové povinnosti poplatníků s dlouhodobě nadprůměrnou roční sumou odvedené **DPPO**, i když v podstatně menší míře než u ostatních poplatníků této daně. V porovnání s rokem 2008 došlo v roce 2009 u prvního sta poplatníků s největším objemem inkasa **DPPO** k absolutnímu poklesu o 16,7 mld. Kč (ze 73,4 mld. Kč na 56,8 mld. Kč, tj. o 22,8%), jejich podíl na celkovém objemu inkasa **DPPO** z přiznání se však meziročně zvýšil ze 42,3% na 51,4%.

Rozhodující podíl na celkovém inkasu daně z příjmů právnických osob v roce 2009 i nadále zaujímal klíčové daňové subjekty v oborech:

- peněžnictví,
- telekomunikačních činností,
- zpracování ropy,
- výroby a rozvodu elektřiny, plynu, páry a teplé vody,
- zpracování železa a oceli,
- těžby černého a hnědého uhlí,
- výroby motorových vozidel,
- výroby pryžových pneumatik a vzdušnic,
- výroby tabákových výrobků a piva.

V absolutním vyjádření však i u těchto subjektů došlo k výraznému poklesu inkasa.

V oblasti správy daně z příjmů právnických osob v roce 2009 dále vzrostly nároky na finanční úřady, zejména v důsledku zvýšení počtu podaných daňových přiznání (z 329 481 za ZO započatá v roce 2007 na 335 250 případů za ZO započatá v roce 2008). Tento vliv byl sice částečně eliminován nárůstem počtu daňových přiznání podaných elektronicky (ze 7 384 za ZO započatá v roce 2007 na 9 503 případů za ZO započatá v roce 2008), avšak jejich podíl na celkovém počtu podaných daňových přiznání (z 2,24% za ZO započatá v roce 2007 na 2,83% za ZO započatá v roce 2008), zatím neodpovídá prostředkům vynaloženým na vytvoření a aktualizaci programového vybavení v rámci aplikace „Elektronická podání pro daňovou správu“.

Vývoj inkasa **daně z příjmů právnických osob** v letech 2005 až 2009 je uveden v **Tabulce č. 2**. Z časové řady je zřejmé pokračování dlouhodobého trendu zvyšování výtěžnosti inkasa, kterou se rozumí poměr uhrazených a předepsaných daňových povinností za sledovaný kalendářní rok. V roce 2009 již popáté ve sledovaných letech nastala situace, kdy inkaso daně z příjmů právnických osob dosáhlo vyšší hodnoty než předepsaná daňová povinnost.

Tabulka č. 2

(v mil.Kč)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	Index (%) 09/08	Rozdíl 09-08
Daňové inkaso	137 432	128 865	155 674	173 590	110 543	63,7	-63 047
Předepsáno	136 354	128 314	155 325	172 620	107 995	62,6	-64 626
Výtěžnost (%)	100,8	100,4	100,2	100,6	102,4	-	-

b) Daň z příjmů fyzických osob podávajících přiznání

U daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání byl **zaznamenán výrazný meziroční pokles celorepublikového inkasa** z hodnoty 17 749 mil. Kč (rok 2008) na hodnotu 5 565 mil. Kč (rok 2009), tj. o **-12 184 mil. Kč**.

Vývoj inkasa na dani z příjmů fyzických osob podávajících přiznání v letech 2005-2009 ukazuje **Tabulka č. 3**.

Tabulka č. 3 (v mil.Kč)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	Index (%) 09/08	Rozdíl 09-08
Daňové inkaso	26 583	17 854	17 003	17 749	5 565	31,35	-12 184
Předepsáno	26 661	17 847	17 150	18 065	2 618	14,49	-15 447
Výtěžnost (%)	99,7	100,0	99,2	98,3	212,6	-	-

Výnos daně za rok 2009 byl nejnižší od roku 1994. **Rozhodně však nelze připustit závěr, že důvodem nízkého výnosu daně z příjmů fyzických osob byla nekvalitní nebo neefektivní činnost územních finančních orgánů.** Hlavní příčiny uvedeného stavu jsou tři.

Prvním z faktorů, který negativně ovlivnil vývoj inkasa bylo **protikrizové opatření Ministerstva financí**, které na základě usnesení vlády č. 204 ze dne 16. 2. 2009 vydalo rozhodnutí čj. 43/20 650/2009-431, o **zrušení povinnosti hradit zálohy na daň z příjmů fyzických a právnických osob splatné v průběhu kalendářního roku 2009** osobám s maximálně 5-ti zaměstnanci. Podle zjištění na úrovni FŘ byla z uvedeného důvodu na dani z příjmů fyzických osob podávajících přiznání zrušena zálohová povinnost cca 94 tisícům daňových subjektů a **výpadek celorepublikového inkasa za rok 2009 z tohoto titulu činí okolo -8 013 mil. Kč.**

Druhou okolností, která zapříčinila pokles inkasa v průběhu roku 2009, byla zvýšená **snaha podnikatelů nezálohovat „stát“** v podmínkách, kdy již bylo zcela evidentní, že hospodářské výsledky za zdaňovací období 2009 budou mnohem horší než-li tomu bylo v předchozích letech. Podle zjištění na úrovni FŘ **v roce 2009 požádalo více než 5 tisíc daňových subjektů o stanovení záloh jinak** než vyplývalo podle jejich poslední známé daňové povinnosti. **Výpadek celorepublikového inkasa za rok 2009 z toho titulu činí více než -1 397 mil. Kč.**

Výpadek celorepublikového inkasa v roce 2009 v hodnotě okolo -6 000 mil. Kč pak jde na vrub hospodářské krizi v kombinaci s legislativními změnami zákona o daních z příjmů.

Negativní dopad na inkaso daně měly zejména legislativní úpravy přijaté zákony č. 261/2007 Sb. a č. 2/2009 Sb. s účinností pro zdaňovací období roku 2008, a to:

- **zavedení jednotné sazby daně ve výši 15%;**
- **výrazné zvýšení slev na dani a daňového zvýhodnění;**
- **zvýšení limitu vlastního příjmu manželky/manžela.**

Ve zdaňovacím období 2007 byla v platnosti progresivní sazba daně (12%, 19%, 25% a 32%). Proto byly zálohy hrazené ve 2. až 4. čtvrtletí roku 2008 odvozeny z výrazně vyšší daňové povinnosti. **Pro zdaňovací období započaté v roce 2008 byla zavedena jednotná sazba daně (15%). Snížení sazby daně vyvolalo pokles daňové povinnosti, což se projevilo nižším objemem „dopltek daně“ při podání daňových přiznání v roce 2009 a nižším objemem**

záloh na daň splatných ve druhém pololetí roku 2009.

Tabulka č. 4 poskytuje přehled o výši slev na dani a daňového zvýhodnění platných pro zdaňovací období roků 2007 a 2008.

Tabulka č. 4

Slevy na dani a daňové zvýhodnění platné pro zdaňovací období	2007 (v Kč)	2008 (v Kč)	Nárůst
Sleva na:			
- poplatníka	7 200	24 840	3,5 x
- druhého z manželů bez příjmů	4 200	24 840	5,9 x
- poživatele částečného invalidního důchodu	1 500	2 520	1,7 x
- poživatele plného invalidního důchodu	3 000	5 040	1,7 x
- držitele průkazu ZTP/P	9 600	16 140	1,7 x
- studujícího	2 400	4 020	1,7 x
Daňové zvýhodnění na dítě	6 000	10 680	1,8 x

Jak vyplývá ze shora uvedené **Tabulky č. 4**, jen základní sleva na poplatníka, která se zvýšila 3,5x a kterou mohl uplatnit každý daňový subjekt, včetně pracujících důchodců a nerezidentů, by musela mít negativní dopad na inkaso i za situace pokud by sazba daně zůstala beze změny. **Zvýšení slev na dani a daňového zvýhodnění** tedy ještě prohloubilo pokles daňové povinnosti za zdaňovací období roku 2008 a tím také **pokles úhrnu záloh splatných v roce 2009**. Pokles nevyrovnal ani pozitivní dopad zrušení institutu společného zdanění manželů.

Tabulka č. 5 poskytuje přehled o úhrnu skutečně uplatněných slev na dani a daňového zvýhodnění podle údajů z daňových přiznání za zdaňovací období roků 2007 a 2008.

Tabulka č. 5

(v mil. Kč)

Celkové slevy na dani a daňové zvýhodnění uplatněné ve zdaňovacím období	2007	2008	Rozdíl
Sleva na:			
- poplatníka	15 786	42 819	27 033
- druhého z manželů bez příjmů	792	2 813	2 021
- ostatní slevy celkem	263	293	30
Daňové zvýhodnění na dítě	7 641	9 037	1 396
CELKEM	24 482	54 962	30 480

Negativní vliv hospodářské krize na inkaso daně ještě **posílila legislativní úprava** přijatá zákonem č. 2/2009 Sb., na základě které pro zdaňovací období započaté v roce 2008 došlo ke **zvýšení limitu vlastního příjmu manželky/manžela z částky 38 040 Kč na částku 68 000 Kč pro určení nároku poplatníka na slevu na dani na vyživovanou osobu.**

Vzhledem k růstu nezaměstnanosti rostl i počet osob bez vlastních příjmů vyživovaných jinou osobou v domácnosti. Podle zákona o daních z příjmů lze uplatnit slevu na dani na manželku/manžela bez vlastních příjmů [§ 35ba odst. 1 písm. b)] pouze ročně, tj. po skončení zdaňovacího období. Z uvedeného důvodu se teprve v prvním pololetí roku 2009 (po podání přiznání za zdaňovací období roku 2008) mohla projevit shora uvedená legislativní úprava. Zákonodárce navrhl zvýšení limitu protože se neměnil od roku 2001 a do vlastního příjmu manžela/manželky patří mimo jiné také peněžitá pomoc v mateřství. Pokud větší část peněžitá

pomoci v mateřství připadla do jednoho zdaňovacího období, pak poplatník s vysokou pravděpodobností slevu na dani na vyživovanou osobu nezískal. Záměrem bylo dosáhnout takového stavu, aby limit vlastních příjmů nebyl nikdy překročen pouze pobíráním peněžitě pomoci v mateřství (po dobu 28 týdnů vypočtené z platu ve výši 15 tisíc Kč měsíčně). Jak vyplývá ze shora uvedené **Tabulky č. 5**, jen na dani z příjmů fyzických osob podávajících daňové přiznání **vzrostl objem uplatněné slevy na vyživovanou manželku/manžela** podle údajů z daňových přiznání za zdaňovací období 2008 (podaných v březnu 2009) o 2 mld. Kč oproti stavu zdaňovací období 2007.

Zrušení institutu společného zdanění manželů přineslo pokles počtu podaných a zpracovávaných daňových přiznání v roce 2009 cca o 620 tisíc oproti roku 2008. Přesto **správci daně v roce 2009 zkontrolovali a zaevidovali více než 1 700 tisíc přiznání k dani z příjmů fyzických osob.** Z toho bylo elektronicky podáno celkem 15 312 daňových přiznání.

Ačkoli bylo v roce 2009 podáno méně daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob než v předchozím roce, **počet vyřizovaných žádostí poplatníků o vrácení přeplatků se příliš nesnížil.** Byl to důsledek vyššího objemu uplatněných slev na vyživovanou manželku (manžela) a daňového zvýhodnění na dítě.

Kromě shora uvedeného **správci daně v roce 2009** na dani z příjmů fyzických osob dodatečně **vyměřili na základě daňových kontrol celkem 952 mil. Kč**, což je téměř o 204 mil. Kč více než v roce 2008. Správci daně se často setkávají s případy neoprávněně uplatňovaných výdajů (nákladů), které pocházejí od nekontaktních firem. Dokazování je v takových případech velmi problematické. Přetrvávajícím problémem jsou **fyzické osoby s vyznačeným pobytem na adrese ohlašovny obecního nebo městského úřadu.** Potíže působí také **častá migrace podnikajících cizích státních příslušníků** v rámci České republiky, obtížná komunikace s nimi (jazyková bariéra), jejich neochota k převzetí úřední korespondence, uvádění neplatných adres a neplnění povinnosti hlásit změnu bydliště vůči správci daně.

Dále správci daně v roce 2009 na dani z příjmů fyzických osob **vyřídili přes 6,3 tisíc žádostí o posečkání daně**, což je zhruba o 2,5 tisíc žádostí více než v roce 2008.

Vzhledem ke stoupajícímu počtu fyzických osob v insolvenční **museli** správci daně v roce 2009 **odepsat daňový nedoplatek** na dani z příjmů fyzických osob **pro jeho nedobytnost u více než 2,5 tisíc případů**, což je téměř o 0,3 tisíc případů více než v roce 2008. Mnoho nových insolvenčních návrhů se týkalo možnosti oddlužení fyzických osob, jejichž dluhy vznikly z nesplacení spotřebitelských úvěrů. Tyto osoby sice zpravidla neměly u správce daně evidován daňový nedoplatek, ale vyžadovaly vydání „potvrzení o bezdlužnosti“ pro účely soudního řízení, což odčerpávalo část personálních kapacit správce daně, které nemohly být využity k jiné činnosti.

Jako základní příčiny nedobytnosti daňových nedoplateků správci daně uvádějí:

- dlouho trvající konkursní nebo insolvenční řízení,
- stoupající počet subjektů bez movitého a nemovitého majetku, na které je nařízeno několik soudních exekucí,
- dlužníci dlouhodobě evidovaní na úřadu práce bez zdanitelných příjmů,
- OSVČ s nezjištěným zdrojem příjmů pro možnost nařízení daňové exekuce,
- osoby, u kterých není zjištěno místo jejich skutečného pobytu,
- dlužníci po soudní exekuci, žijící ze sociálních dávek,
- dlužníci pobírající minimální mzdu (důchod),
- dlužníci, u nichž jsou již prováděny srážky ze mzdy ve prospěch jiných věřitelů a exekuční příkaz správce daně je dlouhodobě v pořadí bez reálné šance na uspokojení.

Podle údajů Českého statistického úřadu se rok 2009 vyznačoval prudkým vzestupem

úrovně nezaměstnanosti. V posledním čtvrtletí roku 2009 činil podíl pracujících osob pouze 46,8% všech obyvatel České republiky. Proto také rostl počet poplatníků, u kterých by vymáháním daňového nedoplatku byla vážně ohrožena výživa daňového dlužníka nebo osob na jeho výživu odkázaných, případně by vymáhání vedlo k hospodářskému zániku daňového dlužníka, přičemž by výnos z jeho likvidace byl pravděpodobně nižší než jím vytvořená daň v příštím období. To potvrzuje fakt, že správci daně v roce 2009 **vydali téměř 1,5 tisíc rozhodnutí o prominutí daňového nedoplatku** na dani z příjmů fyzických osob, což je cca o 450 případů více než v roce 2008.

Pracovníci územních finančních orgánů již několik let zajišťují servis poplatníkům v době podávání daňových přiznání tím, že po dohodě se zástupci měst a obcí navštěvují vybrané obce a přímo na místě vybírají daňová přiznání a odpovídají na dotazy poplatníků. Celý měsíc březen mají poplatníci k dispozici informační telefonní linky. Ke zvýšení komfortu přispívá prodloužení pracovní doby na finančních úřadech v tomto období

c) **Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků**

V roce 2009 pokračoval pokles celorepublikového inkasa na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků. Bylo **vybráno celkem 111 042 mil. Kč**, což je o 4 138 mil. Kč méně než v roce 2008.

Vývoj inkasa na dani z příjmů FO ze závislé činnosti a z funkčních požitků v letech 2005-2009 ukazuje **Tabulka č. 6**.

(v mil.Kč)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	Index (%) 09/08	Rozdíl 09-08
Daňové inkaso	110 662	111 633	126 388	115 180	111 042	96,41	-4 138
Předepsáno	109 067	110 989	125 031	115 239	110 616	95,99	-4 623
Výtěžnost (%)	101,5	100,6	101,1	99,9	100,4	-	-

Hlavní příčinou shora uvedeného vývoje jsou jednoznačně dopady hospodářské krize. **V letech 2008 a 2009** byl zaznamenán **dramatický meziroční pokles evidenčního počtu zaměstnanců**. Podle údajů Českého statistického úřadu nejrychleji roste skupina výdělečně neaktivních osob z důvodu pobírání důchodu. Jejich počet se v průběhu tří let zvýšil o více než 158 tisíc. Za poslední tři roky také mírně **vzrostl počet osob pečujících o dítě** nebo o jinou osob.

Meziročně **klesl objem základu pro stanovení záloh na daň - tzv. superhrubá mzda** a současně **vzrostl objem čerpaných daňových bonusů na vyživované dítě, o které se snížil odvod záloh na daň**.

V roce 2009 rovněž **vzrostl objem daňových bonusů na vyživované dítě, které správci daně poukazovali zaměstnavatelům** (jako refundaci podle § 35d zákona o daních z příjmů) na částku 3 107 mil. Kč, což představuje meziroční přírůstek o 1 913 mil. Kč. Růst objemu čerpaných daňových bonusů potvrzuje skutečnost, že v České republice stoupá počet rodičů pečujících o dítě, kteří mají nízké příjmy.

Také na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků

negativně působilo zvýšení limitu vlastního příjmu manželky/manžela pro určení nároku na slevu na dani na vyživovanou manželku/manžela. Detailní informace o tom kolik zaměstnanců v rámci ročního zúčtování daně za rok 2008 uplatnilo uvedenou slevu na dani však nemáme k dispozici. Komplikace a překážky výkonu správy daně na tomto druhu příjmu jsou ze strany správců daně spatřovány ve vysoké chybovosti zaměstnavatelů při vyplňování vyúčtování daně, zejména pak v souvislosti s vykazováním daňových bonusů.

Správci daně v roce 2009 zkontrolovali a zaevidovali více než 300 tisíc vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Podíl elektronicky podaných vyúčtování je zatím nízký (cca 4 700).

V rámci kontrolních zjištění se stále objevují případy, kdy zálohy na daň nejsou sráženy z částek, které se vyplácí společníkům a jednatelům společností s ručením omezeným za jejich práci pro společnost, ačkoli je tato aktivita podle zákona o daních z příjmů posuzována jako závislá činnost.

d) Daň z příjmů vybíraná srážkou podle zvláštní sazby

Dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby podléhají příjmy fyzických i právnických osob. Daň je evidována odděleně podle vlastníka příjmů. Ve srovnání s předchozím rokem byl v roce 2009 zaznamenán mírný pokles celkového inkasa o 110 mil. Kč. Z toho část daně vybíraná z příjmů právnických osob vykázala přírůstek ve výši 138 mil. Kč a část daně vybíraná z příjmů fyzických osob vykázala pokles ve výši 247 mil. Kč.

Vývoj inkasa na dani z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby v letech 2005 až 2009 ukazuje **Tabulka č. 7**.

Tabulka č. 7 (v mil.Kč)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	Index (%) 09/08	Rozdíl 09-08
Daňové inkaso	11 242	14 003	15 700	19 299	19 189	99,43	-110
Předepsáno	10 691	14 409	15 254	19 222	18 972	98,40	-250
Výtěžnost (%)	105,2	97,2	97,2	99,6	98,9	-	-
Z inkasa daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby tvoří							
Daň příjmů FO	6 420	7 432	8 583	10 378	10 131	97,62	-247
Daň příjmů PO	4 822	6 572	7 117	8 921	9 058	101,54	137

Na dani z příjmů právnických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby se nenaplnil předpoklad, že v důsledku nastupující hospodářské krize dojde k celkovému poklesu inkasa z dividend a podílů na zisku. Naopak daň sražená z uvedených příjmů v působnosti FŘ pro hl.m. Prahu, FŘ v Praze a FŘ v Brně, jejímiž příjemci jsou především subjekty kolektivního investování, penzijní fondy nebo stát z titulu své majetkové účasti na obchodních společnostech, si udržela nejvyšší podíl na celkovém inkasu, neboť zdrojem těchto příjmů byl zisk po zdanění vytvořený do konce roku 2008, na jehož výši, zejména u společností podnikajících v oblasti energetiky, peněžnictví a telekomunikací, nedopadla počínající hospodářská krize, ale naopak byla příznivě ovlivněna poklesem míry zdanění příjmů právnických osob. K meziročnímu poklesu inkasa daně z uvedených příjmů došlo v působnosti FŘ v Ostravě, kde valné hromady několika významných společností s ohledem na očekávanou potřebu pokrytí finančních potíží v důsledku hospodářské krize rozhodly o nevyplacení dividend.

K absolutnímu poklesu inkasa daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou došlo v působnosti FŘ v Plzni a FŘ v Ústí nad Labem.

Na celostátní úrovni se ustálil objem inkasa daně z ostatních příjmů podléhajících dani vybírané srážkou (výplata náhrad za poskytnutí práva na užití předmětu průmyslového vlastnictví tj. počítačových programů, výrobně technických a jiných hospodářsky využitelných poznatků, tj. licenčních poplatků, know-how, nebo za jeho užití, a za užívání nemovitých věcí nebo jejich částí umístěných na území České republiky). Jako stabilizační faktor zatím působí inkaso daně z licenčních poplatků vyplácených investory v průmyslových zónách na základě převážně dlouhodobých kontraktů, kteří využívají zahraniční technologie.

Pokles inkasa na dani z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby způsobila vyšší míra nezaměstnanosti v roce 2009. Na trhu práce došlo k omezení možnosti výkonu krátkodobého nebo příležitostného zaměstnání, např. na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr s výdělkem do 5 000 Kč měsíčně (příjem podléhá srážkové dani).

Snížil se také objem příjmů z úroků z vkladů na bankovních účtech jednak tím, že kvůli krizi a ztrátě zaměstnání mnoho fyzických osob vyčerpalo dříve naspořené finanční prostředky a dále proto, že nízká míra úročení vkladů nemotivuje klienty bank k využití těchto produktů. Jen zcela výjimečně byly vypláceny podíly na zisku a dividendy.

e) Daň silniční

V roce 2009 došlo po několika letech (poprvé od mezidobí 2004-2005) k meziročnímu propadu inkasa daně silniční na 4 796 mil. Kč, tj. o 1 206 mil. Kč oproti roku 2008 (daň silniční je příjmem Státního fondu dopravní infrastruktury). Snížení je důsledkem několika faktorů, zejména nepříznivé ekonomické situaci v ČR, jež je reflexí celosvětové finanční a hospodářské krize a tím způsobeného znatelného poklesu výkonů jednotlivých firem. Dalším faktorem je i legislativní změna, tj. změna principu uplatnění snížené sazby daně - nově dle data první registrace vozidla v ČR či zahraničí. Vzhledem k trvajícím nepříznivému dopadu celosvětové hospodářské krize se dá předpokládat, že negativní vývoj započatý rokem 2009 bude pokračovat i v následujícím zdaňovacím období.

Přehled inkasa daně silniční od r. 2005 podává **Tabulka č. 8**.

Tabulka č. 8 (v mil.Kč)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	Index (%) 09/08	Rozdíl 09-08
Daňové inkaso FÚ	5 191	5 428	5 915	6 002	4 796	79,9	-1 206
Předepsáno FÚ	5 230	5 457	5 811	6 073	4 950	81,5	-1 123
Výtěžnost (%)	99,3	99,5	101,8	98,8	96,8	-	-

f) Daň z přidané hodnoty

Inkaso daně z přidané hodnoty za rok 2009 činilo 253,6 mld. Kč (z toho celní úřady 0,148 mld. Kč). Proti roku 2008 to znamená pokles o 1,6 mld. Kč (0,6%). Příjmem státního rozpočtu je částka 176,7 mld. Kč (69,68% celkového inkasa) a z celkové rozpočtem stanovené

částky (194,1 mld. Kč) je to 91%.

Zásadním způsobem ovlivnila inkaso daně ekonomická recese. Z uvedené **Tabulky č. 9** je zřejmý významný pokles jak celkové vlastní daňové povinnosti tak vykázaných nadměrných odpočtů. Ještě markantněji lze ilustrovat celkový pokles ekonomických aktivit plátců daně na kumulovaném základu daně u uskutečněných plněních v tuzemsku, kdy hodnota 7 518 mld. Kč v roce 2008 poklesla na 5 720 mld. Kč v roce 2009, tzn. o 24%.

Z regionálního hlediska byl rozhodující vývoj na třech finančních ředitelstvích, která zaznamenala meziroční pokles inkasa (FŘ pro hl. město Prahu o 5,4 mld. Kč, FŘ v Ústí nad Labem o 2 mld. Kč a FŘ v Brně o 0,2 mld. Kč). Všechna ostatní FŘ vykázala alespoň mírný nárůst.

Tabulka č. 9

(v mil. Kč)

Vývoj inkasa DPH finanční úřady v letech 2005 až 2009							
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	Index (%) 09/08	Rozdíl 09-08
Předepsáno	374 175	424 180	468 205	513 761	469 655	0,91	-44 106
Daň. inkaso	376 360	428 105	475 743	516 563	470 240	0,91	-46 323
Výtěžnost (%)	100,6	100,9	101,6	100,5	100,0	-	-
Nadměrný odpočet	-171 419	-210 711	-239 899	-261 624	-216 777	0,83	44 847
CELKEM	204 941	217 394	235 844	254 939	253 463	0,99	-1 476

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Novelou zákona o DPH k 1. 4. 2009 byl zrušen zákaz odpočtu daně při pořízení osobního automobilu, u jeho technického zhodnocení, přestavby motorového vozidla na osobní automobil a osvobození od daně při dodání osobního automobilu, při jehož pořízení neměl plátcé daně nárok na odpočet daně.

Poměrně významným způsobem se do inkasa promítá nárůst daně z přidané hodnoty vrácené plátcům v jiných členských státech EU a zahraničním osobám povinným k dani (§§ 82 a 83 zákona o DPH) - v roce 2009 vráceno 4,9 mld. Kč, což znamená zvýšení proti roku 2008 o 1,7 mld. Kč.

Méně, než se očekávalo, dopadá na úroveň inkasa nový institut skupinové registrace. Daňové povinnosti skupin, které vznikly k 1. 1. 2009 se, s jedinou významnější výjimkou, neodchyľují výrazněji od daňových povinností jejich členů za rok 2008. Uvedenou výjimkou je skupina v působnosti Finančního úřadu v Litvínově, podnikající v petrochemickém průmyslu, jejíž členové vykázali za rok 2008 daňovou povinnost ve výši 11,1 mld. Kč, ale daňová povinnost skupiny za rok 2009 činí pouze 7,6 mld. Kč.

Tabulka č. 10

(v mil. Kč)

Daň přiznaná a vyměřená	2008	2009	Index (%) 09/08	Rozdíl 09-08
Rozdíl mezi přiznanou a vyměřen. daní	1 350	3 955	293	2 606
Vyměřeno dle dodateč. daň. přiznání	-4 316	-2 417	56	1 900
Dodatečně vyměřeno z kontroly	1 532	2 010	131,2	477
CELKEM	-1 434	3 548	-	4 983

g) Daň z nemovitostí

V roce 2009 pokračoval nárůst předepsané daňové povinnosti, který však byl oproti předchozím rokům výraznější, a to z 5 104 mil. Kč v roce 2008 na 6 318 mil. Kč v roce 2009, tj. o 1 214 mil. Kč.

Na výši předepsané daňové povinnosti i nadále pozitivně působí dlouhodobě probíhající proces obnovy katastrálního operátu, při němž je odstraňována zjednodušená evidence pozemků a následně dochází k postupnému vyjasňování vlastnických vztahů a upřesňování evidence pozemků. Zlepšuje se dostupnost podkladů pro správu daně z nemovitostí, zejména z katastru nemovitostí, a jejich provázanost se systémem ADIS. Zefektivňuje se tak kontrola daňových přiznání, což má rovněž pozitivní vliv na vývoj inkasa daně z nemovitostí.

Kromě uvedených skutečností se však na nárůstu daňové povinnosti v roce 2009 podílely také legislativní změny v této oblasti, účinné od 1.1.2009. Od tohoto data již není poskytováno osvobození nově dokončených staveb obytných domů a staveb, u nichž bylo provedeno zateplení. V některých obcích se také poprvé uplatnil místní koeficient, zvyšující daňovou povinnost. Jeho význam pro nárůst daňové povinnosti v roce 2009 nebyl však příliš výrazný, neboť možnosti jej stanovit využilo z celkového počtu 6241 pouze 389 obcí, a na celkovém výnosu daně se tak významně projevíly pouze místní koeficienty uplatněné v několika větších městech.

Nárůstu daňové povinnosti odpovídá také vývoj inkasa daně z nemovitostí, které ve zdaňovacím období roku 2009 vzrostlo oproti roku 2008 na 6 361 mil. Kč, tj. o 1 166 mil. Kč.

Poměr výše inkasa daně z nemovitostí u jednotlivých finančních ředitelství se oproti předchozím zdaňovacím obdobím významně nezměnil a odpovídá rozsahu jejich místní působnosti, přičemž u všech finančních ředitelství došlo k nárůstu inkasa, odpovídajícímu dlouhodobému trendu.

Přehled vývoje inkasa daně z nemovitostí od roku 2005 poskytuje **Tabulka č. 11**.

Tabulka č. 11 (v mil.Kč)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	Index (%) 09/08	Rozdíl 09-08
Daňové inkaso	4 987	5 017	5 123	5 195	6 361	122,4	1 166
Předepsáno	4 917	4 978	5 023	5 104	6 318	123,8	1 214
Výtěžnost (%)	101,4	100,8	102,0	101,8	100,7	-	-

h) Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí

Daňové inkaso daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí dosáhlo v roce 2009 celkem 8 059 mil. Kč a ve srovnání se skutečností roku 2008 se snížilo o cca 2,3 mld. Kč (index 77,4%); především u daně z převodu nemovitostí se výrazně projevila ekonomická krize snížením četnosti převodů nemovitostí i snížením cen nemovitostí, takže celkový výnos této daně se snížil o 2,1 mld. Kč (index 78,5%). Výnos daně z převodu nemovitostí tvoří v objemu celkových příjmů těchto majetkových daní stabilně nejvýznamnější podíl, v roce 2009 cca 97%.

U inkasa daně darovací došlo k očekávanému poklesu, neboť novelou zákona č. 357/1992 Sb. o dani dědické, dani darovací a z převodu nemovitostí (dále jen „novela

zákoná“), jsou od daně darovací s účinností od 1. 1. 2008 zcela osvobozena bezúplatná nabytí majetku mezi osobami zařazenými v I. a II. skupině. Daň darovací vykázala pokles o 183 mil. Kč oproti loňskému roku, tj. cca o 53%.

Výše inkasa daně dědické klesl již pod 100 mil. Kč. Dlouhodobě byl velmi nízký v důsledku osvobození osob I. skupiny, do níž patří příbuzní v řadě přímé a manželé, od této daně. Novela zákona ještě rozšířila toto osvobození od 1. 1. 2008 i na osoby patřící do II. skupiny. Výnosy daně dědické a darovací budou tedy již zcela nevýznamné.

Přehled inkasa za roky 2005-2009 podávají **Tabulky č. 12 až 14.**

Tabulka č. 12

Daň z převodu nemovitostí							
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	Index (%) 09/08	Rozdíl 09-08
Daňové inkaso	7 494	7 788	9 774	9 950	7 809	78,5	-2 141
Předepsáno	6 571	7 084	8 933	10 106	7 936	78,5	-2 170
Výtěžnost (%)	114,1	109,9	109,4	98,5	96,3	-	-

Tabulka č. 13

(v mil.Kč)

Daň darovací							
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	Index (%) 09/08	Rozdíl 09-08
Daňové inkaso	510	604	692	345	162	47	-183
Předepsáno	524	569	720	299	157	52,5	-142
Výtěžnost (%)	97,3	106,2	96,1	115,4	109,5	-	-

Tabulka č. 14

Daň dědická							
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	Index (%) 09/08	Rozdíl 09-08
Daňové inkaso	103	124	109	115	88	76,5	-27
Předepsáno	103	123	108	119	86	72,3	-33
Výtěžnost (%)	100,0	100,8	100,9	96,6	98,9	-	-

2. DAŇOVÉ NEDOPLATKY

a) Vývoj daňových nedoplatků

Celkový objem daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice k 31. prosinci 2009 dosáhl **98,5 mld. Kč**, z toho na daních **nové daňové soustavy** platné od 1. ledna 1993 (dále jen „nové daně“) činil **96,1 mld. Kč** (tj. **97,7%** k celkovému objemu nedoplatků) a na daních staré daňové soustavy platné do 31. prosince 1992 (dále jen „staré daně“) **2,3 mld. Kč** (tj. **2,3%** k celkovému objemu daňových nedoplatků). V porovnání s předcházejícím rokem klesla celková kumulovaná výše daňových nedoplatků ze 100,5 mld. Kč na 98,5 mld. tj. cca o 2,1 mld. Kč.

Vývoj výše nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v posledních pěti letech ilustruje následující **Tabulka č. 15.**

Tabulka č. 15

(v mld. Kč)

Druh příjmu	Vývoj výše nedoplatků evidovaných územními finančními orgány									
	2005	Index (%) 05/04	2006	Index (%) 06/05	2007	Index (%) 07/06	2008	Index (%) 08/07	2009	Index (%) 09/08
Staré daně	4,4	78,79	4,0	90,11	3,6	90,00	2,7	75,00	2,3	85,19
Nové daně	97,3	99,48	101,3	104,11	97,5	96,25	97,9	100,41	96,1	98,16
CELKEM	101,7	98,36	105,4	103,64	101,1	95,92	100,5	99,41	98,4	97,91

Největší objem splatných daňových nedoplatků je tradičně evidován finančními úřady v působnosti Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (32,3 mld. Kč, tj. 32,8% z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice), Finančního ředitelství v Brně (21,6 mld. Kč, tj. 22%) a Finančního ředitelství v Ústí nad Labem (15,3 mld. Kč, tj. 15,6%). Naopak nejnižší objem nedoplatků vykazují dlouhodobě finanční úřady v působnosti Finančního ředitelství v Českých Budějovicích (2,4 mld. Kč, tj. 2,4%) a Finančního ředitelství v Hradci Králové (4,8 mld. Kč, tj. 4,9%).

K meziročnímu nárůstu daňových nedoplatků v roce 2009 oproti roku 2008 došlo pouze v případě Finančního ředitelství Brno (o 0,4 mld. Kč na 21,6 mld. Kč). U všech ostatních finančních ředitelství bylo v roce 2009 zaznamenáno snížení úrovně daňových nedoplatků oproti předcházejícímu roku. K největšímu relativnímu i absolutnímu snížení daňových nedoplatků, a to o 10,5%, došlo u Finančního ředitelství v Praze (tj. o 1 mld. Kč). Stejně relativního poklesu bylo dosaženo u Finančního ředitelství v Hradci Králové (tj. o 0,6 mld. Kč). Nejvýraznějšího absolutního poklesu daňových nedoplatků o 2,1 mld. Kč bylo dosaženo v případě Finančního ředitelství Praha (o 2,1%). Meziroční pokles daňových nedoplatků byl dále zaznamenán u Finančního ředitelství v Ostravě (o 0,3 mld. Kč na 7,7 mld. Kč), v Ústí nad Labem (o 0,3 mld. Kč na 15,3 mld. Kč), v Plzni (o 0,3 mld. Kč na 5,9 mld. Kč) a u Finančního ředitelství v Českých Budějovicích (o 0,1 mld. Kč na 2,4 mld. Kč).

Analýza daňových nedoplatků uvedená v **Tabulce č. 16** ukazuje rozdílnost dynamiky jejich vývoje podle jednotlivých druhů příjmů, a to zejména u daní nové daňové soustavy. Nejvyšší suma nedoplatků této skupiny daní je evidována u daně z přidané hodnoty. Od roku 2003 dochází trvale k nárůstu evidovaných nedoplatků této daně (v úhrnu o 28,3%). V roce 2009 evidované nedoplatky u daně z přidané hodnoty činily 48,2 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o 2,4 mld. Kč (tj. o 5,2%).

U skupiny daní z příjmů v roce 2009 došlo oproti předchozímu kalendářnímu roku ve srovnatelném měřítku jako u daně z přidané hodnoty k opačnému trendu. Výše nedoplatků oproti roku 2008 poklesla o 2 mld. Kč (tj. o 5,3%) a dosáhla částky 35,4 mld. Kč. U této skupiny daní došlo k meziročnímu poklesu nedoplatku rovnoměrně. Zůstala tak zachována proporce, kdy nejvýraznější je podíl nedoplatků na dani z příjmů právnických osob 16,7 mld. Kč a na dani z příjmů fyzických osob z podnikání 14,3 mld. Kč., oproti 4,1 mld. Kč u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a 0,3 mld. Kč u daně z příjmů vybírané srážkou. U daně z příjmů fyzických osob z podnikání tak na rozdíl od předchozích let nedošlo k nárůstu nedoplatku.

Ve skupině majetkových daní výše daňových nedoplatků od roku 2003 soustavně klesá u daně z nemovitostí a daně z převodu nemovitostí a tento trend zůstal zachován i v roce 2009. Vývoj nedoplatků u daně darovací a daně dědické od roku 2003 vykazuje mírné výkyvy avšak v roce 2009 ve srovnání s předchozím rokem došlo k jejich mírnému snížení. Naopak u daně silniční pokračoval i v roce 2009 trvalý nárůst daňových nedoplatků od roku 2003 (celkem o 0,1 mld. Kč, tj. o 10,6%). Objem daňových nedoplatků za rok 2009 u celé této skupiny daní činil stejně jako v roce 2008 6,1 mld. Kč, což celkově představuje o téměř 19% méně než činila

hodnota evidovaného nedoplatku této skupiny daní 7,5 mld. Kč v roce 2003.

Tabulka č. 16

(v mil. Kč)

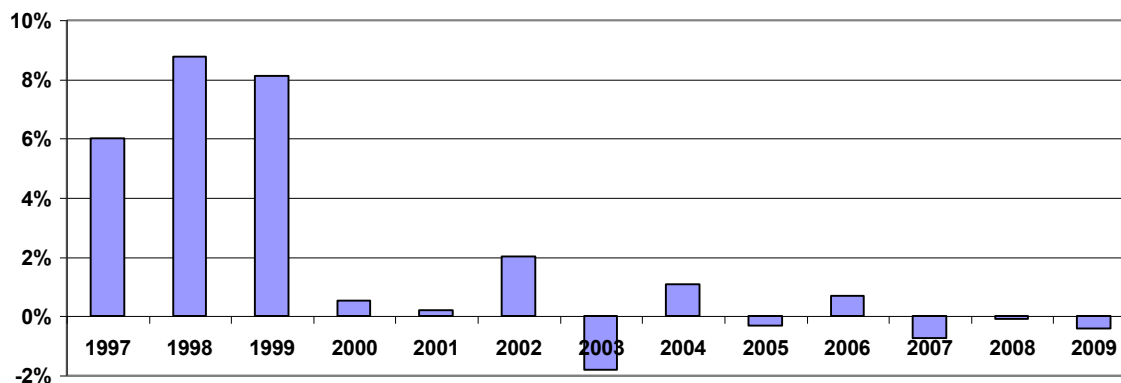
Druh příjmu	Kumulativní objem daňových nedoplatků				
	2005	2006	2007	2008	2009
Daň z přidané hodnoty	40 707	43 338	44 056	45 631	48 019
Daně spotřební	3 267	3 460	2 568	2 067	1 560
Daň z příjmů právnických osob	19 469	17 846	18 742	17 672	16 668
Daň z příjmů vybíraná srážkou - § 36	367	401	318	306	304
Daň silniční	1 058	1 098	1 106	1 129	1 249
Daň dědická	11	10	9	11	10
Daň darovací	249	228	240	181	171
Daň z převodu nemovitostí	4 644	4 455	3 991	3 846	3 503
Daň z příjmů fyz. osob - podnikat.	14 230	14 644	14 886	15 085	14 340
Daň z příjmů fyz. osob ze záv. čin.	5 253	5 310	4 571	4 338	4 099
Daň z nemovitostí	1 150	1 103	1 015	938	902
Ost. příjmy, odvody, pokuty a popl.	6 888	9 433	5 990	6 647	5 324
Daň z příjmů obyvatelstva	424	361	215	43	23
Daň z obratu	781				
Odvod ze zisku	647				
Odvod z objemu mezd	629				
Důchodová daň	369	3 671	3 391	2 636	2 277
Daň z objemu mezd	43				
Ostatní zrušené daně do rozp. rep.	1 285				
Ostatní zrušené daně do míst. rozp.	233				
CELKEM	101 705	105 354	101 100	100 530	98 449
MEZIROČNÍ PŘÍRŮSTEK	-1 646	3 649	-4 254	-570	-2 081

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

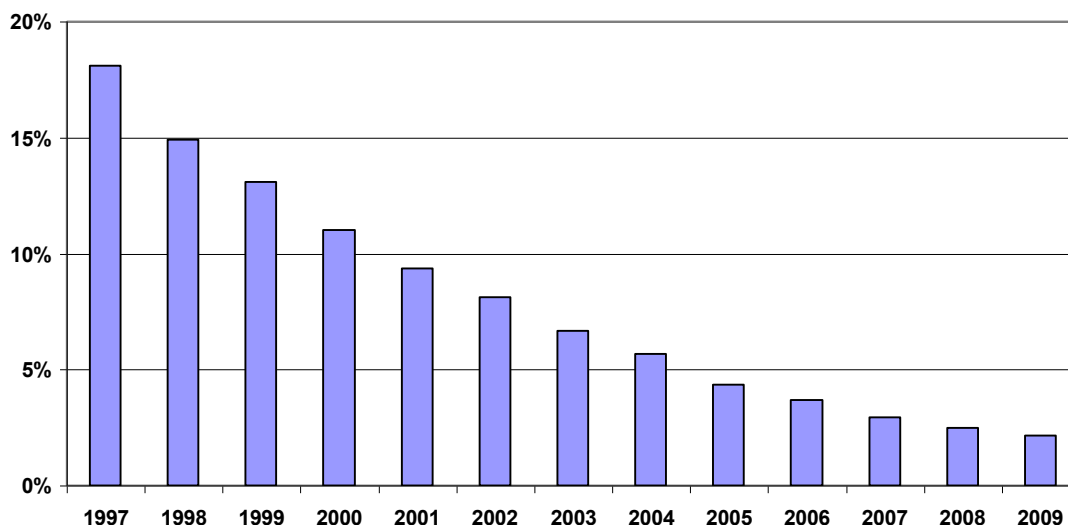
Zdroj: http://intranet.ds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/evidence_dani_tab_evidence_rocni.html

Graf č. 1:

Podíl meziročního přírůstku daňových nedoplatků na roční daňové povinnosti (ÚFO)

Graf č. 2:
Podíl daňových nedoplatků na kumulativním inkasu daní

Grafy č. 1 a č. 2 zachycující trendy ve vývoji daňových nedoplatků, ilustrují pokračování poměrně pozitivního resp. stabilizovaného trendu vývoje relativní váhy daňových nedoplatků za poslední období. V posledních devíti letech se výše daňových nedoplatků v působnosti ÚFO ustálila na hranici okolo sta miliard korun, přičemž v posledních třech letech mírně klesá. Od roku 2000 do roku 2006 se snížil podíl meziročního přírůstku daňových nedoplatků na celkovém objemu daňové povinnosti starých a nových daní spravovaných v příslušném roce územními finančními orgány na hodnoty do **1%** (s výjimkou roku 2002). Od roku 2007 podíl daňových nedoplatků na inkasu daní meziročně mírně klesá.

b) Vymáhání daňových nedoplatků

Oblast zajištění daní a pohledávek na daních a příslušenství daní

Vývoj v oblasti zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň zajišťovacím příkazem a zajištění nedoplatků na daních a na příslušenství daní zřízením zástavního práva (za období let 2005 až 2009) dokumentují údaje v **Tabulce č. 17**.

Tabulka č. 17

Zákon č. 337/1992 Sb. Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009
Zajištění dle § 71					
počet rozhodnutí	124	1 940	102	72	81
částka (v mil. Kč)	1 158	283	1 386	6 187	481
Zástavní právo dle § 72					
počet rozhodnutí	9 347	9 100	8 885	9 053	9 042
částka (v mil. Kč)	5 471	5 016	5 062	6 412	6 696

Údaje jsou uvedeny souhrnně za daně staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992 a nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993.

Z údajů v **Tabulce č. 17** vyplývá, že v roce 2009 a v předchozích letech byl počet

vydaných rozhodnutí o zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň podle § 71 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (ZSDP) poměrně nízký (s výjimkou roku 2006). V roce 2009 se sice počet vydaných zajišťovacích příkazů oproti předchozímu roku nepatrně zvýšil o **9** (vydáno celkem **81** rozhodnutí), přesto je tento zajišťovací institut využíván finančními úřady v minimálním rozsahu. Současně bylo v roce 2009 zaznamenáno podstatné snížení celkové částky zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň, a to z 6 187 mil. Kč v roce 2008 na **481 mil. Kč** v roce 2009, tedy o **5 706 mil. Kč**. Příznivější situace je u zajištění daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní zástavním právem podle § 72 ZSDP. Ve srovnání s předchozím rokem sice bylo v roce 2009 zaznamenáno nepatrné snížení počtu rozhodnutí o zřízení zástavního práva (o **11** na **9 042** rozhodnutí), přesto se celkový objem zajištěných daňových pohledávek zvýšil oproti roku 2008 o **284 mil. Kč** (z 6 412 mil. Kč v roce 2008 na **6 696 mil. Kč** v roce 2009).

Na řízení o zajištění úhrady nesplatné nebo dosud nestanovené daně mělo v roce 2009, stejně jako v předchozích letech, nepříznivý vliv časté uplatňování odvolání daňových subjektů proti vydaným zajišťovacím příkazům, která byla navíc v mnoha případech neúplná. Na následné výzvy správce daně k doplnění těchto podání bylo většinou daňových subjektů reagováno až těsně před uplynutím stanovené třiceti denní lhůty pro vyřízení odvolání, ve snaze ještě více tato řízení ztížit či zvrátit ve svůj prospěch.

Na účinnost uplatňování institutu zástavních práv podle § 72 ZSDP se již dlouhodoběji projevuje v neprospěch správce daně novela ZSDP provedená zákony č. 367/2000 Sb. a 317/2001 Sb., kterými došlo ke změně občanského zákoníku a dalších zákonů, včetně § 72 ZSDP. Finanční úřady se v uplynulých letech dostávaly do nepříznivého postavení, zejména při uplatňování pořadí zástavních práv v následných řízeních o zpeněžení zástavního práva nebo v insolvenčních řízeních, neboť většina majetku, k němuž bylo zřízeno rozhodnutím správce daně zástavní právo, již bylo předmětem zástavních práv bank, právnických nebo fyzických osob, které si postavení zástavního věřitele zajišťovaly nejen dříve, ale především rychleji a bez následných komplikací prostřednictvím smluvních zástavních práv. Ke zlepšení situace by měla přispět úprava provedená zákonem č. 304/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, včetně ustanovení § 72. Přesto údaje v tabulce potvrzují, že územní finanční orgány institut zajištění daňových pohledávek využívají v daleko větší míře než zajišťovací institut podle § 71 ZSDP a považují ho za významný nástroj k vymahatelnosti daňových nedoplatků.

Oblast vymáhání daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní

Hodnocení efektivnosti vymáhání daňových nedoplatků se vztahuje na činnost územních finančních orgánů v procesním postavení správce daně podle § 1 odst. 3 ZSDP. Základní agregované údaje k posouzení vývoje vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány za rok 2009 a za předchozí roky, jsou obsaženy v **Tabulce č. 18**.

Údaje v tabulce potvrzují z dlouhodobějšího pohledu trend **meziročního nárůstu objemu vymáhaných i vymožených daňových pohledávek** evidovaných územními finančními orgány České republiky, i když v posledních letech je tento vývoj charakterizován jistou mírou stability dosahovaných hodnot. Navíc naznačují, že v rámci běžného využívání kapacit územních finančních orgánů, s využitím všech dostupných prostředků a stávající úrovně legislativy, lze vymáháním daňových nedoplatků v příslušném roce získat do veřejných rozpočtů maximálně okolo 6 mld. Kč.

Tabulka č. 18

Rok *)	Nedoplatky vymáhané		Nedoplatky vymožené	
	Počet případů	Částka (mld. Kč)	Počet případů	Částka (mld. Kč)
2005	1 608 868	68,205	412 234	5,111
2006	1 751 207	68,505	443 009	5,203
2007	1 811 163	68,477	471 228	6,054
2008	2 237 389	67,382	521 621	6,334
2009	2 997 730	68,011	553 470	5,999

Údaje jsou uvedeny sumárně za daně staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992 a nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993.

V roce 2009 dosáhl objem vymáhaných daňových nedoplatků **68 mld. Kč** a ve srovnání s rokem 2008 se zvýšil o **0,6 mld. Kč** (index 2009/2008 = 1,01). Podíl vymáhaných daňových nedoplatků k celkovému kumulativnímu objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány vzrostl oproti roku 2008 o **2 procentní body** na **69%**. Stejně jako v minulém roce byl vývoj v roce 2009 ovlivněn zejména zvýšeným odpisem daňových nedoplatků pro nedobytnost podle § 66 ZSDP (ve srovnání s rokem 2008 jejich objem vzrostl o **1,2 mld. Kč** na **17,4 mld. Kč**). Vývoj růstu objemu vymáhaných daňových nedoplatků v roce 2009 a v předchozích letech ukazuje i ukazatel podílu vymáhaných daňových pohledávek k celkovému objemu evidovaných daňových nedoplatků za jednotlivé roky (v roce 2004 - 62,3%, v roce 2005 - 67,1%, v roce 2006 - 65,1%, v roce 2007 - 67,7%, v roce 2008 - 67% a v roce 2009 - 69%).

Obdobný trend byl v předchozích letech dosažen také u ukazatele **objemu vymožených daňových nedoplatků**. V roce 2009 byl sice oproti minulému roku zaznamenán mírný pokles hodnoty objemu vymožených daňových nedoplatků o **0,3 mld. Kč** na necelých **6 mld. Kč** (index 2009/2008 = 0,94). Přesto lze vývoj v roce 2009 a v předchozích letech hodnotit pozitivně. Potvrzují to i údaje o podílu vymožených nedoplatků k celkovému objemu vymáhaných daňových nedoplatků za jednotlivé roky (v roce 2004 - 6,3%, v roce 2005 - 7,5%, v roce 2006 - 7,6%, v roce 2007 - 8,8%, v roce 2008 - 9,4% a v roce 2009 - 8,8%).

Rozhodující objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků je evidován na daních **nové daňové soustavy** platné od 1. 1. 1993. U této kategorie daní bylo k 31. 12. 2009 vymáháno územními finančními orgány **66,8 mld. Kč**, tj. **98,3%** z celkové sumy daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání. V roce 2009 (tj. za období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009) bylo na daních nové daňové soustavy **vymoženo 5,9 mld. Kč**. Na daních **staré daňové soustavy** platné do 31. 12. 1992 jsou vykazované hodnoty vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků výrazně nižší. K 31. 12. 2009 bylo na těchto daních **vymáháno** necelých **1,2 mld. Kč**, tj. pouze **1,7%** z celkové sumy daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání a v průběhu roku 2009 bylo **vymoženo 13,5 mil. Kč**, tj. pouze **0,2%** z celkové sumy daňových nedoplatků vymožených za sledované období. Tento stav je dlouhodobě ovlivněn postupným snižováním celkové částky daňových nedoplatků evidovaných na daních staré daňové soustavy v uplynulých letech (k 31. 12. 2009 se jejich objem snížil na 2,3 mld. Kč, tj. o 0,4 mld. Kč proti stavu v předchozím roce).

Největší objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků evidovaných na daních nové daňové soustavy je dlouhodobě vykazován u **daně z přidané hodnoty**. K 31. 12. 2009 bylo na této dani vymáháno **33,5 mld. Kč** a v roce 2009 vymoženo **3,7 mld. Kč**, což je o 0,2 mld. Kč méně než v předcházejícím roce. Vyšší objem vymáhaných daňových nedoplatků byl evidován rovněž u **daní z příjmů**. K 31. 12. 2009 dosáhla jeho výše v souhrnu **25,2 mld. Kč**, tj. o 0,1 mld. Kč méně než v roce 2008. V průběhu roku 2009 bylo na daních

z příjmů vymoženého téměř **1,6 mld. Kč** daňových nedoplatků, což je o 0,1 mld. Kč méně než v roce 2008. Na **daních z nemovitostí a na daních dědické, darovací a z převodu nemovitostí** bylo k 31. 12. 2009 vymáháno téměř **3 mld. Kč** a v roce 2009 bylo vymoženo přes **0,4 mld. Kč** daňových nedoplatků a tento vývoj kopíruje stav dosažený i v roce 2008.

Poměr mezi vymáhanými daněmi a vymáhaným příslušenstvím daní je srovnatelný s vývojem v předchozích letech. Z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků (68 mld. Kč) jich bylo k 31. 12. 2009 vymáháno na **daních 46,8 mld. Kč**, tj. **68,8%** a téměř jedna třetina objemu nedoplatků je evidována na **příslušenství daní**, kde bylo za sledované období vykázáno **21,2 mld. Kč**, tj. **31,2%** (dle § 58 ZSDP spadá pod pojem „příslušenství daní“ penále, zvýšení daně, náklady daňového řízení, úroky a pokuty uložené podle ZSDP nebo jiného daňového zákona).

Územní finanční orgány jsou dlouhodoběji úspěšnější při vymáhání nedoplatků, jejichž výše se pohybuje v řádu do 1 mil. Kč, event. od 1 mil. Kč do 10 mil. Kč. Již z dřívějších analýz vyplývá, že nedoplatky převyšující částku 10 mil. Kč jsou vymahatelné jen z části nebo jsou v mnoha případech již zcela nedobytné. Přehled o nedobytných daňových nedoplatcích za Českou republiku, zpracovaný podle údajů územních finančních orgánů ukazuje, že kvalifikovaný odhad **nedobytných daňových nedoplatků** činil k 31. 12. 2009 celkem **49,6 mld. Kč**, tj. již **polovinu** (50,3%) z celkové kumulované částky daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány k 31. 12. 2009 (98,4 mld. Kč). Z toho na **daních** činily nedobytné daňové nedoplatky **31,1 mld. Kč**, tj. 62,7% a na **příslušenství daní** necelých **18,5 mld. Kč**, tj. 34,3%. Na daních staré daňové soustavy je podíl nedobytných daňových nedoplatků výrazně vyšší a již dřívější analýzy ukázaly, že se pohybuje okolo 95%. **Základními příčinami nedobytnosti** jsou nemajetnost a předluženost dlužníků, nemožnost dohledání postižitelného majetku, zánik daňového subjektu bez právního nástupce, úmrtí dlužníka a předluženost dědictví, minimální uspokojení daňových pohledávek přihlášených do konkursních nebo insolvenčních řízení, převody majetku na jiné osoby ještě před vznikem nedoplatku, daňoví dlužníci bez příjmů, nekontaktní, často s bydlištěm na adrese obecního či městského úřadu, včetně cizinců, kterým byl ukončen dlouhodobý pobyt v České republice apod.

Rozhodující objem vymožených daňových nedoplatků za rok 2009 byl územními finančními orgány dosažen úkony v daňové exekuci (**2,4 mld. Kč**, tj. **39,3%**). O něco vyšší částka daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání byla daňovými dlužníky uhrazena na základě výzvy správce daně k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě (**2,5 mld. Kč**) a dalších téměř **0,7 mld. Kč** bylo vybráno pracovníky vymáhacích útvarů finančních úřadů ještě před provedením vymáhacího úkonu.

Nejefektivnějším a finančními úřady nejvíce využívaným exekučním prostředkem byla v roce 2009 a v minulých letech **daňová exekuce na příkázání pohledávky** na peněžní prostředky dlužníků na účtech vedených u bank nebo jiné pohledávky. V roce 2009 bylo tímto způsobem vymáháno přes **9 mld. Kč**, tj. **28,1%** z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků za sledované období a vymoženo bylo přes **1,8 mld. Kč** (tj. **30,4%** z celkového objemu daňových nedoplatků vymožených za sledované období). Podstatně nižší je efektivita vymáhání prostřednictvím mobiliárních exekucí. **Prodejem movitých věcí** bylo v roce 2009 vymáháno **0,5 mld. Kč** daňových nedoplatků, což činí pouze **1,4%** z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků za sledované období a vymoženy byly necelé **0,2 mld. Kč**. Nepatrně vyšší částka daňových nedoplatků byla vymáhána daňovou exekucí **prodejem nemovitostí**. V roce 2009 bylo takto vymáháno **0,7 mld. Kč** daňových nedoplatků, tj. **2,3%** z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků za sledované období, přičemž vymoženo bylo pouze přes **0,1 mld. Kč**. Nízká výtěžnost těchto exekucí je v případě movitých věcí ovlivněna vedle dosud platné právní úpravy dražeb movitých věcí zejména nižším zájmem

potencionálních zájemců o nabízené věci v místech dražeb i poklesem hodnoty věci prodávaných v dražbě. Obdobné problémy se projevují i při exekucích prodejem nemovitostí. Nicméně exekuce prodejem nemovitostí zůstává i nadále účinným způsobem vymáhání, neboť řada dlužníků uhradí nedoplatky zpravidla již po vydání tohoto exekučního příkazu, aniž by muselo docházet k finalizaci prodeje nemovitosti v rámci dražby.

K vymáhání daňových nedoplatků využívají finanční úřady ve větším rozsahu také **exekuce na srážku ze mzdy**, jiné odměny za závislou činnost nebo náhrady za pracovní příjem, důchody, sociální a nemocenské dávky, stipendia apod. V roce 2009 bylo takto vymáháno přes **1,7 mld. Kč** daňových nedoplatků, tj. **5,3%** z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků za sledované období, vymoženo však bylo pouze **0,3 mld. Kč**. Efektivita těchto exekucí je dlouhodoběji negativně ovlivňována omezenými možnostmi správce daně zjistit a případně dále sledovat změnu zaměstnavatele dlužníka, který se snaží vyhybat exekuci vykonáváním prací na krátkodobé pracovní poměry s častou změnou zaměstnavatele. Patrný je rovněž vliv „praxe“ některých zaměstnavatelů, kteří vyplácejí sjednanou odměnu zaměstnanci (dlužníkovi) rozloženě, tj. ve vykazované minimální výši a v zůstatku na hotovosti přímo zaměstnanci (dlužníkovi), případně pouze na hotovosti bez evidence odměňované osoby jako zaměstnance. Nemalý vliv na nižší úspěšnost tohoto způsobu exekuce má i nárůst nezaměstnanosti v řadě regionů České republiky v důsledku dopadů hospodářské recese. V posledních dvou letech narůstá problém při vymáhání daňových nedoplatků, kde je plátcem Česká správa sociálního zabezpečení v Praze, jako poddlužník při výkonu exekuce srážkami z vyplácených důchodů. V důsledku velkého náporu exekucí a nedostatečného personálního obsazení není ČSSZ schopna exekuce provést bez značné časové prodlevy.

Z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání jich finanční úřady k 31. 12. 2009 přihlásily **do insolvenčních řízení 21,2%, tj. 14,4 mld. Kč**. Za rok 2009, tj. za období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009, jich bylo přihlášeno přes **2 mld. Kč** a v těchto řízeních jich bylo v roce 2009 uspokojeno **352 mil. Kč**, tj. výtěžnost 5,9%. Tyto výsledky jsou v podstatě srovnatelné s vývojem v roce 2008, nicméně efektivita těchto řízení je z hlediska vynaložených nákladů, kapacit finančních úřadů a i z hlediska míry uspokojení daňových pohledávek, dlouhodobě na poměrně nízké úrovni (navíc zde stále převažuje likvidační forma řešení insolventnosti dlužníků v podobě konkursu). Přesto všechno se nová právní úprava insolvenčních řízení jeví jako rychlejší a pružnější v porovnání s předešlou úpravou tzv. „starých“ konkursů (zákon o konkursu a vyrovnání).

V této oblasti bylo finančními úřady poukazováno na problém s přihlašovaním pohledávek do insolvenčních řízení, neboť v mnoha případech je lhůta pro přihlášení pohledávek shodná se lhůtou stanovenou pro podání daňového přiznání (30 dnů), což správcům daně značně komplikuje situaci při uplatňování pohledávek do insolvenčních řízení.

Vedle insolvenčních řízení se na výsledcích činnosti finančních úřadů v oblasti vymáhání daňových nedoplatků negativně projevují i zdlouhavé a nepřilíš výtěžné výkony rozhodnutí vedené soudy. To ovlivňuje rozsah finančními úřady předávaných **návrhů na výkon rozhodnutí příslušným soudům**, kterým byly v roce 2009 předány k vymáhání daňové nedoplatky pouze ve výši **0,1 mld. Kč**, resp. **122 mil. Kč**. Z této částky jich bylo vymoženo **0,02 mld. Kč** (resp. **21 mil. Kč**), tj. **17,2%**. Finanční úřady opakovaně upozorňují na zdlouhavost soudních řízení, zejména u návrhů na výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí a na nepřiměřeně dlouhé lhůty od podání návrhu na výkon rozhodnutí do doby provedení prvních úkonů dražby. Tento problém se projevuje i v případech, kdy správci daně předkládají příslušným soudům odpůří či určovací žaloby.

Finanční úřady uplatňují žádosti o výkon exekuce i u **soudních exekutorů**. Suma daňových nedoplatků předaných k vymáhání soudním exekutorům je stále zanedbatelná

(k 31. 12. 2009 dosáhla **277 mil. Kč**). Za rok 2009 se pak jednalo pouze o částku **21 mil. Kč** a z ní bylo ve sledovaném období vymozeno necelých **11 mil. Kč**, tj. **52,3%**. Finanční úřady znovu upozorňují na problémy, které se vyskytují nejen při poskytování součinnosti soudním exekutorům podle exekučního řádu (zákon č. 120/2001 Sb.). Vedle neustále se zvyšujícího počtu požadavků soudních exekutorů na sdělení řady údajů, v mnoha případech se opakujících, jejichž vyřizování v nemalé míře zatěžuje pracovníky finančních úřadů a odvádí je od výkonu správy daní, byly stejně jako v minulém roce zaregistrovány v roce 2009 problémy spočívající **v nepřiměřenosti exekucí prováděných soudními exekutory**. Existuje řada případů, kdy exekuce na prodej nemovitostí nebo na prodej podniku vedené některými exekutorskými úřady slouží, a to zpravidla po dohodě s dlužníkem, spíše k zajištění pohledávky na dobu, než je nedoplatek v plném rozsahu uhrazen exekutorskému úřadu formou splátek. Správce daně přihlášený do zahájeného exekučního řízení je pak nucen pasivně vyčkávat a mnohdy až po delší době zjišťuje, že exekutorský úřad dražbu vůbec neprovedl. Na daný problém finanční úřady opakovaně upozorňují a požadují provedení úpravy v zákoně č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, zejména úpravy ustanovení § 11 a § 14.

Efektivita výběru daní a vymáhání daňových pohledávek byla nejen v roce 2009 **negativně ovlivňována i dalšími faktory**. K nejzávažnějším patří:

- Významně se na vývoji nedoplateků a jejich vymáhání projevil vliv hospodářské recese. Vzrostl počet daňových subjektů, jejichž daňové nedoplatky byly v důsledku neplnění splatných daňových povinností předány k vymáhání poprvé, i když z hlediska platební morálky byly v minulých letech bezproblémové. Jednou z hlavních příčin tohoto vývoje je zejména nárůst druhotné platební neschopnosti, jejímž důsledkem je současně i růst případů úplného ukončení podnikatelské činnosti. Obecně se projevuje i nárůstem počtu exekučních příkazů a následných dražebních vyhlášek vydávaných jak správci daně, tak zejména soudními exekutory. Důsledkem hospodářské recese, která se projevila již v roce 2009 a lze očekávat, že bude pokračovat i prvním pololetím roku 2010, je postupný nárůst nezaměstnanosti, která se v oblasti vymáhání daňových nedoplateků projevuje zejména omezováním počtu prováděných exekucí, zejména na srážku ze mzdy a i na jejich výtěžnosti.
- Nemalá část daňových dlužníků (fyzických i právnických osob) je **předložena. Tyto osoby mají závazky vedle správce daně i vůči podnikatelským subjektům, občanům či jiným orgánům**. U fyzických osob se mnohdy jedná o osoby sociálně slabé a nemajetné, s obtížně zjistitelným nebo nepostižitelným příjmem. U právnických osob se v postavení největších dlužníků **často nacházejí obchodní společnosti, za něž jako statutární orgány vystupují osoby nekontaktní**, které na sebe formálně přebírají účast v obchodních společnostech, aniž by byly informovány o jejich skutečném stavu, o jejich pohledávkách a závazcích, často deklarují nemožnost přístupu do účetnictví s odůvodněním, že ho nemají k dispozici.
- Stále častěji jsou zjišťovány případy, kdy **daňoví dlužníci** (zejména obchodní společnosti) **utlumí, resp. ukončí podnikatelské aktivity**, aniž by byly z jejich strany uhrazeny platební povinnosti vůči státu. Přesto i nadále pokračují v podnikatelských aktivitách, v nově zřízených firmách se stejným předmětem činnosti, neboť jim to umožňuje dosud platná právní úprava, přičemž ve svých společnostech **zanechávají nevymahatelné pohledávky v řádech milionů Kč a bez jakýchkoliv legislativních překážek je jim umožněno zakládat další a další společnosti**. Vymožení daňového nedoplatku je v těchto případech již téměř nemožné. Finanční úřady na tyto skutečnosti opakovaně poukazují a již několik let požadují provedení novely příslušných ustanovení obchodního zákoníku, která by vedla ke zvýšení odpovědnosti zakladatelů, společníků za závazky založených obchodních společností, jejich trestní odpovědnosti

a zejména k omezení dalších podnikatelských aktivit, jestliže úmyslně zanechávají závazky vůči státu a dalším věřitelům bez úhrad.

- Prohlubujícím se problémem je **nedohledatelnost a nekontaktnost některých dlužníků**. U fyzických osob jde hlavně o dlužníky, kteří jsou přihlášení k pobytu na tzv. „ohlašovací administrativní adrese“, tj. na adrese obecního či městského úřadu. U právnických osob jde o firmy bez skutečného, reálného sídla, mnohdy bez statutárního zástupce, příp. s nekontaktním statutárním zástupcem, event. cizincem. Daň doměřená těmto subjektům se již v okamžiku vyměrování stává v podstatě nedobytným nedoplatkem a správce daně tak ztrácí možnost zjistit existenci majetku dlužníka a tím i možnost vybrání či vymáhání daňového nedoplatku. V konečném důsledku může dojít až k promlčení práva vybrat a vymáhat daňové nedoplatky, protože v zákonem stanovené lhůtě nebylo možno provést úkon směřující k vybrání, zajištění nebo vymožení nedoplatku.
- K efektivnějšímu vymáhání pohledávek státu, ke zrychlení řízení a snížení jeho administrativní náročnosti u správců daně i dalších orgánů státní správy, je dlouhodobě požadováno zajištění legislativních a technických opatření pro umožnění **přímého přístupu do veřejnoprávních registrů**, resp. do již existujících databází bank, pojišťoven a správních úřadů, za účelem zajištění a vymáhání daňových nedoplatků a jiných pohledávek státu. Ke zlepšení stávajícího stavu již byla přijata některá legislativní opatření, např. k zajištění přímého přístupu správních orgánů do čtyř základních registrů (viz zákon o základních registrech). Dosud se však tato opatření v praxi neprojevila a správcům daně je umožněn přístup pouze do Centrální evidence obyvatel, Registru daňových subjektů a plátců DPH, Geografického a informačního systému MISYS a některých dalších informačních systémů MF, např. do databáze KSP (kontrola státní podpory stavebního spoření), ARES (registr ekonomických subjektů) apod.

3. DAŇOVÉ SUBJEKTY

Tabulka č. 19 udává počty daňových subjektů za rok 2009 v členění podle jednotlivých daní.

Tabulka č. 19

Daň	Počet daňových subjektů	
	evidovaných*	aktivních**
Daň z přidané hodnoty	725 593	531 750
Daň z příjmů PO	447 800	439 620
Daň z příjmů FO podávajících příznání	2 880 422	2 580 681
Daň z příjmů FO -závislá činnost	584 914	487 974
Daň z příjmů -zvláštní sazba (§ 36)	459 811	398 504
Daň z nemovitostí	4 276 596	3 795 411
Daň dědická, darovací a z přev. nemovitostí	828 262	291 102
Daň silniční	1 032 490	828 008
CELKEM	11 235 888	9 353 050

* údaje o daňových subjektech aktivních vůči daňové správě;

** údaje o daňových subjektech ekonomicky aktivních ve sledovaném období

Na pojem „daňový subjekt“ byl zaveden dvojitý pohled a to subjekt evidovaný v agendách správce daní a subjekt ekonomicky aktivní ve sledovaném období.

4. VYHLEDÁVACÍ ČINNOST, MÍSTNÍ ŠETŘENÍ, VYTÝKACÍ ŘÍZENÍ, DAŇOVÁ KONTROLA A PODNĚTY PŘEDANÉ ORGÁNŮM ČINNÝM V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

a) Vyhledávací činnost a místní šetření

Daňovým kontrolám předchází ve většině případů vlastní vyhledávací činnost. Pracovníci vykonávající analyticko-vyhledávací činnost provádějí důkladnou analýzu vnitřních a vnějších zdrojů. U vytipovaných daňových subjektů byly v rámci vyhledávací činnosti zjišťovány všechny údaje týkající se příjmů, majetkových poměrů a dalších skutečností, rozhodných pro správné a úplné vyměření a vymáhání daně. Velmi často užívaným nástrojem - úkonem je místní šetření, který jakožto jeden z procesních úkonů daňového řízení je upraven ustanovením § 15 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

Místní šetření jsou na finančních úřadech prováděna pracovníky všech oddělení finančních úřadů, v největší míře však pracovníky kontrolních oddělení. Místní šetření jsou prováděna rovněž pracovníky analyticko-vyhledávacích útvarů proto, aby bylo zjištěno co nejvíce skutečností pro následující daňové řízení. Veškeré zjištěné údaje a skutečnosti jsou analyzovány a předány k využití při dalším řízení. Místní šetření jsou prováděna jak u daňových subjektů, tak i u jiných osob.

Kvalitně provedená analyticko-vyhledávací činnost snižuje časovou náročnost a zvyšuje efektivnost prováděné kontroly. Při vyhledávací činnosti na celostátní i regionální úrovni se využívají sdělení a oznámení přijatá či postoupená jinými odděleními, ale i jinými státními orgány, zejména Policií ČR, orgány Celní správy, živnostenskými úřady, úřady práce, soudy apod., a dále i oznámení či sdělení fyzických a právnických osob. Ty jsou následně doplněny údaji získanými vlastní vyhledávací činností a z databází vedených daňovou správou. Využívanými prameny jsou též informace získané od svědků a osob předzvědných, ale také z hromadných sdělovacích prostředků

b) Vytýkací řízení

Vytýkací řízení se řídí ustanovením § 43 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Vytýkací řízení se zaměřují na odstranění pochybnosti správce daně o správnosti, úplnosti, pravdivosti a průkaznosti údajů uvedených v daňovém přiznání.

V roce 2009 bylo provedeno celkem **30 873** vytýkacích řízení a z toho **11 026** bylo ukončeno s vyčíslením rozdílu mezi původně deklarovanou daňovou povinností, nadměrným odpočtem nebo daňovou ztrátou a tím, co finanční úřady ve vytýkacím řízení vyměřily. Počet vytýkacích řízení oproti roku předchozímu poklesl cca o **13%** a naopak daňová povinnost vzrostla v důsledku vytýkacího řízení o **2 mld. Kč**.

Vytýkací řízení u všech daní, zejména u daně z přidané hodnoty, je nejefektivnějším daňovým řízením pro krátký časový odstup od podání daňového přiznání a zejména nevyplacení neoprávněně nárokováného nadměrného odpočtu. Nejčastěji se provádí vytýkací řízení na dani z přidané hodnoty, dani z příjmu fyzických osob (z přiznání) a dani z příjmů právnických osob.

V důsledku vytýkacích řízení došlo v roce 2009 k mírnému přírůstku daňové povinnosti na daních z příjmů i přesto, že počet prováděných řízení proti roku 2008 poklesl. To potvrzuje skutečnost, že vytýkací řízení byla správně směřována.

Vytýkací řízení byla zahajována u daně z příjmů fyzických osob zejména z následujících důvodů:

- při nesrovnalostech v nezdanitelné části základu daně dle § 15 zákona o daních z příjmů,
- za účelem ověření správnosti uplatněných slev na dani dle § 35ba zákona o daních z příjmů,
- za účelem ověření nároku na daňové zvýhodnění na vyživované děti dle § 35c zákona o daních z příjmů,
- při zjevných chybách v daňových přiznáních,
- při nesouladu údajů uvedených v přiznání a v účetních výkazech, případně v jiných listinách v držení správce daně.

Pro zdaňovací období roku 2008 **došlo ke zjednodušení daňového přiznání k dani z příjmu fyzických osob**, především z důvodu zrušení společného zdanění manželů, zrušení minimálního základu daně a zjednodušením výpočtu metody vynětí. **Tím se v roce 2009 snížil okruh oblastí, které bylo nutno vyjasnit formou vytýkacího řízení.** Vzhledem k počtu podávaných daňových přiznání a jejich složité struktuře patří vytýkací řízení na dani z příjmů fyzických osob k nejnáročnějším.

Vytýkací řízení u daně z příjmů právnických osob se však nadále zaměřuje na rozpory mezi údaji z účetních výkazů a daňových přiznání, na odstranění vzniklých pochybností o oprávněnosti uplatňovaných položek odčitatelných od základu daně (odečet daňové ztráty a nákladů na realizaci projektů výzkumu a vývoje) a položek snižujících základ daně (dary, neziskové organizace). Využívá se zejména u případů, kdy se nepodaří zjednat nápravu upozorněním na uvedené vady s využitím elektronické komunikace se zástupci daňových subjektů (telefon, SMS zprávy, e-mail, apod.).

Tabulka č. 20 ukazuje výsledky vytýkacích řízení na dani v roce 2009.

Tabulka č. 20

Daň	Počet ukončených	Počet ukončených s rozdílem	Změna v důsledku vytýkacího řízení (v tis.Kč)		
			Daňové povinnosti	Nadměrného odpočtu	Ztráty
z přidané hodnoty	20 724	7 896	3 390 932	-1 188 394	
z příjmů PO	2 372	603	247 857	-	-594 882
z příjmů FO	7 777	2 527	65 378	-	-11 900
CELKEM	30 873	11 026	3 704 167	-1 188 394	-606 782

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé tis. Kč.

c) Daňová kontrola

Daňová kontrola je vymezena ustanovením § 16 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Cílem daňové kontroly je zjistit nebo prověřit daňový základ nebo jiné okolnosti rozhodné pro správné stanovení daně u daňového subjektu.

V roce 2009 ukončily finanční úřady **79 613** daňových kontrol. V tomto údaji se za jednu kontrolu považuje kontrola jedné daně za jeden rok. Na základě provedených daňových kontrol bylo na daních doměřeno celkem **4 627 mil. Kč**. Celková částka doměřených daní se v roce 2009 ve srovnání s rokem 2008 **snížila o 2 194 mil. Kč**.

Mezi výsledky kontrolní činnosti je třeba dále uvést ztrátu vykázanou u daně z příjmů právnických osob a daně z příjmů fyzických osob, která byla v roce 2009 snížena celkem o **3 146 mil. Kč**.

Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol za rok 2009 ukazuje **Tabulka č. 21**.

Tabulka č. 21

Druh příjmu	Počet kontrol	Doměřeno z kontrol (v Kč)
Daň z přidané hodnoty	18 281	2 169 315 779
Daně spotřební	0	0
Daň z příjmů PO	10 854	1 451 935 322
Daň z příjmů FO-podáv. přiznání	19 272	745 601 559
Daň z příjmů FO-závislá činnost	11 767	213 138 368
Daň z příjmů zvl. sazba (§ 36)	5 013	23 073 384
Daň z nemovitostí	6 370	10 946 673
Daň dědická darovací a z přev. nemovitostí	84	750 785
Daň silniční	7 972	12 483 252
CELKEM	79 614	4 627 245 122

Daňová kontrola se zaměřuje zejména na významné plátce a poplatníky, na daňové subjekty, u nichž nebyla dosud provedena kontrola a na daňové subjekty, u nichž je možno podle poznatků správce daně předpokládat možnost daňových úniků. V roce 2009 věnovali správci daně pozornost zejména přípravě na daňovou kontrolu, včetně analytické činnosti a systémovému výběru daňových subjektů ke kontrole.

Kontrolní činnost se stává rok od roku náročnější. Zvyšují se nároky na odbornou připravenost a také na zkušenost pracovníků kontroly nejen z oblasti daňové legislativy, ale i dalších oblastí práva. Rostou nároky i na jejich psychickou odolnost. Daňové řízení je obecně velmi komplikované také z důvodu rozdílných výkladů zákonů, zejména v oblasti správy daní, které jsou ovlivňovány i vyvíjející se judikaturou soudů.

Složitý proces dokazování má vliv na počet zkontrolovaných subjektů, délku daňových kontrol a v neposlední řadě i na výši doměřené daně. Tuto skutečnost do jisté míry ovlivňuje i rozsah daňových zákonů a jejich časté změny, jejichž důsledkem je zvyšování nepřehlednosti platné právní úpravy.

Daňové subjekty - právnické osoby - jsou v řadě případů zastupovány daňovými poradci či právníky. Značným problémem se stává samotné zahájení daňové kontroly. Po oznámení,

že u daňového subjektu bude zahájena kontrola, vyvíjí subjekty nebo jejich zástupci nemalé úsilí k tomu, aby tomuto řízení zabránili. Dochází často ke změnám osob ve funkci jednatele a v několika případech bylo nutné ustanovit správcem daně zástupce. Ti se však ustanovení brání. V souvislosti s Nálezem Ústavního soudu zn. I. ÚS 1835/07 podávají daňové subjekty ve větší míře námitky na důvodnost zahájení daňové kontroly.

Přetrvává problém obstrukcí v procesu dokazování, a to nejen ze strany daňových subjektů, ale i jejich zástupců z řad daňových poradců. Ti často žádají o prodloužení lhůty k předložení důkazních prostředků, úmyslně navrhuji důkazní prostředky, jejichž provedení je časově náročné, např. výslechy svědků (i ze zahraničí), svědků, kteří se nacházejí ve výkonu trestu, případně důkazní prostředky, jejichž správnost lze ověřit pouze v zahraničí apod. Problémy, s nimiž se pracovníci kontrolních oddělení FÚ potýkají, se v podstatě již několik let nemění, nicméně z hlediska četnosti gradují. V souvislosti s Nálezem Ústavního soudu zn. I. ÚS 1611/07 je zřejmá snaha tato daňové řízení úmyslně prodlužovat.

V průběhu daňové kontroly mění řada daňových subjektů své sídlo, nebo své zplnomocněné zástupce. Ti pak požadují za účelem seznámení se s průběhem daňové kontroly opakovaně nahlédnout do spisu. Dochází tak k prodlužování doby trvání jednotlivých kontrol a současně se snižuje i počet zkontrolovaných subjektů. Časová náročnost provádění daňových kontrol se zvyšuje i z důvodu nutnosti provádění rozsáhlého důkazního řízení. Za účelem dosažení prekluze lhůty pro doměření daně předkládají daňové subjekty nové důkazní prostředky, v mnoha případech až po projednání a podpisu zprávy o daňové kontrole.

Zhodnocení činnosti oddělení specializovaných daňových kontrol

Činnost oddělení specializovaných daňových kontrol byla v roce 2009 zaměřena převážně na provádění daňových kontrol u ekonomicky a personálně propojených subjektů a dále u ekonomicky významnějších daňových subjektů, daňových subjektů s kapitálovou vazbou do zahraničí (možnost výskytu problematiky převodních cen). Odděleními specializovaných kontrol bylo ve sledovaném období doměřeno **736 mil. Kč** z celkové částky 4 627 mil. Kč.

d) Podněty předané orgánům činným v trestním řízení

V souladu s ustanovením § 8 trestního řádu oznamovaly finanční úřady ve sledovaném období **orgánům činným v trestním řízení** podezření ze spáchání trestných činů. Nejčastěji se jednalo o trestní oznámení na podezření ze spáchání trestného činu neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení, na zdravotní pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti podle § 147 trestního zákona. Dále byla podávána trestní oznámení pro podezření z možnosti krácení daně, poplatku a podobné povinné platby ve větším rozsahu podle § 148 trestního zákona, především u daně z přidané hodnoty a u daní z příjmů fyzických a právnických osob.

Podávání podnětů podle § 147 trestního zákona výrazně zlepšuje platební morálku, neboť dlužník v převážné většině případů částku správci daně zaplatí, čímž je následně trestní oznámení odloženo. Podané oznámení tak splnilo v krátké době svůj účel.

Celkově lze konstatovat, že spolupráce s orgány činnými v trestním řízení je již dlouhodoběji na dobré úrovni. Díky vzájemným konzultacím byl vypracován fungující systém předávání a vyžadování informací v souladu s právní úpravou. Trestní oznámení jsou ve srovnání s obdobím minulých let vyřizována mnohem rychleji. Bez zbytečného odkladu jsou zpětně požadovány aktuální doplňující informace, které propojují daňové řízení s trestním,

a to i při respektování jednotlivých odlišností těchto řízení. Osvědčila se rovněž vzájemná informativní setkání, na nichž se řeší nejzávažnější případy a dochází k výměně zkušeností z praxe, včetně informací o aktuálním vývoji judikatury.

Z meziročního porovnání je zřejmé, že sice poklesl počet případů předaných orgánům činných v trestním řízení o **107**, avšak částka vzrostla o cca **9,2 mld. Kč**.

Tabulka č. 22 ukazuje přehled o podnětech předaných finančními úřady v letech 2008 a 2009 orgánům činným v trestním řízení.

Tabulka č. 22

Ohledně:	Počet případů předaných od počátku roku do konce téhož roku		Částka (v mil. Kč)	
	2008	2009	2008	2009
trestného činu zkrácení daně	1 333	1 267	2 451	11 658
jiného trestného činu	74	31	15	12
CELKEM	1 407	1 298	2 466	11 670

5. DAŇOVÉ ÚLEVY

a) **Posečkání daně a povolení splátek**

Základní přehled o objemu předpisných a odpisných vět, kterými se evidují posečkání daně a placení daně ve splátkách, za rok 2009 poskytuje následující **Tabulka č. 23**.

Tabulka č. 23

(v mil. Kč)

Přehled posečkané daně a povolených splátek za rok 2009		
Druh příjmu	CELKEM posečkáno	*z toho v min. letech
Daň z přidané hodnoty	14 831	1 558
Daň spotřební	376	54
Daň z příjmů právnických osob	5 555	576
Daň z příjmů srážkou § 36	35	7
Daň silniční	174	27
Daň dědická	15	3
Daň darovací	71	49
Daň z převodu nemovitostí	597	167
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	2 404	664
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	515	124
Daň z nemovitostí	54	6
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	7 730	1 516
CELKEM NOVÉ DANĚ	32 358	4 750
Daň z příjmů obyvatelstva	9	9
Ostatní zrušené daně	101	87
CELKEM STARÉ DANĚ	110	95
CELKEM	32 468	4 845

* objem daně posečkávané k 31. 12. předchozího roku

b) Příslušenství daně

Příslušenstvím daně se rozumí náklady daňového řízení, pokuty, penále (do 31. 12. 2006), úrok z prodlení, penále (od 1. 1. 2007), zvýšení daně a úroky. Z toho nejvýznamnější složku představuje úrok z prodlení. Penále je dlužník povinen zaplatit, nezaplatil-li splatnou částku daně nejpozději v den její splatnosti. Pokuty správce daně zpravidla ukládá za porušení povinnosti nepeněžité povahy. Zvýšení daně může správce daně uložit za pozdě podané daňové přiznání. Úrok se ukládá za dobu posečkání s placením. Ostatní příslušenství daně tvoří především exekuční náklady.

Tabulka č. 24 udává celkový objem předepsaného příslušenství daně za rok 2009. Nejvyšší položku představuje úrok z prodlení při placení daní, který činil celkem 7 067 mil. Kč.

Tabulka č. 24

(v mil. Kč)

Přehled předepsaného příslušenství daně za rok 2009								
Druh příjmu	Celkem	Exekuční náklady	Pokuty	Penále (do 31.12.2006)	Úrok z prodlení	Penále (od 1.1.2007)	Zvýšení daně	Úrok
Daň z přidané hodnoty	5 432	0	0	2 174	2 887	276	14	81
Daň spotřební	38	0	0	38	0	0	0	0
Daň z příjmů právnických osob	1 956	0	0	919	786	189	4	58
Daň z příjmů srážkou § 36	108	0	0	84	21	3	0	0
Daň silniční	172	0	0	50	117	2	2	1
Daň dědická	1	0	0	0	1	0	0	0
Daň darovací	8	0	0	5	2	0	0	1
Daň z převodu nemovitostí	337	0	0	153	162	0	17	5
Daň z příjmů FO z přiznání	1 624	0	0	1 045	455	110	4	10
Daň z příjmů FO - záv. činnost	427	0	0	199	185	40	0	3
Daň z nemovitostí	56	0	0	29	24	2	2	0
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	2 549	148	8	27	2 425	6	0	-65
CELKEM NOVÉ DANĚ	12 709	148	8	4 723	7 067	628	43	94
Daň z příjmů obyvatelstva	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostatní zrušené daně	13	0	0	13	0	0	0	0
CELKEM STARÉ DANĚ	13	0	0	13	0	0	0	0
CELKEM	12 722	148	8	4 736	7 067	628	43	94

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Podle údajů uvedených v **Tabulce č. 25** bylo za rok 2009 evidováno prominutí příslušenství daně v celkové výši cca 4 701 mil. Kč. To představuje zhruba 37% z příslušenství daně předepsaného za stejné období. Prominutí se týká převážně příslušenství daně předepsané v minulých letech.

Tabulka č. 25

(v mil. Kč)

Přehled prominutého příslušenství daně za rok 2009	
Druh příjmu	Prominuté příslušenství daně
Daň z přidané hodnoty	365
Daň spotřební	3
Daň z příjmů právnických osob	267
Daň z příjmů srážkou § 36	38
Daň silniční	11
Daň dědická	0
Daň darovací	0
Daň z převodu nemovitostí	31
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	218
Daň z příjmů fyz. osob - záv. činnost	59
Daň z nemovitostí	3
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	3 706
CELKEM NOVÉ DANĚ	4 700
Daň z příjmů obyvatelstva	1
Ostatní zrušené daně	0
CELKEM STARÉ DANĚ	1
CELKEM	4 701

c) Prominuté daně

Tabulka č. 26

(v mil. Kč)

Přehled prominuté daně za rok 2009	
Druh příjmu	Prominutá daň
Daň z přidané hodnoty	-2
Daň spotřební	0
Daň z příjmů právnických osob	41
Daň z příjmů srážkou § 36	0
Daň silniční	0
Daň dědická	0
Daň darovací	1
Daň z převodu nemovitostí	28
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	9
Daň z příjmů fyz. osob - záv. činnost	0
Daň z nemovitostí	0
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	2 572
CELKEM NOVÉ DANĚ	2 651
Daň z příjmů obyvatelstva	0
Ostatní zrušené daně	0
CELKEM STARÉ DANĚ	0
CELKEM	2 651

Daň je oprávněno prominout pouze Ministerstvo financí (výjimku mají majetkové daně), a to pouze z důvodu nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. Na rozdíl od příslušenství daně, které lze prominout také z důvodu tvrdosti zákona. Na nových daních bylo za rok 2009 evidováno prominutí daně celkem za 2 651 mil. Kč.

Podrobné údaje o výši evidovaného prominutí daně podle jednotlivých druhů daní poskytuje **Tabulka č. 26**.

6. OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

V roce 2009 bylo daňovými subjekty podáno celkem **22 090** odvolání proti platebním výměrům vydaných správcem daně za sledované období, což ukazuje na nepatrné snížení oproti minulému roku, kdy bylo podáno celkem 22 728 odvolání proti platebním výměrům vydaných správcem daně.

Tabulka č. 27 dokumentuje počet podaných odvolání proti platebním výměrům podle jednotlivých druhů příjmů v roce 2009.

Údaje o způsobu vyřízení odvolání proti platebním výměrům na daň v roce 2009 jsou uvedeny odděleně podle toho, kde bylo rozhodováno o odvolání proti konkrétnímu platebnímu výměru. V prvním sloupci **Tabulky č. 28** jsou uvedeny případy rozhodnuté na FÚ a v druhém sloupci případy, o kterých rozhodovalo FŘ.

Vybrané ukazatele z oblasti soudního řízení ve věcech žalob proti rozhodnutím územních finančních orgánů jsou prezentovány v **Tabulce č. 29**. V prvním sloupci je zaznamenán celkový počet žalob podaných od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009. V ostatních sloupcích jsou údaje o žalobách, o kterých bylo v průběhu roku 2009 rozhodováno.

Tabulka č. 27

Druh příjmu	Počet odvolání proti platebním výměrům podaná	
	v minulém roce a nevyřízená k 1. 1.	ve sledovaném období (2009)
Daň z přidané hodnoty	2 389	16 807
Daně spotřební	0	0
Daň z příjmů PO	382	910
Daň z příjmů FO - podáv. přízn.	889	1 715
Daň z příjmů FO - závislá činnost	129	265
Daň z příjmů - zvláštní sazba (§ 36)	9	64
Daň z nemovitostí	102	1 173
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	182	588
Daň silniční	43	568
CELKEM	4 125	22 090

Tabulka č. 28

Druh příjmu	Způsob vyřízení (počet)					
	vyhověno		zamítnuto		zastaveno	
	u FÚ	u FŘ	u FÚ	u FŘ	u FÚ	u FŘ
Daň z přidané hodnoty	15 072	527	133	994	373	11
Daně spotřební	0	0	0	0	0	0
Daň z příjmů PO	411	236	29	174	70	31
Daň z příjmů FO - podáv. přízn.	1 047	325	50	313	145	7
Daň z příjmů FO - závislá činnost	109	55	16	73	24	0
Daň z příjmů –zvláštní sazba (§ 36)	50	2	3	5	7	1
Daň z nemovitostí	1 050	23	7	23	52	0
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	195	41	24	97	186	2
Daň silniční	556	6	6	7	25	0
CELKEM	18 490	1 215	268	1 686	882	52

Tabulka č. 29

Částka (v tis. Kč)

Přehled o žalobách k soudu proti rozhodnutí územních finančních orgánů a o výsledku řízení v roce 2009 (u daní daňové soustavy platné od 1. 1. 1993)					
Druh příjmu	Počet případů	Zamítnuto		Vyhověno	
		Počet	Částka	Počet	Částka
Daň z přidané hodnoty	240	169	315 962	142	489 857
Daně spotřební	0	0	0	1	70 245
Daň z příjmů PO	104	63	939 338	95	240 036
Daň z příjmů FO podávajících příznání	182	106	85 302	136	79 908
Daň z příjmů FO závislá činnost	13	7	2 934	6	6 040
Daň z příjmů zvl. sazba § 36	5	1	571	1	3 356
Daň z nemovitostí	9	6	64	6	131
Daň dědická, darovací, z převodu nem.	29	10	22 675	9	3 230
Daň silniční	2	5	272	0	0
Odvody za porušení rozpočtové kázně	33	16	18 967	1	80
Žaloby u Ústavního soudu	101	56	48 601	79	311 501
Ostatní	20	8	18 877	13	10 026
CELKEM	738	447	1 453 563	489	1 214 410

7. SANKCE

Nejvýznamnější podíl v objemu sankcí uložených finančními úřady v roce 2009 tvořily opět pokuty podle ustanovení § 37 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (ZSDP). Podle tohoto ustanovení ukládaly finanční úřady pokuty daňovým subjektům převážně za nedodržení povinností stanovených hmotně právními a procesně právními předpisy. Jednalo se nejčastěji o nevedení záznamní evidence pro daňové účely uložené správcem daně, případně nevystavení daňových dokladů za uskutečněná zdanitelná plnění (doklady neobsahovaly zákonem požadované náležitosti) a rovněž i za opakující se opožděné podání daňových příznání při nemožnosti využití sankce podle § 68 ZSDP.

Dále byly finančními úřady ukládány pokuty za nepředložení znaleckého posudku u agendy podle zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů. Ve zvýšené míře byly též ukládány pokuty za porušení

zákona č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, ve znění pozdějších předpisů, za provedení hotovostní platby nad zákonný limit. V souvislosti s novelizací ustanovení § 6 tohoto zákona, kterou byla zrušena minimální výše uložené pokuty a současně i s nižším překračováním limitu 15 000 EUR u jednotlivých případů, došlo k poklesu výše stanovené pokuty. Ve srovnání s rokem 2008 došlo z tohoto důvodu také k většímu poklesu počtu odvolání proti rozhodnutím o uložení pokuty za nadlimitní hotovostní platby. V menší míře ukládaly finanční úřady i pokuty uložené podle **zákona č. 563/1991 Sb.**, o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Tyto pokuty jsou ukládány nejčastěji za neúplné a neprůkazné účetnictví, popř. nevedení účetnictví vůbec a nerespektování povinností uložených správcem daně při vedení předepsané účetní evidence. Ukládány byly rovněž i pokuty za porušení **zákona č. 202/1990 Sb.**, o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem těchto sankcí je důrazné upozornění daňových subjektů na plnění zákonem uložených povinností, a to vesměs v těch případech, kdy je bez účinku zasílání výzev. Ve většině případů dochází k uvědomění si nutnosti spolupráce se správcem daně v daňovém řízení a nápravě protiprávního jednání. Rozhodnutí o uložení pokuty nejsou tak často předmětem odvolacího řízení.

V roce 2009 rovněž finanční úřady uložily blokové pokuty podle ustanovení **§ 37a ZSDP**, zejména při prováděných místních šetření u stánkových prodejců na veřejných prostranstvích, a to za nevedení evidence denních tržeb a za porušení povinností uložených daňovým subjektům v § 15 ZSDP, zejména za porušení povinnosti zajistit přístup k nabývacím dokladům k prodávanému zboží, případně jejich zapůjčení.

Přehled o sankcích ukládaných podle výše uvedených zákonů podává **Tabulka č. 30**.

Tabulka č. 30

Sankce uložena dle	Počet případů		Částka (v tis. Kč)	
	2008	2009	2008	2009
zák. č. 337/1992 Sb., pokuty podle § 37	2 238	2 132	8 125	9 452
zák. č. 337/1992 Sb., § 37a blok. řízení	496	470	423	341
zák. č. 563/1991 Sb., o účet. - fyz. osobám	33	26	981	856
zák. č. 563/1991 Sb., o účet. - práv. osobám	169	218	7 649	7 880
zák. č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti	1 331	747	24 073	9 410
CELKEM	4 267	3 593	33 126	27 939

V souvislosti s novelou zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, provedenou zákonem č. 444/2005 Sb., **došlo 1. 1. 2006 k významné změně v oblasti tzv. „dělené správy“**. Podle ustanovení § 2 písm. d) a § 5 odst. 4 písm. m) zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě, zajišťují **celní orgány od 1. 1. 2006** placení peněžitých plnění, tzn. vybírání a vymáhání peněžitých plnění, která vznikla bez vydání správního aktu ze zákona, nebo která byla uložena jinými správními úřady v řízení podle správního řádu, a která jsou příjmem státního rozpočtu, státních fondů nebo rozpočtů územních samosprávných celků.

Finanční úřady však na základě přechodných ustanovení novely zákona o územních finančních orgánech (zákon č. 444/2005 Sb.) **řeší dokončení řízení**, která byla zahájena do dne nabytí její účinnosti. To znamená, že peněžitá plnění přijatá k vybírání nebo k vymáhání územními finančními orgány do 31.12.2005 jsou i nadále spravována územními finančními orgány. Podle některých právních předpisů, u nichž nedošlo ke změně kompetencí na celní úřady, jsou finanční úřady nadále kompetentní k dělené správě pokut ukládaných za porušení povinností

stanovených těmito právními předpisy. Jedná se zejména o pokuty, které ukládají Úřady práce podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů a dále o pokuty, které ukládá Česká obchodní inspekce podle zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů.

K úspěšnějšímu vymáhání pokut přispělo propojení celorepublikové databáze dlužníků (centrální evidence konečných zůstatků). Využíváním této databáze se částečně daří uhrazovat nedoplatky přestupců z přeplatků na daních evidovaných na jiných finančních úřadech. Některé finanční úřady v tomto směru hodnotí velmi pozitivně spolupráci s celními úřady.

Tabulka č. 31 uvádí počet případů pokut uložených jinými orgány za rok 2009 a předaných k vymáhání územním finančním orgánům.

Tabulka č. 31

Přehled o pokutách uložených jinými orgány ale vymáhaných finančními úřady ČR v roce 2009				
Ukládající orgán	Od počátku roku 2009			
	Převzato FÚ k vymáhání		Vymoženo FÚ	
	Počet případů	Částka (v tis. Kč)	Počet případů	Částka (v tis. Kč)
ČOI	73	595	121	565
IBP	0	0	1	9
ČZPI	0	0	3	8
Okresní úřady	0	0	3	67
Policie-DI správní ř.	1	8	11 002	9 113
Policie-DI blokové ř.	0	0	3 506	3 736
Policie ČR	24	105	22 211	18 807
Ostatní	362	7 297	7 547	11 625
CELKEM	459	8 005	44 394	43 930

Tabulka č. 32 uvádí vývoj v objemu pokut uložených jinými správními orgány a převzatých k vymáhání finančními úřady. **V roce 2009 převzaly územní finanční orgány k vymáhání celkem 459 případů nevybraných pokut, které byly uloženy jinými správními orgány v celkové částce 8 005 tis. Kč.** Z tabulky je patrný výrazný pokles převzatých případů finančními úřady od roku 2006, což je právě způsobeno změnou kompetence v tzv. „dělené správě“.

Tabulka č. 32

Vývoj objemu pokut uložených jinými orgány ale vymáhaných finančními úřady v letech 2005 až 2009.				
Rok	Převzato FÚ k vymáhání		Vymoženo FÚ	
	Počet případů	Částka (v mil. Kč)	Počet případů	Částka (v mil. Kč)
2005	523 843	640	384 114	456
2006	47 889	62	163 918	149
2007	1 144	175	111 062	125
2008	739	8	67 977	69
2009	459	8	44 394	44

III. OSTATNÍ AGENDY

1. PLATBY A VRATKY DANÍ A POPLATKŮ

Výběr daní a poplatků a převod výnosu daní oprávněným příjemcům je jednou ze základních činností daňové správy. Dle zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, územní finanční orgány mimo jiné:

- vykonávají správu daní, odvodů a záloh na tyto příjmy, včetně jejich příslušenství, správních poplatků jimi vyměřovaných a vybíraných,
- spravují dotace,
- vybírají a vymáhají odvody, poplatky, úhrady, úplaty, pokuty a penále, včetně nákladů řízení, které jsou uloženy jinými orgány státní správy a které jsou příjmem státního rozpočtu České republiky, rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů České republiky.

Pro realizaci výše uvedených činností územních finančních orgánů je pro jednotlivé finanční úřady otevřeno až 149 bankovních účtů různého typu, na které daňoví dlužníci platí různé druhy platebních povinností nebo ze kterých jsou daňovým subjektům zasílány vratitelné přeplatky nebo realizovány převody prostředků oprávněným příjemcům.

Tabulka č. 33 (v mil.Kč)

Rok/platby	2005	2006	2007	2008	2009	Rozdíl 09-08
Na účty FÚ	876 795	931 761	1 038 573	1 111 242	967 365	-143 877
Z účtů FÚ	354 260	411 414	451 188	492 084	434 358	-57 726
Celkem	1 231 055	1 343 175	1 489 761	1 603 326	1 401 723	-201 603

Tabulka č. 33 udává za roky 2005 až 2009 údaje o celkovém objemu plateb došlých na účty FÚ, což jsou úhrady různých druhů povinností, a celkovém objemu plateb odesílaných z účtů FÚ, což jsou většinou vratky daňovým subjektům nebo převody prostředků oprávněným příjemcům. **Tabulka č. 33** ukazuje každoroční objem prostředků v absolutní hodnotě, kdy v roce 2009 se celkový souhrn došlých a odesílaných plateb přiblížil k hodnotě 1,4 bilionu Kč za Českou republiku.

Tabulka č. 34 uvádí za roky 2005 až 2009 údaje o pohybu meziročních indexů. Meziroční pokles mezi roky 2009 a 2008 byl o 13%.

Tabulka č. 34 (v mil.Kč)

Index/platby	Index (%) 06/05	Index (%) 07/06	Index (%) 08/07	Index (%) 09/08
Na účty FÚ	106	111	107	87
Z účtů FÚ	116	110	109	88
Celkem	109	111	108	87

2. REALIZACE PŘEVODŮ OPRÁVNĚNÝM PŘÍJEMCŮM

Na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů i na základě jiných speciálních zákonů, zejména ve vztahu k ochraně životního prostředí, provádějí FÚ převod výnosu některých typů vybraných daní do rozpočtu obcí, krajů a státních fondů. FÚ převádějí příslušným příjemcům (státní rozpočet, státní fondy, Národní fond) i výnosy některých typů odvodů za porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů.

Z hlediska převodu výnosu daní lze rozdělit převáděné daně na daně sdílené se státním rozpočtem (DPH, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daň z příjmů fyzických osob vybíraných srážkou) a daně, jejichž výnos je zcela příjmem jiného příjemce, kterým je převáděn (např. daň z nemovitostí, odvody a poplatky na ochranu životního prostředí, porušení rozpočtové kázně s prostředky státních fondů nebo Národního fondu).

Tabulka č. 35 podává údaje o objemu prostředků převedených finančními úřady různým typům příjemců za roky 2005 až 2009. Z přehledu je patrný meziroční nárůst celkového objemu.

Objem prostředků převedených v roce 2009 místním rozpočtům a fondům dle příjemce ukazuje **Tabulka č. 36**. Z tabulky je identifikovatelné vnitřní rozdělení objemu převáděných prostředků podle typu jednotlivých příjemců. Příjemci největšího objemu prostředků jsou obce a to zejména jako příjemci podílu na výnosu daní.

Tabulka č. 35 (v mil.Kč)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	Index (%) 09/08	Rozdíl 09-08
Celkem	153 772	155 476	167 992	187 032	162 022	86,6	-25 010

Tabulka č. 36 (v mil.Kč)

Příjemce	Převod z výnosů daní	Převod sankcí - ochrana živ. prostředí	Převod odvodů za porušení rozpočtové kázně	Celkem
Obce	117 078	2	-	117 079
Kraje	44 885	0	-	44 885
SFŽP	-	3	14	17
Ostatní státní fondy	-	-	19	19
Národní fond	-	-	21	21
Celkem	161 963	5	54	162 022

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč

3. CENOVÁ KONTROLA

Cenová kontrola v roce 2009 byla celkově zaměřena na ověření dodržování způsobů regulace cen stanovených zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, a dále na posouzení, zda u neregulovaných cen nedošlo ke zneužití hospodářského postavení. Kromě toho bylo kontrolováno také označování zboží cenou podle zákona o cenách a vedení cenové evidence.

V oblasti maximálních cen byly kontroly zaměřeny zejména na nájemné pozemků nesloužících k podnikání nájemce a na ceny mléčných výrobků pro žáky. Dále byly kontroly zaměřeny na ceny, u nichž se uplatňují věcně usměrňované ceny, jako např. ceny vody pitné, vody předané a odvedené kanalizací, ceny veřejné vnitrostátní pravidelné autobusové dopravy, ceny sběru, přepravy, třídění a odstraňování komunálního odpadu, ceny povinných technických prohlídek silničních vozidel a výkonů stanic měření emisí, ceny služeb krematorií (zpopelnění zemřelého, uložení popele do urny a pronájem obřadních místností) a hřbitovních služeb poskytovaných v souvislosti s pronájmem a užíváním hřbitovního místa.

Cenové kontroly zneužití hospodářského postavení byly prováděny na základě podnětů firem a občanů.

Hlavní pozornost cenové kontroly prováděné v tomto roce byla zaměřena na kontrolu cen dodávek vody pitné a cen vody odpadní a dále na sběr, přepravu, třídění a odstraňování komunálního odpadu.

Pracovníci oddělení cenové kontroly finančních ředitelství **uzavřeli v roce 2009** celkem **355 kontrolních akcí** včetně šetření.

Ve **správním řízení** bylo za porušení cenových předpisů vydáno **169 rozhodnutí o uložení pokut v celkové výši 48 641 tis. Kč**. Jedna pokuta ve výši 350 tis. Kč je v odvolacím řízení. Ve 14 případech byly pokuty zrušeny nebo sníženy, celkem o 4 560 tis. Kč. Celková výše pravomocně uložených pokut činí 43 889 tis. Kč. Do 31. 12. 2009 bylo uhrazeno 7 430 tis. Kč z pravomocně uložených pokut.

Na základě písemného pověření Ministerstva financí podle ustanovení § 12 zákona č. 526/1990 Sb. bylo provedeno šetření, jehož účelem bylo získání informací o vývoji nákupních a prodejních cen mléka a másla za období od 1. 1. 2007 do 31. 5. 2009. Předmětem šetření byly následující druhy zboží: máslo, 82% tuku, bal. 250 g (ne stolní máslo), mléko trvanlivé polotučné, 1,5% tuku, bal. 1 litr a mléko trvanlivé plnotučné, 3,5% tuku, bal. 1 litr.

Vyhodnocení provedeného šetření nákupních a prodejních cen mléka a másla bylo provedeno se zaměřením na to, zda a v jaké míře docházelo v obchodních řetězcích, jichž se šetření týkalo, k prodeji za ceny nižší, než za jaké bylo zboží nakupováno.

V daném tržním prostředí České republiky nemá žádná z šetřených společností hospodářské postavení, které by jí jako prodávajícímu umožňovala narušovat tržní prostředí uplatňováním podnákladových prodejních cen.

Z těchto důvodů provedené šetření nezaložilo podezření na možné zneužití hospodářského postavení ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách,

Celkově lze tedy konstatovat, že výsledky činnosti cenové kontroly na finančních ředitelstvích zcela jednoznačně prokazují tak jako v minulých letech odůvodněnost výkonu cenové kontroly a nutnost jejího dalšího pokračování.

Výsledky kontrolní činnosti nadále potvrzují nedostatečné respektování cenových předpisů ze strany značné části kontrolovaných subjektů. Toto dokazují i souhrnné výsledky, kdy z celkem **355 provedených kontrolních akcí** (včetně šetření) bylo v **169 případech zjištěno porušení cenových předpisů**, což představuje cca 48% podíl.

4. FINANČNÍ KONTROLA

Finanční ředitelství - oddělení Finanční kontrola (dále jen „OFK FŘ“) provádějí finanční kontroly podle ustanovení § 1 zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, § 39 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, dále v rozsahu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. Při výkonu činnosti postupují podle zákona ČNR č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Při finančních kontrolách se OFK FŘ zabývají zejména prověřením správnosti použití prostředků veřejné finanční podpory poskytnuté ze státního rozpočtu, hospodařením s prostředky státního rozpočtu, posuzují, zda čerpání a používání systémových a účelově určených peněžních prostředků, plnění povinností při správě a ochraně majetku státu odpovídá obecně závazným právním předpisům. Rovněž je, v návaznosti na požadavky odboru 17 - Kontrola, které tento útvar plní vzhledem ke své roli Národního kontrolního orgánu, prověřováno použití prostředků poskytovaných ze zahraničí. U vybraných kontrolovaných osob ověřují pracovníci OFK FŘ splnění všeobecných podmínek pro čerpání investičních pobídek a u jednotlivých nadací plnění smluv v případech čerpání prostředků poskytovaných z Nadačního investičního fondu.

V roce **2009** uskutečnili **pracovníci OFK FŘ celkem 187 finančních kontrol**, při kterých zjistili **neoprávněné použití nebo zadržení** peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu **ve výši 248 mil. Kč**. Další nedostatky zjistili např. při nesprávném postupu při odpočtu daně z přidané hodnoty, v oblasti neoprávněného snížení výsledku hospodaření, tyto „**daňové nedostatky**“ byly vyčísleny **ve výši 0,728 mil. Kč**.

Finanční kontroly zjišťovaly nedostatky při dodržování pravidel oprávněnosti, účelného a hospodárneho použití peněžních prostředků státního rozpočtu. K porušování rozpočtové kázně docházelo při poskytování a využívání peněžních prostředků při akcích s účastí státního rozpočtu na financování programů. Příjemci nedodržovali určující parametry a ukazatele finančních potřeb a zdrojů, způsob financování daný podmínkami pro účast státního rozpočtu na akcích, termíny pro dokončení a předkládání závěrečných vyhodnocení. Nezlepšila se také kvalita zpracovaných investičních záměrů. V oblasti zadávání veřejných zakázek prokázaly kontroly řadu pochybení v předepsaných postupech. Zadavatelé ke kontrole nedoložili vždy dokumentaci v rozsahu, který by umožňoval ověřit průběh zadávacího řízení a transparentní postup při výběru zájemců o veřejnou zakázku. Neúplnost účetních záznamů o provádění inventarizací veškerého majetku a závazků, nedostatečná vypovídací schopnost o zjištěných skutečných stavech majetku v porovnání s účetními, vedly v řadě případů k neprůkaznosti účetnictví a zkreslování finanční situace účetních jednotek.

Součástí finančních kontrol ve veřejné správě realizovaných pracovníky OFK FŘ v roce 2009 bylo prověřením plnění povinností vyplývajících ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, a navazující vyhlášky č. 416/2004 Sb. OFK FŘ ověřovala, zda vnitřní kontrolní systém operativně podává informace příslušným úrovním řízení o významných skutečnostech při uskutečňování operací, vzniku rizik, o závažných nedostatcích a sleduje přijímaná opatření k jejich odstranění. Z řady zjištění finančních orgánů lze usoudit, že vnitřní kontrolní systém byl sice formálně nastaven, nebyl však plně funkční. Neodhaloval možná rizika, nebyla přijímána opatření k jejich předcházení. Záměry a stanovené úkoly nebyly vždy uskutečňovány hospodárně, účelně a efektivně v souladu s cílem finanční politiky. Zásadní nedostatky dlouhodobě přetrvávají v oblasti řídicí kontroly na jednotlivých úrovních řízení organizací. Poznatky z kontrolní činnosti OFK FŘ ukazují, že oblasti předběžné a průběžné kontroly není věnována vždy žádoucí pozornost.

Po ukončení finančních kontrol ve smyslu ustanovení § 15 zákona č. 320/2001 Sb., byly výsledky předkládané místně příslušným finančním úřadům k zahájení daňového řízení podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

V průběhu roku 2009 se pracovníci OFK FŘ podíleli na přezkoumávání hospodaření u krajů, které se provádí podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů a u Regionálních rad regionů soudržnosti podle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů.

V roce **2009** bylo **vykonáváno přezkoumání hospodaření všech 13 krajů a 7 Regionálních rad regionu soudržnosti**. V rámci těchto přezkoumání se uskutečnilo celkem **40 kontrolních akcí** (tzv. dílčích přezkoumání hospodaření). Na nich se podílela prakticky jedna třetina celkového početního stavu pracovníků OFK FŘ.

Kromě spolupráce v oblasti přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků se pracovníci OFK FŘ podíleli v roce **2009** na **realizaci více než 50 dozorů státu nad výkonem přezkoumání hospodaření obcí (měst) a městských částí hlavního města Prahy**. Tato dozorová činnost je prováděná v návaznosti na ustanovení zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů.

Dozory byly v průběhu roku 2009 realizovány výhradně u těch obcí (měst) a městských částí hlavního města Prahy, u nichž přezkoumání hospodaření vykonal auditor nebo auditorská společnost.

Úkoly stanovené Ministerstvu financí na úseku přezkoumání i dozorové činnosti byly, také zásluhou spolupráce s odděleními Finanční kontroly Finančních ředitelství, v průběhu roku 2009 splněny. Pro následující období se předpokládá další rozšíření kontrolní činnosti vůči územním samosprávným celkům a jimi zřízeným organizacím, což bude klást zvýšené požadavky nejenom na udržení stávající úrovně spolupráce mezi Ministerstvem financí a Finančními ředitelstvími, ale i na hledání možností pro její další zkvalitňování.

5. SPRÁVA ODVODŮ ZA PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ

Výkon správy odvodů za porušení rozpočtové kázně, zjednodušeně nazývaný „kontrolou dotací“, je stabilně jedním ze základních pilířů kompetencí územních finančních orgánů, a to i přesto, že se nejedná o působnost ryze zajišťující státnímu rozpočtu základní inkaso peněžních prostředků. Z pohledu příjmů státu je zcela nepochybně prioritním úkolem správy odvodů za porušení rozpočtové kázně zajištění uložení, vybrání a vymáhání odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně. Jedná se o případy, kdy se příjemci dotací, návratných finančních výpomocí, jiných obdobných forem účelově poskytovaných prostředků ze státního rozpočtu, Národního fondů, státních fondů atd., ale i organizační služby státu, dopustili porušení povinností v souvislosti s nakládáním s těmito prostředky a tyto prostředky musí být odvedeny zpět do jejich zdroje. Objemově nejvyšší podíl činnosti v rámci výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně, tvoří kontrolní činnost finančních úřadů. Ta ve velké míře plní funkci preventivní, ale v případě prokázání porušení rozpočtové kázně na straně kontrolovaných subjektů tak, jako u klasických daní, je základem pro vedení dalšího daňového řízení. Z tohoto důvodu je kontrolní činnosti finančních úřadů v oblasti správy odvodů za porušení rozpočtové kázně věnována zásadní pozornost.

Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně je kompetencí územních finančních orgánů

postihující v různé míře naprostou většinu výdajů státního rozpočtu, Národního fondu, státních finančních aktiv, realizovaných organizačními složkami státu a jejich příspěvkovými organizacemi. Týká se i finančních prostředků poskytovaných z uvedených zdrojů ke stanovenému účelu, a to zejména v podobě dotací a návratných finančních výpomocí, ale i v podobě dalších obdobných forem, jako jsou účelově určené příspěvky, podpory, půjčky atd. Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně se tedy dotýká velice širokého záběru problematiky specifické pro jednotlivé dotační tituly a formy dotčených prostředků. To vše sebou přináší vysoké nároky na zajištění a udržení vysoce odborně kvalifikovaných pracovníků. Stále tak musí být kladen neustálý důraz na jejich proškolení a další permanentní vzdělávání. Výsledky činnosti v této oblasti jsou proto, víc než kde jinde, ovlivněny mírou fluktuace pracovníků, která se úseku správy odvodů za porušení rozpočtové kázně daří držet na přijatelné úrovni.

Činnost finančních úřadů

Oddělení dotací finančních úřadů při výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně zajišťují, s výjimkou vymáhání a registrace, téměř všechny úkony v daňovém řízení. Nejvýznamnější a také nejrozsáhlejší částí řízení je daňová kontrola, v jejímž rámci jsou prověřovány a případně prokazovány skutečnosti zakládající vznik povinnosti odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně. Návaznými úkony na kontrolu jsou úkony při vyměrování odvodů, pokud je porušení rozpočtové kázně prokázáno a dále pak jejich evidence a výběr.

Výkon správy odvodů za porušení rozpočtové kázně zajišťovalo v roce 2009 na 88 finančních úřadech celkem **528** pracovníků. Tito pracovníci provedli v rámci výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně celkem **13 911 kontrol** či místních šetření. Kontroly byly provedeny jak na základě vlastní vyhledávací činnosti, tak na základě obdržených podnětů od poskytovatelů a jiných kontrolních orgánů působících v oblasti dotací. Zkontrolováno bylo **26 294 dotovaných projektů**, resp. akcí, přičemž prověřeno bylo **přes 61 656 164 tis. Kč**. Ve všech třech uvedených základních hodnotách byl zaznamenán oproti roku 2008 nárůst o **10%** v případě objemu zkontrolovaných prostředků, resp. **5%** v případě počtu zkontrolovaných projektů. Z toho vyplývá, že předmětem kontrol v roce 2009 byly objemově větší projekty a akce, přičemž počet kontrol zůstal ve srovnání s rokem 2008 na obdobné úrovni, s nárůstem necelá tři procenta. V rámci jedné kontroly byly tedy v průměru zkontrolovány 2 projekty v objemu 4 432 tis. Kč. Na základě provedených kontrol bylo vyměřeno celkem **3 455 707 tis. Kč** odvodů za porušení rozpočtové kázně a **2 460 536 tis. Kč** k nim příslušného penále. To znamená že **5,6%** zkontrolovaných veřejných prostředků bylo použito v rozporu se stanovenými pravidly.

Zaměření kontrolní činnosti finančních úřadů stále významněji ovlivňuje počet a struktura podnětů podaných poskytovateli dotací a návratných finančních výpomocí a i jinými kontrolními orgány. Těmito orgány bylo v roce 2009 podáno celkem **1 526 podnětů**. **Předmětem podaných podnětů bylo 1 927 dotovaných projektů, resp. akcí**. Finanční úřady na základě podnětů provedly **1 650 kontrol**, zkontrolovaly **1 404 projektů** v objemu více jak **22 188 857 tis. Kč**. Z podnětů podaných v roce 2009 vyřídily finanční úřady celkem **1 117** (tj. přes **73%**). Počet kontrol a počet zkontrolovaných projektů a akcí na základě podaných podnětů každoročně postupně roste přibližně o 5%. Objem zkontrolovaných prostředků na základě podnětů však vzrostl v roce 2009 více jak dvojnásobně a tvořil již více než třetinu zkontrolovaného objemu prostředků.

Proti rozhodnutím finančních úřadů bylo podáno celkem **163** odvolání směřujících proti částce 969 837 tis. Kč (tj. 28% z celkové částky uložených odvodů a penále). Z podaných odvolání jich bylo **39** finančními úřady vyřízeno v rámci autoremedury a ve **36** případech jim bylo odvolacím orgánem vyhověno plně nebo částečně. Ve vztahu k celkovému počtu vydaných rozhodnutí, tj. 5 516 (2 924 platebních výměrů na odvod a 2 592 platebních výměrů

na penále), se jedná o zcela minimální počet odvoláním napadených rozhodnutí finančních úřadů. Počet odvolání a opravných prostředků je ovlivněn spoluprací daňových subjektů s daňovými poradci, advokáty apod., ale též stoupajícím trendem některých skupin subjektů dosáhnout zrušení uložené povinnosti odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně za každou cenu, s využitím všech dostupných opravných i jiných prostředků. Ostatních opravných prostředků (přezkoumání a obnovy řízení) bylo využito zcela výjimečně.

Nejvíce využívanou zákonnou možností jak řešit uložení povinnosti odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně, je podání žádosti o jejich prominutí. Této možnosti bylo využito v **1 526 případech**. Vzhledem k tomu, že v rámci jedné žádosti je žádáno jak o prominutí uloženého odvodu, tak i o prominutí uloženého penále, dotýkaly se podané žádosti o prominutí téměř **3 tisíc** z celkového počtu **5 516 vydaných rozhodnutí**. To znamená, že ve více jak v každém druhém případě uloženého odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně, byla podána žádost o prominutí.

Činnost finančních ředitelství

Stěžejní působností finančních ředitelství v rámci výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně je jejich působnost co by odvolacího orgánu vůči rozhodnutím finančních úřadů a orgánu metodického vedení podřízených finančních úřadů, včetně zabezpečení dohlídkové činnosti. Další neméně významnou úlohou finančních ředitelství, která tvoří nemalou část jejich agendy, je zabezpečení přímé vazby na Ministerstvo financí - Ústřední finanční a daňové ředitelství. Podobně jako na finančních úřadech je i na finančních ředitelstvích stabilizovaná personální situace (oddělení dotací na finančních ředitelstvích byla v roce 2009 obsazena 42 pracovníky), s minimální fluktuací zaměstnanců.

V roce 2009 bylo na finančních ředitelstvích zaevidováno celkem **3 045** spisů, což představuje oproti roku 2008 zhruba **10%** pokles. Toto snížení bylo způsobeno poklesem počtu spisů, zejména žádostí o prominutí odvodů za porušení rozpočtové kázně, které spadají do rozhodovací pravomoci Ministerstva financí - ÚFDŘ. Naopak počet opravných prostředků, rozhodovaných v kompetenci finančních ředitelství, zůstal na úrovni roku 2008, resp. mírně vzrostl, jako v případě žádostí o přezkoumání, resp. rozhodnutí o jeho nařízení. Na ÚFDŘ bylo v roce 2009 postoupeno celkem **1 548** spisů, většinou žádostí o prominutí. Po předchozích letech pravidelných poklesů to znamená nepatrný nárůst. Naopak nárůst o **5%** byl v roce 2009 zaznamenán u počtu vyřízených opravných prostředků, z nichž nejvýznamnější podíl tvoří vyřízená odvolání proti rozhodnutím finančních úřadů.

Základní působností finančních ředitelství je jejich postavení odvolacího orgánu. Na pracovníky finančních ředitelství jsou při výkonu této působnosti kladeny stále větší nároky na odbornou způsobilost, neboť bezvadné a kvalifikované vypořádání námitek odvolání je základem pro případný úspěch v soudních sporech. Z **celkem 173 odvolání**, vyřízených finančními ředitelstvími, bylo v roce 2009 plně nebo částečně **vyhověno pouze ve 36 případech**. Připočteme-li 39 odvolání, kterým finanční úřady vyhověly v rámci autoremedury, představuje to **20%** úspěšnost subjektů v případě podaných odvolání. Nicméně z pohledu celkového počtu rozhodnutí finančních úřadů je podíl rozhodnutí zrušených nebo měněných z pozice finančních ředitelství mizivý. **Úspěšnost** finančních ředitelství **v soudních sporech** v roce 2009 **klesla na 60%** z celkového počtu rozhodnutých žalob. Vypovídající hodnotu tohoto ukazatele však silně snižuje značná disproporce rozhodování jednotlivých krajských soudů, včetně některých zcela nepředvídatelných závěrů. Vzhledem k vysokému počtu zamítnutých odvolání (173), je však počet soudních sporů (28) poměrně nízký.

Objemově významnou část agendy finančních ředitelství tvoří vypracování stanovisek a postoupení žádostí o prominutí, žádosti o posečkání a opravných prostředků k rozhodnutí v působnosti Ministerstva financí s ohledem na to, že naprostá většina subjektů, kterým byl odvod

nebo penále za porušení rozpočtové kázně uloženo, využije možnosti podat žádost o jejich prominutí.

Centrální evidence dotací - informační systém CEDR

Základním informačním zdrojem o poskytnutých dotacích a jejich příjemcích je pro finanční úřady informační systém CEDR. Ten poskytuje správcům daně základní informace o poskytnutých dotacích, návratných finančních výpomocích a všech ostatních obdobných transferech z jednotlivých kapitol státního rozpočtu, všech státních fondů, Národního fondu i státních finančních aktiv. Kvantita i kvalita dat, které finanční úřady mohou při své kontrolní činnosti využít, je přímo závislá na plnění zákonné povinnosti poskytovatelů zadávat do tohoto systému povinné údaje o poskytnutých dotacích a o jejich příjemcích. Výrazné zlepšení celkové situace v plnění této povinnosti však v roce 2009 nenastalo. V tomto roce byly zadány informace celkem o 198 mld. Kč poskytnutých dotací, což představuje pouze 14% nárůst oproti roku 2008.

Od roku 2009 systém CEDR plně umožňuje poskytovatelům elektronické podávání podnětů o porušení rozpočtové kázně a též získávání informací o výsledcích vykonaných kontrol u jimi poskytnutých prostředků. Těto komunikační služby systému CEDR využívají především poskytovatelé prostředků z fondů EU. Vzdávající aktivita poskytovatelů v jejím využití se ve vazbě na to kladně odrazila též ve dvojnásobném navýšení informací o poskytnutých prostředcích z fondů EU. V roce 2009 byly zadány informace o poskytnutých 28 mld. Kč oproti 13,3 mld. Kč z roku 2008.

Závěr

Činnost finančních úřadů i finančních ředitelství v roce 2009 v oblasti správy odvodů za porušení rozpočtové kázně byla co do kvantity i kvality více méně stabilizovaná. Personální situaci lze též považovat rovněž za stabilizovanou.

Zaměření kontrolní činnosti bylo systematicky rozloženo na všechny oblasti, kam byly poskytovány dotace a návratné finanční výpomoci, kde bylo nakládáno s prostředky státního rozpočtu. Pozitivním jevem, zaznamenaným v roce 2009 byl nárůst rozsahu spolupráce s poskytovateli, což se projevilo zejména v počtu podaných podnětů a v rozsahu informací vyžadovaných a následně využívaných ze strany poskytovatelů, zejména prostřednictvím systému CEDR a aplikace IS VYKONT (tato aplikace umožňuje nepřetržitý přístup poskytovatelů k výsledkům kontrol realizovaných u jimi poskytnutých prostředků).

Výrazný posun nastal v oblasti výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně u projektů hrazených s pomocí prostředků EU. Poskytovatelé těchto prostředků si v naprosté většině působnost finančních úřadů a jejich roli v systému zajištění poskytnutých prostředků již plně uvědomují a své postupy se snaží upravit v návaznosti na postupy finančních úřadů. Kontroly projektů dotovaných z prostředků EU stále patří mezi kontroly nejnáročnější, zejména díky velice složitému nastavení podmínek - jednak v jednotlivých rozhodnutích o poskytnutí dotací, jednak i v systému závazných příruček, manuálů apod.

V roce 2009 se finanční úřady v rámci posuzování porušení rozpočtové kázně již plně zaměřily na dodržování podmínek, resp. pravidel pro výběr dodavatelů dle zákona o veřejných zakázkách. Dodržování tohoto zákona, jakož i obecného dodržování zásad transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace při výběru dodavatelů dotovaných projektů a akcí, je jednou z prioritních povinností příjemců dotací, na kterou je kladen zvlášť silný důraz, zejména u projektů financovaných za účasti prostředků z fondů EU.

6. STÁTNÍ DOZOR NAD SÁZKOVÝMI HRAMI A LOTERIEMI

V průběhu roku 2009 provedli pracovníci finančních úřadů, kteří vykonávají podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. c) zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, v platném znění (dále jen „loterní zákon“) státní dozor nad sázkovými hrami a loteriemi, celkem **71 134 kontrol** zaměřených na dodržování příslušných norem zajišťujících řádné provozování loterií a sázkových her. Ze strany finančních úřadů bylo uloženo **126 pokut** v úhrnné výši **1 922,5 tis. Kč**.

Ve srovnání s rokem 2008 vzrostl počet kontrol o 7 052, tj. o 11%. Nárůst vyplývá především z vyššího počtu kontrol tzv. „technických her“ (elektromechanické rulety, kostky a online interaktivní videoloterní terminály). U těchto technických zařízení obsluhovaných přímo sázejícími, která jsou v současné době nejrychleji se rozvíjejícím prvkem na loterním trhu, vzrostl počet kontrol provedených státním dozorem o 8 918, tj. o 22%. Oproti tomu došlo ke snížení počtu kontrol ve druhém největším segmentu - kurzových sázkách o 3 077, tj. o 16%.

Počty kontrol provedených orgánem státního dozoru (finančními úřady) nad jednotlivými sázkovými hrami a loteriemi za rok 2009 včetně porovnání s rokem 2008 ukazuje **Tabulka č. 37**.

Orgány státního dozoru bylo v roce 2009 uloženo celkem 126 pokut za porušení ustanovení loterního zákona, a to v celkové výši 1 922 500 Kč. Oproti roku 2008 tak byl zaznamenán nárůst počtu uložených pokut o 21%, výše uložených pokut vzrostla oproti roku 2008 o 17 000 Kč. Z hlediska důvodů pro uložení pokut se jednalo o rozmanitá porušení loterního zákona a porušení podmínek povolení provozování, nejčastěji se však jednalo o porušení povinnosti úschovy záznamů, oprávnění přijímat sázky (ztráty, nevrácení oprávnění, přijímání sázek bez oprávnění), nedostatky ve vedení denní evidence, porušení povinnosti monitorování provozovaných her a vedení předepsané evidence návštěvníků, nepřítomnost osoby odpovědné za dodržování zákazu hraní osobami mladšími 18-ti let apod. Největší výše dosáhly pokuty uložené pracovníky státního dozoru vykonávaného v působnosti Finančního ředitelství v Ostravě (774 500 Kč).

Tabulka č. 37

	2008	2009	Index (%) 09/08
Loterie a tomboly	55	96	1,75
Kasina	1 809	1 988	1,10
Kurzové sázky	19 114	16 037	0,84
VHP	2 097	2 348	1,12
Bingo	34	29	0,85
Audiotex	28	37	1,32
Technické hry	40 888	49 806	1,22
Dostihové sázky	57	793	13,91
CELKEM	64 082	71 134	1,11

IV. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

a) Mezinárodní výměna informací v oblasti přímých daní

Vzájemná mezinárodní pomoc a administrativní spolupráce v oblasti přímých daní je jednou z cest zvýšení efektivity spravedlivého výběru daní s ohledem na stále rostoucí výskyt mezinárodních schémat daňových úniků.

Česká daňová správa nadále vyvíjí úsilí v této oblasti např. sjednáváním tzv. memorand o vzájemné administrativní spolupráci. Tato memoranda upravují kromě praktických pravidel provádění mezinárodní výměny informací (zejména tzv. automatickou výměnu informací) také ostatní druhy administrativní spolupráce, jako např. provádění tzv. simultánních daňových kontrol včetně přítomnosti pracovníků správce daně jednoho státu na území státu druhého.

Dne 10. 12. 2009 bylo v Praze podepsáno Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem financí České republiky a Daňovým ředitelstvím Slovenské republiky o vzájemné administrativní pomoci v oblasti daní. V souvislosti s tímto memorandem bylo se slovenskou stranou rovněž dohodnuto zahájení pilotního projektu pro přímou spolupráci v oblasti výměny informací mezi pověřenými finančními úřady České republiky a pověřenými daňovými úřady Slovenské republiky.

Oblast administrativní spolupráce, především pak problematika praktického provádění mezinárodní spolupráce - zejména mezinárodní výměny informací, byla v roce 2009 opět předmětem projednávání v rámci Pracovní skupiny pro administrativní spolupráci při Evropské komisi. Pracovní skupina se zaměřila na finalizaci společných standardizovaných formulářů pro výměnu informací na dožádání, spontánní výměnu informací a zpětnou vazbu z výměny informací pro následné převedení do elektronické verze. V závěru roku 2009 stanovila Evropská komise postupy týkající se zavádění předmětných formulářů, hlavně pokud jde o termíny pro implementaci formulářů. Během I. pololetí roku 2010 musí být splněna řada opatření tak, aby od 15. 9. 2010 byla mezinárodní výměna informací mezi členskými státy EU poskytována na elektronických formulářích prostřednictvím zabezpečeného komunikačního kanálu tzv. CCN mailu.

Mezinárodní prioritou v daňové oblasti, a to jak na půdě Evropské unie, tak v rámci Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (dále jen OECD) nebo skupiny G 20, se stává boj proti škodlivým daňovým praktikám a s tím spojené zefektivňování mezinárodní spolupráce v oblasti daní. V celosvětovém měřítku je zdůrazňována potřeba podporovat a zlepšovat „good governance“ v daňové oblasti a zasazovat se o její geografické rozšíření. Tento trend se odráží také v současném vývoji v oblasti mezinárodní daňové spolupráce s tzv. daňovými ráji. Řada těchto nekooperativních ekonomik se rozhodla deklarovat akceptování standardů OECD v oblasti mezinárodní daňové spolupráce a zahájila uzavírání dohod o výměně informací v daňových záležitostech (TIEA - Tax Information Exchange Agreement). Z hlediska České republiky došlo v roce 2009 v souvislosti se záměrem zahájení jednání o těchto dohodách ke kontaktu s následujícími jurisdikcemi Guernsey, Jersey, Ostrov Man, Britské Panenské ostrovy, Kajmanské ostrovy, Bermudy a Bahamy. Ministerstvo financí ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR v roce 2009 zahájilo nezbytné kroky legislativní procedury potřebné k naplnění povinného vnitrostátního legislativního postupu pro sjednání tohoto druhu mezinárodních dohod. Samotné sjednávání dohod o výměně informací v daňových záležitostech

s výše zmíněnými jurisdikcemi se předpokládá v prvním pololetí roku 2010.

Součástí strategie Evropské komise v boji proti daňovým únikům je i mezinárodní výměna informací, kterou česká daňová správa jako formu mezinárodní spolupráce využívá stále intenzivněji. Legislativním rámcem pro tuto činnost je v České republice zákon č. 253/2000 Sb., o mezinárodní pomoci při správě daní, kterým byla do českého právního řádu implementována směrnice Rady 77/799/EHS o vzájemné pomoci mezi příslušnými orgány členských států v oblasti přímých daní a daní z pojistného. Po vyhodnocení fungování stávající směrnice a na základě diskuse členských států byl zpracován a předložen Evropskou komisí dne 2. 2. 2009 návrh nové směrnice Rady o správní spolupráci v oblasti daní, která by měla nahradit stávající směrnici Rady 77/799/EHS. Po jejím přijetí se změny rovněž projeví v tuzemských zákonech.

V neposlední řadě jsou významným podkladem pro mezinárodní výměnu informací mezinárodní smlouvy, zejména příslušné články uzavřených smluv o zamezení dvojího zdanění (čl. 26 Modelové smlouvy OECD - Výměna informací).

Mezinárodní poskytování informací se opírá o tři formy výměny informací: výměnu informací na dožádání, poskytování informací z vlastního podnětu (spontánní výměnu informací) a automatickou (pravidelnou) výměnu informací. Česká daňová správa plně využívá všechny uvedené formy. Četnost korespondence spojené s výměnou informací na dožádání a z vlastního podnětu dosáhla v roce 2009 počtu 1 166, což dokládá zásadní stabilitu tohoto ukazatele již od roku 2004. Postupně dochází ke stále většímu využívání elektronické komunikace pro výměnu informací, a to na mezinárodní úrovni v rámci EU prostřednictvím zabezpečené komunikace tzv. CCN-mailu. V tuzemsku se pak v komunikaci s finančními ředitelstvími stále ve větší míře rovněž využívá elektronická forma výměny informací.

Výměna informací na dožádání a z vlastního podnětu

Česká republika obdržela ze zahraničí celkem 236 a do zahraničí odeslala celkem 190 žádostí o poskytnutí informací, resp. sdělení daňových informací z vlastního podnětu. Největší počet informací byl opět obdržen ze Spolkové republiky Německo, a to při započítání přímé výměny informací na základě požadavků ze Saska a Bavorska. Výměna informací se Spolkovou republikou Německo je nadále charakterizována jednak spoluprací na centrální úrovni smluvních států, jednak přímou výměnou informací mezi Finančním ředitelstvím v Plzni a Finančním ředitelstvím v Ústí nad Labem na české straně a příslušnými zemskými daňovými orgány Bavorska a Saska na německé straně. Druhou nejfrekventovanější zemí je Slovenská republika. I v roce 2009 zůstává zachována značná teritoriální rozmanitost zemí při výměně informací, která byla poprvé zaznamenána v roce 2008.

Automatická výměna informací

Automatická neboli pravidelná výměna informací se uskutečňuje na základě uzavřených memorand o porozumění nebo na základě principu reciprocity. Na rozdíl od informací na dožádání nebo poskytovaných z vlastního podnětu, kde existuje konkrétní podezření vztahující se k určitému daňovému subjektu, při automatické výměně informací jsou vyměňovány hromadně všechny informace určitého typu, přičemž dochází k prověřování všech relevantních daňových subjektů. Jedná se o jednorázové zasílání velkého objemu dat za účelem jejich ověření, které se uskutečňuje převážně v elektronické podobě ve struktuře záznamů doporučených OECD.

V roce 2009 byly z naší strany zaslány zahraničním partnerům informace získané z daňových přiznání a ze mzdových listů, a to za roky 2007 a 2008. Vybraným teritoriím členským státům OECD dle příslušné bilaterální dohody o zamezení dvojímu zdanění) byly poskytnuty tyto informace bez ohledu na reciprocitu nebo podepsané memorandum

o porozumění, a to ve formě spontánní výměny informací.

Přes vysokou náročnost na zpracování přijatých informací je možné říci, že existence tohoto typu výměny informací je významným prvkem v boji proti daňovým únikům..

Zdaňování příjmů z úspor

Jednou z priorit českého předsednictví v Radě EU v I. polovině roku 2009 bylo projednávání návrhu novely Směrnice Rady 2003/48/ES o zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb (dále jen Směrnice). Tento legislativní návrh novely Směrnice vycházel z hodnocení Evropské komise, která monitorovala fungování Směrnice od doby účinnosti, tj. od 1. 7. 2005 až do jejího vyhodnocení v roce 2008 (dle čl. 18 Směrnice). V tomto vyhodnocení došla Evropská komise k závěrům, že je třeba zdokonalit Směrnici v tom smyslu, aby se předešlo jejímu obcházení ze strany daňových subjektů a tím došlo ke snížení počtu případů vyhýbání se daňovým povinnostem v situacích, kdy subjekt pobírá úroky z úspor v jiném státě, než kde je daňovým rezidentem.

Jedním z cílů legislativního návrhu jak zamezit obcházení Směrnice je rozšíření definice příjmů úrokového charakteru s ohledem na vývoj spořicíh produktů v posledních letech. Záměrem návrhu Směrnice je pokrytí všech produktů, které jsou ekvivalentní k dluhovým pohledávkám včetně některých produktů životního pojištění.

Jednání týkající se novely Směrnice probíhala na Radě EU po celý rok 2009, byly projednávány kompromisní návrhy Směrnice nejen po dobu českého, ale i během švédského předsednictví. Přijetím novely Směrnice bude výměna informací dále rozšířena o objem dat týkajících se výplat úrokových plateb plynoucích fyzickým osobám prostřednictvím právních uspořádání nebo struktur nejen v rámci EU, ale i daňových jurisdikcí mimo ni (tzv. daňové ráje).

V roce 2009 byly vyhodnoceny informace obdržené ze zahraničí týkající se příjmů českých daňových rezidentů za zdaňovací období roku 2007. Za toto období svou daňovou povinnost nesplnilo cca 1 400 osob, což představovalo částku okolo 300 mil. Kč a prozatím bylo doměřeno 6,9 mil. Kč z těchto nepřiznaných příjmů. Dá se však očekávat navýšení této částky, neboť daňová řízení stále probíhají. Pokud se jedná o daňový výnos ze srážkové daně, kterou aplikují některé státy místo automatické výměny informací, bylo české daňové správě poukázáno 129,6 mil. Kč.

b) Mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek

V porovnání s předchozími lety výrazněji vzrostl počet žádostí vyřizovaných v rámci agendy mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek prováděné Ministerstvem financí a finančními úřady podle zákona č. 191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek. Nárůst byl v roce 2009 zaznamenán zejména u počtu žádostí o informace došlých ze zahraničí a u počtu žádostí o vymáhání z České republiky do zahraničí. Naopak k mírnému poklesu došlo u žádostí o vymáhání došlých ze zahraničí. Počet žádostí o doručení z České republiky do zahraničí je srovnatelný s počtem evidovaným v roce 2008 a naopak počet zahraničních žádostí o doručení v roce 2009 mírně poklesl.

Přesnější přehled o počtu došlých a odeslaných žádostí o mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek v roce 2009 ukazují údaje v **Tabulce č. 38**.

Celkový počet podání vztahujících se k jednotlivým žádostem o mezinárodní pomoc,

u nichž není řízení zcela ukončeno, se v roce 2009 v porovnání s předchozím rokem zvýšil téměř o **44%** a v souhrnu tak bylo Ministerstvem financí evidováno již **1 008** podání, které se týkají mezinárodní pomoci.

V roce 2009 byly na úrovni Ministerstva financí zcela odstraněny časové prodlevy při vyřizování jak žádostí o mezinárodní pomoc ze zahraničí, tak při vyřizování žádostí o mezinárodní pomoc z České republiky do zahraničí, k čemuž zcela jistě přispěla opatření EU k přechodu na plně elektronickou formu komunikace mezi jednotlivými členskými státy podle nového nařízení Komise č. 1179/2008 a stejně tak i následným přechodem na elektronickou formu komunikace mezi Ministerstvem financí a jednotlivými pověřenými finančními úřady. Ke značnému urychlení vzájemné komunikace přispělo, po dohodě s metodiky vymáhání finančních ředitelství, také zavedení přímé elektronické komunikace mezi Ministerstvem financí a finančními úřady.

Ve větší míře proběhla roce 2009 školení pro pracovníky finančních úřadů k problematice metodiky mezinárodní pomoci při vymáhání, a to na základě požadavku některých finančních ředitelství. Tyto vzdělávací akce jsou pracovníky finančních úřadů hodnoceny jako přínosné a přispěly k dalšímu zkvalitnění činnosti v této oblasti na jednotlivých finančních úřadech.

Také v roce 2009 byla Ministerstvem financí projednávána s územními finančními orgány, zejména na seminářích a poradách s metodiky vymáhání jednolitých finanční ředitelství, včetně jednání garanční skupiny ADIS „Podpora výkonu exekucí“, celá řada metodických otázek a opatření, a to zejména v souvislosti s nařízením Komise (ES) č. 1179/2008. K zajištění aplikace tohoto nařízení do praxe bylo nutno provést i nezbytná opatření v rámci informačního systému ADIS, a to v aplikační oblasti DAD exe Obecná správa daní - vymáhání. Tato opatření byla realizována ve 2. pololetí 2009 podle schváleného analytického zadání ve verzi 31 rozvoje ADIS a na finančních úřadech nasazena do provozu v polovině prosince 2009. Jednalo se zejména o úpravy a doplnění s ohledem na nové vzory formulářů žádostí o mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek a úpravy pro zpracování statistických dat pro evropskou komisi.

Tabulka č. 38

Přehled počtu žádostí o mezinárodní pomoc při vymáhání některých daňových pohledávek				
Žádost:	o informace	o doručení	o vymáhání	Celkem
- zahraniční	22	17	75	114
- tuzemské	18	5	89	112
Celkem	40	22	164	226

c) Zdaňování nadnárodních podniků, problematika převodních cen

S postupnou globalizací ekonomického prostředí se neustále zvyšuje podíl nadnárodních společností, a to ve všech odvětvích hospodářství. Význam nadnárodních podniků roste tedy i v rámci jednotlivých národních ekonomik. S tímto vývojem narůstá i potřeba transakce prováděné nadnárodními skupinami, jejichž členy mohou být společnosti rezidentní v České republice, v rámci daňových řízení kontrolovat. Správci daně při kontrolách tzv. převodních cen vychází kromě platných vnitrostátních právních předpisů také z doporučení a standardů OECD vydávaných formou směrnic k dané problematice. Česká daňová správa na přípravě těchto doporučení a standardů, coby člen OECD, také v rámci pracovní skupiny Výboru pro fiskální záležitosti participuje. Tyto standardy a doporučení jsou následně využívány nejen při daňových

kontrolách u nadnárodních podniků, ale také při vydávání rozhodnutí o závazném posouzení způsobu, jakým jsou tvořeny ceny mezi spojenými osobami dle § 38nc ZDP.

Možnosti podat žádost o závazné posouzení způsobu, jakým byla vytvořena cena sjednáváná mezi spojenými osobami dle výše uvedeného ustanovení využívá stále více poplatníků. Od počátku účinnosti ustanovení § 38nc ZDP do konce roku 2009 využilo tohoto způsobu zjistit v předstihu, zda s navrhovaným způsobem ocenění transakcí mezi spojenými osobami bude správce daně souhlasit, již celkem 60 daňových subjektů. Jde o stoupající tendenci, neboť v roce 2009 bylo podáno 25 žádostí oproti 13 v předchozím roce. Z celkového počtu 60 žádostí bylo již 37 případů správcem daně rozhodnuto (22 se souhlasným stanoviskem, 15 se zamítavým), celkem 5 ze všech žádostí bylo poplatníkem vzato zpět a 18 jich je ve fázi řešení. Tyto nevyřízené žádosti byly ve své velké většině poplatníky podány v druhé polovině roku 2009, přičemž je třeba uvést, že žádosti nebývají úplné a délka vyřizování žádostí se tak do úplného doplnění dokumentace prodlužuje. Přesto se správcům daně daří vyřídit žádosti průměrně za necelých 8 měsíců. Rovněž je třeba zmínit, že byla podána první tzv. bilaterální žádost o závazné posouzení, která bude zahrnovat mezinárodní jednání a vzhledem k časové i dokumentační náročnosti bývá dle zahraničních zkušeností proces posuzování výrazně delší.

V roce 2006 ratifikovala Česká republika Arbitrážní konvenci, která upravuje proces při řešení sporů, které mohou vzniknout v souvislosti s následnou úpravou zisku u sdružených podniků. Od 1. 1. 2010 je tato úmluva platná již pro všechny členské státy EU. V rámci České republiky jsou nyní dle Arbitrážní konvence řešeny první tři případy, a to ve svých úvodních fázích.

Při daňových kontrolách poplatníků se správce daně zaměřuje i na správné nastavení převodních cen, přičemž dle statistické evidence bylo v roce 2009 provedeno o 16 daňových kontrol více proti roku 2008. Na převodních cenách bylo dle databáze finančních úřadů doměřeno v posledních letech průměrně cca 75 mil. Kč ročně, základ daně byl zvýšen přibližně o 145 mil. Kč ročně a daňová ztráta snížena cca 380 mil. Kč ročně. Tato čísla odrážejí pouze výsledky daňové kontroly v případech zjištěných pochybení, avšak praktický dopad toho, že kontrola převodních cen je dnes součástí každé daňové kontroly u velkých daňových subjektů, nelze vyčíslit. Kromě toho se v mnoha případech u spojených osob doměření daně týká i uplatňování nákladů daňově neuznatelných (§ 24 odst. 1 ZDP) nebo nezahrnutí všech výnosů do základu daně.

Na základě zvýšeného počtu podávaných žádostí o vydání rozhodnutí dle § 38nc ZDP nebo četnosti prováděných kontrol či doměrků v oblasti nadnárodních podniků lze konstatovat, že se povědomí o převodních cenách neustále rozšiřuje, a to jak u pracovníků daňové správy, tak daňových poplatníků a odborné veřejnosti. Vzhledem k dynamice vývoje v oblasti převodních cen na mezinárodní úrovni, konkrétně v rámci OECD (změna kapitol výše uvedené Směrnice OECD) a EU, kde pravidelně dochází k diskusi daňových správ členských států se zástupci nadnárodních společností a poradenských firem, se Ústřední finanční a daňové ředitelství jakožto řídicí orgán české daňové správy i v této věci snaží interpretovat závěry vzešlé z mezinárodních jednání ve své metodické činnosti ve vztahu k jednotlivým finančním ředitelstvím, potažmo finančním úřadům. Kromě pravidelných jednání s pracovníky finančních orgánů a školení příslušných pracovníků finančních úřadů k různým tématům týkajícím se převodních cen pořádala či pomáhala odborně zajistit několik specifických akcí zabývajících se převodními cenami za účasti partnerů ze zahraničních daňových správ či ze soukromého sektoru.

Rovněž je třeba zmínit spolupráci Ministerstva financí a Vysoké školy ekonomické v Praze. Pro pilotní projekt spolupráce bylo v rámci magisterského studia vybráno téma „Intragroup services“, které studenti VŠE s Ministerstvem financí konzultovali a výsledky své práce poté prezentovali na mezinárodní konferenci pořádané VŠE v dubnu 2009.

d) Mezinárodní spolupráce při správě daně z přidané hodnoty

V roce 2009 v rámci české daňové správy pokračovala realizace, správa a vývoj činností v oblasti mezinárodní administrativní spolupráce týkající se DPH. Oblast těchto činností se řídí Nařízením Rady (ES) č. 1798/2003, Nařízením Komise (ES) č. 1925/2004, včetně používání systému VIES (VAT Exchange Information System) a také Nařízením Rady (ES) č. 37/2009, kterým se mění nařízení č. 1798/2003.

System VIES umožňuje elektronickou výměnu informací v oblasti DPH. Hlavním smyslem tohoto systému je zamezit daňovým únikům a podvodům v rámci jednotného vnitřního trhu Evropské unie díky přesné výměně informací. S účinností od 1. 5. 2004 byla do zákona č. 235/2004, o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“) implementována nová pravidla a postupy týkající se tzv. intrakomunitárního dodání a pořízení zboží (a s platností od roku 2010 i poskytnutí služeb s místem plnění v jiném členském státě podle § 9 odst. 1 zákona o DPH, pokud je povinen přiznat a zaplatit daň příjemce služby). System VIES byl napojen na systém ADIS (Automatizovaný daňový informační systém), běžně používaný pro zpracování daňové agendy. Tím bylo umožněno správcům daně získávat aktuální data z Evropské unie pro potřeby tuzemského daňového řízení. S tím souvisí zákonná povinnost plátců DPH podat souhrnné hlášení v případě uskutečnění dodání zboží do jiného členského státu (tzv. intrakomunitárního dodání zboží) a od roku 2010 i předmětných služeb. Za rok 2009 podalo přibližně 42 919 plátců DPH souhrnné hlášení o dodání zboží do jiného členského státu a přibližně 71 512 plátců DPH vykázalo v daňovém přiznání pořízení zboží z jiného členského státu.

Na základě zpracování údajů poskytnutých členskými státy Evropské unie prostřednictvím systému VIES a údajů z daňových přiznání českých plátců DPH vztahujících se k roku 2009 bylo zatím odhaleno 1 197 nesrovnalostí ve vykazování intrakomunitárních transakcí, které mohou znamenat nemalé daňové úniky a jejichž podstatná část je prověřována na úrovni finančních úřadů. Tyto nesrovnalosti jsou zasílány prostřednictvím systému ADIS, přičemž v současné době již byla správci daně prověřena více než 1/4 těchto nesrovnalostí.

Při prověřování konkrétních případů v roce 2009 pokračoval trend nárůstu počtu žádostí o informace zaslaných do jiných členských států EU, jako tomu bylo v minulém roce. Celkem bylo za rok 2009 zpracováno 4 340 příchozích a odchozích žádostí o informaci a spontánních informací, včetně dotazů na registrační data plátců DPH. Od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009 bylo z ČR do EU zasláno 3 041 žádostí o informaci a spontánních informací. Z jiných členských států EU jsme naopak v roce 2009 obdrželi 1 299 žádostí o informaci a spontánních informací.

V souvislosti s přijatou Směrnicí Rady 2008/9/ES ze dne 12. února 2008, kterou se stanoví prováděcí pravidla pro vrácení daně z přidané hodnoty stanovené směrnicí 2006/112/ES osobám povinným k dani neusazeným v členském státě vrácení daně, ale v jiném členském státě, se ve spolupráci s Evropskou Komisí a ostatními členskými zeměmi intenzivně pracovalo na vývoji elektronického systému pro nově navržený proces vrácení daně, včetně informační kampaně pro veřejnost. Účinnost a praktická realizace uvedené legislativy je stanovena od 1. 1. 2010.

V souvislosti se Směrnicí Rady 2008/117/ES ze dne 16. prosince 2008, kterou se mění směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty za účelem boje proti daňovým únikům spojeným s plněními uvnitř Společenství, se rovněž intenzivně pracovalo na přípravě změn v podávání souhrnných hlášení, a to jak v rámci vývoje systému VIES v centru i na lokální úrovni daňové správy, tak v oblasti informační kampaně pro veřejnost. Účinnost

a praktická realizace dané legislativy je od 1. 1. 2010. Uvedená legislativa (implementována do zákona o DPH) znamená zejména povinnost podávat souhrnné hlášení do 25 dnů po skončení kalendářního měsíce, v případě, že plátce uskutečnil dodání zboží do jiného členského státu osobě registrované k dani v jiném členském státě, respektive zároveň i poskytnutí služby s místem plnění v jiném členském státě podle § 9 odst. 1 zákona o DPH, pokud je povinen přiznat a zaplatit daň příjemce služby. Pokud však plátce uskutečňuje pouze poskytnutí služby s místem plnění v jiném členském státě podle § 9 odst. 1 zákona o DPH, pokud je povinen přiznat a zaplatit daň příjemce služby, podává plátce souhrnné hlášení současně s daňovým přiznáním ve lhůtě pro podání daňového přiznání. Spolu s implementací uvedené legislativy Evropské unie se také přistoupilo k zohlednění povinnosti České republiky splnit Nařízení Rady č. 37/2009, zmíněné v úvodu, které znamená povinnost předávat data ze souhrnných hlášení v rámci EU do jednoho měsíce po období pro podání, tzn. podání souhrnného hlášení za období od roku 2010 bude možné učinit pouze elektronicky a za podmínek stanovených zákonem o DPH.

V oblasti školení pracovníků daňové správy, zejména finančních úřadů, byl v roce 2009 kladen důraz efektivní zvládnutí administrativních a kontrolních procesů, které vyplývají, kromě národní legislativy, také z požadavků EU. Podporou při této činnosti je pracovníkům české daňové správy, kromě automatizovaného daňového informačního systému, také interní aplikace, která slouží pro přenos, evidenci dat a tvorbu statistických výstupů z oblasti mezinárodní výměny informací DPH. Aplikace umožňuje i rozlišení případů avizujících případné podvodné daňové jednání, které jsou vyřizovány přednostně. Jednoznačným posunem v technickém zpracovávání výměny informací v oblasti DPH byla implementace návrhu Evropské unie ohledně využití tzv. interaktivních formulářů .pdf/Java, které sjednotily strukturu a formát předávaných dat a tímto celý proces výměny zefektivnily. Dále byl v oblasti školení kladen také důraz na předvedení, dedukci a řešení možných případů a chyb, které se v souvislosti s výměnou informací z oblasti intrakomunitárního dodání, pořízení a při zpracování této agendy mohou vyskytovat.

Členství v EU přináší rovněž nové povinnosti i daňovým subjektům. Z tohoto důvodu je veřejnost průběžně informována o změnách v této oblasti prostřednictvím internetových stránek české daňové správy (<http://cnds.mfcr.cz>) a Ministerstva financí (www.mfcr.cz), které mimo jiné zprostředkovává přímé vstupy na informace zveřejněné na stránkách české daňové správy. Stejně tak je k dispozici i informační e-mailová adresa, která slouží k zodpovídání dotazů veřejnosti. V souvislosti s pravidly DPH u intrakomunitárních obchodů byla pro veřejnost zavedena služba ověřování daňového identifikačního čísla (DIČ) osob registrovaných v jiných členských státech EU. Ověření bylo a je možné provést u příslušného útvaru Ministerstva financí nebo u místně příslušného finančního úřadu, a to telefonicky, faxem, poštovní zásilkou, e-mailem, popřípadě v rámci osobní návštěvy. Od ledna do prosince roku 2009 bylo ověřeno v rámci celé daňové správy přes systém VIES 71 561 zahraničních DIČ.

e) Program FISCALIS

Mezinárodní spolupráce probíhala rovněž i formou celé řady interních aktivit s cílem seznámit pracovníky daňové správy s praktickými zkušenostmi při správě daní v jiných členských zemích EU. Stejně tak jako v předešlých letech i v roce 2009 se pracovníci daňové správy intenzivně zapojili do akcí realizovaných v rámci komunitárního programu FISCALIS v oblasti vzájemné výměny zkušeností uvnitř EU. V průběhu roku se aktivit programu Fiscalis zúčastnilo celkem 130 pracovníků české daňové správy. Konkrétně se jednalo o 30 účastníků seminářů, 44 účastníků Working Visit a 56 účastníků ostatních akcí. Česká republika naopak hostila v rámci

šesti setkání tzv. "FISCALIS Working Visit" 21 zástupců daňových správ z jiných členských států EU.

f) Mezinárodní smlouvy o zamezení dvojímu zdanění

Jedním z cílů české zahraniční politiky je rozvoj všestranných a vzájemně výhodných hospodářských vztahů. S cílem omezení daňového zatížení a vyloučení mezinárodního dvojího zdanění, ke kterému dochází v hospodářských, obchodních a kulturních stycích a které působí nepříznivě na rozvoj vzájemné hospodářské spolupráce, je mezi státy obvyklé sjednat smlouvu o zamezení dvojího zdanění.

Česká republika má doposud v platnosti již téměř 80 takovýchto mezinárodních daňových smluv, přičemž další se připravují. Současně jsou uzavírány i dodatkové protokoly k již existujícím smlouvám.

V průběhu roku 2009 **vstoupily v platnost** tyto smlouvy, resp. protokoly:

- **Smlouva mezi Českou republikou a Arménskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku**, podepsaná v Jerevanu 6. 7. 2008 (č. 86/2009 Sb.m.s.);
- **Protokol ke Smlouvě mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku**, podepsaný 27. 4. 2007 (č. 56/2009 Sb.m.s.);
- **Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Syrské arabské republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a Protokol k ní**, podepsáno v Damašku 18. 5. 2008 (č. 115/2009 Sb.m.s.);
- **Smlouva mezi Českou republikou a Kyperskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a Protokol k ní**, podepsáno v Nikósii 28. 4. 2009 (č. 120/2009 Sb.m.s.).

V roce 2009 byly **podepsány**:

- **Smlouva mezi Českou republikou a Kyperskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a Protokol k ní** (podpis v Nikósii 28. 4. 2009);
- **Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Čínské lidové republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu** (podpis v Pekingu 28. 8. 2009);
- **Protokol mezi vládou České republiky a vládou Republiky Srbsko ke Smlouvě mezi vládou České republiky a radou ministrů Srbska a Černé Hory o zamezení dvojímu zdanění v oboru daní z příjmu a z majetku** (podpis v Praze 8. 9. 2009).

Smlouva s Kyprem již vstoupila v platnost, u ostatních dvou dokumentů lze předpokládat, že vstoupí v platnost v průběhu roku 2010.

Průběžně probíhají expertní jednání, mající za cíl sjednat uvedený typ mezinárodních smluv, resp. dodatkový protokol k existujícím smlouvám, případně renegociovat staré, již nevyhovující smlouvy s mnoha dalšími státy.

K podpisu byly v daném období z české strany **připraveny**:

- **Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Kyrgyzské republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu**;
- **Smlouva mezi Českou republikou a Turkmenistánem o zamezení dvojímu zdanění**

a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku;

- **Protokol ke Smlouvě mezi Českou republikou a Republikou Kazachstán o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku;**
- **Protokol mezi Českou republikou a Chorvatskou republikou ke Smlouvě mezi Českou republikou a Chorvatskou republikou o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu a z majetku.**

Na expertní úrovni byly v roce 2009 dojednány kromě výše uvedených dokumentů se Srbskem, Kazachstánem a Chorvatskem i:

- **Protokol mezi Českou republikou a Belgickým královstvím ke Smlouvě mezi Českou republikou a Belgickým královstvím o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku;**
- **Protokol ke Smlouvě mezi vládou České republiky a vládou Běloruské republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku.**

Na expertní úrovni byly v předmětném období rozjednány smlouvy o zamezení dvojímu zdanění s Ghanou, Hongkongem, Kolumbií, Pákistánem, Polskem, Saúdskou Arábií; pokračovala jednání o protokolu k existující smlouvě s Nizozemím. V prosinci 2009 bylo zahájeno rovněž jednání o protokolu k existující smlouvě s Ukrajinou.

Aktuální Přehled platných smluv o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu, resp. z příjmu a z majetku je umístěn na příslušných Internetových stránkách MF a ÚFDŘ. Spolu s Přehledem smluv lze na stejném místě nalézt i Přehled pokynů, resp. sdělení ministerstva financí v oblasti mezinárodních daňových vztahů, uveřejněných ve Finančním zpravodaji.

V. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE DAŇOVÝCH SPRÁV A STYK S VEŘEJNOSTÍ

a) Mezinárodní spolupráce daňových správ

Podobně jako i v letech předchozích věnovala v roce 2009 česká daňová správa v oblasti Mezinárodní spolupráce daňových správ svou pozornost především upevnění a rozšíření vzájemných vztahů s daňovými správami Francie, Chorvatska, Maďarska a Slovenska.

Spolupráce s daňovou správou Francie

Ve vzdělávacím zařízení v Luhačovicích, které je jedno ze dvou vzdělávacích zařízení české daňové správy, se v polovině června 2009 uskutečnil mezinárodní seminář mezi zástupci francouzské, české a chorvatské daňové správy.

Hlavním předmětem semináře byla oblast „převodních cen“. Zástupci české a francouzské daňové správy byli na této akci v roli přednášejících. Českou stranu úspěšně reprezentovaly erudované odbornice z Finančního ředitelství v Praze, v Brně a v Ostravě. Francie vyslala smíšenou dvojici rovněž z regionu, a to z Finančního ředitelství v Paříži. Program semináře byl sestaven tak, aby se chorvatští kolegové nejprve v úvodní části seznámili s legislativním rámcem, podle kterého se tato oblast řídí. Po této teoretické části už následovaly konkrétní případové studie na kterých čeští a francouzští specialisté demonstrovali své zkušenosti s aplikací

směrnice o převodních cenách v praxi.

Dalším milníkem ve vzájemné spolupráci se stala účast české daňové správy v historicky prvním multilaterálním projektu „Twinning OUT (TWO)“, který byl financován z fondů PHARE. Tento projekt byl realizován pro rumunskou daňovou správu. Česká daňová správa byla jednou ze spolupartnerských daňových správ (Francie, Maďarsko), která se na tomto projektu podílela v roli „krátkodobých expertů“, na předávání svých znalostí a zkušeností v oblasti „Interní komunikace“. Hlavním garantem tohoto projektu byla daňová správa Francie. Pro českou daňovou správu byla účast na tomto multilaterálním projektu nejen přínosná při prohloubení spolupráce v rámci mezinárodního dialogu daňových správ, ale rovněž významně přispěla ke zvýšení image České republiky na mezinárodní úrovni.

Spolupráce s daňovou správou Chorvatska

V polovině února 2009 se ve druhém vzdělávacím zařízení české daňové správy, ve Smilovicích, setkala desetičlenná delegace chorvatské daňové správy se specialisty z české daňové správy. Vzhledem k tomu, že Chorvatsko patří mezi kandidátské země ke vstupu do Evropské unie, byla předmětem jejich zájmu oblast výměny informací v oblasti DPH (VIES), což je jedna z podmínek ke vstupu do EU. Další oblastí, které věnovali velkou pozornost, byla oblast vzdělávání v daňové správě. Budeme-li hledat kořeny nabídky na uskutečnění tohoto semináře, musíme se vrátit do srpna roku 2008, kdy došlo v chorvatském Záhřebu k setkání generálních ředitelů české a chorvatské daňové správy, odkud tento podnět vzešel.

Další setkání, které v roce 2009 proběhlo, byl již zmiňovaný mezinárodní seminář mezi zástupci české, francouzské a chorvatské daňové správy zaměřený na oblast „převodních cen“.

Spolupráce s daňovou správou Maďarska

V průběhu roku 2009 se mezi zástupci české a maďarské daňové správy uskutečnilo jedno pracovní jednání, které bylo organizováno v rámci mezinárodní smlouvy „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Maďarské republiky“, sjednané v roce 2007.

Šlo o pracovní seminář na téma „Dopady finanční a ekonomické krize na daňové správy“, který pořádala maďarská daňová správa v Pésci, začátkem května 2009. Za českou a maďarskou daňovou správu se tohoto semináře zúčastnili všichni ředitelé finančních ředitelství obou daňových správ a vrcholné vedení Ústředního finančního a daňové ředitelství a Maďarské správy pro daňové a finanční řízení (APEH).

Spolupráce s daňovou správou Slovenska

I v roce 2009 intenzivně pokračovala spolupráce mezi českou a slovenskou daňovou správou, která již tradičně patří mezi základní pilíře mezinárodní spolupráce se zahraničními daňovými správami.

Na základě mezinárodní smlouvy „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Slovenské republiky“ se na principu reciprocity uskutečnila řada jednání, která byla v roce 2009 zaměřena na oblast mezinárodní výměny informací při správě přímých daní, informatiky a služeb poplatníkům.

Navíc, začátkem prosince loňského roku přijal generální ředitel slovenské daňové správy Igor Šulaj pozvání do České republiky a společně s jeho dvěma náměstkyněmi, Zlaticou Ondruškovou a Jánem Dobrovičem, navštívili Prahu. I když od posledního setkání mezi naším vrchním ředitelem Janem Knížkem a Igorem Šulajem v České republice uplynuly už tři roky bylo toto setkání oproti tomu předchozímu v něčem výjimečné. Představovalo totiž další důležitý milník v historii vzájemné spolupráce obou daňových správ. Po téměř čtyřletém vyjednávání se podařilo

přípravit k podpisu návrh bilaterální smlouvy, známé pod názvem „Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem financí České republiky a Daňovým ředitelstvím Slovenské republiky o vzájemné administrativní spolupráci v oblasti přímých daní“. Slavnostního aktu podpisu této smlouvy se zhostili oba jmenovaní nejvyšší představitelé daňových správ a svými podpisy tak stvrdili oboustranný zájem o užší spolupráci v boji proti mezinárodním daňovým únikům.

b) Česká daňová správa a mezinárodní daňové organizace

V oblasti multilaterální spolupráce se česká daňová správa, jako každý rok, soustředila na plnění povinností vyplývajících z členství v Evropské organizaci daňových správ (IOTA) a Americké organizaci daňových správ (CIAT).

Česká daňová správa a IOTA

Hlavním cílem bylo poskytnout svým pracovníkům možnost zúčastnit se akcí pořádaných IOTA, a díky tomu načerpat informace a zkušenosti z jiných daňových správ členských zemích IOTA, což představuje jednu z hlavních deviz tohoto členství.

Ani v roce 2009 nepolevila naše aktivita v publikační činnosti, svými články jsme přispívali, jak do časopisu „Tax Tribune“, tak na internetové stránky IOTA. Mimo to, jsme v průběhu roku 2009 reagovali na desítky odborných dotazů, které k nám přicházely prostřednictvím „Poradní komise IOTA“.

Velké pocty se nám dostalo začátkem dubna 2009, kdy jsme v Praze přivítali zástupce Výkonného výboru IOTA. Tohoto privilegia zorganizovat takovéto prestižní mezinárodní jednání se nám dostalo díky tomu, že byla Česká republika na Valném shromáždění IOTA ve slovinské Portoroži zvolena jako jeden z devíti členů Výkonného výboru IOTA. Pro dokreslení významu této akce dodejme, že Výkonný výbor představuje po Valném shromáždění druhý nejvyšší orgán, který řídí organizaci mezi jednotlivými Valnými shromážděními.

Česká daňová správa a CIAT

Podobně jako je tomu ve vztahu k IOTA, představoval rok 2009 pro českou daňovou správu především plnění administrativních záležitostí vztahující se k členství České republiky v CIAT. Šlo převážně o zajišťování pravidelných měsíčních příspěvků na internetové stránky CIAT. Součástí této činnosti bylo i zpracování odborných odpovědí na dotazy přicházející ze Sekretariátu CIAT.

Kromě toho se česká daňová správa aktivně zapojila do sdílení vlastních zkušeností na dvou nejvýznamnějších akcích pořádaných CIAT. První z těchto akcí bylo Valné shromáždění CIAT v Dominikánské republice, kde česká daňová správa byla v roli moderátora odborné části programu zaměřené na téma strategie pro podporu plnění daňových povinností. Druhou touto akcí byla Technická konference CIAT v Itálii, kde česká daňová správa byla jmenována komentátorem odborné části programu na téma klíčové aspekty ke zlepšení kontroly výkonnosti daňové správy.

c) **Péče o vztahy s veřejností**

Informace pro daňovou veřejnost

S ohledem na skutečnosti, že internetové stránky české daňové správy (<http://cds.mfcr.cz>) patří mezi hlavní informační zdroj, kde lze nalézt veškeré informace z daňové oblasti, soustředili jsme se i v roce 2009 na další zlepšování kvality a rozsahu poskytovaných informací prostřednictvím těchto stránek.

Začátkem března 2009 jsme zpřístupnili novou službu pod názvem „Newsletter České daňové správy“, která nahradila původní službu „Odebírání novinek emailem“. Pro snadné využití této služby byl zachován totožný způsob ovládání jako byl i u předchozí verze, naproti tomu však došlo k výraznému zlepšení grafické úpravy a přehlednosti odebíraných novinek. Uživatelům, kteří využijí této služby chodí na jejich e-mailovou adresu novinky z daňové oblasti rozšířené o plnou anotaci textu.

Také se nám do konce roku podařilo zmodernizovat grafický vzhled Daňového portálu (<http://eds.mfcr.cz>). Díky této vizuální změně nabízí teď Daňový portál uživatelsky příjemnější prostředí a rychlejší orientaci na jeho stránkách. V souvislosti s tím byly také spuštěny nové internetové stránky „ePodpora“ (<http://epodpora.mfcr.cz>), které jsou součástí technické podpory Daňového portálu a nahradily původní nabídku Internet Hotline.

Díky přetrvávajícímu zájmu ze strany daňové veřejnosti vyjízďeli naši pracovníci v průběhu března 2009, v rámci informační kampaně k podávání daňového přiznání k dani z příjmů za zdaňovací období 2008, do vybraných obcí, aby tam prostřednictvím kontaktních míst usnadnili podání daňových přiznání, zejména k dani z příjmů fyzických osob. Nejčastěji šlo o obce s pověřeným obecním úřadem, jejichž starostové projeví o tuto službu zájem. Novinkou, v rámci této informační kampaně, se stalo celoplošné pořádání bezplatných seminářů pro veřejnost, které mělo za cíl podpořit elektronickou komunikaci s daňovou správou.

Ve srovnání s předchozím rokem byl nárůst elektronických podání ve výši 32%, což představovalo v roce 2009 okolo 263 tisíc podání. Rovněž se zvýšil i počet zájemců o využívání služeb „Daňového portálu“. Od října 2006, kdy byl Daňový portál spuštěn do ostrého provozu, jsme do konce roku 2009 evidovali více než 24 000 žádostí o zřízení tzv. Daňové informační schránky, prostřednictvím které je možné sledovat stavy a obraty osobního daňového účtu, přehled písemností, které finanční úřad poslal, a také osobní daňový kalendář, který umožňuje lepší přehled o termínech pro plnění daňových povinností.

Ocenění právnických osob

Již po sedmé uspořádalo Ministerstvo financí slavnostní vyhlášení právnických osob, které největší měrou přispěly do státního rozpočtu na dani z příjmů právnických osob.

V průběhu slavnostního večera, který se konal dne 11. června 2009 v reprezentačních prostorách Břevnovského kláštera, převzali zástupci 20 právnických osob z rukou současného ministra financí Eduarda Janoty, předchozího ministra financí Miroslava Kalouska, náměstka ministra financí Petera Chrenka a vrchního ředitele Ústředního finančního a daňového ředitelství Jana Knížka symbolické ocenění a poděkování za příkladné plnění daňových povinností v roce 2008.

VI. INFORMATIKA

a) **Automatizovaný daňový systém (ADIS)**

ADIS je aplikačně technickou podporou daňové správy s celorepublikovou působností včetně jednotné technické infrastruktury.

Aplikační verze programů se skládá z dílčích modulů pro zpracování daňových přiznání jednotlivých daní, z modulů společných průřezových činností, které jsou potřebné pro správu, evidenci, vybírání a vymáhání daní, převod finančních prostředků oprávněným příjemcům a z modulů nezbytné systémové podpory, včetně modulů pro elektronické zpracování písemností na Internetu české daňové správy a podpory služeb Daňového portálu. V oblasti správy daní zajišťuje i mezinárodní výměnu informací IS ADIS. Každoročně reaguje na legislativní změny nejen v oblasti daňových zákonů, ale i na ostatní změny v legislativě, které správu daní ovlivňují.

V rámci plánovaného rozvoje IS ADIS na dané období měly v roce 2009 opět vysokou prioritu úkoly související s rozvojem klientského přístupu daňové správy k daňové veřejnosti a změny vyplývající z úprav legislativy.

Zásadní vliv na rozvoj systému měl **zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů**. Komunikace s Informačním systémem datových schránek (ISDS) se musela zabudovat do spisové služby a všech návazných procesů. Jednalo se zejména o následující okruhy úloh:

- V oblasti Evidence písemností byla provedena základní analýza komunikace spisové služby IS ADIS s **ISDS** a na základě toho byla pro rok 2009 definována základní varianta implementace podpory pro komunikaci s datovými schránkami. V rámci základní varianty vznikly nové úlohy a funkce, jednak v oblasti komunikace (např. interface na služby ISDS - autentizace vůči ISDS, protokol komunikace), jednak v samotných aplikacích IS ADIS;
- Spisová služba IS ADIS byla automatizovaně přes **webové služby ISDS** napojena na datovou schránku úřadu (DatS). Dále byly zpracovány **funkce pro příjem/odesílání datových zpráv**, pro stahování podepsaných odeslaných zpráv a jejich doručenek včetně zaznamenání výsledků zpracování příjmu/odeslání. Pro odesílání datových zpráv byla vytvořena funkce pro sestavení seznamu písemností k odeslání do DatS. Pro uložení originálů datových zpráv byl vytvořen archiv;
- V souvislosti s datovými schránkami byla pro **došlé písemnosti** v základní variantě vytvořena podpora pro neautomatizovanou analýzu došlých zpráv a uložení příloh datové zprávy na PC, včetně možností tisku;
- Pro práci s **vlastními písemnostmi** byla funkčnost aplikace evidence písemností rozšířena o určení způsobu odeslání přes datovou schránku při práci s adresáty písemnosti a o evidenci nových datových informací o adresátech ve vztahu k datové schránce. Byla zpracována aplikace pro **vyhledávání identifikátorů datových schránek v ISDS** adresátů písemností, včetně zaznamenání těchto údajů v registrech, dále pak funkce pro ověřování existence datové schránky jak v registrech, tak v ISDS. Byla rozšířena funkčnost funkce pro zaznamenání data odeslání přes datovou schránku pro jednotlivé adresáty a příslušné písemnosti ve spisové službě;
- V souvislosti s datovými schránkami byly provedeny úpravy pro vkládání a generování adresátů **vymáhacích evidencí** a jejich předávání do evidence písemností;
- Elektronická komunikace přes datové schránky si nadále vyžádala nutnost zpracovat

aplikaci, která umožnění **načtení (uložení a zobrazení) podepsatelného PDF tvaru písemnosti vytvořeného mimo IS ADIS do databáze IS ADIS** z lokálního nebo síťového disku a která nadále tyto písemnosti zpracovává jako písemnosti automatizovaně generované v IS ADIS. Byla zapracována funkce pro převod písemností automatizovaně generovaných v IS ADIS do formátu PDF. Přibyly nové kontroly na ověření adresátů v úloze Nastavení schvalitelnosti;

- Dále byly zapracovány obecné funkce pro **elektronický podpis existujícího PDF dokumentu**. Realizace elektronického podpisu se provádí z čipové karty prostřednictvím ArcTelu;
- Implementace komunikace s ISDS si vyžádala i úpravy v rozšíření přenášených údajů evidence písemností v rámci změny místní příslušnosti i úpravy a rozšíření údajů v registrech daňových subjektů o identifikaci a typ datové schránky, včetně přenosu těchto údajů jako kmenových dat z FÚ do centrálního registru daňových subjektů.

K významným změnám došlo v roce 2008 v **oblasti Mezinárodní spolupráce při správě DPH**. Tyto změny bylo nutno v roce 2009 realizovat i v aplikační oblasti **mezinárodní výměny informací**. Jednalo se o dva základní projekty:

- **Systém VIES** (VAT information exchange system = systém pro výměnu informací mezi členskými státy EU v oblasti DPH), který poskytuje správcům daně na FÚ podporu v oblasti kontrolní činnosti při správě DPH;
 - S platností od 1. 1. 2010 bude souhrnné hlášení VIES na FÚ podáváno, až na zákonem stanovené výjimky, měsíčně, vždy výhradně elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem. Oproti stávajícím informacím o dodávkách zboží bude rozšířeno o dodávky služeb;
 - V návaznosti na zkrácení období pro podání souhrnného hlášení bude zvýšena i četnost předávání informací mezi členskými státy. Měsíčně budou předávány informace jednak z aktuálně podaných hlášení a navíc spontánně opravy hlášené plátcí do ukončených období;
 - Uvedené změny vyvolají i změnu formátu předávaných dat. V souvislosti s vyhodnocením efektivnosti výsledků z prověřování rozdílů v pořízeném zboží u našich plátců bylo dočasně zastaveno systematické zpracovávání informací o pořízeném zboží doručených z EU. Informace bude i nadále správcům daně přístupná;
- **Systém VAT Refund** (Vrácení DPH plátcům v jiných členských zemích). V rámci tohoto projektu byla vytvořena internetová aplikace, která umožní tuzemským plátcům podat žádost o vrácení DPH do jiného členského státu EU. Tato aplikace pracuje automatizovaně, pouze přidělování přístupu do této aplikace vyřizují na základě žádosti místně příslušní správci daně;
 - Žádosti o vrácení daně doručené recipročně z jiných států EU do ČR jsou přijímány na MF, po kontrole jsou automatizovaně přenášeny na FÚ Praha 1, který je zákonem pověřeným správcem k vyřizování těchto žádostí. V rámci IS ADIS pro FÚ byla pro tuto činnost realizována aplikace, která bude užívána výhradně na FÚ pro Prahu 1.

Ve všech **daňových úlohách** probíhala každoroční implementace změn plynoucích z novel daňových zákonů pro zdaňovací období započaté v roce 2009 spojených s následnou úpravou daňových přiznání, vstupních i výstupních tiskopisů, výpočetních a kontrolních algoritmů. Například úprava identifikace osoby podávající daňové přiznání (DAP) za daňový subjekt (DS) dle § 11 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (ZSDP), úprava lhůt pro podání DAP za předcházející zdaňovací období a úprava algoritmů lhůt pro vyměření dle ZSDP. Dále byla provedena nová úprava předávání dat mezi FÚ a Ministerstvem práce a sociálních věcí MPSV pro dávky státní sociální podpory vyplývající

z novely ZDP - zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

V oblasti **interní registry subjektů ADIS** byla upravena aplikace pro zpracování dat z registru živnostenského podnikání. Jednotné registrační formuláře na základě novely živnostenského zákona č. 130/2008 Sb.

V oblasti **kontrol** byly realizovány změny v Evidenci kontrol a místních šetření, zavedeny nové kritické ukazatele u Centralizovaných výstupů a Výběru DS ke kontrole, zpracovány informace o druzích a výši fiskálních efektů, upraveny výpočty kritických ukazatelů DPH a zpracováno vyhledávání JSD (jednotný správní doklad) pro skupinu plátců DPH v úloze Výběr DS ke kontrole.

V oblasti **obecné správy daní** byly realizovány změny plynoucí z novel ZSDP a daňových zákonů, například § 32 odst. 3 odůvodnění všech vydávaných rozhodnutí; § 46 odst. 7 odvolání proti dodatečnému platebnímu výměru po kontrole; dále byla zprovozněna on-line komunikace mezi celní a daňovou správou zajišťující elektronickou výměnu dat formou dotazů na přeplatky a nedoplatky.

V oblasti **obecné správy daní - vymáhání** byly zpracovány změny podle nařízení Komise č. 1179/2008 v žádostech o vymáhání, doručování, žádostech o informace a ve statistických přehledech mezinárodního vymáhání a zpracována novela § 72 zákona č. 304/2009 Sb. týkající se zástavního práva.

V oblasti **obecná správa - konkursy** bylo realizováno:

- Zpracování nového typu přihlášek do insolvenčního řízení;
- Zpracování pohledávek pro vyblokování sankcí v průběhu insolvenčního řízení;
- Automatizované přebírání dat z Insolvenčního rejstříku a nahrávání do insolvenční platformy na finančních úřadech.

V oblasti **evidence daní** byly rozšířeny vazba na účetnictví státních příjmů, například úpravy v oblasti inventarizace, účtování státních příjmů a výkazu majetků /závazků.

V oblasti **Systémových prací** bylo provedeno sjednocení operačního systému AIX na verzi AIX 5.3 a povýšení Informix na verzi 10.00.xC10,

Služby **Daňového portálu** byly rozšířeny o komunikaci finančních úřadů s bankami v souladu se zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Prostřednictvím daňového portálu s finančními úřady komunikuje šest bank (Komerční banka a.s., Česká spořitelna a.s., Citibank Europe plc., ING Bank N.V., UniCredit Bank Czech Republic a.s. a Oberbank AG). Dá se předpokládat, že počet bank komunikujících elektronicky se bude nadále rozšiřovat. Elektronický způsob komunikace snižuje náklady a zrychluje komunikaci.

V rámci klientského přístupu daňové správy k daňovým subjektům každoročně dochází k úpravám a rozvoji aplikací **pro elektronické podání písemností (EPO)**. Tato aplikace prošla dalšími úpravami směřujícími ke zvyšování uživatelského komfortu a to zejména postupným přechodem aplikace EPO na novou technologii, která snižuje nároky na konfiguraci PC uživatele a umožňuje vyplnění formulářů v alternativních prohlížečích.

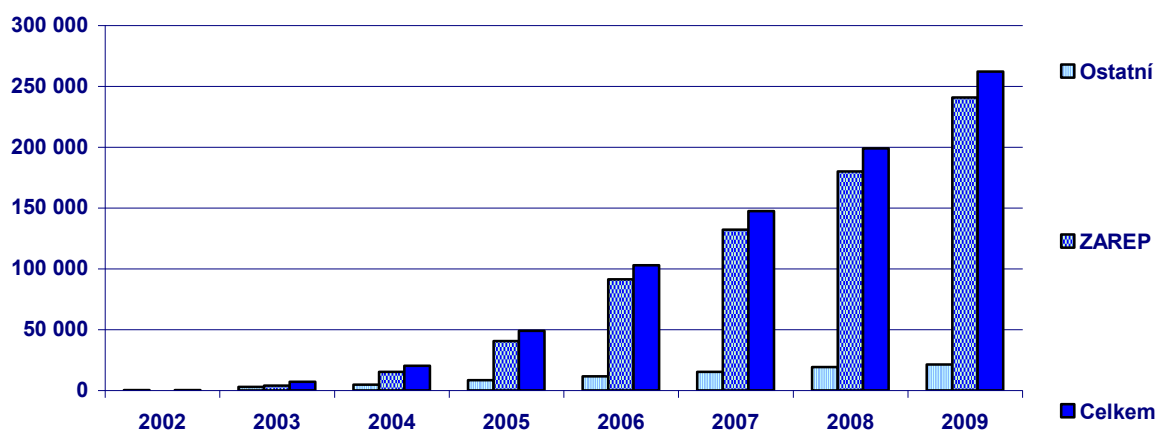
Na Daňovém portálu v aplikaci EPO jsou **nově zveřejněny například formuláře: Vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z příjmu fyzických/právnických osob, Přiznání k dani z příjmů fyzických osob, Přiznání k dani z příjmů právnických osob, Vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků**. Nové formuláře nesou označení „EPO2-novinka“ a jsou realizovány v serverové technologii.

Tabulka č. 39

Počty elektronických podání		2005	2006	2007	2008	2009	Index (%)09/08
Daň z nemovitostí	1)	703	961	1 264	1 813	2 308	127
	2)	1 070	1 257	1 621	2 332	2 001	86
	3)	1 773	2 218	2 885	4 145	4 309	104
Daň z přidané hodnoty	1)	26 965	53 122	77 342	102 777	134 256	131
	2)	4 742	5 410	7 010	7 777	10 673	137
	3)	31 707	58 532	84 352	110 554	144 929	131
Souhrnné hlášení VIES	1)	1 410	2 931	4 615	6 224	8 246	132
	2)	325	414	456	498	714	143
	3)	1 735	3 345	5 071	6 722	8 960	133
Daň silniční	1)	2 185	4 830	7 577	10 123	12 561	124
	2)	1 077	1 671	1 459	1 634	1 690	103
	3)	3 262	6 501	9 036	11 757	14 251	121
Daň z příjmů FO	1)	1 495	3 105	5 573	8 217	10 454	127
	2)	1 009	2 149	3 619	5 628	4 858	86
	3)	2 504	5 254	9 192	13 845	15 312	111
Daň z příjmů PO	1)	1 243	2 613	4 670	6 674	9 314	140
	2)	260	289	411	554	716	129
	3)	1 503	2 902	5 081	7 228	10 030	139
Oznámení dle § 34 zákona o správě daní a poplatků	1)	83	80	158	172	201	117
	2)	26	40	68	70	85	121
	3)	109	120	226	242	286	118
Obecná podání	1)=3)	6 385	12 473	17 196	24 561	34 200	139
Hlášení platebního zprostředkovatele	1)		50	134	133	106	80
	2)	-	116	123	59	58	98
	3)		166	257	192	164	85
Vyúčtování daně z příjmů FO ze závislé činnosti a z funkčních požitků	1)		1 158	2 736	4 188	5 755	137
	2)	-	112	387	530	536	101
	3)		1 270	3 123	4 718	6 291	133
Daňová informační schránka	1)=3)	-	5 243	5 625	6 110	7 034	115
Daňový portál - služby	1)=3)	-	4 842	5 225	6 148	7 131	116
Podání státních orgánů a bank	1)=3)	-	-	-	2 740	9 139	334
Žádost o přístup do aplikace pro vracení daně v rámci EÚ	1)=3)	-	-	-	-	12	-
Daň vybíraná srážkou	1)					1	-
	2)	-	-	-	-	-	-
	3)					1	-
Celkem	1)	40 469	91 408	132 115	179 880	240 718	134
	2)	8 509	11 458	15 154	19 082	21 331	112
	3)	48 978	102 866	147 269	198 962	262 049	132

1) ZAREP - podání se zaručeným elektronickým podpisem, 2) Ost. - elektronické podání bez zaručeného elektronického podpisu, 3) Celkem

Graf č. 3: Počty elektronických podání

Byla realizována 1. fáze napojení ADIS EPO na systém datových schránek zpracováním volby uložení pro odeslání do datové schránky. Soubory se ukládají ve formátu .xml a odpovídají požadovanému tvaru a struktuře.

V roce 2009 došlo k dalšímu nárůstu počtu uživatelů žádajících o zřízení daňové informační schránky. Prostřednictvím aplikace EPO o zřízení této schránky požádalo celkem 7 034 uživatelů, což je o 924 osob více než v roce 2008.

Samostatnou položkou elektronických podání jsou nově uskutečňovaná elektronická podání jednotných registračních formulářů a jejich změn podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů podávaná prostřednictvím živnostenských úřadů. Těchto podání bylo uskutečněno do konce roku 2009 celkem téměř 225 000.

Z **Tabulky č. 39** a **Grafu č. 3** vyplývá meziroční nárůst elektronických podání. Celkově bylo v roce 2009 podáno o 32% více elektronických podání.

Další vývoj automatizovaného daňového informačního systému se zaměří zejména na následující oblasti:

- Úpravy systému vyplývající ze změn legislativy;
- Další úpravy a rozšíření systému vyplývající ze zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů;
- Další úpravy a rozšíření systému vyplývající ze Spisového řádu územních finančních orgánů v návaznosti na zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů a vyhlášku č. 191/2009 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby a Národních standardů pro elektronické systémy spisové služby;
- Úpravy systému vyplývají ze změn, které přináší zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů;
- Realizace elektronického systému žádostí o mezinárodní vymáhání, informace a doručování;
- Úpravy změn při přebírání dat z Insolvenčního rejstříku a zpracování zahraničních insolvencí;
- Napojení IS ADIS na základní registry (Zákon o základních registrech);
- Přechod dalších elektronických podávání na serverové řešení;
- Další rozvoj projektu Daňový portál orientovaný na nové služby daňové veřejnosti.

b) Automatizovaný vnitřní informační systém (AVIS)

Modulární informační systém AVIS je vyvíjen na základě potřeby ministerstva financí, finančních ředitelství a finančních úřadů a to zástupců vnitřních správ a zástupců oddělení informatiky. Jedná se zejména o agendy, které lze rozdělit do pěti oblastí:

- **obslužné moduly** - Globální číselníky (GČ), Registr zaměstnanců (RZ), Generátor sestav (GS), Hot-line (HL), Hotfixátor;
- **účetní moduly** - Účetnictví a výkaznictví (PU), Pokladna (PO), Fakturace (FA), Smlouvy a objednávky (SO), Styk s bankou (SB);
- **rozpočtové moduly** - Rozpočet (RO), Investice (IN), Obchodní případ (OP) - využíván ke sledování čerpání aktuálních (živých) zakázek, vedení partnerů a poboček, ISPROFIN;
- **majetkové moduly** - Evidence majetku (EM), Účetní sklady;
- **nadstavbové moduly** - Servis, Spisová služba (SS), Datové schránky.

Stav využití AVIS v roce 2009 uvádí **Tabulka č. 40**.

Tabulka č. 40

Finanční ředitelství	M o d u l *												
	RZ	GČ	RO	PU	FA	SB	PO	EM	SO	OP	IN	SS	HL
pro hl. m. Prahu	V	V	V	V	V	V	V	V	V	Č	Č	V	V
v Praze	V	V	V	V	V	V	V	V	V	Č	N	V	V
v Č. Budějovicích	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	N	V	V
v Plzni	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	N	V	V
v Ústí nad Labem	V	V	V	V	V	V	V	V	V	Č	N	V	V
v Hradci Králové	V	V	V	V	V	V	V	V	V	Č	N	V	V
v Brně	V	V	V	V	V	V	V	V	Č	Č	N	V	V
v Ostravě	V	V	V	V	V	V	V	V	Č	Č	N	V	V

V - využíván plně, N - dosud nevyužíván, Č - částečně využíván.

Během roku 2009 byly zpracovávány požadavky, které vyplynuly z provozu informačního systému AVIS^{ME} na všech finančních ředitelstvích a z legislativních úprav. Největší úprava v oblasti legislativy bylo dopracování daňové evidence pro DPH, která byla oddělena od účetní evidence. Velké změny v IS byly zahájeny na základě vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, změny výkaznictví a zpracování vazby na Centrální účetnictví státu a Centrální systém účetních informací státu.

Od 1. 11. 2009 byly na všech finančních ředitelstvích v modulu Spisová služba zavedeny datové schránky, dle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.

AVIS^{ME} představuje komplexní řešení problematiky vnitřního informačního systému organizační složky státu a účetní jednotky. Hlavních cílů projektu AVIS^{ME}, které byly stanoveny pro rok 2009 se podařilo dosáhnout.

c) **Systém VEMA**

V roce 2009 byl upraven a rozšířen personální informační systém cca o 40 dílčích úloh a úprav personálního informačního systému, který je provozován jak na ÚFDŘ, tak i na finančních ředitelstvích, finančních úřadech a vzdělávacích zařízeních. Personální systém byl upraven o následující úpravy aplikací VEMA IS - HR:

- Automatizovaná instalace stanic;
- Úpravy HRF v souvislosti se zákonem č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění č. 187/2006, ve znění pozdějších předpisů;
- Přístupy metodiků do centra;
- Automatizovaný přenos údajů s hodnocením zaměstnanců a sestava podle požadavků ÚFDŘ;
- Úpravy v souvislosti se sjednocením tabulek na FŘ;
- Implementace řešení Autoprovozu na FŘ;
- Implementace bezpečnostního modelu;
- Implementace bezpečnostního modelu docházky, propojení s telefonním seznamem a sledování přítomnosti na pracovišti;
- Rozšíření funkcionality o přenosy dat, čerpání NV a dovolené, úpravy a parametrizaci tabulky docházková karta;
- Více docházkových vedoucích;
- Rozšíření funkčnosti výplatního lístku;
- Úpravy sestavy Platová inventura;
- Rozšíření kontrolního systému při změně příplatků;
- Sestava 1201 Přehled přiznaných platů na FŘ;
- Implementace zaúčtování mezd do AVIS po sjednocení účtování na FŘ;
- Přenosy do centrální PER a promítnutí změn do adresářové služby;
- Rozšíření funkčnosti dokumentu Plán nepřítomnosti, výběry a úpravy výstupů;
- Rozšíření funkčnosti dokumentu Telefonní seznam, úprava vyhledávání a třídění, rozšíření možností zobrazení;
- Úpravy portálu pro hodnocení zaměstnanců podle požadavků ÚFDŘ;
- Uživatelský přístup ke Zprávám Vema přes proxy-servery;
- Rozšíření funkcionality zákaznického webu;
- Rozšíření modulu HP0015 - nové dokumenty přehledy účastníků vzdělávacích akcí a lektorských aktivit, úprava dokumentu s plánovanými vzdělávacími akcemi;
- Sjednocení kurzů IDEA a katalogů akcí s komplexním zpracováním a distribucí dat FŘ, VZ a ÚFDŘ;
- Zpracování vzorů pro jednotné typy pozvánek na vzdělávací akce;
- Rozšíření portálového přístupu zaměstnanců FŘ;
- Řešení profesního rozvoje s využitím dat z hodnocení zaměstnanců daňové správy;
- Úpravy v oblasti vzdělávacích akcí.

d) Ostatní informační systémy

TaxTest

V roce 2009 proběhla 14. a 15. etapa vývoje systému TaxTest. Byly zapracovány průřezové a aplikační kurzy ke společnému vzdělávání pracovníků daňové a celní správy v oblasti daňového řízení, kurzy k systému mezinárodní výměny informací na DPH. Tyto úpravy byly provedeny na základě legislativních změn:

- Kurzy vzdělávání vedoucích pracovníků a krizového managementu (VVP);
- Kurzy distančního vzdělávání.

Aplikace byla upravena pro redakční systém intranetu Ústředního finančního a daňového ředitelství, doplněna o nové interaktivní příklady a nové řešení pro distanční vzdělávání.

Externí web české daňové správy

V roce 2009 pokračoval rozvoj dílčích aplikací, které slouží ke zkvalitnění externího webu české daňové správy. Z webu ČDS je možno podávat elektronicky daňová přiznání a využívat další služby Daňového portálu ČDS. V roce 2009 byly vytvořeny nové stránky ePODPORA, které poskytují uživatelskou podporu a informují o technických řešeních z oblasti aplikací Daňového portálu. V dlouhodobém průměru zaznamenává web ČDS více než 14 000 přístupů denně.

Intranet české daňové správy

V roce 2009 byly rozvíjeny dílčí aplikace k podpoře a efektivnosti používání Intranetových stránek ČDS na platformě CMS RedDot a upgrade Live Serveru.

VII. PERSONALISTIKA

a) Stav zaměstnanců

Schválený počet zaměstnanců územních finančních orgánů v roce 2009 ve výši 15 598 byl na stejné výši jako schválený počet v roce 2008. Od 1. 7. 2009 došlo v důsledku optimalizace zaměstnanců ke změnám ve schváleném počtu zaměstnanců na jednotlivých finančních ředitelstvích.

Schválený počet zaměstnanců stanovený k 31. 12. 2009 na **15 598** zaměstnanců byl ke stejnému datu plněn pouze na 98,7%.

Tabulka č. 41

Plnění limitu počtu zaměstnanců ve fyzických osobách	2005	2006	2007	2008	2009
Schválený počet zaměstnanců	15 643	15 660	15 861	15 598	15 598
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.	15 496	15 720	15 575	15 408	15 391
Podíl plnění (%)	99,1	99,1	98,1	98,8	98,7

Struktura zaměstnanců územních finančních orgánů v roce 2009 posuzovaná

podle různých hledisek je uvedena v **Tabulkách č. 42 až 44.**

Průměrný věk zaměstnanců ÚFO v roce 2009 dosáhl výše **45,48 roků**. Z dlouhodobého pohledu má tento ukazatel velmi nepříznivý trend a trvale se zvyšuje. Za zvlášť alarmující je možné označit stále se snižující počet zaměstnanců ve věku do 30 let a ve věku od 31 do 40 let a naopak trvale narůstající počet zaměstnanců ve věku od 41 do 50 let a nad 50 let. Tato skutečnost může mít v krátké budoucnosti vážné dopady při zajišťování výběru daní a naplňování státního rozpočtu. Motivační opatření zásadního charakteru ke zvýšení počtu mladých zaměstnanců ÚFO by měla být přijata především v oblasti odměňování.

Tabulka č. 42

Základní přehled	Počet	Podíl (%)
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2009	15 391	100,0
a) z hlediska organizačních složek:		
zaměstnanci řídicí složky finančních ředitelství	1 279	8,3
zaměstnanci finančních úřadů	14 011	91,0
zaměstnanci vzdělávacích zařízení	101	0,7
b) podíl odborných zaměstnanců	15 229	98,9
c) podíl žen	12 081	78,5
d) podíl zaměstnanců s VŠ vzděláním	5 372	34,9

Tabulka č. 43

Rozdělení zaměstnanců podle věku		Počet	Podíl (%)
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2009		15 391	100,0
z toho	do 30 let	1 226	8,0
	od 31 do 40 let	3 621	23,5
	od 41 do 50 let	5 038	32,7
	nad 50 let	5 506	35,8

Tabulka č. 44

Přehled odborných zaměstnanců podle délky trvání pracovního poměru		Počet	Podíl (%)
Odborní zaměstnanci v pracovním poměru k 31. 12. 2009		15 299	100,0
z toho v pracovním poměru	více než 5 let	11 932	78,3
	od 1 roku do 5 let	2 587	17,0
	do 1 roku	710	4,7

b) Obměna zaměstnanců

Vývoj míry fluktuace (tj. podíl neplánovaných odchodů ke stavu zaměstnanců), který v předchozích letech měl stále stoupající tendenci, zaznamenal v roce 2009 významný pokles na **2,8%**, tj. o 2,1%. Nejnižší míru fluktuace v roce 2009 shodně vykazovala FŘ v Hradci Králové a FŘ v Brně (1,4%), nejvyšší míra fluktuace je již po řadu let na FŘ pro hl. m. Prahu (6,5%).

Tabulka č. 45

Počet nových a ukončených pracovních poměrů		2005	2006	2007	2008	2009
Počet zaměstnanců ke konci sled. období = evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.		15 496	15 720	15 575	15 408	15 391
Nově uzavřené pracovní poměry		1 089	1 341	1 173	1 278	1 237
Ukončené pracovní poměry		1 119	1 080	1 220	1 389	1 245
z toho	Neplánované odchody	522	536	522	616	425
	Ostatní odchody	597	544	698	773	820
Míra fluktuace (%)		3,4	3,4	4,1	4,9	2,8

c) Odměňování

S účinností od 1. 6. 2009 schválila vláda svým nařízením č. 130/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění nařízení vlády č. 74/2009 Sb., zvýšení platových tarifů o 3,5%.

Vývoj platů ve sledovaném období byl z tohoto důvodu následující:

Tabulka č. 46

Plán, skutečnost a struktura platu	2005	2006	2007	2008	2009
Plánovaná výše průměrného měsíčního platu (Kč)	20 585	21 651	23 095	24 034	25 159
Průměrný měsíční plat (Kč)	20 810	21 878	23 442	24 376	25 599
Přiznaný průměrný tarifní plat (Kč)	17 155	18 085	19 630	19 801	20 553
Podíl přiznaného průměrného tarifního platu k průměrnému měsíčnímu platu (%)	82,4	82,7	83,7	81,2	80,3
Průměrná měsíční mzda zaměstnanců ve veřejné správě a obraně, sociálním zabezpečení dle ČSÚ */**	22 247	23 297	25 046	26 207	27 040

* údaje od roku 2005 v celé časové řadě jsou upraveny dle nového konceptu ČSÚ, dle klasifikace NACE Rev. 2.

** rok 2009 - dle předběžných výsledků

V průměrném měsíčním platu zaměstnanec v roce 2009 se **podíl tarifního platu** snížil na **80,3%**, oproti 81,2% v roce 2008, tj. na **20 553 Kč**. Proti roku 2008 se v roce 2009 průměrný tarifní plat zvýšil o 752 Kč, tj. o 3,7%. Toto zvýšení platového tarifu bylo způsobeno především výše uvedeným navýšením platových tarifů a dále nárůstem průměrného platového stupně, jak je uvedeno v rozbořech stavu zaměstnanců z hlediska věkového složení. Je nutné konstatovat, že podíl tarifního platu k průměrnému měsíčnímu platu stále vykazuje vysokou hodnotu, což nepříznivě ovlivňuje možnost uplatňovat motivační rozdíly v odměňování za kvalitní a mimořádnou práci zaměstnanců ÚFO.

d) Napadení pracovníků ÚFO

U zaměstnanců územních finančních orgánů dochází jak při výkonu pracovní činnosti, tak v souvislosti s ní, k případům verbálního i fyzického napadení.

Tabulka č. 47 uvádí statisticky zpracovaná data vztahující se k napadení pracovníků územních finančních orgánů v letech 2005-2009.

Celkový počet případů napadení se v roce 2009 zvýšil oproti roku předcházejícímu o 16%. Největší podíl, jako každoročně, tvoří verbální napadení 81% tj. 46 případů.

Tabulka č. 47

	2005	2006	2007	2008	2009
Napadení při výkonu zaměstnání	82	39	30	34	38
fyzické napadení	6	3	1	7	6
verbální napadení	76	36	29	27	32
Napadení pro výkon zaměstnání	25	10	13	9	12
fyzické napadení	3	2	0	0	1
verbální napadení	22	8	13	9	11
Ostatní případy*	9	3	3	6	7
fyzické napadení	3	1	3	3	1
verbální napadení	6	2	0	3	3
poškození majetku	-	-	0	0	3
CELKEM	116	52	46	49	57
fyzické napadení	12	6	4	10	8
verbální napadení	104	46	42	39	46
poškození majetku	-	-	0	0	3

* Ostatní případy - jsou případy fyzického i verbálního napadení pracovníků ÚFO, u kterých nelze prokázat, že byly vedeny v souvislosti s činností ÚFO.

e) **Vzdělávání zaměstnanců**

Základním předpokladem úspěšné realizace systematického vzdělávání je propracovaný interní systém vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů včetně připravených učebních plánů, učebních osnov a programů výuky na příslušné učební období ve vzdělávacích zařízeních, dále odpovídající didaktická technika, pomůcky, kvalitně připravení lektori a přesně stanovený obsah závěrečných zkoušek včetně podmínek jejich realizace. Všechny uvedené předpoklady vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů naplňuje.

Ústřední finanční a daňové ředitelství metodicky usměrňuje vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů prostřednictvím metodického pokynu s názvem Pravidla pro vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů. Uvedený dokument transformuje obsah „Pravidel pro vzdělávání zaměstnanců správních úřadů“, přílohy k usnesení vlády ČR ze dne 30. listopadu č. 1542 z roku 2005, na podmínky ÚFO. Dále mají pracovníci, kteří se zabývají agendou vzdělávání nebo výběrem zaměstnanců do příslušných systémových kurzů, k dispozici následující metodické návody, pedagogické dokumenty a informační systémy:

- Přehled interního systému vzdělávání zaměstnanců;
- Metodický návod pro organizaci vstupního vzdělávání následného na ÚFO;
- Vzestupné linie pro jednotlivé specializace pracovníků FÚ;
- Metodický návod pro výběr zaměstnanců do odborně specializačních kurzů;
- Pedagogické dokumenty (učební plány a učební osnovy kurzů);
- Ankety pro zjišťování názorů posluchačů a lektorů na výuku;
- Elektronickou pracovní a učební pomůcku TaxTest (PUP TT);

- Metodické dohlídky v systému vzdělávání zaměstnanců ÚFO;
- Programy vzdělávacích akcí na příslušné učební období ve VZ ÚFO;
- Informační systém VZD/Vema;
- Informační portál ČDS.

Struktura systému vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů se člení v souladu s usnesením vlády ČR č. 1542 do tří základních obsahových bloků:

1. Vstupní vzdělávání;
2. Prohlubující vzdělávání;
3. Vzdělávání v dalších oblastech.

Vstupní vzdělávání se člení na **vstupní vzdělávání úvodní a vstupní vzdělávání následné**. Vstupní vzdělávání úvodní absolvují povinně všichni zaměstnanci ÚFO, a to většinou v učebnách na finančních ředitelství, lektory kmenového FŘ. Výuka se realizuje, s výjimkou kategorie POP, podle učebního plánu a učebních osnov, které schválil ředitel odboru 48 MF. Zaměstnanci, kteří vykonávají pouze dělnické profese (POP), jsou rovněž povinně školeni, ale obsah a časová dotace tohoto školení záleží na rozhodnutí ředitele příslušného FŘ nebo podřízeného FÚ.

Vstupní vzdělávání následné se realizovalo na ÚFO e-learningovým kurzem, který po technické a obsahové stránce zajišťuje Institut státní správy (dále jen ISS). Uvedené distanční vzdělávání po organizační stránce koordinuje oddělení 484 MF. Obsahem tohoto povinného školení jsou poznatky o právním systému, veřejné správě a veřejných financích ČR, ale obsahuje i informace o základních institucích EU a jejich fungování. V poslední kapitole se účastníci tohoto e-learningového vzdělávání seznamují s technikou komunikace a na závěr skládají test. Úspěšní absolventi získávají osvědčení, které je platné ve všech organizacích státní správy.

Prohlubující vzdělávání zahrnuje odborné vzdělávání, manažerské vzdělávání a jazykové vzdělávání.

Prioritou **prohlubujícího vzdělávání** zůstává trojstupňové **profesní vzdělávání zaměstnanců ÚFO v daňové problematice a navazujících oblastech**. Již v rámci adaptačního procesu, po příchodu na příslušný úřad, je nezbytností, aby si každý správce daně nebo dotací osvojil odpovídající podpůrný informační systém v rámci příslušného kurzu typu D, a to jednoduché, ale i poměrně velmi složité algoritmy a dovednosti. Bez osvojení poznatků a dovedností podpůrného informačního systému se nemůže nově zařazený správce daní do příslušného oddělení plnohodnotně zapojit do pracovního procesu.

K dispozici mají přicházející správci daní na daňový úřad připravenou řadu navazujících typů kurzů převážně s daňovou problematikou: profilující kurzy typu B - první stupeň, odborné kurzy (OK) - druhý stupeň, odborně specializační kurzy (OSK) - třetí stupeň.

Manažerské vzdělávání se realizuje pro ředitele FŘ a jejich zástupce, vedoucí daňových odborů, ředitele FÚ a jejich zástupce, vedoucí oddělení a referátů ve VZ ÚFO Vltava ve Smilovicích již od roku 1995. Specifikou tohoto vzdělávání je, že učební obsah těchto kurzů rozvádí manažerskou problematiku do pracovního prostředí jednotlivých profesních skupin manažerů. Uvedená příprava manažerů obsahuje mj. výklad pracovních kompetencí, sociálních kompetencí, rozvoje osobnostních předpokladů pro výkon funkce a prezentaci ucelených znalostí o procesech manažerského řízení a rozhodování, jak doporučuje příloha č. 2 k Pravidlům vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech.

Novinkou **jazykového vzdělávání** byla výuka anglického jazyka pro perspektivní zaměstnance ve VZ ÚFO Přehrada v Luhačovicích, která se realizovala ve třech skupinách podle úrovně jazykových znalostí účastníků. Ostatní jazykové vzdělávání si zajišťují jednotlivá

finanční ředitelství podle svých potřeb. Některá finanční ředitelství mají pro tento účel k dispozici vlastní směrnice o vzdělávání, případně je tato problematika zakotvena v kolektivní smlouvě nebo usměrněna nařízením ředitele finančního ředitelství.

Další vzdělávání zahrnuje vzdělávání metodiků finančních ředitelství a finančních úřadů, které zajišťují po odborné stránce jednotlivé odbory MF, dále aktualizaci vzdělávání zkušených zaměstnanců (kurzy OSK nebo výběrové kurzy OAKV), vzdělávání v oblasti nedaňových agend, vzdělávání lektorů ÚFO prostřednictvím mimoresortních lektorů, školení v rámci regionálních akcí finančních ředitelství a školení prostřednictvím externích agentur.

Jednou ze základních vyučovacích metod, a to nejen při výkladu nového učiva, jsou ukázky z pracovní a učební pomůcky TaxTest prostřednictvím dataprojektoru na promítací tabuli. Tato pomůcka obsahuje rovněž prezentace k výkladu v programu PowerPoint. Slouží dále k přípravě lektorů, protože obsahuje metodické návody, grafy, listy pro lektory aj., které jsou přístupné pouze lektorům na příslušné heslo. Součástí pracovní a učební pomůcky TaxTest jsou rovněž moderně zpracovaná skripta, metodika MF, právní předpisy ČR a EU v oblasti daňové a navazující, učební plány a učební osnovy kurzů interního systému vzdělávání zaměstnanců ÚFO a aktuálně k 1. 11. 2009 11 755 platných otázek, které jsou přiřazeny ke kurzům v 18 137 variantách. Otázky jsou určeny k procvičování učebního obsahu a zároveň ke generování testů, které dostávají na závěr kurzů k vyřešení frekventanti. Slouží také účastníkům vzdělávání ve VZ ÚFO Vltava a Přehrada k samostatnému vzdělávání v knihovně a studovně, kde jsou instalovány PC s programem TaxTest. Tato komplexní pomůcka je přístupná zaměstnancům ÚFO na všech pracovištích, proto slouží i k výběru odpovídajících kurzů a k přípravě studia příslušného kurzu.

Určitým problémem při vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů je nedostatečná ubytovací a vzdělávací kapacita vzdělávacích středisek. Z tohoto důvodu se klade značný důraz na analýzu vzdělávacích potřeb, plánování akcí a výběr prioritních vzdělávacích potřeb.

Kontrolní činnost úrovně výuky na pracovištích ÚFO se uskutečňuje nadále ve dvou formách, a to přímé a nepřímé. Přímá forma se realizuje prostřednictvím metodických dohlídek pracovníků oddělení 484 a určených zaměstnanců Ministerstva financí (odborných gestorů), hospitační činností vedoucích vzdělávacích úseků ve VZ ÚFO a kontrolou výuky a dokumentace managementem ÚFDŘ a FŘ. Nepřímá forma kontrolní činnosti vychází na základě doporučení ISS z vyhodnocení anket určených pro frekventanty i lektory vedoucími vzdělávacích úseků ve VZ ÚFO a v oddělení 484 MF.

Průměrné hodnoty odpovědí absolventů kurzů ve VZ ÚFO v anketách prostřednictvím pětiškálové stupnice jsou za rok 2009 téměř stejné v porovnání s rokem 2008. Celkové hodnocení vzdělávacích akcí posluchači v průměru vychází 1,46, přínos kurzu pro účastníka dosahuje hodnoty 1,64, průměrná kvalita studijních materiálů je 1,49, úroveň technicko-organizačního zabezpečení 1,26 a výkony lektorů dosahují v průměru rovněž číselné hodnoty 1,26. Oprávněné připomínky absolventů i lektorů se využívají zejména při úpravách pedagogických materiálů a ke zdokonalení výběru zájemců o studium příslušných kurzů.

Zásadní novinkou bylo v roce 2009 zprovoznění Informačního portálu ČDS pro potřeby jednotlivých FŘ do běžného užívání. Do tohoto Informačního portálu ČDS se promítají data ze všech modulů IS Vema: VZD - Vzdělávání, PER - Personalistika, PAM - Práce a mzdy. Z hlediska vzdělávání je přínosné, že tento portál umožňuje okamžitý přístup k aktuálním informacím o plánu a plnění profesního rozvoje pro řadové i řídicí zaměstnance. Řídicí zaměstnanci na FŘ mají umožněn přístup k těmto informacím za své podřízené zaměstnance, proto Informační portál ČDS plní rovněž funkci kontrolní.

Nahlížením do aktuálních dat získají dále uživatelé mj. následující informace:

- seznam všech plánovaných vzdělávacích akcí na následující učební období,
- seznam absolvovaných vzdělávacích akcí zaměstnance,
- seznam plánovaných vzdělávacích akcí zaměstnance,
- údaje o lektorské aktivitě zaměstnanců.

V roce 2009 došlo k dalšímu rozvoji informačního modulu VZD/Vema, který umožňuje přenášet údaje mezi ÚFDŘ, VZ ÚFO a FR. Finanční ředitelství mají nově k dispozici v tomto informačním systému maketu pozvánky na akce. Firma Vema, Brno, a. s. zdokonalila ve spolupráci s FR a ÚFDŘ evidenci údajů o lektorech po obsahové i technické stránce. Průběžně se upravují v IS tabulky v pevných sestavách včetně grafického provedení a doplňuje se Katalog vzdělávacích akcí.

Tabulka č. 48

Kategorie vzdělávání	Rok					Celkem absolventů
	2005	2006	2007	2008	2009	
Vstupní vzdělávání úvodní (A)	608	629	797	760	831	3 625
Vstupní vzdělávání následné (VVN), e-learning	-	38	333	637	792	1 800
Profilující kurzy (B) - I. stupeň podle pracovních agend	587	824	830	687	938	3 866
Výběrové kurzy I. stupně - právo, účetnictví, ADIS, CEDR, oceňování, komunikace, výpočetní technika aj.	1 113	924	977	1 188	1 042	5 244
Odborné kurzy (OK) - II. stupeň	404	310	309	325	274	1 622
Odborně specializační kurzy (OSK) - III. stupeň	1 482	2 381	2 779	4 030	3 911	14 583
Aktualizační a výběrové kurzy pro zkušené zaměstnance (OAK/V)	2 426	2 032	956	351	31	5 796
Pro vedoucí oddělení a referátů (ŘZV)	801	529	539	566	196	2 631
Pro ředitele FR, FÚ a jejich zástupce (ŘZ)	304	343	367	313	480	1 807
Andragogika (příprava lektorů)	-	15	-	120	120	255
Jazyková příprava	1 128	514	350	357	274	2 623
Vzdělávání metodiků ÚFO prostřednictvím odborů MF (MK)	1 587	2 212	2 042	2 248	2 324	10 413
E-learning EU (distanční studium)	572	826	-	-	-	1 398
E-learning, environmentální minimum	460	550	-	-	-	1 010
Regionální školení především v daňové problematice	5 578	5 186	4 772	4 422	4 485	24 443
Daňová akademie (s podporou EU)	-	-	-	241	-	241
CELKEM absolventů	17 050	17 313	15 051	16 245	15 698	81 357

Poznámky: vstupní školení typu A, přidělený kurz typu B podle agendy zaměstnance, e-learningové studium VVN je povinné pro všechny nové zaměstnance kromě kategorie POP (pomocný a obslužný personál), e-learningové studium o environmentální problematice bylo pro všechny nové zaměstnance povinné, e-learningové studium o EU bylo povinné pro všechny zaměstnance ÚFO (mimo kategorie POP).

Výstupy o počtu absolventů podle hlavních kategorií vzdělávání zaměstnanců ÚFO z tohoto informačního systému za posledních pět let obsahuje **Tabulka č. 48**. V této tabulce je patrný zřetelný pokles absolventů kurzů OAK/V pro zkušené zaměstnance v posledních třech letech. Toto vzdělávání pro zkušené zaměstnance je nahrazováno výukou podle učebních osnov kurzů odborně specializačních (OSK), jejichž počet pro prezenční i distanční studium neustále vzrůstá.

VIII. HOSPODAŘENÍ DAŇOVÉ SPRÁVY

a) Příjmy ÚFO

Schválený rozpočet **příjmů** na rok 2009 ve výši 1 503 718 tis. Kč nebyl k 31. 12. 2009 upraven. Skutečné plnění rozpočtu celkových příjmů ve výši 1 956 276 tis. Kč znamená překročení rozpočtu o 452 558 tis. Kč, tj. jeho plnění na 130%.

Daňové příjmy (závazný ukazatel) jsou součástí rozpočtu příjmů územních finančních orgánů od počátku roku 2009 (byly převedeny z kapitoly Všeobecná pokladní správa). Plnění daňových příjmů ve výši 1 303 055 tis. Kč k 31. 12. 2009 představuje 99,5% jejich rozpočtu.

Plnění **nedaňových příjmů, kapitálových příjmů a přijatých dotací celkem** (závazný ukazatel) ve výši 653 221 tis. Kč představovalo v roce 2009 překročení rozpočtu o 459 503 tis. Kč. Po odpočtu mimorozpočtových prostředků převedených na příjmové účty ve výši 1 040 tis. Kč byl rozpočet nedaňových a kapitálových příjmů překročen o 460 543 tis. Kč, tj. o 237,7%.

Z hlediska druhového třídění příjmů dle rozpočtové skladby se na plnění rozpočtu **nedaňových příjmů** ve výši 653 221 tis. Kč podílely zejména přijaté sankční platby, tj. příjmy, které přešly do rozpočtu územních finančních orgánů z kapitoly Všeobecná pokladní správa s účinností od 1. ledna 2009. Přijaté sankční platby k 31. 12. 2009 činily 609 982 tis. Kč, tj. 367,5% rozpočtu. Zároveň tyto příjmy činí 93,4% nedaňových příjmů. Jedná se o příjmy nahodilé, jejichž vývoj lze jen těžko předvídat.

V rámci příjmů z vlastní činnosti srovnatelných s příjmy územních finančních orgánů do roku 2008 (43 239 tis. Kč, resp. 42 199 tis. Kč bez mimorozpočtových zdrojů) jsou objemově významné příjmy z pronájmu majetku, které činily 23 313 tis. Kč, tj. 130,3% upraveného rozpočtu, především z důvodu valorizace nájemného v závislosti na míře inflace za předcházející rok. Oproti loňskému roku jsou příjmy z pronájmu majetku nižší o 1 220 tis. Kč, neboť v loňském roce zahrnovaly i úhradu nájemného za převzatou budovu po ČKA za 4. čtvrtletí roku 2007. Na pokles mělo vliv i ukončení nájemních smluv na nebytové prostory v budově Skloexport v Liberci ve 4. čtvrtletí roku 2009. Budova je na základě usnesení vlády ze dne 2. července 2008 č. 816 připravena k prodeji, dosud proběhlo několik neúspěšných kol výběrového řízení na prodej objektu. V důsledku zavedení úsporných opatření byla budova zakonzervována a nájemní smlouvy ukončeny.

Ostatní nedaňové příjmy ve výši 13 752 tis. Kč, tj. 219,2% upraveného rozpočtu, zahrnují vyúčtování záloh placených v předchozím roce, tyto příjmy jsou o 79 tis. Kč, tj. o 0,6% vyšší než v loňském roce.

Příjmy z vlastní činnosti činily k 31. 12. t. r. 255 tis. Kč, tj. 178,3% upraveného rozpočtu. Významnou složkou těchto příjmů jsou odměny členům věřitelského výboru (zaměstnancům FR).

Tyto příjmy jsou o 43 tis. Kč vyšší, tj. o 20,3%, než v loňském roce.

Kapitálové příjmy představovaly částku 1 417 tis. Kč a upravený rozpočet byl splněn na 224,9%. Plnění souviselo zejména s prodejem vyřazených osobních automobilů. Oproti loňskému roku byly vykázány kapitálové příjmy vyšší o 471 tis. Kč, tj. o 49,8%.

Vykázaný objem nedaňových, kapitálových příjmů a přijatých transferů ovlivnily nerozpočtované příjmy v seskupení položek převody z vlastních fondů ve výši 1 448 tis. Kč. Tyto příjmy tvořily prostředky převedené na příjmové účty začátkem roku 2009 z depozitních účtů. Jsou o 5 942 tis. Kč nižší než v loňském roce, což je dáno tím, že prostředky rezervních fondů byly na základě usnesení vlády ze dne 26. ledna 2009 č. 122 převedeny do kapitoly Všeobecná pokladní správa a nemohly být zapojeny do financování.

b) Výdaje ÚFO

Schválený rozpočet **výdajů** územních finančních orgánů (závazný ukazatel) ve výši 7 743 759 tis. Kč byl k 31. 12. 2009 rozpočtovými opatřeními v souhrnu zvýšen o 349 533 tis. Kč na 8 093 292 tis. Kč. Skutečné **celkové výdaje** rozpočtu k 31. 12. 2009 činily 7 983 688 tis. Kč (98,6% upraveného rozpočtu). Proti loňskému roku byly výdaje letošního roku o 54 863 tis. Kč vyšší (tj. o 0,7%), běžné výdaje byly vyšší o 292 897 tis. Kč (tj. o 3,9%) a kapitálové výdaje byly naopak nižší o 238 034 tis. Kč (tj. o 48,7%).

Rozpočet výdajů ÚFO významně ovlivnila usnesení vlády ze dne 26. ledna 2009 č. 122 a ze dne 23. března 2009 č. 363, na jejichž základě byly prostředky v rozpočtu výdajů nejdříve zavázány a následně odvedeny, a to z rozpočtu územních finančních orgánů ve výši 26 519 tis. Kč a z rozpisové rezervy vedené v rozpočtu Ministerstva financí ve výši 53 192 tis. Kč.

Běžné výdaje

Schválený rozpočet celkových **běžných výdajů** ve výši 7 522 550 tis. Kč byl zvýšen o 203 724 tis. Kč. Upravený rozpočet ve výši 7 726 274 tis. Kč byl k 31. 12. 2009 čerpán na 100,1% (v roce 2008 byl upravený rozpočet běžných výdajů čerpán na 99,9%).

Mzdové prostředky včetně příslušenství tvořily 82,9% běžných (neinvestičních) výdajů, samotné platy a ostatní platby za provedenou práci 61,1% běžných (neinvestičních) výdajů.

Čerpání prostředků na platy zaměstnanců je rovno částce přidělené ze státního rozpočtu (čerpání na 100,0%).

Průměrný plat 25 599 Kč znamená 101,7% plnění rozpočtovaného průměrného platu. Ve srovnání s loňským rokem se průměrný plat zvýšil o 1 223 Kč, tj. o 5%.

Čerpání prostředků na **ostatní platby za provedenou práci** představovalo částku 13 451 tis. Kč, tj. 100% upraveného rozpočtu. Jednalo se zejména o dohody s externími zaměstnanci na zajištění odborných činností a o odstupné. Na odstupném vyplatily územní finanční orgány částku 3 045 tis. Kč, tj. o 508 tis. Kč více než v roce 2008.

Závazný počet zaměstnanců 15 598 nebyl v průběhu roku 2009 upravován. Ukazatel regulace zaměstnanosti - **počet zaměstnanců** v průměrném přepočteném počtu činil 15 330 zaměstnanců. Nenaplněno zůstalo v průměrném přepočteném počtu 268 pracovních míst. Jedná se především o dočasně neobsazená pracovní místa při obměně pracovníků osmi finančních ředitelství vlivem náročnosti výběru vhodných zaměstnanců i zkrácené pracovní úvazky

zaměstnankyň.

Zákonné pojistné a příděly do FKSP odpovídá vývoji mzdových prostředků, pojistné i příděly do FKSP jsou čerpány na 100%.

Ostatní běžné výdaje byly čerpány ve výši 1 318 640 tis. Kč, tj. 100,6% upraveného rozpočtu a 104,8% skutečných výdajů loňského roku.

Objemově největší položku ostatních běžných výdajů představovaly výdaje za **služby**, které činily 656 933 tis. Kč, tj. 49,8% ostatních běžných výdajů. Oproti loňskému roku byly tyto výdaje o 4 859 tis. Kč nižší. K nárůstu došlo u výdajů za nájemné (meziročně o 10 307 tis. Kč), což bylo způsobeno uzavřením nových nájemních smluv (řešení dislokace FÚ pro Prahu - Jižní Město a FÚ v Liberci) a valorizací nájemného v závislosti na míře inflace.

Objemově významnou položkou ostatních věcných výdajů jsou výdaje za **spotřebu vody, paliv a energie** ve výši 206 910 tis. Kč, tj. 15,7% ostatních běžných výdajů. Trvalý růst výdajů je především důsledkem trvalého růstu cen.

V rámci **ostatních nákupů** byly výrazně nejvyšší výdaje za **opravy a údržbu** hrazené jednak v rámci programů reprodukce majetku, kde se jednalo o opravy a údržbu výpočetní techniky (46 341 tis. Kč), jednak mimo programy - opravy a údržba budov, zařízení, služebních aut a ostatního majetku (83 633 tis. Kč). Ve srovnání s rokem 2008 byly v letošním roce výdaje za údržbu vyšší o 10 561 tis. Kč, tj. o 8,8%, přestože výdaje na opravy a udržování vlastních objektů jsou trvale omežovány na úkor výdajů na vlastní provoz.

Mimorozpočtové zdroje

V rámci čerpání běžných výdajů mimo programy reprodukce majetku byly čerpány mimorozpočtové zdroje přijatá pojistná plnění (183 tis. Kč) a nároky z nespotebovaných výdajů (6 672 tis. Kč). Běžné výdaje programového financování jsou komentovány v rámci výdajů ICT.

Čerpání kapitálových výdajů

Vývoj kapitálových výdajů v rozpočtu ÚFO

Veškeré **kapitálové výdaje a výdaje určené na financování IT** (kapitálové i běžné výdaje) jsou čerpány výhradně v rámci programů reprodukce majetku.

Tabulka č. 49

(v tis. Kč)

	Kapitálové výdaje
Schválený rozpočet na r. 2008	144 685
Schválený rozpočet na r. 2009	221 209
Rozdíl (navýšení +; snížení -)	+76 524
Skutečnost r. 2008	488 791
Skutečnost r. 2009	250 757
Rozdíl (navýšení +; snížení -)	-238 034

Výdaje na programy reprodukce majetku

V roce 2009 byly výdaje programového financování určeny na následující programy:

112 110 Pořízení, obnova a provozování ICT územních finančních orgánů;

112 120 Rozvoj a obnova materiálně technické základny územních finančních orgánů;

212 110 Rozvoj a obnova materiálně technické základny územních finančních orgánů.

Čerpání kapitálových výdajů na realizaci akcí registrovaných v minulých letech bylo v roce 2009 významně ovlivněno usnesením vlády ze dne 5. ledna 2009 č. 38, které uložilo

nečerpat prostředky rezervních fondů, dále usnesením vlády ze dne 26. ledna 2009 č. 122, které uložilo převést prostředky rezervních fondů do příjmů státního rozpočtu (23 873 tis. Kč) a podmínilo čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů souhlasem předsedy vlády. Realizace některých akcí musela být pozastavena do doby udělení souhlasu ve smyslu uvedeného usnesení, některé akce nemohly být realizovány vůbec i v důsledku výše zmíněného usnesení vlády č. 363, podle kterého byl snížen rozpočet výdajů územních finančních orgánů ve výši vázaných prostředků (celkem 79 711 tis. Kč).

Ve schváleném rozpočtu výdajů na rok 2009 bylo na všechny programy reprodukce majetku určeno celkem 449 955 tis. Kč, z toho 221 209 tis. Kč kapitálových výdajů a 228 746 tis. Kč běžných výdajů. Upravený rozpočet výdajů na programové financování ve výši 651 481 tis. Kč byl k 31. 12. 2009 čerpán na 82,8%. Kromě prostředků státního rozpočtu byly do financování k 31. 12. 2009 zapojeny také nároky z nespotřebovaných výdajů (NNV) (48 661 tis. Kč) a mimorozpočtové zdroje - přijatá pojistná plnění (155 tis. Kč) a FKSP (48 tis. Kč). Z těchto prostředků bylo k 31. 12. 2009 vyčerpáno 48 832 tis. Kč tj. 99,9%.

V rámci programů reprodukce majetku bylo v roce 2009 ukončeno celkem 12 akcí stavebního charakteru (rozšíření administrativních prostor, odstranění havárií hygienického a technického charakteru, rekonstrukce vlastních objektů), 8 akcí reprodukce investiční vybavenosti, jimiž je v působnosti jednotlivých finančních ředitelství zajišťována obnova služebních vozidel, strojů a zařízení, a 1 akce realizovaná z prostředků FKSP (nákup sněhové frézy pro rekreační zařízení).

Výdaje ÚFO na ICT

Tabulka č. 50

(v tis. Kč)

Přehled o hospodaření ÚFO s prostředky na ICT v r. 2009 (program 112 110 a podprogram 212 111)						
Výdaje	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutečné čerpání k 31. 12. 2009			
			Čerpání rozpočtu	Čerpání NNV	CELKEM	% plnění
	1	2	3	4	5=3+4	6=5/2
Běžné	228 746	284 463	278 548	9 996	288 544	101,43
Kapitálové	113 899	115 529	112 975	2 788	115 763	100,20
CELKEM	342 645	399 992	391 523	12 784	404 307	101,08

Významný podíl na celkovém rozpočtu programově financovaných výdajů mají **výdaje na výpočetní a komunikační techniku (ICT)**.

Rozpočet kapitálových výdajů byl použit na:

servery a jejich příslušenství	71 400 tis. Kč
vybavení serveroven	2 062 tis. Kč
datové a současně telefonní a silové sítě (výdaje za komunikace)	21 387 tis. Kč
PbÚ a jejich příslušenství	2 075 tis. Kč
PC a jejich příslušenství	195 tis. Kč
systemy EZS a EPS	18 566 tis. Kč
nákup SW pro správu ICT	78 tis. Kč
celkem	115 763 tis. Kč

Rozpočet běžných výdajů byl čerpán takto:

ADIS	234 393 tis. Kč
AVIS	95 tis. Kč
VEMA	35 tis. Kč
TAXTEST	0 tis. Kč
Ostatní	4 421 tis. Kč
-----	-----
IS celkem	238 944 tis. Kč
+ komunikace	49 600 tis. Kč
-----	-----
celkem ICT 112 111	288 544 tis. Kč

Následující **Tabulka č. 51** ukazuje vývoj příjmů a výdajů ÚFO v letech 2005-2009.

Tabulka č. 51 (v tis. Kč)

Rok	PŘÍJMY celkem	VÝDAJE (skutečnost k 31. 12. daného roku)			
		Celkem	Kapitálové (investiční)	Běžné (neinvestiční)	Na jednoho zaměstnance
2005	33 608	6 926 330	412 464	6 513 866	448
2006	42 518	7 234 856	293 798	6 941 058	463
2007	31 645	7 635 423	335 421	7 300 002	488
2008	50 363	7 928 825	488 791	7 440 034	515
2009	1 956 276	7 983 688	250 757	7 732 931	521

c) **Vyhodnocení nákladovosti a efektivity**

Interpretace ukazatelů nákladovosti a efektivity veřejné služby je obtížná. Vývoj efektivity a nákladovosti územních finančních orgánů ukazují **Tabulky č. 52 až 53**.

Tabulka č. 52

	Základní ukazatele (v tis. Kč)				
	2005	2006	2007	2008	2009
Daňové příjmy celkem	514 524 000	513 726 000	576 506 000	606 664 861	522 237 038
v tom:					
kap. 398 - VPS	514 524 000	513 726 000	576 506 000	606 664 861	520 933 983
kap. 312 - MF	0	0	0	0	1 303 055
Nedaňové příjmy	33 608	42 518	31 645	50 363	653 221
kap. 312 - MF					
PŘÍJMY CELKEM	514 557 608	513 768 518	576 537 645	606 715 224	522 890 259
VÝDAJE CELKEM	6 926 330	7 234 856	7 635 423	7 928 825	7 983 688
z toho: běžné výdaje	6 513 866	6 941 058	7 300 002	7 440 034	7 732 931
VÝDAJE (bez tvorby RF)	6 687 981	7 057 547	7 458 474	7 928 825	7 983 688
z toho: běžné výdaje	6 474 272	6 905 875	7 269 592	7 440 034	7 732 931
POČET zaměstnanců	15 474	15 619	15 629	15 379	15 330

Tabulka č. 53

Efektivnost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Příjmy na	2005	2006	2007	2008	2009
1 Kč výdajů	76,94	72,80	77,30	76,52	65,49
1 zaměstnance	33 253 044	32 893 816	36 888 966	39 450 889	34 108 954
Nákladovost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Výdaje na	2005	2006	2007	2008	2009
100 Kč příjmů	1,30	1,37	1,29	1,31	1,53
1 zaměstnance	432 208	451 857	477 220	515 562	520 789
Běžné výdaje na	2005	2006	2007	2008	2009
1 zaměstnance	418 397	442 146	465 135	483 779	504 431

V **Tabulce č. 54** jsou uvedeny upravené ukazatele o nákladovosti daňové správy, které jsou plně srovnatelné s jinými zeměmi (do celkové částky upraveného daňového inkasa za daňovou správu jsou promítnuty i nadměrné odpočty a vrácení DPH a vrácení daně spotřební).

Tabulka č. 54

Základní ukazatele (v tis. Kč)					
	2005	2006	2007	2008	2009
PŘÍJMY CELKEM	514 557 608	513 768 518	576 537 645	606 715 224	522 890 259
nadměrné odpočty DPH	171 419 000	210 711 000	239 899 000	261 624 000	216 776 596
vrátky daně spotřební	29 000	40 000	20 000	2 000	2 386
UPRAVENÉ PŘÍJMY	686 005 608	724 519 518	816 456 645	868 341 224	739 669 241
VÝDAJE (bez tvorby RF)	6 687 981	7 057 547	7 458 474	7 928 825	7 983 688
Nákladovost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Výdaje na 100 Kč	2005	2006	2007	2008	2009
upravených příjmů	0,97	0,97	0,91	0,91	1,08

Pozn.: případné rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

IX. KONTROLNÍ A DOHLÍDKOVÁ ČINNOST

a) Inspekce

V průběhu roku 2009 oddělení Inspekce řešilo celkem **20 podání vztahujících se k činnosti ÚFO**, z toho devět anonymních. Podání byla prošetřena podle § 175 a souvisejících ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a Postupu při vyřizování stížností, petic a podnětů na MF, který je stanoven Směrnicí č. 7/2005. Předmětem podání občanů byly stížnosti a podněty na způsob jednání, chování a podezření z korupce pracovníků ÚFO.

Na možné **korupční jednání** pracovníků ÚFO poukazovalo **osm podnětů**, z toho pět anonymních. **Tři podněty** byly přijaty prostřednictvím protikorupční telefonní linky a protikorupční e-mailové adresy, zřízené pro resort MF. V listinné podobě bylo doručeno

pět oznámení. Z celkového počtu jich šest poukazovalo na možnou korupci u finančních úřadů a dvě u finančních ředitelství. Po jejich prověření oddělením Inspekce se **oznámené informace nepotvrdily v šesti případech. Orgánům činným v trestním řízení** byla předána **dvě oznámení**, která měla souvislost s podezřením z korupce zaměstnanců ÚFO. Šetření doposud nebylo ukončeno.

Oddělením Inspekce bylo prošetřeno **osm podání** vztahujících se k **chování a jednání** zaměstnanců finančních úřadů, zejména k jejich nevhodným pracovním a mezilidským vztahům na pracovišti. Kontaktním údajem bylo označeno šest podání, pouze dvě byla anonymní. Prověřením bylo zjištěno, že čtyři podání byla částečně důvodná, tři nedůvodná a jedno důvodné.

Ve vztahu k finančním ředitelstvím byla prošetřena **čtyři podání**, z toho dvě anonymní. Na základě provedeného šetření byla vyhodnocena tři podání jako nedůvodná a jedno bylo odloženo z důvodu neuvedení konkrétních údajů.

b) Stížnosti vyřizované na ÚFO dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

V roce 2009 došlo územním finančním orgánům celkem **145 stížností**. Dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů bylo řešeno **141 stížností**, z toho **2 stížnosti** byly vzaty zpět a **1 stížnost** je dosud v šetření (stav k 17. 2. 2010).

Detailnější informace o oprávněnosti stížností jsou uvedeny v následující **Tabulce č. 55**.

Tabulka č. 55

Oprávněnost stížností vyřizovaných dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb.				
Oprávněnost stížností	CELKEM	Na činnost		
		FŘ	FŘ i FÚ	FÚ
		4	3	134
Důvodná	7	1	0	6
Částečně důvodná	19	0	0	19
Nedůvodná	112	3	3	106
V šetření	1	0	0	1
Ostatní *	2	0	0	2

* Ostatní: jedná se o stížnosti, které byly odloženy či vzaty zpět.

X. SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM

Podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění p. p., zveřejňují finanční ředitelství a finanční úřady výroční zprávu k poskytování informací. **Tabulka č. 56** uvádí souhrnnou informaci za rok 2009.

Tabulka č. 56

Svobodný přístup k informacím			
Počet	CELKEM	FŘ	FÚ
podaných žádostí o informaci	137	13	124
vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti	31	15	16
podaných odvolání proti rozhodnutí	6	0	6
opisů podstatných částí rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace	0	0	0
stížností podaných podle § 16a	7	6	1

Další informace vztahující se k uplatňování zákona č. 106/1999 Sb.:

- webová stránka povinného subjektu: <http://cds.mfcr.cz>,
- daňové tiskopisy v elektronické verzi lze nalézt na adrese: <http://cds.mfcr.cz>,
- elektronická podatelna: <http://eds.mfcr.cz>;
- ID datové schránky povinného subjektu: <http://cds.mfcr.cz>
- úřední hodiny: <http://cds.mfcr.cz>.

XI. ZÁVĚR

Pro uplynulý rok 2009 byla v oblasti správy daní z příjmů charakteristická realizace opatření ke zmírnění očekávaných dopadů celosvětové hospodářské krize. Zrušení povinnosti hradit zálohy na daň a zrealnění výše záloh s ohledem na očekávanou daňovou povinnost roku 2009 současně sledovalo zmírnění jednorázového propadu inkasa v roce 2010 (vracení přeplatků na dani podle daňových příznání za zdaňovací období roku 2009).

V roce 2010 je nutné očekávat pokračující pokles inkasa na všech daních z příjmů, zejména v důsledku zatím absentujících náznaků hospodářského oživení a dalšího snížení sazby daně z příjmů právnických osob z 21% na 20%.

V souvislosti s přijetím zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, který byl přijat dne 22. 7. 2009 a nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2011, čeká českou daňovou správu po všech stránkách velmi odpovědný a dlouhodobý úkol, kterým je zavedení tohoto procesního předpisu do praxe. Z toho titulu již ČDS zahájila koncem roku 2009 přípravu k aplikaci tohoto nového procesního předpisu, který nabytím účinnosti nahradí zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Tato změna je velmi náročná nejen ve vztahu k personálnímu zajištění činností při správě daní, ale i ve vytvoření předpokladů pro výkon těchto činností v rámci automatizovaného daňového informačního systému a dalších aplikací, včetně metodických výstupů.

Na úrovni zástupců Ministerstva financí - Ústředního daňového a finančního ředitelství a delegovaných zástupců finančních ředitelství probíhala již od listopadu 2009 do února 2010 pravidelná jednání Skupiny pro přípravu aplikace daňového řádu do praxe. Cílem těchto jednání bylo zejména porovnání dosavadní procesní normy s novým daňovým řádem a jasné nastavení postupů ve správě daní od 1. 1. 2011 tak, aby přijetí tohoto zákona přineslo očekávané zlepšení daňového procesu. Výstupy z těchto jednání, s upozorněním na základní změny procesní úpravy, budou na základě provedené analýzy a definování jednotlivých úloh v příslušných garančních skupinách promítnuty podle jednotlivých aplikačních oblastí do IS ADIS.

Dále byla učiněna opatření k proškolení odpovědných vedoucích pracovníků finančních úřadů a finančních ředitelství s tím, že na obsahovém a organizačním zajištění školení k daňovému řádu se aktivně zúčastní vybraní lektori z řad pracovníků odboru metodiky správy daní Ministerstva financí a vybraní pracovníci jednotlivých finančních ředitelství. Do konce roku 2010 by takto mělo být zajištěno proškolení většiny pracovníků územních finančních orgánů.

V neposlední řadě, zejména za účelem sjednocování metodiky již od samého počátku fungování daňového řádu, byla na intranetových stránkách ČDS zřízena tzv. dotazovací schránka, do které mají přístup všichni pracovníci územních finančních orgánů. Vyhodnocování a zpracovávání jednotlivých dotazů by pak mimo jiné mělo přispět i ke zvyšování odborné úrovně všech pracovníků územních finančních orgánů.

Další vývoj automatizovaného daňového informačního systému se zaměří zejména na úpravy systému vyplývající ze změn, které přináší zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. Lze očekávat úpravy a rozšíření informačního systému vyplývající ze Spisového řádu územních finančních orgánů v návaznosti na zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, na vyhlášku č. 191/2009 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby a na Národní standard pro elektronické systémy spisové služby. Rozběhne se analýza napojení IS ADIS na základní registry dle zákona č. 111/2009 Sb., o základních

registrech. Bude rozšířena komunikace mezi informačním systémem IISSP a AVIS na úrovni finančních ředitelství v rámci projektu Státní pokladna. Dojde k dalšímu zkvalitnění webových informačních služeb a Daňového portálu.

Oblast mezinárodní spolupráce daňových správ a služby poskytované daňovým poplatníkům si v činnosti české daňové správy našly svou nezastupitelnou roli. Jde o oblasti bez kterých se moderně fungující daňové správy neobejdou. V době propojování ekonomik a přelévání kapitálu je velmi důležité, aby se mezi daňovými správami vytvářely, co možná nejtěsnější vazby, které přispívají nejen k vzájemné výměně zkušeností a tzv. dobré praxi při správě daní, ale také díky výměně informací i v boji proti mezinárodním daňovým únikům.

Slova jako „klientský přístup“ nebo „péče o vztahy s daňovými poplatníky“ nepředstavují v činnosti daňové správy jen prázdné fráze. Je nezbytné věnovat svou pozornost daňovým poplatníkům a snažit se jim vytvářet takové podmínky, které přispějí ke zvýšení úrovně dobrovolného plnění daňových povinností a zlepší vzájemnou komunikaci mezi nimi a daňovou správou.

Ve 2. polovině roku 2009 byl ve spolupráci příslušného odboru MF, konzultační firmy a vedení Projektu JIM zpracován materiál ke konkretizaci úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 1336 ze dne 3. listopadu 2008, kterým byl schválen materiál „Program Projektu vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů“ (Projekt JIM). Materiál především navrhuje rozčlenění prací na dosažení cílového stavu do určitých realizačních fází.

V I. fázi tak dojde především k vytvoření samostatné daňové správy podřízené MF, což bude jedním z hlavních úkolů daňové správy v roce 2010 v oblasti organizační. Realizace I. fáze by měla být legislativně zajištěna prostřednictvím přijetí nového zákona o Finanční správě České republiky, případně novelou současného zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech.

Lze tedy konstatovat, že zahájení realizace organizační a kompetenční reformy daňové správy bude představovat významný krok modernizace jejího současného stavu, přičemž je tato reforma nezbytnou podmínkou dalších navazujících kroků pro realizaci Projektu JIM.

I N F O R M A C E
o činnosti celní správy České republiky
za rok 2009

Praha, březen 2010

I. ÚVOD

Hlavní prioritou Celní správy České republiky v I. pololetí roku 2009 bylo zajištění všech činností souvisejících s výkonem předsednictví České republiky v Radě EU v celní oblasti, kde zajišťovala v rámci předsednictví činnost dvou pracovních skupin Rady EU – Pracovní skupiny pro celní unii (CUWP) a Pracovní skupiny pro celní spolupráci v oblasti 3. pilíře (CCWP). Jednalo se nejen o předsedání těmto skupinám, ale především o definování jejich agendy, přípravu podkladů pro jednotlivá zasedání, navrhování kompromisů a vůdčí roli při realizaci jejich činností.

V roce 2009 Celní správa České republiky pokračovala v mapování procesů s cílem provést racionalizaci své organizační struktury s důrazem na flexibilitu uspořádání sítě jejich útvarů, kdy v oblasti organizačního uspořádání došlo k transformaci dosavadní pevné vnitřní organizační struktury celních ředitelství a celních úřadů do variabilního organizačního uspořádání obou těchto stupňů řízení a byla realizována organizační opatření směřující na úrovni celních úřadů k centralizaci jejich výkonných činností, v jejichž důsledku bylo celkem zrušeno 21 detašovaných výkonných útvarů. Vedle mapování procesů pokračoval i proces optimalizace počtu systemizovaných míst s cílem jejich kvalifikovaného přerozdělování ve prospěch nejzatíženějších útvarů a racionálního snižování.

V rámci rozšiřování elektronizace a zjednodušování celního řízení, snižování administrativní zátěže deklarantů a daňových subjektů byly v roce 2009 v oblasti celního řízení nasazeny evropský registr ekonomických subjektů EORI, který byl napojen do všech systémů, které pracují s identifikací subjektů provádějících celní řízení, a první část celého dovozního systému e-Dovoz (souhrnná celní deklarace a vstupní celní prohlášení). Současně se rozpracovávají pracovní postupy a finalizují další dokumenty důležité pro realizaci druhé části systému e-Dovoz (AIS - automatic import system), kterou bude nahrazen současný systém WDIS. V oblasti daňového řízení byly nasazeny systém EMCS (sledování přeprav zboží podléhajícího spotřebním daním) do produkčního prostředí na národní úrovni a nová aplikace na podávání elektronických daňových přiznání (eDAP) určená deklarantské veřejnosti s vyvinutím vlastního řešení webového klienta. K 1. listopadu 2009 byly rovněž provedeny nezbytné úpravy příslušných aplikací k zajištění komunikace Celní správy České republiky s fyzickými a právními osobami a orgány veřejné moci prostřednictvím datových schránek ve smyslu ustanovení zákona č. 300/2008 Sb., elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

Po intenzivních kontrolách stánkového prodeje v loňském roce byla činnost útvarů mobilního dohledu v roce 2009 zaměřena na udržení pozitivního trendu klesající nabídky zboží porušující práva duševního vlastnictví a eliminaci rozvoje v oblasti nových komodit (průmyslové, drogistické a farmaceutické zboží), pátrání po zboží uniklém nebo odňatém dohledu celních orgánů a kontrolu vybraných výrobků podléhajících spotřební dani s cílem odhalovat nelegální dovoz, přepravu a skladování tabáku a tabákových výrobků, lihu a lihovin a minerálních olejů, včetně dozoru nad plněním povinností stanovených Evropskou dohodou o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí (ADR).

II. VÝSLEDKY CELNÍHO A DAŇOVÉHO ŘÍZENÍ

Na účtech Celní správy České republiky (dále jen „CS“) byly k 31. 12. 2009 vedeny celní a daňové příjmy v celkové výši **135 909,1 mil. Kč** (není zde započítán odvod cla do EU ve výši 4 358,5 mil. Kč). Nejvyšší podíl 96,4 % na celkových příjmech vykazuje inkaso vnitrostátních spotřebních daní, inkaso dělené správy se na příjmech podílí 2,4 % a příjmy vyplývající z dovozu 1,2 %. V porovnání s rokem 2008 došlo k poklesu inkasa celkových příjmů CS o 2 736,6 mil.Kč.

Tabulka č. 1: Zůstatky na účtech CS k 31.12.2009

(v mil. Kč)

Název účtu	P ř í j m y			
	z dovozu	vnitrostátní SPD	vnitrostátní ostatní	celkem
Daň z přidané hodnoty	148,31			148,31
SPD z vína	3,47	322,22		325,69
SPD z minerálních olejů	52,18	81 547,65		81 599,83
SPD z lihu a lihovin	18,98	6 918,39		6 937,37
SPD z piva	0,45	3 438,24		3 438,69
SPD z tabákových výrobků	-5,58	9,70		4,12
SPD z tabákových nálepek		37 699,86		37 699,86
Vratky-ozbrojeným silám cizích států		-0,02		-0,02
Vratky-zelená nafta		-1 559,18		-1 559,18
Vratky-pro výrobu tepla		-564,91		-564,91
Vratky-ostatní benzíny		-11,08		-11,08
Vrácení daně osobám s imunitou		-11,97		-11,97
Clo před vstupem do EU	5,11			5,11
Clo po vstupu do EU*	1 391,71			1 391,71
Správní poplatky	2,73			2,73
Příslušenství	12,39		15,90	28,29
Ostatní příjmy			0,01	0,01
Blokové pokuty na místě zaplacené			382,63	382,63
Pokuty v řízení správním			563,06	563,06
Dělená správa - ostatní			2 348,41	2 348,41
Daň z elektřiny		1 387,00		1 387,00
Daň z plynů		1 285,05		1 285,05
Daň z pevných paliv		508,46		508,46
Vrácení daně z elektřiny		-0,07		-0,07
Vrácení daně z plynů		-0,06		-0,06
Vrácení daně z pevných paliv		0,00		0,00
Pokuty zákonů č 13/1997 Sb. a 111/1994 Sb.			935,00	935,00
Celkem	1 629,76	130 969,30	3 310,01	135 909,06

* v této částce není započítán odvod cla do EU ve výši 4 358,5 mil. Kč

1. VÝVOJ CELNÍCH A DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ

1.1. Celní a daňové příjmy související s dovozem zboží

Na příjmech z dovozu, které v daném období dosáhly částky 1 629,8 mil. Kč, se nejvíce podílí inkaso cla a daně z přidané hodnoty. Ve srovnání s rokem 2008 došlo k poklesu příjmů vyplývajících z celního řízení o 886,6 mil. Kč, tj. o 35,2 procentních bodů.

Předpokládaný příjem státního rozpočtu pro rok 2009 z výběru cla byl stanoven na 1 600 mil. Kč. Skutečný příjem ze cla dosáhl částky 1 396,8 mil. Kč, což představuje splnění na 87,5 %.

Tabulka č. 2: Porovnání vývoje příjmů cla a daní v roce 2008 a 2009

(v mil. Kč)

Rok	2008	2009	2009/2008 rozdíl	2009/2008 index
DPH	250,6	148,3	-102,3	59,2
SPD celkem	37,6	69,5	31,9	184,8
z toho SPD: z vína	3,0	3,5	0,5	116,8
z minerálních olejů	5,8	52,2	46,4	896,2
z lihu a lihovin	21,5	19,0	-2,5	88,3
z piva	0,7	0,5	-0,3	64,2
z tabákových výrobků	6,6	-5,6	-12,2	x
Clo celkem*	2 203,7	1 396,8	-806,9	63,4
- z toho: před vstupem do EU	7,5	5,1	-2,4	67,7
po vstupu do EU	2 196,2	1 391,7	-804,5	63,4
Správní poplatky	2,4	2,7	0,3	112,6
Příslušenství	22,0	12,4	-9,6	56,2
Příjmy úhrnem	2 516,4	1 629,8	-886,6	64,8

* v celkové částce není započítán odvod cla do EU ve výši 4 358,5 mil. Kč

1.2. Inkaso spotřebních daní

Celkové inkaso SPD (včetně dovozu a po odečtení vrácené SPD) k 31.12.2009 dosáhlo výše 131 038,9 mil. Kč. Výnos těchto daní za rok 2008 činil 132 997,9 mil. Kč. V porovnání těchto období došlo k poklesu inkasa o 1 959 mil. Kč, tj. o 1,5%.

Předpokládaný celkový příjem státního rozpočtu pro rok 2009 ze spotřebních daní byl stanoven na 151,8 mld. Kč. Skutečný příjem spotřebních daní za rok 2009 činil 131,0 mld. Kč, což představuje 86,3% předpokládaných rozpočtových příjmů.

Tabulka č. 3: Porovnání vývoje příjmů spotřebních daní v roce 2008 a 2009

(v mil. Kč)

Inkaso spotřebních daní				
Druh spotřební daně	2008	2009	2009/2008 rozdíl	2009/2008 index
SPD z vína a meziproductů	335,9	325,7	-10,2	97,0
SPD z minerálních olejů	84 206,7	81 599,8	-2 606,9	96,9
SPD z lihu a lihovin	7 077,4	6 937,4	-140,0	98,0
SPD z piva	3 560,0	3 438,7	-121,3	96,6
SPD z tabákových výrobků a nálepek	37 506,5	37 704,0	197,5	100,5
Daň z elektřiny	1 019,2	1 387,0	367,8	136,1
Daň ze zemního plynu a dalších plynů	1 002,9	1 285,1	282,2	128,1
Daň z pevných paliv	431,6	508,5	76,9	117,8

Celkem	135 140,2	133 186,2	-1 954,0	98,6
Vrácené spotřební daně				
Druh spotřební daně	2008	2009	2009/2008 rozdíl	2009/2008 index
Vrácení SPD z minerálních olejů - topné oleje	-598,3	-564,9	33,4	94,4
Vrácení SPD z minerálních olejů - zelená nafta	-1517,3	-1559,2	-41,9	102,8
Vrácení SPD z minerálních olejů - technické benziny	-13,3	-11,1	2,2	83,5
Vrácení daně ozbrojeným silám NATO	0	-0,02	-0,02	x
Vrácení daně osobám s diplomatickou imunitou	-13,4	-12	1,4	89,6
Vrácená daň z elektřiny osobám s imunitou	-0,03	-0,07	-0,04	233,3
Vrácená daň z plynů osobám s imunitou	-0,02	-0,06	-0,04	300,0
Vrácená daň z pevných paliv osobám s imunitou	0	0	0	x
Celkem	-2 142,4	-2 147,4	-5,0	100,2
Celkové čisté inkaso	132 997,9	131 038,9	-1 959,0	98,5

V této tabulce nejsou zahrnuty daňové příjmy realizované územními finančními orgány.

1.2.1. Spotřební daň z minerálních olejů

Skutečný výnos spotřební daně z minerálních olejů za rok 2008	82 077,8 mil. Kč
Skutečný výnos spotřební daně z minerálních olejů za rok 2009	79 464,6 mil. Kč
Rozdíl oproti roku 2008	-2 613,2 mil. Kč
Odhad celkového výnosu uvedený ve státním rozpočtu 2009	86 600,0 mil. Kč
Rozdíl oproti odhadu ze státního rozpočtu 2009.....	-7 135,4 mil. Kč
Rozdíl oproti roku 2008	-3,2%
Rozdíl oproti odhadu státního rozpočtu 2009	-8,2%

1.2.2. Spotřební daň z lihu a z lihovin

Skutečný výnos spotřební daně z lihu a lihovin za rok 2008	7 077,4 mil. Kč
Skutečný výnos spotřební daně z lihu a lihovin za rok 2009	6 937,4 mil. Kč
Rozdíl oproti roku 2008	-140,0 mil. Kč
Odhad celkového výnosu uvedený ve státním rozpočtu 2009	7 100,0 mil. Kč
Rozdíl oproti odhadu ze státního rozpočtu 2009.....	-162,6 mil. Kč
Rozdíl oproti roku 2008	-2,0%
Rozdíl oproti odhadu státního rozpočtu 2009	-2,3%

1.2.3. Spotřební daň z vína a meziproductů

Skutečný výnos spotřební daně z vína a meziproductů za rok 2008	335,9 mil. Kč
Skutečný výnos spotřební daně z vína a meziproductů za rok 2009	325,7 mil. Kč
Rozdíl oproti roku 2008	-10,2 mil. Kč
Odhad celkového výnosu uvedený ve státním rozpočtu 2009	300,0 mil. Kč
Rozdíl oproti odhadu ze státního rozpočtu 2009.....	25,7 mil. Kč
Rozdíl oproti roku 2008	-3,0%
Rozdíl oproti odhadu státního rozpočtu 2009	-8,6%

1.2.4. Spotřební daň z piva

Skutečný výnos spotřební daně z piva za rok 2008	3 560,0 mil. Kč
Skutečný výnos spotřební daně z piva za rok 2009	3 438,7 mil. Kč
Rozdíl oproti roku 2008	-121,3 mil. Kč
Odhad celkového výnosu uvedený ve státním rozpočtu 2009	3 600,0 mil. Kč
Rozdíl oproti odhadu ze státního rozpočtu 2009.....	-161,3 mil. Kč
Rozdíl oproti roku 2008	-3,4%
Rozdíl oproti odhadu státního rozpočtu 2009	-4,5%

1.2.5. Spotřební daň z tabáku a tabákových výrobků

Skutečný výnos spotřební daně z tabáku za rok 2008.....	37 506,5 mil. Kč
Skutečný výnos spotřební daně z tabáku za rok 2009.....	37 704,0 mil. Kč
Rozdíl oproti roku 2008	197,5 mil. Kč
Odhad celkového výnosu uvedený ve státním rozpočtu 2009	50 000,0 mil. Kč
Rozdíl oproti odhadu ze státního rozpočtu 2009.....	-12 296,0 mil. Kč
Rozdíl oproti roku 2008	0,5%
Rozdíl oproti odhadu státního rozpočtu 2009	-24,6%

1.2.6. Energetické daně

Skutečný výnos energetických daní za rok 2008	2 453,7 mil. Kč
Skutečný výnos energetických daní za rok 2009	3 180,5 mil. Kč
Rozdíl oproti roku 2008	726,8 mil. Kč
Odhad celkového výnosu uvedený ve státním rozpočtu 2009	4 200,0 mil. Kč
Rozdíl oproti odhadu ze státního rozpočtu 2009.....	-1 019,5 mil. Kč
Rozdíl oproti roku 2008	29,6%
Rozdíl oproti odhadu státního rozpočtu 2009	-24,3%

1.3. Odvod z tradičních vlastních zdrojů (clo) do rozpočtu EU

Do EU bylo za rok 2009 odvedeno 4 358,5 mil. Kč. Ve srovnání s minulým rokem došlo k poklesu o 642,3 mil. Kč. Na odděleném účtu B byla na konci roku 2009 evidována částka 189,1 mil. Kč, což je o 59,3 mil. Kč více než v roce 2008.

Neuhrazené clo na konci roku 2009 činilo celkem 199 mil. Kč, z toho nedoplatky 149,5 mil. Kč, ostatní neuhrazené clo 49,5 mil. Kč není dosud splatné z důvodu ulehčení plateb.

1.4. Dělená správa

Agenda dělené správy zůstala i v roce 2009 jednou z pracnějších agend v CS. Nutnost hlídání legislativních změn v právních předpisech, množství přebíraných rozhodnutí od jiných správních orgánů, jejich zpracování v programu a následné vybírání a vymáhání peněžitého plnění klade vysoké profesionální nároky na zaměstnance celní správy, kteří tuto agendu vykonávají.

V období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009 bylo celními úřady v rámci dělené správy zaevidováno 585 495 předpisů v celkové hodnotě 3 725 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2008 bylo zaznamenáno navýšení počtu zaevidovaných předpisů o 10 %.

Vybráno a vymoženo v roce 2009 bylo 3 294 mil. Kč. Pro zvýšení celkové efektivity vybírání peněžitého plnění poplatků a pokut povolila CS v roce 2009 úhrady ve splátkovém režimu u 4 204 předpisů v celkové výši 105 mil. Kč, což znamená o 136% více než v roce 2008. Posečkáni bylo v roce 2009 povoleno u předpisů poplatků a pokut v celkové výši 7 mil. Kč, tj. o 29% více než v roce 2008.

Největší část příjmů v dělené správě tvoří příjmy z poplatků a odvodů (68 %). Při hodnocení nedoplatků v oblasti poplatků a odvodů z hlediska jednotlivých let lze konstatovat, že v roce 2009 tyto nedoplatky poklesly ve srovnání s rokem 2008 o 11%.

Na celkové výši nedoplatků v dělené správě v částce 1 275 mil. Kč mají i v roce 2009 největší podíl nedoplatky z pokut ve správním řízení. Výše nedoplatků pokut ve správním řízení je 765 mil. Kč. Jedním z faktorů zvyšujících úroveň nedoplatků pokut ve správním řízení jsou **pokuty udělené Policií České republiky cizím státním příslušníkům**. V roce 2009 bylo předáno k vymáhání celním úřadům 65 309 pokut uložených cizincům v celkové hodnotě 172 mil. Kč. Počet pokut uložených cizím státním příslušníkům a předaných celním úřadům k vymáhání byl v roce 2009 o 20 % vyšší než v roce 2008. V peněžité hodnotě je nárůst těchto pokut více než dvojnásobný. Vzhledem ke vzrůstajícímu počtu pokut uložených

cizincům je stále zřetelnější problém neexistence mezinárodní právní normy upravující vymáhání v dělené správě.

Dalším důvodem vzniku nedoplatků je stále častější ukládání pokut mladistvým, nezaměstnaným a bezdomovcům. Tyto pokuty jsou prakticky nevymahatelné.

Na celkové výši nedoplatků se podílejí částkou 151 mil. Kč odvody ze zemědělské půdy. Důvodem vysokých nedoplatků na odvodech ze zemědělské půdy je fakt, že splatnost předpisů dočasných odvodů je 31. 12. 2009, takže k úhradě předpisů došlo až po datu 2.1.2010.

Na základě žádostí jednotlivých ukladatelů v rámci institutu obecného správce daně (§ 106 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů) byla celní správa v roce 2009 požádána o vymáhání 3 669 rozhodnutí v celkové výši 15 mil. Kč.

2. DAŇOVÉ A CELNÍ NEDOPLATKY

2.1. Rozbor pohledávek a nedoplatků v celním řízení k 31.12.2009

Výkaz pohledávek a nedoplatků je zpracováván Odborem 24 Generálního ředitelství cel na základě podkladů z celních úřadů a celních ředitelství každý měsíc ke dni účetní závěrky, tj. k poslednímu dni v měsíci. Čtvrtletně, nebo dle potřeby, je zpracováván rozbor nedoplatků podle druhu vyměřené pohledávky včetně oblasti vymáhání.

Pro účel zpracování tohoto rozboru se pohledávkou rozumí neuhrazená částka splatného cla, daní a poplatků včetně příslušenství bez ohledu na zákonnou lhůtu splatnosti. Po uplynutí lhůty splatnosti se stává tato neuhrazená pohledávka nedoplatkem.

Celková výše pohledávek činila ke dni 31.12.2009 částku 5 948 629 tis. Kč. V této sumě pohledávek jsou zahrnuty nejen pohledávky a nedoplatky vzniklé neuhrazením cla a daní za zboží propuštěné do režimu volného oběhu, případně po skončení režimu s dočasným osvobozením od cla, ale i pohledávky předepsané platebními výměry za nedodání zboží v režimu tranzit, celní dluhy vyměřené dodatečnými platebními výměry a platebními výměry vydanými na základě následných kontrol, kdy u těchto případů není zajištěn celní dluh, a neuhrazené pohledávky, kdy deklarant měl povolení nezajišťovat celní dluh. Jsou zde zahrnuty také platební výměry na úrok z prodlení a penále při nedodržení zákonné lhůty splatnosti celního dluhu.

Celkový stav nedoplatků ke dni 31.12.2009 činí 5 879 187 tis. Kč. Z toho podle druhu vyměřeného rozpočtového příjmu:

clo	503 791 tis. Kč
daň z přidané hodnoty	1 682 305 tis. Kč
spotřební daně	2 992 060 tis. Kč
nedoplatky cla a daní z dovozu	5 178 156 tis. Kč
příslušenství: penále, úroky	591 618 tis. Kč
pokuty	22 004 tis. Kč
exekuční náklady	87 409 tis. Kč
Celkem.....	5 879 187 tis. Kč

Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl:

nedoplatky vzniklé vyměřením na základě rozhodnutí z úřední povinnosti částkou	3 576 595 tis. Kč, tj. 60,8 %
nedoplatky z obchodního zboží, vzniklé na základě celního řízení předložením JSD, částkou	1 718 684 tis. Kč, tj. 29,2 %

Rozdělení nedoplatků podle let vyměření celního dluhu:

rok 2003.....	4 815 942 tis. Kč
rok 2004.....	82 798 tis. Kč

část nedoplatků tvoří pohledávky vůči Kreditní bance Plzeň, a.s., a Union bance Ostrava, a.s., na které byl prohlášen konkurz.

V období od 1.1.2009 do 31.12.2009 byly celními úřady vydány výzvy k zaplacení splatného nedoplatku v náhradní lhůtě v celkové hodnotě 341 845 tis. Kč a na jejich základě bylo deklaranty uhrazeno 201 313 tis. Kč.

Celní úřady vydaly v období od 1.1.2009 do 31.12.2009 exekuční příkazy na přikázání pohledávky na peněžní prostředky daňových dlužníků na účtech vedených u bank ve výši 269 761 tis. Kč. Na základě vydaných exekučních příkazů bylo v uvedeném období uhrazeno celkem 8 142 tis. Kč.

Celní úřady v období od 1.1.2009 do 31.12.2009 odepsaly pro nedobytnost pohledávky v celkové výši 221 166 tis. Kč.

2.2. Rozbor nedoplatků vnitrostátních spotřebních daní k 31.12.2009

Celková výše nedoplatků ke dni 31.12.2009 činila 3 179 112,6 tis. Kč a z toho 3 172 653,9 tis. Kč vnitrostátních spotřebních daní a 6 458,7 tis. Kč energetických daní. Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl nedoplatky spotřební daně z minerálních olejů ve výši 2 256 336,4 tis. Kč a z lihu ve výši 743 000,8 tis. Kč.

U nedoplatků spotřební daně z minerálních olejů je největší objem evidován u Celních ředitelství Praha (998 199,2 tis. Kč) a Ústí nad Labem (501 616,4 tis. Kč). U nedoplatků spotřební daně z lihu a lihovin u Celních ředitelství Brno (374 995 tis. Kč) a Hradec Králové (153 774,6 tis. Kč). Celkový objem nedoplatků spotřební daně z piva činí 7 653,4 tis. Kč, u nedoplatků spotřební daně z vína a meziproductů činí 703,8 tis. Kč a u spotřební daně z tabákových výrobků činí celková výše nedoplatků 164 959,5 tis. Kč.

Tabulka č. 6: Celkový přehled nedoplatků vnitrostátních spotřebních daní k 31.12.2009 (v tis. Kč)

Celní ředitelství	Spotřební daň				
	z vína	z minerálních olejů	z tabákových výrobků	z piva	z lihu
Brno	434,0	43 419,2	355,4	8,2	374 995,0
České Budějovice	0,0	4 091,1	108,4	1 611,0	802,5
Hradec Králové	10,3	213 319,3	41 118,2	0,0	153 774,6
Olomouc	136,4	292 013,8	26,9	2,1	16 569,5
Ostrava	22,8	153 102,0	13 479,5	346,4	105 985,8
Plzeň	1,4	50 575,4	664,2	1 843,3	168,3
Praha	98,4	998 199,2	107 828,6	3 842,4	88 860,0
Ústí nad Labem	0,5	501 616,4	1 378,3	0,0	1 845,1
Celkem	703,8	2 256 336,4	164 959,5	7 653,4	743 000,8
Celkem					3 172 653,9

Tabulka č. 7: Celkový přehled nedoplatků energetických daní k 31.12.2009

(v tis. Kč)

Celní ředitelství	Daň		
	z elektřiny	ze zemního plynu	z pevných paliv
Brno	21,8	59,2	144,1
České Budějovice	2,3	932,6	0,0
Hradec Králové	0,0	0,0	10,3
Olomouc	29,0	0,0	0,0
Ostrava	3 125,8	0,6	729,9
Plzeň	4,1	2,3	0,0
Praha	621,7	749,4	3,7
Ústí nad Labem	11,8	10,1	0,0
Celkem	3 816,5	1 754,2	888,0
Celkem			6 458,7

4. CELNÍ A DAŇOVÉ ÚLEVY

4.1. Celní řízení

Tabulka č. 8: Celní a daňové úlevy vždy k 31.12. příslušného roku

(v mil. Kč)

Druh úlevy	Neuhrazená částka ke dni 31.12. roku									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Splátky	131,8	137,4	44,7	90,0	101,6	31,2	269,9	385,0	326,4	333,4
Posečkání	268,2	781,0	161,1	60,1	46,7	144,3	92,7	85,4	15,2	39,4
Odklad	82,1	224,5	10,1	10,0	10,1	10	0	0	1,7	0,1
Celkem	482,1	1 142,9	216,9	161,1	158,4	185,5	362,6	470,4	343,3	372,9

Tabulka č. 9: Celní a daňové úlevy podle druhu příjmů k 31.12.2009

(v mil. Kč)

Druh úlevy	Počet případů	Aktuální dlužná částka							Neuhrazeno celkem
		Clo do 30.4.2004	Clo od 1.5.2004	DPH	SPD v dovozu	Pokuty v celním řízení	Exekuční náklady	Úrok/penále	
Odklad	23	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Posečkání	372	0,2	29,6	6,7	2,8	0,0	0,0	0,0	39,4
Splátky	394	3,3	17,2	115,8	185,2	0,4	6,8	4,6	333,4
Celkem	789	3,5	46,8	122,6	188,0	0,4	6,8	4,6	372,9

V oblasti celních a daňových úlev je ke dni 31.12.2009 evidováno celkem 789 případů neuhrazených nedoplatků, u kterých bylo v souladu s celním zákonem na základě písemných žádostí rozhodnuto o povolení odkladu, posečkání nebo splátek celního dluhu.

4.2. Vnitrostátní spotřební daně

4.2.1. Posečkání daně a povolení splátek

Tabulka č. 10: Posečkání daně a povolení splátek k 31.12. příslušného roku

(v mil. Kč)

Druh úlevy	Neuhrazená částka ke dni 31.12. roku						Celkem
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Splátky	2 375,7	41,9	119,0	31,4	123,5	331,0	3 022,5
Posečkání	33,5	89,5	36,2	24,3	105,6	150,4	439,5
Celkem	2 409,2	131,4	155,2	55,7	229,1	481,4	3 462,0

K 31.12.2009 je CS na předpisech evidováno 3 022,5 mil. Kč posečkáni a 439,5 mil. Kč povolení zaplacení ve splátkách, z toho k úhradě dosud posečkané a nesplacené daňové povinnosti zbývá 11,1 mil. Kč a na splátkách 8,8 mil. Kč.

4.2.2. Prominutí daně

V souladu s ustanovením § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, může Ministerstvo financí zcela nebo částečně prominout daň z důvodu nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. U příslušenství daně tak může učinit i z důvodu odstranění tvrdosti.

Ve spolupráci s celními úřady a ředitelstvími předkládá Generální ředitelství cel k rozhodovací činnosti Ministerstva financí žádosti daňových subjektů o prominutí daně a příslušenství daně.

V níže uvedené tabulce jsou uvedeny údaje o prominuté dani a příslušenství daně od roku 2005, kdy údaje se vztahují k období, ve kterém bylo o prominutí rozhodnuto, bez ohledu na zdaňovací období, ke kterému se daňová povinnost vztahovala.

Tabulka č. 11: Prominutá daň a příslušenství daně (v tis. Kč)

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Prominutá daň	21 398,8	1 449,8	51 586,6	8 110,4	22 276,6
Prominuté příslušenství	842,3	18 040,5	9 673,1	9 355,5	1 064,4

5. CELNÍ ŘÍZENÍ

5.1. Údaje o provozu na státních hranicích

Česká republika vzhledem ke své geografické poloze nemá žádné hraniční přechody na pozemní hranici, kde by sousedila s jiným než členským státem EU s výjimkou hraničních přechodů na mezinárodních letištích.

Přes hraniční přechody na mezinárodních letištích přestoupilo v roce 2009 celkem 12 356 161 cestujících, což je o 1 126 032 méně než v roce 2008 (-0,08%). K přepravě uvedeného počtu cestujících bylo v roce 2009 použito 168 405 letadel, což je o 14 822 letadel méně než v roce 2008 (-0,08%).

5.2. Počty celních prohlášení

V roce 2009 přijaly celní orgány celkem 1 197 789 celních prohlášení (dále jen „CP“) na propuštění dováženého a vyváženého zboží do jednotlivých celních režimů, s výjimkou režimu tranzitu, což je o 18 % méně než v roce 2008.

V roce 2009 bylo zahájeno celkem 174 744 tranzitních operací, což je o 19 % méně než v roce 2008, a ukončeno celkem 284 738 tranzitních operací, což je pokles o 17 %.

Světová ekonomická krize, která zasáhla všechny světové ekonomiky v druhé polovině roku 2008, se promítla do počtu CP až v roce 2009, jelikož výkon české ekonomiky v roce 2009 klesal. Ve 2. čtvrtletí byl meziroční čtvrtletní pokles ekonomiky ČR největší v její novodobé historii.

5.3. Celní politika a pravidla původu zboží

Z hlediska celní politiky, resp. pravidel původu zboží v rámci EU došlo na konci roku 2009 k podepsání Dohody o oblasti volného obchodu mezi Evropským společenstvím na jedné straně a Republikou Korea na straně druhé. Dále byla podepsána Prozatímní dohoda o partnerství mezi Evropským společenstvím na jedné straně a tichomořskými státy na straně druhé (Papuou-Novou Guineou a Republikou Fidžijské ostrovy) a Prozatímní dohoda

o hospodářském partnerství mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a státy SADC EPA na straně druhé (Botswana, Lesotho, Mosambik, Namibie a Svazijsko). Všechny zmíněné dohody by měly vstoupit v platnost nebo se začít prozatímně provádět v průběhu roku 2010.

V průběhu roku dále pokračovala na úrovni Evropské komise za účasti zástupců celních správ intenzivní jednání k reformě pravidel původu zboží pro GSP (Generalized System of Preferences). Jednání zatím nebyla dokončena, nicméně k dokončení by mělo dojít v roce 2010.

Zástupci Generálního ředitelství cel dále spolupracovali a aktivně se podíleli i na dalších oblastech preferenčního systému EU, zejména ve vztahu k pravidlům původu, jako např.:

- dokončení nové Dohody mezi Evropským společenstvím a Sýrskou arabskou republikou,

- přípravě a dokončení návrhu Regionální úmluvy o původu zboží, která nahradí současné protokoly o původu zboží v zóně Evropsko-středomořských dohod „EUROMED“, který čeká na konečné schválení, jež by mělo proběhnout do června 2010,

- zahájení vyjednávání o nových dohodách o oblasti volného obchodu s Kanadou, Singapurem, Indií, Kolumbií a Peru, pokračují vyjednávání se zeměmi ACP (Afrika, Karibik, Pacifik) z regionu západní Afriky, jejichž součástí jsou i pravidla původu zboží,

- znovuotevření problematiky povinného uvádění země původu u některých výrobků dovážených ze třetích zemí neboli označování původu zboží značením „Made in ...“, kde účast a zapojení celní správy je nezbytné,

- zahájení prací na reformě pravidel původu zboží v rámci Evropsko-středomořských dohod „EUROMED“ s ohledem na dokončený návrh Regionální úmluvy.

Kontrolní činnost CS v této oblasti byla zaměřena zejména na prokazování původu zboží při dovozu vybraných textilních výrobků a obuvi do EU. Z hlediska prokazování původu zboží došlo k nárůstu kontrolní činnosti i dalších druhů zboží na základě podnětu a poskytnutých informací Evropského úřadu proti podvodům (OLAF).

V následujících tabulkách jsou uvedeny přehledy o počtech schválených vývozců v oblasti původu zboží a verifikacích důkazů původu týkajících se vybraných zemí u dovozu textilu.

Tabulka č. 12: Počet schválených vývozců v oblasti původu zboží k 31.12.2009

Celní ředitelství	Počet schválených vývozců
Brno	67
České Budějovice	52
Hradec Králové	65
Olomouc	101
Ostrava	76
Plzeň	81
Praha	114
Ústí nad Labem	87
Celkem	643

V roce 209 bylo provedeno celkem 582 následných verifikací důkazů původu.

V rámci zajištění informovanosti celní a obchodní veřejnosti se zveřejňují předpisy a informace týkající se původu zboží na internetu a intranetu CS a jsou pravidelně aktualizovány.

Oddělení 212 Generálního ředitelství cel dále spolupracuje a aktivně se podílí na systému EU, který umožňuje deklarantům z jednotlivých členských států prostřednictvím celní správy podávat žádosti o suspenzi cla nebo autonomních celních kvót u materiálů

využívaných pro vlastní výrobu, které nejsou dostupné v rámci EU. V roce 2009 za Českou republiku došlo k podání 13 žádostí o celní suspenze a do dalších 10 žádostí Česká republika vstoupila jako spolužadatel nebo oponent.

5.4. Celní hodnota

K problematice postavení zboží v průběhu řízení o odmítnutí prohlašované celní hodnoty byla provedena novela služebního předpisu. Rovněž byl vydán rozkaz týkající se oblasti projednávání textilních komodit a obuvi, který upravuje mimo jiné i činnosti v oblasti celního hodnocení. Byla zajišťována pravidelná aktivní účast na zasedáních Výboru pro celní kodex – sekce celní hodnocení a Technického výboru pro celní hodnotu WCO. S ohledem na připravovanou novelu modernizovaného prováděcího předpisu (Modernised Customs Code Implementing Provisions) byli specialisté na celní hodnocení seznamováni s návrhy ustanovení vypracovanými Projektovou skupinou zřízenou v rámci Customs Code Committee – Valuation Section (CCC VS). Výboru pro celní kodex – sekci celního hodnocení byly předány informace týkající se statistiky dovozu ovoce a zeleniny do tuzemska za rok 2008 (předchozí rok dle vybraných komodit) a vypracováno písemné vyjádření postoje České republiky k otázce budoucí elektronické podoby dokladu DV1 (prohlášení o údajích o celní hodnotě). V průběhu roku byla realizována pravidelná forma spolupráce s Ministerstvem Financí – ÚFDŘ v oblasti dovozu textilu a obuvi za účelem řešení podezření z podhodnocení z hlediska daňových aspektů.

5.5. Celní tarifování (sazební zařazení zboží)

Účelem vydávání závazné informace o sazebním zařazení (dále jen „ZISZ“) je poskytnout, zejména obchodní veřejnosti, náležitě právní záruky, zajistit jednotnost a správnost používání celní a statistické nomenklatury ve všech členských státech Společenství, zajistit určení správné výše celní sazby, která je stanovena pro dovoz a zároveň použití všech jiných právních ustanovení, která závisí na sazebním zařazení zboží a zajistit určení správného použití dovozních anebo vývozních certifikátů nebo certifikátů stanovených společnou zemědělskou politikou nebo výpočet vývozních náhrad atd. ZISZ jsou právně závazné pro celní orgány všech členských států Společenství, bez ohledu na členský stát, ve které byla ZISZ vydána.

V roce 2009 bylo přijato 1 059 žádostí o vydání ZISZ, což je oproti roku 2008 pokles o cca 4,5 %. Lze konstatovat, že nejvíce žádostí bylo podáno na stroje, přístroje a ostatní výrobky a zemědělské výrobky. Na základě podaných žádostí bylo vydáno 942 ZISZ, což je oproti roku 2008 nárůst o cca 6,5 %.

Tabulka č. 13: Přehled ZISZ vydaných v roce 2009

Komodita zboží	Rozsah kapitol dle SCS (Společný celní sazebník ES)	Počet vydaných ZISZ
Zemědělské výrobky	01-24	297
Chemické výrobky	25-40	102
Kůže dřevo a papír	41-49	21
Textil, obuv	50-67	25
Keramika, sklo, šperky	68-71	10
Kovy	72-83	80
Stroje, přístroje a ostatní výrobky	84-90 a 91-97	407
Celkem		942

V rámci systému vydávání ZISZ bylo v roce 2009 řešeno celkem 57 opravných prostředků. Z tohoto počtu bylo 30 opravných prostředků podáno proti vydaným ZISZ a 27 opravných prostředků bylo podáno proti nevydání ZISZ. Vyjma jednoho případu byly

všechny vydané ZISZ, proti kterým byly opravné prostředky podány v rámci odvolacího řízení, potvrzeny jako správné.

CS v oblasti sazebního zařazení zboží dále vydává na základě žádostí fyzických osob, právnických osob nebo orgánů veřejné moci stanoviska k sazebnímu zařazení zboží (dále jen „SSZ“) a nezávazná vyjádření k sazebnímu zařazení zboží (dále jen „NVSZ“). Žádosti o SSZ a NVSZ jsou podávány zejména pro určení sazby daně z přidané hodnoty nebo spotřební daně, pro účely hlášení INTRASTAT a dovozu nebo vývozu z a do třetích zemí a k dalším účelům, kde je třeba znát kód kombinované nomenklatury nebo Harmonizovaného systému.

V roce 2009 bylo vydáno Generálním ředitelstvím cel a celními ředitelstvími cca 1200 SSZ a NVSZ. Generální ředitelství cel vydává SSZ a NVSZ zboží pouze pro ústřední orgány státní správy a v případech celostátního nebo mezinárodního významu. V ostatních případech jsou SSZ a NVSZ vydávána jednotlivými celními ředitelstvími.

5.6. Integrovaný tarif – TARIC – CZ a celní kvóty

V oblasti integrovaného tarifu je základním úkolem správa datové základny integrovaného tarifu - TARIC_CZ, která zajišťuje zejména jednotný postup celních úřadů v oblasti vyměřování cla a daní z dováženého zboží a uplatňování dalších obchodně politických opatření při dovozu nebo vývozu zboží.

TARIC_CZ je vytvářen spojením integrovaného tarifu EU-TARIC, který je spravován Evropskou Komisí - DG TAXUD a aktualizován pomocí změnových souborů, a národním integrovaným tarifem, který obsahuje informace vyplývající z národní legislativy a předpisů vycházejících v úředních věstnících EU, které nejsou z její úrovně zapracovány. V roce 2009 obdržela CS 246 změnových souborů. V období 2009-2010 je připravován přechod systému zasílání změn v oblasti TARICu z úrovně Komise.

V roce 2009 CS obdržela 2 137 požadavků na čerpání celních kvót. Z toho bylo do Evropské Komise - DG TAXUD odesláno 2 051 požadavků a stornováno 86 požadavků. V roce 2009 došlo u zasílání dohledových dat do DG TAXUD k výraznému navýšení. Bylo zkontrolováno a následně odesláno do DG TAXUD přes 766 000 záznamů, z nichž bylo ke zpětné kontrole na celních úřadech odesláno 2 772 záznamů. Dohledová data se v současné době týkají téměř všech kapitol kombinované nomenklatury (50 kompletních kapitol, další částečně).

5.7. Celně technické laboratoře

Ve struktuře posuzovaných vzorků a požadovaných odborných expertizách v roce 2009 v CTL opět nadále převažovala kontrola z pohledu spotřebních daní. Spektrum analyzovaných vzorků zahrnovalo zejména ropné produkty, alkohol, tabák, kontrolní pásy na lihovinách a tabákových výrobcích; z dalších vzorků pak zemědělské a potravinářské produkty. Současně CTL zintenzivnila přípravu zkoušek orientovaných na nefiskální problematiku v rámci zkoušení obecné bezpečnosti výrobků a analýzu narkotik. Počet přijatých žádostí (vzorků) v CTL v roce 2009 byl cca 7000, na Celně kriminalistickém pracovišti pak více než 300 žádostí, které představovaly expertízu cca 85 tisíc vzorků.

V oblasti kriminalistické problematiky nadále převažovaly žádosti na zkoumání tabákových nálepek, lihových pásek k povinnému značení alkoholických nápojů a celních závěr. Kromě oblasti kontroly průmyslových diamantů byla působnost postupně rozšířena i na ostatní drahé kameny a další strategické komodity, jako byly materiály dvojího užití a vojenský materiál s velkou převahou přímých telefonických a osobních konzultací k jednotlivým případům žadatelů. Další podíl expertizní činnosti pracoviště zaujímal také konzultační činnost a zobecňování zkušeností, které vedly k přípravě řady publikací, které jsou k dispozici zaměstnancům celní správy, např. "Tabák a tabákové výrobky" se zaměřením

na rozpoznávání padělků pro Odbory pátrání a zpracování části příručky určenou pro pracovníky tarifu.

Srovnáním s předchozím obdobím lze konstatovat, že došlo ke snížení počtu odebraných vzorků (meziročně o cca 10 %). Z celkového počtu prováděných zkoušek dosáhl v roce 2009 podíl akreditovaných zkoušek více než 50 %, což svědčí o účelnosti výběru zkoušek určených k akreditaci, jakož i o účelnosti odebíraných vzorků. Počet vykonaných zkoušek na jeden vzorek zaujímal v CTL více než 4.

Činnost CTL je realizována ve shodě s normami ČSN EN ISO/IEC 17025 a ČSN EN ISO 9001 včetně aplikace procesního přístupu v oblastech laboratorního zkoumání a analýz vzorků zboží pro celní, daňové a další kontrolní účely, včetně odběru a manipulace se vzorky. Za zmínku stojí skutečnost, že všechny dozorové проверки certifikačních a akreditačních orgánů konstatovaly dobrou shodu s požadavky výše uvedených standardů. CTL se i nadále zabývala koordinačním a metodickým řízením oblasti odběrů vzorků pro celní, daňové a další kontrolní účely prováděné útvary celní správy a dalšími podpůrnými činnostmi, které s touto problematikou souvisí: výcvik celníků – vzorkářů, příprava materiálu k inovaci vzdělávání v oblasti vzorkování, poradenství při vybavování odběrovým nástroji, vývoj souprav pro rychlou diagnostiku v terénu apod.

V roce 2009 řídila CTL také přípravu nové verze aplikace Elektronická evidence vzorků, která byla začleněna jako součást Tarifního informačního systému. Během léta byla nová verze odladěna a v listopadu 2009 nasazena do provozu.

CTL zahájila v roce 2009 některé nové aktivity např. zajišťování českých státních norem pro útvary celní správy a zřízení kontrolního místa pro pravidelnou kontrolu lihoměřů.

V neposlední řadě je nutné uvést fakt, že v roce 2009 byla zahájena reorganizace celně technických laboratoří vedoucí k vytvoření jedné Celně technické laboratoře GŘC s detašovanými pracovišti. Tato reorganizace vedla po zpracování dostupných údajů k omezení laboratorních činností na některých regionálních pracovištích (k 31. 12. 2009 zrušena detašovaná pracoviště CTL Brno, České Budějovice a Plzeň) a to zejména z důvodu poklesu požadavků na laboratorní činnosti a především intenzivního tlaku na úsporná opatření. Kromě reorganizace analytického zkoušení na pracovištích CTL bylo třeba i vypracovat nový systém svozu vzorků do CTL a převozu vzorků mezi pracovišti CTL.

5.8. Společná zemědělská politika

V roce 2009 provedly celní úřady v odvětví základních produktů celkem 156 fyzických kontrol z celkového počtu 934 vývozních celních prohlášení, což představuje míru kontrol 16,7 %. Při vývozu zpracovaného non-Annex I zboží (zboží neuvedené v příloze I Smlouvy) bylo celními úřady provedeno 10 fyzických kontrol z celkového počtu 57 vývozních celních prohlášení, což představuje míru kontrol 17,5 %.

V roce 2009 byla obnovena výplata vývozních náhrad v odvětví mléka a mléčných výrobků, čímž lze vysvětlit nárůst předložených vývozních prohlášení v odvětví základních produktů ve srovnání s rokem 2008.

V souladu s čl. 11 nařízení Komise (ES) č. 1276/2008 o sledování vývozu zemědělských produktů, pro které jsou poskytovány náhrady nebo jiné částky, prováděném prostřednictvím fyzických kontrol je od 1.7.2009 při výběru zásilky k provedení fyzické kontroly aplikována analýza rizik, která umožňuje soustředit kontroly na zásilky představující vyšší míru rizika.

5.9. Následné kontroly celních prohlášení

V roce 2009 bylo zahájeno 726 následných kontrol a ukončeno celkem 724 následných kontrol, z nichž bylo 334 pozitivních, tj. došlo ke zjištění porušení právních předpisů. Celkový zjištěný únik na celních a daních byl ve výši 94,724.341,00 Kč.

Nejčastěji se opakující formou porušení celních předpisů v roce 2009 bylo nesprávné sazební zařazení zboží, nezapočítání dopravného do celní hodnoty, dvojí fakturace, neoprávněné přiznání preferenční sazby, nezapočítané náklady na služby spojené s pojištěním, balením, opravou nebo servisní službou dovezeného zboží. V souvislosti s následnými kontrolami, v rámci kterých jsou kontrolována ucelená účetní období, dochází k odhalování zboží, které uniklo celnímu dohledu.

Kromě následných kontrol zaměřených na možné krácení cla a daní, byly rovněž prováděny následné kontroly se zaměřením na dovoz a vývoz vojenského materiálu, vývoz zboží dvojího užití a vývoz zboží, které podléhá mezinárodním sankcím.

Tabulka č. 14: Přehled počtu a výsledků následných kontrol provedených v letech 2005 - 2009

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Zahájené kontroly	1 407	1 248	1 048	806	726
Ukončené kontroly	1 346	1 299	1 101	848	724
Kontroly s pozitivním výsledkem	823	762	541	408	390
Výslednost následných kontrol v %	61,1	58,7	49,13	48,11	53,87
Zjištěný únik na cle, daních a poplatcích (mil. Kč)	243,63	134,62	192,97	93,1	94,7

5.10. OWNRES (Tradiční vlastní zdroje)

V souladu s ustanovením Čl. 6 odst. 5 nařízení Rady (ES, EURATOM) č. 1150/2000 mají členské státy povinnost hlásit Evropské komisi případy o zjištěných podvodech a nesrovnalostech týkajících se tradičních vlastních zdrojů (cla), ve kterých dodatečně stanovená částka cla přesahuje hodnotu 10.000,- EUR.

V roce 2009 byly Evropské Komisi nahlášeny celkem 53 případy zjištěných podvodů a nesrovnalostí s celkovou vyměřenou částkou cla ve výši 2,429.289,00 EUR. Ke dni 31.12.2009 bylo 40 případů uzavřeno a celková uhrazená částka činila 1.163.799,00 EUR.

Převážná většina případů uvedených v systému OWNRES byla klasifikována jako nesrovnalost. Nejčastějším důvodem pro dodatečné vyměření celního dluhu bylo nesprávné sazební zařazení zboží (32 případy v částce 1,875.944,00 EUR). U dvou případů se jednalo o podvodné jednání.

6. SPRÁVA SPOTŘEBNÍCH A ENERGETICKÝCH DANÍ

Novela zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, v platném znění (dále jen „zákon o SPD“), provedená zákonem č. 362/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu, s účinností od 1.1.2010 (dále jen „novela ZSPD“) přinesla zvýšení sazeb daně v komoditách minerální oleje, líh, pivo a tabákové výrobky.

Nárůsty sazeb daně, v souvislosti s přijatou novelou ZSPD způsobily v závěru roku 2009 především v komoditě líh zvýšení výroby lihovin u všech producentů, resp. velkoobchodníků, kteří se předzásobili levnějšími lihovinami, zdaněnými předcházející, nižší sazbou daně. Výrobci lihovin koncem roku reagovali na připravované zvýšení sazeb akcelerací své výroby, přičemž někteří z nich (na základě skokového nárůstu objednávek ze strany velkoobchodu) vyráběli v prosinci 2009 lihoviny v nepřetržitém, třísměnném provozu. Ke zvýšenému předzásobení cigaretami v závěru roku 2009 nedošlo vzhledem ke speciální úpravě (regulaci) předzásobení, upravené v ustanovení § 118a novely ZSPD.

6.1. Oblast povinného značení lihu

V průběhu roku 2009 byla schválena novela zákona č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu a o změně zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 1. října 2009.

Původní zákon byl novelizován po dvouletých zkušenostech s prováděním této nové právní úpravy, které potvrdily předpoklad, že značení lihu kontrolní páskou jednoznačně přispívá k boji s nelegální výrobou lihu, ale také ukázaly na skutečnost, že některá ustanovení zákona by bylo vhodné zpřesnit, aby lépe odpovídala potřebám praxe. Předmětná novela shora citovaného zákona nově vymezuje osoby, kterým vzniká povinnost značit líh ve spotřebitelském balení kontrolními páskami a minimální objem spotřebitelského balení, které podléhá této povinnosti. K významným změnám dále došlo v Hlavě VI citovaného zákona upravující správní delikty, přestupky a další sankce spojené s nedovoleným nakládáním, příp. porušením povinností spojených se značením lihu.

Z tohoto důvodu bylo nově upraveno vymezení pojmu spotřebitelského balení, okruhu osob, na které se povinnost značení vztahuje a zjednodušen byl způsob evidence kontrolních pásek. Dále bylo zpřesněno, co se rozumí pod pojmem nakládání s lihem a nově byl vložen pojem nakládání s kontrolní páskou a jejím padělkem, a to z toho důvodu, aby bylo možné postihnout takové nakládání, které je v rozporu s tímto zákonem. Došlo také ke zjednodušení způsobu vracení kontrolních pásek, neboť právě způsob vracení zničených a poškozených pásek se v praxi ukázal jako zbytečně náročný. Související správní trestání bylo upraveno na základě připomínek Ministerstva vnitra, tak aby bylo v souladu se zásadami právní úpravy přestupků a jiných správních deliktů. Novelizovaný zákon by měl ještě účinněji zamezit daňovým a celním únikům v oblasti nakládání s lihem.

6.2. Oblast minerálních olejů a biopaliv

Zákonem č. 292/2009 Sb., byl novelizován zákon o SPD v oblasti minerálních olejů. Změny spočívaly zejména v definování nového předmětu daně pro palivovou směs Ethanol E85, zavedení nových typů osvobození pro minerální oleje z obnovitelných zdrojů, jako jsou rostlinné oleje, methylestery mastných kyselin, zkapalněný bioplyn a další minerální oleje získané z nepotravinářských částí biomasy nebo z biologického odpadu. Pro palivovou směs Ethanol E85 bylo zavedeno daňové zvýhodnění formou vrácení daně na líh obsažený v palivové směsi.

V části, věnované zkapalněným ropným plynům, je vhodné upozornit zejména na novelu ustanovení § 60 a 60a zákona o SPD, ve kterých byla s účinností od 1.10.2009 právníkům a fyzickým osobám uvedeným v § 60 odstavec 1 a 2 citovaného zákona uložena povinnost instalovat schválený měřicí systém (hmotnostní průtokoměr), dále byla osobám přijímajícím zkapalněné ropné plyny uvedené v § 45 odst. 1 písm. f) a g) zákona o SPD stanovena nově povinnost poskytnout zajištění daně ve výši daně, která by musela být přiznána a zaplácena, jako kdyby tyto plyny byly určeny pro pohon motorů. V neposlední řadě je třeba upozornit na skutečnost, že v případě porušení taxativně vymezených odstavců citovaného ustanovení zákona o SPD uloží celní úřad pokutu ve výši od 50000,-Kč do 1000000,-Kč.

Dále tento zákon novelizoval i zákon o ochraně ovzduší, kdy byl snížen poplatek z množství neuvedeného biopaliva pro dopravní účely ze 75 Kč na 40 Kč na litr neuvedeného biopaliva.

6.3. Registrační a povolovací řízení u spotřebních a energetických daní

Tabulka č. 15: Stav plátců spotřebních a energetických daní evidovaných k 31.12.2009

Komodita	Počet plátců
Minerální oleje	547
Pivo	324
Víno a meziprodukty	2 844
Lih	2 241
Tabákové výrobky	454
Elektřina	483
Pevná paliva	158
Zemní plyn a některé další plyny	479

V rámci výkonu správy spotřebních daní vydávají celní úřady a celní ředitelství na základě žádostí daňových subjektů a po provedeném řízení celkem 11 typů povolení.

Tabulka č. 16: Počet platných povolení za rok 2009 - spotřební daně

Druh povolení	Počet
Zvláštní povolení na přijímání a užívání vybraných výrobků osvobozených od daně	404
Povolení k provozování daňového skladu	581
Oprávněný příjemce	516
Držitel povolení k nákupu zkapalněných ropných plynů uvedených do volného daňového oběhu	854
Jednorázový příjemce	89
Prodej za ceny bez daně (letišť)	15
Zvláštní povolení na přijímání a užívání lihu osvobozeného od daně	352
Povolení ke značkování a barvení vybraných výrobků	13
Povolení ke značkování vybraných výrobků	2

Poznámka: Povolení pro daňového zástupce a povolení daňového zástupce pro zasilání vybraných výrobků nejsou evidována

Tabulka č. 17: Počet platných povolení za rok 2009 - ekologické daně

Druh povolení	Počet
Povolení k nabytí elektřiny bez daně	149
Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně	445
Povolení k nabytí plynu bez daně	69
Povolení k nabytí plynu osvobozeného od daně	512
Povolení k nabytí pevných paliv bez daně	182
Povolení k nabytí pevných paliv osvobozených od daně	154

6.4. Daňové kontroly

Ke zjištění nebo prověření daňového základu nebo jiných okolností rozhodných pro správné stanovení daně slouží institut daňové kontroly. Daňové kontroly jsou prováděny zaměstnanci oddělení kontrol celních úřadů.

V roce 2009 zahájily celní úřady 399 daňových kontrol a ukončily 308 daňových kontrol. V tomto údaji se za jednu kontrolu považuje kontrola daní, ke kterým je daňový

subjekt registrován bez ohledu na počet zdaňovacích období. Na základě provedených daňových kontrol bylo zjištěno porušení právních předpisů ve 129 případech a bylo doměřeno celkem 18,3 mil. Kč.

Provádění daňových kontrol je zaměřeno především na daňové subjekty s větším obratem, které nakládají s minerálními oleji, lihem, lihovinami a tabákovými výrobky.

Tabulka č. 18: Přehled počtu a výsledků daňových kontrol provedených v letech 2005 - 2009

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Zahájené daňové kontroly	578	589	533	448	399
Ukončené daňové kontroly	474	579	537	475	308
Kontroly s pozitivním výsledkem	136	233	219	344	129
Výslednost daňových kontrol v %	28,7	40,2	40,8	72,4	41,9
Doměřeno v mil. Kč	113,5	18	118,2	124,8	18,3

Tabulka č. 19: Přehled výsledků daňových kontrol v roce 2009 v rozdělení na jednotlivé komodity

Komodita	Počet vydaných platebních výměrů	Počet subjektů, kterým bylo doměřeno	Doměřeno v mil. Kč
Minerální oleje	119	17	2,962
Tabák	5	5	0,010
Lih	103	38	14,889
Pivo	56	13	0,142
Víno	38	10	0,123
Elektrina	26	4	0,183
Celkem	347	87	18,309

6.5. Kontroly v oblasti přepravy a prodeje vybraných výrobků

V roce 2009 provedly útvary mobilního dohledu 100 056 kontrol v oblasti přepravy a prodeje vybraných výrobků podle zákona o SPD.

Tabulka č. 20: Výsledky kontrol zaměřených na přepravu a prodej vybraných výrobků v roce 2009

Komodita	Počet případů	Hodnota	Únik	Množství
VV-alkohol (lih)	15	205 192	213 925	932 litrů
VV-lihoviny (destiláty, likéry)	387	9 669 310	5 262 957	51 717 litrů
VV-ovocné destiláty z pěstitelského pálení	4	3 600	13 408	119 litrů
VV-pivo	3	56 980	3 024	1 569 litrů
VV-víno šumivé a meziprodukty	1	160 265	45 279	1 935 litrů
VV-tabák	173	9 134 874	41 036 289	29 735 kg
VV-tabákové výrobky (cigarety, doutníky)	444	12 326 579	17 953 343	7 553 211 kusů
VV-minerální oleje	21	3 274 174	1 368 667	132 098 litrů
VV-minerální oleje – těžké topné oleje	2	nezjištěno	3 19 443	50 920 kg
Celkem	1 050	3 4830 974	66 216 335	

7. VÝKON NĚKTERÝCH DALŠÍCH KOMPETENCÍ

7.1. Kontroly zaměstnávání cizinců

Tabulka č. 21: Statistika kontrol zaměstnávání cizinců v období 2006 - 2009

Rok	2006	2007	2008	2009
Počet provedených kontrol	2 152	1 868	1 727	1 632
z toho s pozitivním výsledkem	613	596	654	602
z toho samostatně	1 850	1 389	1 020	1 102
z toho s pozitivním výsledkem	547	404	374	228
Počet cizinců porušujících zákon o zaměstnanosti	1 608	1 622	2 340	1 966
Počet osob bez povolení k pobytu	224	179	91	54

Kontroly zaměstnávání cizinců jsou prováděny celními úřady podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) a zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Kontroly provádějí oddělení 031 celních úřadů (resp. oddělení 033) za podpory mobilního dohledu. Každému provedení kontroly předchází monitorování subjektu, který je kontrolovanou osobou. Kontroly jsou celními úřady vykonávány v průběhu celého roku, kdy kontrolované osoby jsou tipovány podle vlastních informací a zjištění celních úřadů a také na základě předaných poznatků jiných státních orgánů, fyzických a právnických osob a anonymních podání.

Usnesením Vlády ČR ze dne 9. 2. 2009 č. 171 bylo uloženo jednotlivým resortům provádět realizaci monitoringu bezpečnostní situace na území ČR v souvislosti s propouštěním zahraničních pracovníků v důsledku hospodářské krize. V souvislosti s tímto úkolem byly celními úřady zjišťovány nové trendy v oblasti nelegálního zaměstnávání cizinců a získané poznatky předávány formou měsíčních hlášení prostřednictvím koordinátorů celních ředitelství na Generální ředitelství cel k dalšímu využití zejména v meziresortní spolupráci.

7.2. Následné kontroly Intrastatu

Význam následných kontrol Intrastatu spočívá zejména v preventivním působení na zpravodajské jednotky při vykazování obchodu uvnitř EU mezi Českou republikou a ostatními členskými státy. O kvalitě výkonu následných kontrol Intrastatu vypovídá skutečnost, že v 63,9 % z ukončených kontrol byl zjištěn nesoulad s právními předpisy.

Tabulka č. 22: Přehled počtu a výsledků následných kontrol Intrastatu provedených v letech 2005 - 2009

Rok	2006	2007	2008	2009
Zahájené následné kontroly Intrastatu	1 954	1 941	1 520	1 197
Ukončené následné kontroly Intrastatu	1 926	1 967	1 544	1 192
Kontroly s pozitivním výsledkem	810	979	802	762
Výslednost následných kontrol Intrastatu v %	42,0	49,8	51,9	63,9

7.3. Obecná bezpečnost výrobků a bezpečnost potravin

V oblasti obecné bezpečnosti výrobků celní orgány v roce 2009 na základě § 11 zákona č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, ve znění pozdějších předpisů, zaslaly orgánům dozoru 195 hlášení. Z těchto žádostí o stanovisko bylo ve 100 případech potvrzeno podezření, že výrobek vykazuje znaky, které vyvolávají podezření na existenci vážného nebo bezprostředního ohrožení zdraví a bezpečnosti při používání tohoto výrobku nebo, že výrobek

nebyl řádně označen nebo nebyl doprovázen potřebnou dokumentací. V ostatních případech se tato skutečnost nepotvrdila. Jednalo se o spolupráci s Českou obchodní inspekcí, Organem ochrany veřejného zdraví a Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva a především Státním ústavem pro kontrolu léčiv.

Mimo jiné se jednalo o výrobky, které vykazovaly znaky bezprostředního ohrožení zdraví a bezpečnosti (např. plynové zapalovače – Novelty, různá léčiva) nebo chybějící požadované značení a průvodní dokumentaci (např. zaměřovače ke zbrani).

V oblasti bezpečnosti potravin v roce 2009 CS ve spolupráci se Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí nepropustila do celního režimu volného oběhu 11 nevyhovujících zásilek vybraných potravin v celkovém množství 150 450 kg.

7.4. Systém elektronického mýtného a časového zpoplatnění

Z důvodu zkvalitnění a zefektivnění výkonu kontrolní činnosti v systému elektronického mýtného a časového zpoplatnění, bylo v roce 2009 zařazeno do přímého výkonu celkem 35 vozidel mobilní kontroly, včetně 6 vozidel původně „záložních“, které byly nasazovány v roce 2007 a 2008 v případech závady na stávajících vozidlech.

V roce 2009 se výrazně zvýšil počet zjištěných porušení právních předpisů v systému časového zpoplatnění. Rovněž částka výše uložených blokových pokut se oproti roku 2008 zvýšila více než dvojnásobně.

V systému výkonového zpoplatnění bylo v loňském roce zjištěno o cca 6 000 případů porušení právních předpisů méně než v roce 2008. Úbytek zjištěných porušení mělo za následek i nižší částku pokut uložených v blokovém řízení. Počet případů postoupených ke správnímu řízení na místně příslušné celní úřady se však zvýšil oproti roku 2008 o necelých 100 případech.

Porovnáním výše uložených blokových pokut za porušení právních povinností v systému časového a výkonového zpoplatnění bylo v roce 2009 uloženo o 1 097 900,- Kč více než v roce 2008.

V druhé polovině roku 2009 byla z důvodu zvýšení efektivity vymáhání uložených sankcí, za porušení právních předpisů v systému elektronického mýtného a systému časového zpoplatnění, dovybavena vozidla mobilní kontroly platebními terminály. Tyto platební terminály jsou hlídkami mobilní kontroly využívány pro výběr pokut uložených v blokovém řízení. Zkušební provoz probíhal od září 2009 u Celních úřadů Liberec a Benešov a od 1.12.2009 jsou platební terminály využívány ve všech 35 vozidlech mobilní kontroly. Ke dni 31.12.2009 bylo prostřednictvím platebních terminálů provedeno 492 platebních transakcí a celková výše vybraných blokových pokut činí 450 208,- Kč.

Tabulka č. 23: Zjištěná porušení předpisů v systému elektronického mýtného a časového zpoplatnění

Oblast	Počet zjištěných porušení právních předpisů		Počet případů postoupených ke správnímu řízení		Výše uložených blokových pokut v korunách	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Elektronické mýtné	40 938	34 805	2 539	2 635	29 857 900	23 108 500
Časové zpoplatnění	9 807	18 421	26	87	7 641 500	15 488 800
Celkem	50 745	53 226	2 565	2 722	37 499 400	38 597 300

7.5. Státní odborný dozor v silniční dopravě a ADR

Tabulka č. 24: Statistika výkonu státního odborného dozoru a kontrol ADR v silniční dopravě v roce 2008

Druh kontroly	Počet kontrol	Počet porušení	Počet pokut	Výše pokut v Kč	Počet kaucí	Výše kaucí v Kč	Jiné příjmy v Kč	Postoupení
Přepravní povolení	15 624	67	0	0	17	308 000	1 240 000	0

Druh kontroly	Počet kontrol	Počet porušení	Počet pokut	Výše pokut v Kč	Počet kaucí	Výše kaucí v Kč	Jiné příjmy v Kč	Postoupení
Státní odborný dozor	24 038	2 003	46	46 300	724	13 966 504	30 000	42
ADR	2 446	38	0	0	15	400 000	0	2
Celkem	42 108	2 108	46	46 300	756	14 674 504	1 270 000	44

Tabulka č. 25: Statistika výkonu státního odborného dozoru a kontrol ADR v silniční dopravě v roce 2009

Druh kontroly	Počet kontrol	Počet porušení	Počet pokut	Výše pokut v Kč	Počet kaucí	Výše kaucí v Kč	Jiné příjmy v Kč	Postoupení
Přepravní povolení	17 414	59	0	0	8	121 000	1 310 000	0
Státní odborný dozor	20 896	1 943	26	32 500	776	14 095 500	30 000	45
ADR	1 846	29	0	0	3	46 000	0	2
Celkem	40 156	2 031	26	32 500	787	14 262 500	1 340 000	47

7.6. Pěstování máku setého a konopí

Výkon kompetencí v oblasti pěstování máku setého a konopí byl CS svěřen s účinností od 1.1.2005 zákonem č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon o návykových látkách ukládá osobám pěstujícím mák setý nebo konopí na ploše větší než 100 metrů čtverečných splnit ohlašovací povinnost na příslušném celním úřadu podle místa pěstování. Za období roku 2009 bylo zjištěno porušení právních předpisů upravujících pěstování máku setého a konopí ve 155 případech (ve většině případů se jednalo o pozdní zaslání příslušných hlášení).

7.7. Kontrola přeshraniční přepravy odpadů

V oblasti přeshraniční přepravy odpadů se celní orgány podílejí na zajištění veřejné správy v oblasti odpadového hospodářství podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to zejména prováděním kontrol dopravních prostředků na pozemních komunikacích v rámci celé České republiky.

V roce 2009 se celní správa zúčastnila 7 společných kontrol, které byly realizovány v rámci projektu IMPEL-TSF Enforcement Action II. Kontroly se prováděly v blízkosti hranic České republiky a ve spolupráci se zástupci Ministerstva životního prostředí, České inspekce životního prostředí a Policie České republiky a obdobnými orgány na opačných stranách státní hranice. Účelem těchto kontrol je provádět kontroly samotných vozidel, kontrolovat dodržování legislativy, zesílit spolupráci s ostatními kontrolními orgány a navázat kontakty se sousedními úřady tak, aby bylo možné tyto kontroly provádět co možná nejefektivněji.

V roce 2009 byl zjištěn pouze jediný případ porušení právních předpisů v oblasti přeshraniční přepravy odpadů. V působnosti Celního ředitelství Plzeň bylo zajištěno 24.000 kg komunálního odpadu. Ve spolupráci s oblastním inspektorátem ČIŽP bylo vozidlo i s odpadem vráceno zpět do SRN. I když bylo v roce 2009 kontrolováno o 2 454 vozidel méně v porovnání s rokem 2008 (v roce 2008 kontrolováno 6 147 vozidel, v roce 2009 kontrolováno 3 693 vozidel), výsledek činnosti v této oblasti svědčí o tom, že území České republiky již není lukrativní pro podnikatelské aktivity v oblasti nelegálního dovozu a ukládání odpadů.

7.8. Oblast ochrany duševního vlastnictví

V roce 2009 bylo orgány CS zajištěno ve vztahu ke zboží dováženému a vyváženému z/do třetích zemí 2 072 385 kusů zboží podezřelého z porušování práv duševního vlastnictví v celkové hodnotě 2 062 644 515 Kč.

Stejně jako loňský se i rok 2009 vyznačoval intenzivní kontrolní činností útvarů mobilního dohledu při ochraně trhu a spotřebitele, stálým dohledem celních orgánů a speciálními krátkodobými akcemi realizovanými v průběhu celého roku 2009 na vytipovaných tržnicích (Hatě, Brno-Olomoucká, Potůčky, Kraslice, Holešovice, Strážný) v územní působnosti Celního ředitelství Brno, Plzeň, Praha a České Budějovice. Na většině tržnic se podařilo udržet pozitivní stav, nastolený během roku 2008, kdy bylo dosaženo výrazného potlačení otevřené nabídky zboží porušujícího práva duševního vlastnictví a neznačených tabákových výrobků a lihovin.

V roce 2009 bylo v rámci ochrany trhu a spotřebitele zajištěno 3 637 400 ks padělaného zboží v celkové hodnotě 3 134 114 707,- Kč, přičemž mobilní dohled v rámci správního řízení zajistil celkem 973 178 kusů zboží v hodnotě 1 069 473 886,- Kč.

8. PROVÁDĚNÍ ANALÝZY RIZIK V CS

8.1. Obecné analytické produkty

V roce 2009 bylo analytickými útvary CS zpracováno celkem 448 analytických produktů, což je ve srovnání s rokem 2008 (307 analytických produktů) výrazný nárůst o 45,93%.

Na zpracovaných analytických produktech mají největší podíl produkty regionálního (55,36%) a celostátního rozsahu (43,97%), kdy se v největší míře jednalo o analytické informace (30,80%) a taktické analýzy (25,89%).

Z hlediska věcného zaměření převažovaly stejně jako v roce 2008 analytické produkty v oblasti správy spotřebních a ekologických daní (43,75%) a celního řízení - dovoz, vývoz, tranzit a společná zemědělská politika (34,38%).

8.2. Finanční analýzy

Finanční analytici CS zpracovali v roce 2009 celkem 378 finančních analýz (v roce 2008 to bylo 319), tj. jejich počet jako podkladů pro rozhodnutí v příslušných povolovacích řízeních, případně jako součást rizikových analýz, narostl o 18,5%. K meziročnímu nárůstu zpracovaných finančních analýz došlo vzhledem k nárůstu žádostí o vydání osvědčení AEO, resp. žádostí o povolení posečkáni daně nebo její zaplacení ve splátkách. Z 378 prověřených subjektů bylo 104 shledáno finančně nestabilních, tj. 27,5 % subjektů představujících pro celní orgány zvýšené riziko vzniku nedoplatku (v roce 2008 to bylo 18,5 %). Tento výrazný meziroční nárůst byl způsoben především probíhající hospodářskou recesí a jejími dopady na majetkovou a finanční stabilitu podnikatelských subjektů. Z celkového počtu 378 zpracovaných finančních analýz bylo 188, tj. 49,7 %, podkladem pro „celní“ povolovací řízení, resp. 190 finančních analýz, tj. 50,3 %, podkladem pro „daňové“ povolovací řízení.

9. ODHALOVÁNÍ PŘÍPADŮ PORUŠOVÁNÍ PŘEDPISŮ

9.1. Porušování předpisů a charakteristika vývoje

Pro celní orgány působící v oblasti pátrání a dohledu byly pro rok 2009 stanoveny priority v odhalování porušování předpisů, a to především v oblasti spotřebních daní, do které lze zahrnout odhalování nezákonných obchodů s minerálními oleji, lihem, tabákem a tabákovými výrobky a dále nelegální výrobu cigaret a alkoholických nápojů.

Nadále přetrvává trend uplynulých let, neboť celní orgány evidovaly nejvíce případů s nesprávným uváděním celní hodnoty (podfakturace, tj. uvádění nižších údajů o převodní hodnotě zboží, nezapočítávání nákladů na dopravu nebo jejich záměrné snižování) a s nesprávným uváděním původu zboží. Dále se jednalo o nesprávné uvádění sazebního

zařazení zboží, včetně záměrného uvádění jiného druhu zboží. Novým trendem je naopak uvádění neúměrně vysoké celní hodnoty ve vztahu k povaze a typu vyváženého zboží mimo celní území EU s deklarovanými exotickými cílovými destinacemi, a to s cílem uplatnění nadměrných odpočtů daně z přidané hodnoty.

Tabulka č. 26: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2006 až 2009

Rok	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2008
Podezření ze spáchání trestného činu	832	1 070	715	1 080	151,0
Zjištěné celní přestupky	1 831	1 642	1 624	1 758	108,3
Zjištěné jiné správní delikty	5 302	5 974	6 090	5 532	90,8
Zjištěné celní delikty	4 110	3 789	2 623	2 438	92,9

Tabulka č. 27: Přehled o uložených pokutách, propadlém nebo zabraném zboží v letech 2008 a 2009

Rok	2008			2009		
	Počet	Uložené pokuty (Kč)	Propadlé nebo zabrané zboží (Kč)	Počet	Uložené pokuty (Kč)	Propadlé nebo zabrané zboží (Kč)
Zjištěné celní přestupky	1 624	2 562 961	819 769	1 758	2 393 155	6 279 779
Zjištěné jiné správní delikty	6 090	16 671 501	449 655 564	5 532	21 758 174	508 561 157
Zjištěné celní delikty	2 623	13 646 723	5 644 104	2 438	9 133 802	50 687 772
CELKEM	10 337	32 881 185	456 119 437	9 728	33 285 131	565 528 708

9.2. Činnost pověřených celních orgánů v trestním řízení

V průběhu roku 2009 bylo pověřenými celními orgány založeno celkem 566 trestních spisů (dále jen „TS“), v rámci kterých bylo prověřováno celkem 672 podezření ze spáchání trestných činů (skutkových podstat podle trestního zákona). K realizaci bylo předáno celkem 332 TS, z toho 286 TS bylo předáno do vyšetřování orgánům Policie České republiky a 46 TS bylo předáno státnímu zástupci v rámci zkráceného řízení podle § 179c trestního řádu. Ve smyslu ustanovení § 159a odst. 1 až 4 trestního řádu bylo odevzdáno nebo odloženo 194 TS, z důvodu věcné nepřislusnosti byly příslušným orgánům Policie České republiky předány 4 TS. Z roku 2009 a též z roků předchozích zůstává v rozpracování 140 TS.

Tabulka č. 28: Výsledky činnosti pověřených celních orgánů v letech 2006 – 2009

Rok	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2008
Založeno trestních spisů	712	682	457	566	123,9
Podezření ze spáchání trestného činu	832	766	527	672	127,5
Předáno do vyšetřování	153	207	258	286	110,9
Realizováno ve zkráceném řízení (§ 179c)	11	7	9	46	511,1
Odevzdáno a odloženo (§159a)	236	468	231	194	84,0

V roce 2009 došlo v porovnání s rokem 2008 k nárůstu jak u založených TS (index 123,9), tak u množství případů šetřených podezření ze spáchání trestného činu (index 127,5).

Tabulka č. 29: Porovnání prověřovaných podezření ze spáchání trestného činu v období let 2007 – 2009

Skutková podstata	2007	2008	2009	Rozdíl 2009/2008
§ 124 Porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou	2	4	2	-2
§ 124a-f Porušování předpisů o nakládání s kontrolovaným zbožím a technologiemi a předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem	2	1	6	5

Skutková podstata		2007	2008	2009	Rozdíl 2009/2008
§ 145a	Padělání a pozměňování nálepek k označení zboží nebo předmětů dokazujících splnění poplatkové povinnosti	1	0	0	0
§ 148	Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby	79	71	65	-6
§ 148a	Porušení předpisů o nálepkách k označení zboží	57	50	93	43
§ 150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	371	241	285	44
§ 151	Porušování průmyslových práv	0	17	17	0
§ 152	Porušování autorského práva	114	67	89	22
§ 176	Padělání a pozměňování veřejné listiny	0	0	0	0
§ 181e	Nakládání s odpady	1	0	0	0
§ 181f-g	Neoprávněné nakládání s chráněnými a volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami	11	6	9	2
§ 185a	Vývoj, výroba a držení zakázaných bojových prostředků	0	0	0	0
§ 186	Nedovolená výroba a držení radioaktivního materiálu a vysoce nebezpečné látky	0	0	0	0
§ 187	Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů	124	67	102	35
§ 194a	Nedovolená výroba lihu	4	3	5	2
§ 205	Šíření pornografie	0	0	0	0
Celkem		766	527	672	145

V roce 2009 byl zaznamenán celkový nárůst u všech skutkových podstat trestných činů o 145 trestných činů, což je cca o 1/4 více než v roce 2008.

9.3. Formy a výsledky odhalování obchodních podvodů

9.3.1. Zboží zatížené spotřební daní

Cigarety a tabák

V průběhu roku 2009 bylo v oblasti nelegálního obchodování s cigaretami a tabákem odhaleno celkem 368 případů porušení předpisů. Celkový odhadovaný únik na cla a daních činí 169 milionů Kč a zajištěno bylo více jak 40 milionů ks cigaret a 142 tun tabáku.

Tabulka č. 30: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2006 – 2009

Rok	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2008
Počet případů	504	500	333	368	110,5
Cigarety (mil. kusů)	102	65	71	40	56,3
Tabák (t)	1 001	696	160	142	88,8
Únik cla a daní (mil. Kč)	1 800	297	396	169	42,7

V porovnání s rokem 2008 došlo v hodnoceném období roku 2009 v této oblasti k nárůstu počtu zjištěných případů porušení předpisů, naproti tomu u množství zajištěného tabáku i cigaret je patrný pokles. Právě především díky poklesu počtu zajištěných cigaret je i výsledný dokumentovaný únik cla a daní v této komoditě výrazně nižší oproti roku 2008.

V hodnoceném období zaujala přední místo v nelegálním dovozu cigaret a tabáku tzv. východoevropská trasa a jihoevropská trasa, po které byly a jsou dováženy do České republiky tabákové výrobky z bývalých států Sovětského svazu a ze zemí Balkánského poloostrova. Zásilky jsou rozmělněny na menší množství, než tomu bývalo v minulosti,

příp. krycí náklad a deklarovaný příjemce zboží nevykazuje žádné rizikové markanty. Další využívanou trasou je tzv. severní cesta, kdy je používáno Transsibiřské magistrály. Z evropských severních států jsou pak tabákové výrobky pašovány do celé Evropy.

Celní orgány byly opět úspěšné při odhalování nelegálních výroben cigaret. Při třech operacích ZOOM, BALVAN a ECHELON byly zajištěna kromě pachatelů též tři výrobní linky, 15 milionů ks cigaret a 10 tun tabáku.

Tento trend není specifický jen pro Českou republiku, ale i pro další evropské země, např. Polsko. Pachatelé se podobně jako nelegální producenti plagiátů cigaret v Asii zaměřují na výrobu kopií cigaret většinou světových značek, produkovaných nadnárodními tabákovými společnostmi. Výroba plagiátů cigaret je realizována manufakturní rukodělnou výrobou nebo výrobou na vysokorychlostních výrobních linkách, které jsou velmi dobře ukryté většinou ve starších hospodářských budovách a průmyslových objektech. Podle získaných operativních poznatků je většina této produkce v ČR určena pro teritorium příhraniční oblasti se SRN a Polskem, a to jak pro domácí spotřebu a prodej na černém trhu v ČR, tak i k dalšímu vývozu do zemí EU, zejména SRN a Francie.

Nadále trvá trend spočívající ve snižujícím se počtu případů, kde podíl na daňové kriminalitě spojené s pašováním cigaret a tabáku mají jednotlivci. Naproti tomu zvyšující tendenci mají případy, na kterých se podílí dobře organizované skupiny. Je nutné konstatovat, že černý trh s cigaretami a tabákem v České republice ovládají dlouhodobě vysoce organizované skupiny, přičemž stále vyšší zastoupení v těchto skupinách mají cizinci (především Asiaté).

Specifickým faktorem při odhalování této daňové trestné činnosti je, že při kontrolách např. na tržištích sice dochází k zabavení pašovaných cigaret nebo jejich plagiátů, nicméně tento fakt nevede velmi často k odhalení a zajištění hlavních organizátorů předmětné činnosti, a to i při využití zákonných oprávnění daných pověřeným celním orgánům (operativně pátrací prostředky ve smyslu trestního řádu a podpůrné operativně pátrací prostředky ve smyslu celního zákona).

Minerální oleje

V hodnoceném období roku 2009 bylo u této komodity v rámci české CS zjištěno 75 případů porušení celních předpisů. Únik na cle a daních lze vyčíslit částkou cca 862 milionů Kč. Přestože byl oproti předchozímu roku u této komodity zaznamenán pokles v počtu zjištěných případů, důležitý je fiskální nárůst zjištěných úniků na cle a daních.

Tabulka č. 31: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2006 – 2009

Rok	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2008
Počet případů	120	138	81	75	92,6
Únik cla a daní (mil. Kč)	1 300	588	136	862	633,8

Trendy ve způsobu obcházení celních a daňových předpisů v této komoditě se nemění. Jedná se zejména o nelegální dovoz minerálních olejů na území České republiky z jiných členských států EU, aniž by z těchto výrobků byla řádně odvedena spotřební daň, případně i míchání pohonných hmot s jinými minerálními oleji a ostatními chemickými látkami nezátížených spotřební daní. Dalším trendem je porušování předpisů spočívající v dovozu minerálních olejů z členských států EU a následné neodvedení daně z přidané hodnoty ve správné výši finančním úřadům jako správceům této daně, příp. podvody na nepřiznání nebo zkrácení daně z přidané hodnoty při vyskladňování minerálních olejů z daňových skladů.

Celkem bylo v rámci trestního řízení ukončeno 9 trestních spisů, z nichž 4 byly předány Policii České republiky k zahájení trestního stíhání. Odhadnutý únik na cle a daních činil téměř 138 mil. Kč.

Lih a alkoholické nápoje

V průběhu roku 2009 bylo v oblasti nelegálního obchodování se zbožím zatíženým spotřební daní – lihem, resp. zbožím obsahujícím lih (vybrané výrobky), odhaleno celkem 381 případů porušení předpisů. Celkový odhadovaný únik na cle a daních činí 14 mil. Kč a celkově bylo zajištěno téměř 300 tis. litrů alkoholu.

Tabulka č. 32: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2006 – 2009

Rok	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2008
Počet případů	1 075	1 190	436	391	87,4
Zajištěno (mil litrů)	102	1,1	1,1	0,3	27,3
Únik cla a daní (mil. Kč)	693	67	71	14	19,7

V porovnání s rokem 2008 došlo v roce 2009 v této komoditě k výrazným změnám. Počet zjištěných případů byl sice nižší pouze o necelých 13 %, ovšem množství zajištěného zboží a z toho vyplývající hodnota úniku cla a daní byly výrazně nižší.

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v této komoditě 37 trestních spisů, z nichž 12 bylo předáno Policii České republiky k zahájení trestního stíhání. Odhadnutý únik na cle a daních činil více jak 2,4 mil. Kč a zajištěno bylo téměř 16 tis. litrů alkoholu a alkoholických nápojů. V oblasti nedovolené výroby lihu bylo ukončeno 7 trestních spisů, kdy 6 z nich bylo předáno Policii České republiky k zahájení trestního stíhání.

Pověřené celní orgány v oblasti odhalování nelegálních obchodů s výrobky obsahujícími lih (vybrané výrobky) zjistily značný pokles zajištěného alkoholu, jakož i odhadovaného úniku na cle a daních. Jedná se o důsledek nastavení účinných legislativních a operativních nástrojů (např. povinné značení lihu), filtrace rizikových zásilek při vstupu na území České republiky a legislativních změn ke způsobu denaturace v Polsku (od 15.12.2007 na popud Evropské komise, a to denaturace nejméně dvěma na sobě nezávislými denaturačními činidly).

V roce 2009 pokračovaly trendy z roku 2008, kterými jsou zejména:

- tzv. „**garážové pálenice**“, kde dochází k nelegální výrobě lihu, která může dosahovat produkce až 6 tis. litrů 70% lihu měsíčně. Lih je rozprodáván a následně novým majitelem zpracován na různé značky alkoholických nápojů. Tímto způsobem se může dostat do oběhu cca 11 tis. litrů alkoholických nápojů měsíčně.

- **nelegální výroba alkoholických nápojů z výrobků označených pod KN ex 38140090 a ex 38200000**. Jedná se o dovoz zboží z Polské republiky, respektive nově ze Slovenska, do ČR. Zboží je zpracováváno tak, že je odstraněna denaturační směs denaturačním činidlem Denatonium benzoát (BITREX). Takto nezákonně získaný lih na daňovém území ČR je primárně určen k výrobě lihovin pro český černý trh v tzv. balení jiném než spotřebitelském (nádoby o objemu 25 litrů k prodeji rozlévaného alkoholu), k nadprodukční výrobě lihovin za využití originálů nebo vysoce zdařilých padělek kontrolních pásek a dále k výrobě padělek značkových lihovin. V této souvislosti bylo zjištěno, že dovážené lihové směsi jsou nejčastěji dopravovány do různých skladů na území Moravskoslezského a Zlínského kraje.

- **nelegální obchodování s kontrolními páskami ke značení lihu**. Jedná se o kontrolní pásy, které byly ve skutečnosti zcizeny daňovému subjektu. Jsou signály o tom, že se objevují na trhu i originály kontrolních pásek, které zřejmě některé firmy zneužily k podloudnému obchodu. Tyto jsou pak užity k označení nezdaněného alkoholu.

- **signály o vedení dvojitých evidencí** v rámci daňových skladů a výrobě mimo bilančního lihu,

- **podezření z odnímání lihu procesu denaturace** v rámci daňových skladů a následné mimoevidenční vyskladnění tohoto lihu pro účely nezákonné výroby alkoholu.

9.3.2. Potraviny a zemědělské produkty

V roce 2009 bylo v oblasti zemědělských produktů zjištěno 72 případů porušení celních předpisů, a to v celkové hodnotě 339 mil. Kč. Celkový odhadovaný únik na celní a daních by dosáhl výše 3 mil. Kč.

Tabulka č. 33: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2006 – 2009

Rok	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2008
Počet případů	180	99	76	72	94,7
Hodnota zboží (mil. Kč)	1 115	200	230	339	147,4
Únik cla a daní (mil. Kč)	44	27	3	3	100,0

V porovnání s rokem 2008 nedošlo k výrazným změnám kromě téměř 50% nárůstu v celkové zjištěné hodnotě potravin a zemědělských produktů.

Tato na první pohled okrajová komodita je velice důležitá z hlediska dotační politiky EU. Z tohoto důvodu celní orgány monitorují tuto komoditu a zaměřují se zejména na oblasti obchodních podvodů spočívajících ve vědomé záměně země původu při dovozech ze třetích zemí. Jedná se zejména o dovozy mraženého masa z jihovýchodní Asie a několika dalších potravinářských a zemědělských položek.

Rovněž ve spolupráci se Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí České republiky kontrolují celní orgány kvalitu dováženého zboží. Tak se podařilo zjistit a zabránit realizaci na domácím trhu kvalitativně neodpovídajícím mandlím, podzemnici olejné a dalším produktům podobného charakteru.

9.3.3. Elektronika a elektrodíly

U komodity elektronika, elektrodíly a náhradní díly k nim bylo v roce 2009 zjištěno celkem 267 případů porušení celních předpisů. Hodnota zajištěného zboží byla odhadnuta na 1 390 mil. Kč a únik na celní a daních byl vyčíslen částkou ve výši cca 34 mil. Kč.

Tabulka č. 34: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2006 – 2009

Rok	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2008
Počet případů	179	129	161	267	165,8
Hodnota zboží (mil. Kč)	102	876	772	1 390	180,1
Únik cla a daní (mil. Kč)	44	42	20	34	170,0

Oproti předchozímu roku 2008 došlo u této komodity k nárůstu počtu odhalených případů porušení celních předpisů. Předpokládaná hodnota a únik na celní a daních zaznamenaly nárůst (o 80 %, respektive 70 %). Příčinu tohoto významného nárůstu lze spatřovat nejspíše ve stále vysoké poptávce po tomto druhu zboží (mobilní telefony, set top boxy, mp3 přehrávače atd.) ze strany spotřebitelů a současně snahou umístit zboží na zdejší trh za co nejnižší cenu.

Útvary Pátrání v roce 2009 ukončily 2 trestní spisy, z nichž 1 předaly Policii České republiky k zahájení trestního stíhání. Předpokládaná hodnota zboží činila více jak 484 tis. Kč a zajištěno bylo 291 kusů elektroniky, elektrodílů a náhradních dílů.

9.3.4. Porušování práv k duševnímu vlastnictví (ochranné známky a autorská práva)

Tradičně velká pozornost celních orgánů byla věnována problematice porušování práv k duševnímu vlastnictví. Uvedená problematika v sobě zahrnuje zejména oblasti textilu, obuvi, fonografických médií a ostatní (hodinky, kabelky, tašky a další brašnářské zboží, léčiva, náhradní díly k motorovým vozidlům, atp.)

Nejvíce záchytů zboží, u kterého byla porušena práva k duševnímu vlastnictví, bylo realizováno v rámci kontrolních akcí stánkového prodeje. Útvary Pátrání pak v rámci

vedeného trestního řízení ukončili 297 trestních spisů, z nichž více jak jedna čtvrtina byla založena v roce 2008 v souvislosti s velkými kontrolními akcemi v západních Čechách a v Praze a bylo nutné v rámci prověřování provést značné množství procesních úkonů. Přitom téměř 70% případů bylo následně předáno útvarům Policie České republiky k provádění úkonů vyšetřování a jedná se tak z pohledu celní správy o řadu úspěšně ukončených případů. Výrazných úspěchů bylo dosaženo analýzou prodeje zboží prostřednictvím internetu, a to specializovaným pracovištěm Referátu internetové kriminality Celního ředitelství Hradec Králové.

Tradičně úspěšné záchyty byly realizovány při kontrolách kontejnerových zásilek, importovaných do České republiky z Číny přes přístavy v Německu (Hamburg) a Holandsku (Rotterdam).

Textil

V případě textilního zboží bylo v roce 2009 zjištěno celkem 691 případů porušení celních předpisů. Hodnota zadrženého zboží byla vyčíslena částkou ve výši 1 262 milionů Kč. Počet zadržených kusů textilního zboží přesáhl opět hodnotu milionu kusů (přesně 1 204 tisíc kusů). Ve srovnání s rokem 2008 je možné hovořit o mírném poklesu sledovaných položek, vyjma počtu kusů zboží.

Útvary Pátrání v roce 2009 ukončily 217 trestních spisů s touto komoditou, z nichž 157 předaly Policii České republiky k zahájení trestního stíhání. Předpokládaná hodnota zboží činila více jak 1 075 mil. Kč a zajištěno bylo 2,9 mil. kusů textilních výrobků.

Tabulka č. 35: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2007 – 2009

Rok	2007	2008	2009	Index 2009/2008
Počet případů	991	763	691	90,6
Počet kusů (tisíce kusů)	964	1 168	1 204	103,0
Hodnota (mil. Kč)	1 027	1 544	1 262	81,7

V této komoditě byly nejvíce zjišťovány padělky sportovních značek, jako např. Adidas, Nike, Puma, Lacoste a Ed Hardy, ale též značek spojených s výrobky vyšších cenových hladin (C. Klein, Lacoste, Chanel, Dolce & Gabana, atp.). Módní vlnu kopírují výrobky nesoucí ochrannou známku HANNAH MONTANA. V kontejnerech jsou nejčastěji zjišťovány zásilky o 10 000 až 25 000 kusech, případně větších množstvích. Na tržištích jsou pak při kontrolách zjišťovány počty okolo stovek až tisíců kusů na stánek.

V případech dovozů textilního zboží původem z Asie se celní orgány stejně jako v roce 2008 setkávali s faktorem nesprávného uvádění ceny skutečně placené za zboží (předkládání padělaných obchodních faktur s uváděnou cenou ve výši cca 20% ve srovnání s cenou skutečně placenou) spolu s nově registrovaným stavem úmyslného nepříznávání a neplacení daně z přidané hodnoty u takto propuštěného zboží územním finančním orgánům.

Obuv

U této komodity bylo v roce 2009 zjištěno celkem 307 případů porušení celních předpisů. Hodnota zadrženého zboží se předpokládá ve výši 1 024 milionů Kč. Zadrženo bylo 525 tisíc párů. Oproti předchozí komoditě došlo k mírnému poklesu ve všech sledovaných položkách.

Tabulka č. 36: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2007 – 2009

Rok	2007	2008	2009	Index 2009/2008
Počet případů	375	446	307	68,8
Počet kusů (tisíce kusů)	429	643	525	81,6
Hodnota (mil. Kč)	796	1 283	1 024	79,8

Útvary Pátrání v roce 2009 ukončily 112 trestních spisů s touto komoditou, z nichž 67 předaly Policii České republiky k zahájení trestního stíhání. Předpokládaná hodnota zboží činila téměř 25 mil. Kč a zajištěno bylo 99 tis. párů.

Z hlediska sortimentu převažuje v drtivé většině případů sportovní obuv značky Adidas, Nike a Puma. Trendem u této komodity zůstávají zvyšující se počty plastové obuvi značky Crocs. V kontejnerech jsou zjišťovány zásilky o 25 000 párech, případně větších množstvích. Na tržištích jsou pak při kontrolách zjišťovány počty v rádech desítek, výjimečně stovek párů obuvi.

Fonografická média

Fonografická média (v současné době zejména nahrané CD a DVD disky) tvoří společně s textilem a obuví komodity, kde jsou nejčastěji porušovaná ustanovení o ochraně duševního vlastnictví. V roce 2009 bylo zjištěno celkem 193 případů porušení celních předpisů. Hodnota zadrženého zboží se předpokládá ve výši 135 milionů Kč. Počet zadržených kusů CD a DVD disků přesahuje hodnotu 246 tisíc kusů.

V současné době, což potvrzují uvedená čísla, postupně klesá zájem o koupi těchto médií, protože s rozvojem nových technologií v elektronice a současně s masovým zpřístupněním internetu se postupně přesouvá zájem na tento způsob získávání nelegálních nahrávek hudby či filmových titulů.

Tabulka č. 37: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2007 – 2009

Rok	2007	2008	2009	Index 2009/2008
Počet případů	312	233	193	82,8
Počet kusů (tisíce kusů)	590	542	246	45,4
Hodnota (mil. Kč)	340	315	135	42,9

Útvary Pátrání v roce 2009 ukončily 49 trestních spisů s touto komoditou, z nichž 16 předaly Policii České republiky k zahájení trestního stíhání. Předpokládaná hodnota zboží činila téměř 108 mil. Kč a zajištěno bylo 227 tis. kusů nosičů.

Ostatní

Vedle výše uvedených a sledovaných komodit celní orgány zajišťovaly celou řadu dalšího zboží. Jednalo se zejména o hodinky známých luxusních značek, jako např. Breitling, Rolex, Omega, Longines, atp. Vedle hodinek do této skupiny patří brašnářské zboží (kabelky, kufry, batohy, peněženky, pásky, atp.), které je opět vydáváno za zboží značkové nejvyšší kvality. Jsou to např. značky Luis Vuitton, Dior, Hugo Boss, Esprit Eastpack a další. Nově byly zaznamenány padělky ochranné známky LEGO – dětské stavebnice a hračky a to napříč celou republikou, v průběhu celého roku. Další novinkou jsou padělky tužkových baterek se značkou BATERIA, vteřinového lepidla ATX a litých kol opatřených ochrannou známkou AUDI, BMW, MERCEDES, VW, FIAT a RENAULT.

Významné postavení v oblasti porušování práv k duševnímu vlastnictví představují padělky léků a podpůrných prostředků, mezi kterými převládají výrobky nesoucí označení VIAGRA, CIALIS, LEVITRA (léčba erektilní dysfunkce) a ACOMPLIA (redukce hmotnosti při léčbě obezity). Značná část tohoto zboží je zajišťována celním úřadem Praha Ruzyně v rámci kontrol poštovních zásilek směřujících do ČR ze třetích zemí. Dále se jedná o otevřenou nabídku těchto výrobků na internetových inzerentních serverech (Aukro, Sbazar apod.).

V roce 2009 bylo zjištěno celkem 531 případů porušení celních předpisů. Hodnota zadrženého zboží se předpokládá ve výši 477 milionů Kč. Počet zadržených kusů přesahuje hodnotu 536 tisíc. Vykázané údaje jsou ovlivněné výraznými rozdíly v hodnotách zboží, jež do položky „ostatní“ zahrnujeme, např. hodnota zadržených hodinek výše uvedených luxusních značek několikanásobně převyšuje hodnotu stavebnice „Lego“. Tím je u této

komodity možný i výrazný pokles celkové hodnoty zadržného zboží za současného výrazného nárůstu množství zadržného zboží.

Tabulka č. 38: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2007 – 2009

Rok	2007	2008	2009	Index 2009/2008
Počet případů	378	516	531	102,9
Počet kusů (tisíce kusů)	226	217	536	247,0
Hodnota (mil. Kč)	385	817	477	58,4

Útvary Pátrání v roce 2009 ukončily 155 trestních spisů s touto komoditou, z nichž 118 předaly Policii České republiky k zahájení trestního stíhání. Předpokládaná hodnota zboží činila více jak 545 mil. Kč a zajištěno bylo 202 tisíc kusů.

9.4. Ostatní ve specifických oblastech

9.4.1. Omamné a psychotropní látky

V roce 2009 bylo celními orgány České republiky v celkem 176 záchytech realizováno 105,9 kg omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“).

Tabulka č. 39: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2006 – 2009

Rok	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2008
Počet záchyťů	148	199	136	176	129,4
Hmotnost (kg)	27,4	53,5	209,2	105,9	50,6

Tabulka č. 40: Přehled záchyťů OPL podle jejich druhu v letech 2007 až 2009

OPL	2007		2008		2009	
	počet	hmotnost v kg	počet	hmotnost v kg	počet	hmotnost v kg
Marihuana	104	9 325,4	71	173 371,3	92	79 432,6
Hašiš	19	356,4	25	567,6	37	1 066,0
Amfetamin	2	28,2	0	0,0	2	1 117,0
Metamfetamin	24	903,2	18	152,4	16	1 153,4
Heroin	11	8 852,0	9	25 401,5	4	14 564,6
Kokain	21	28 559,6	3	5 492,5	12	8 116,2
Extáze	13	4 800,0	7	4 679,3	5	0,0
Koka listy	3	718,7	1	197,6	1	250,0
LSD	2	0,0	2	0,0	3	0,0
Celkem	199	53 543,5	136	209 862,2	176	105 900,2

Oproti předchozímu roku 2008 došlo sice k poklesu hmotnosti zachycených OPL, naproti tomu došlo k nárůstu počtu odhalených případů porušení celních předpisů. Vedle OPL uvedených v tabulce celní orgány zadržely ještě 42 444 ks tablet s pseudoefedrinem, 5 851 ks rostlin marihuany (konopí), 25 ks koka čaje, 22 ks LSD a 55 tablet extáze.

Útvary Pátrání v roce 2009 ukončily 85 trestních spisů, z nichž 22 předaly Policii české republiky k zahájení trestního stíhání podle § 162 odst. 1 trestního řádu.

Mezi nejvýznamnější případy odhalení nelegální přepravy drog v roce 2009 patří zejména zjištění kokainu v tělních dutinách u tzv. polykačů, především u občanů nigerijské národnosti.

Marihuana – bylo zadrženo celkem 80 kilogramů. Menší zásilky (do 20 gramů) jsou ze zahraničí (Nizozemí, Španělsko) zasílány v poštovních zásilkách leteckou přepravou. Majoritní je stále pěstování marihuany tzv. hydroponií (vysoký obsah THC) a to zejména u občanů vietnamské národnosti. Poptávka po marihuaně je v České republice pokryta hlavně domácí produkcí.

Hašiš – není rozšířen v tak velkém měřítku jako marihuana, ale vzhledem k tomu, že je řazen k tzv. „měkkým drogám“, jeho zastoupení na nelegálním trhu je velké. Hašiš se pašuje do České republiky hlavně z Holandska, především v poštovních zásilkách nebo kurýry. V roce 2009 bylo zadrženo přibližně jeden kilogram této látky.

Kokain – celkem 8 kilogramů. Oproti minulým rokům nárůst pašování kokainu v tělních dutinách – polykači, převážně z Nigerie. Do České republiky byl kokain pašován ze zemí EU, původem z Jižní Ameriky.

Heroin – v posledních letech jsou získávány informace, že obchod s heroinem je na území České republiky ve stále větší míře organizován osobami turecké národnosti. Větší část dovezeného heroinu je z České republiky dále pašována do „starých“ zemí EU, menší část je pak umístěna na nelegální trh v tuzemsku. V potírání pašování heroinu má CS nezastupitelnou roli, neboť droga je pašována většinou se zásilkami legálního zboží nebo v osobních automobilech. Oproti minulým létům nedošlo k výrazným změnám ve způsobu pašování heroinu. Heroin je ve většině případů zajištěn na základě operativně pátrací činnosti. V roce 2009 zadrženo celkem 14,5 kilogramu.

Syntetické drogy - v této oblasti se potvrzuje trend z minulých let, kdy mezi nejoblíbenější druhy OPL na české drogové scéně patří i nadále drogy amfetaminového typu – metamfetamin (pervitin, Česká republika je produkční zemí) a tablety extáze (XTC). Při převozu pervitinu přes státní hranice přetrvává dosavadní trend, kdy je zaznamenáván nárůst počtu osob německé národnosti, organizující přepravu drogy z tuzemska. Současně začaly být přepravovány zásilky o menších hmotnostech do 200 gramů a zintenzívněl se počet přepravců.

Nelegální obchod s XTC zaznamenal snižující tendenci. Vzhledem ke skutečnosti, že extáze je tzv. taneční drogou, distribuovanou v prostředí tanečních klubů, diskoték, technoparty apod., ilegálním obchodem se zabývají osoby mladšího věku. Extáze je snadno dopravována do tuzemska a kurýři se ji nesnaží nějak důmyslněji ukrývat. Droga bývá zpravidla ukryta v cestovních zavazadlech, která jsou jako volně ležící přepravována uvnitř dopravních prostředků přes státní hranici. Zadrženo pouze 55 tablet.

Z důvodu zpřísněných podmínek při vydávání léků s obsahem pseudoefedrinu a efedrinu bylo v roce 2009 zadrženo celkem 42 444 tablet obsahujících pseudoefedrin. Léky se nelegálně dovážely především z Polska, kde výdej těchto léků není nijak regulován. Tyto léky obsahují od 30 do 120 mg pseudoefedrinu v jedné tabletě.

9.4.2. Zbraně, výbušniny, mezinárodní kontrolní režimy, radioaktivní látky a vojenské materiály

CS vykonává dohled v oblasti zahraničního obchodu s vojenským materiálem, výbušninami a zbožím dvojího užití. Jedná se především o kontrolu licencí pro obchodování s tímto materiálem. V této souvislosti spolupracují celní orgány s Licenční správou Ministerstva průmyslu a obchodu a rovněž se zpravodajskými službami. V rámci mezinárodní spolupráce se zástupci CS zúčastňují mezinárodních akcí a seminářů.

Celní orgány v hodnoceném období prováděly v 10 případech šetření z důvodu podezření z nelegálního obchodování s vojenským materiálem. Jednalo se převážně o vývoz vojenské techniky do zahraničí a dále o dovoz či intrakomunitární obchod s touto komoditou.

Hodnota tohoto zboží dosahuje výše téměř 34,5 mil. Kč. V souvislosti s těmito případy je ve spolupráci s dalšími orgány státní správy nadále prověřováno několik právnických a fyzických osob. V dalších 7 případech se jednalo o nalezené zbraně v souvislosti s kontrolami prováděnými skupinami mobilního dohledu nebo při domovních prohlídkách či prohlídkách jiných prostor a pozemků prováděných v rámci trestního řízení.

Útvary Pátrání v roce 2009 ukončily 5 trestních spisů, z nichž 2 byly předány Policii české republiky k zahájení trestního stíhání.

V oblasti zahraničního obchodu s radioaktivním materiálem celní orgány dohlíží, zda dovoz, vývoz a průvoz tohoto materiálu je prováděn v souladu se stanovenými předpisy a nařízeními. Kontrola přepravy těchto komodit je realizována prostřednictvím skupin mobilního dohledu, které působí na celém území České republiky. Tyto skupiny zároveň vykonávají kontrolní činnost v rámci radiační monitorovací sítě, provádějí jak pravidelná, tak namátková měření výše radioaktivity pomocí mobilních i stacionárních detekčních přístrojů na celém území České republiky. V oblasti měření radioaktivity spolupracuje CS s dalšími orgány státní správy, především se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost, se kterým dochází k pravidelné výměně informací. V roce 2009 nebyl zjištěn žádný případ porušení předpisů souvisejících s jaderným materiálem.

Mezinárodní kontrolní režimy (dále jen MKR) monitorují a omezují mezinárodní pohyb zboží, softwaru a technologií, které jsou nebo mohou být využívány pro vojenské účely s cílem zamezit šíření zbraní hromadného ničení i šíření konvenčních zbraní v citlivých oblastech. Standardy přijaté v rámci MKR slouží jako celosvětově uznávané standardy vývozních kontrol a jsou aplikovány i řadou zemí mimo tyto režimy. Účastnické státy MKR usilovaly v roce 2009 o posílení implementace ujednání, aktualizaci kontrolních seznamů a prohloubení spolupráce s ohledem na vývoj nových technologií a vývoj praktik nelegálního obchodu s kontrolovanými položkami. V rámci mezinárodní spolupráce se zástupci CS zúčastňují i mezinárodních akcí a seminářů MKR.

9.4.3. CITES

Za období roku 2009 eviduje CS 58 případů porušení Washingtonské úmluvy CITES. Jako v roce 2008, tak i letos čeští turisté nelegálně dováželi zejména z oblastí jihovýchodní Asie, Oceánie a Austrálie živé i preparované živočichy, případně výrobky z nich. Naopak z oblastí Střední a Jižní Ameriky byly středem zájmu některé druhy planě rostoucích rostlin.

Mezi zadržené exempláře patřili hadi, papoušci, želvy, chameleóni. Dále pak vypreparovaná zvířata, různé trofeje (medvědí nebo krokodýlí hlavy, kůže, atp.), výrobky jako jsou například kabelky nebo obuv z krokodýlí kůže, různé sošky ze zubů a klů, drápy zvířat, exempláře CITES naložené v alkoholu, potravinové přípravky apod. Z ohrožených rostlin se „největšímu“ zájmu těšily různé druhy kaktusů, lilií atp.

Celkem bylo zadrženo 2 078 kusů. V porovnání s minulým obdobím pokračoval trend snižování počtu záhytu živých exemplářů a naopak rostl počet záhytů různých trofejí či výrobků.

Tabulka č. 41: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2007 – 2009

Rok	2007	2008	2009	Index 2009/2008
Počet případů	68	71	58	81,7
Počet kusů	872	2 389	2 078	87,0

Útvary Pátrání v roce 2009 ukončily 7 trestních spisů, z nichž žádný nebyl předán Policii české republiky k zahájení trestního stíhání.

Pokračujícím trendem v nelegálním obchodu s exempláři CITES je prodej realizovaný prostřednictvím internetu. CS zaznamenala nárůst nabídky prostřednictvím internetových serverů jak domácích, tak i zahraničních providerů.

K získání dalších možných poznatků v oblasti nelegálního obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin úspěšně spolupracuje CS s Ministerstvem životního prostředí, Českou inspekcí životního prostředí, Agenturou ochrany přírody a krajiny a dalšími domácími i zahraničními partnery.

9.5. Služební kynologie

Do výkonu služby CS bylo v roce 2009 zařazováno 65 služebních psů. Prioritou činnosti byla ochrana vnější hranice EU, zejména posílení a zefektivnění činnosti celních orgánů na mezinárodním letišti Praha Ruzyně pomocí služebních psů. Na základě přijatých opatření (součinnost 5-ti celních ředitelství) lze konstatovat, že mezinárodní letiště Praha Ruzyně patří k nejkomplexněji zajištěnému letišti v rámci EU v oblasti směrů výcviku služebních psů.

Vedle pravidelné činnosti psovodů se psy specializovanými na vyhledávání zájmových komodit (drogy, zbraně, výbušniny, tabákové výrobky, vybrané exempláře CITES, živočišné produkty), kde převládá vedle nasazování psů na letišti Praha Ruzyně nasazování služebních psů v rámci činnosti skupin mobilního dohledu, se kynologie aktivně podílela na národních i mezinárodních akcích ASTRA 2, ASTRA 3, Filtr, Filtr I., Victory, S+S, Trafika I., CITES09, LIBRA, Nemesis, Trafika II a MATTHEW II. Psovodi s kategorií všestranných psů plnili úkoly související zejména s ochranou celních orgánů a střežením skladových objektů.

Celkově se služební psi v roce 2009 podíleli na:

122 případech záchytů drog,

75 případech záchytů živočišných produktů podléhajících zákazu dovozu

67 případech záchytů cigaret a tabákových výrobků.

Vedle těchto komodit psi detekovali v 9 případech kontaminované předměty, jako jsou pomůcky pro výrobu, aplikaci nebo přechovávání drog. Dále se psi podíleli na odhalení nelegálně držených zbraní v počtu 7 kusů, včetně nábojů. Na základě součinnosti, resp. vyžádání si psovoda se služebním psem CS pro potřeby Policie České republiky byly drogy a s touto problematikou související předměty detekovány ve 20 případech. Služební psi dále detekovali ve 14 případech zásilky s obsahem pachově shodným s chráněnými exempláři podle Washingtonské konvence (např. kožešiny z lamy, ondatry, ale i rohy kozorožce sibiřského), které byly po posouzení orgány České inspekce životního prostředí propuštěny do volného oběhu.

Z výše uvedeného je zřejmé, že vedle oblasti vysoce společensky nebezpečných komodit (drogy, zbraně) se služební psi podílejí i na fiskální oblasti v souvislosti se záchyty cigaret a tabákových produktů (odhaleno cca 1,8 mil ks cigaret a 817 kg tabáku) a ochraně EU před zavlečením nebezpečných chorob a v neposlední řadě i na ochraně volně žijících chráněných živočichů podléhajících CITES.

Nejvýznamnější události v mezinárodní oblasti bylo vystoupení zástupce Odboru 33 Generálního ředitelství cel na zasedání pracovní skupiny CCWG dne 04. 03. 2009 v Bruselu. Jednalo se o první jednání takového rozsahu na Radě Evropy v oblasti služební kynologie.

Na základě uzavřeného Memoranda o porozumění mezi Světovou celní organizací a Celní správou ČR bylo ve Výchovném zařízení služební kynologie v Heřmanicích vyškolen 7 psovodů Celní správy Ruska a vycvičeno 7 služebních psů specializovaných na vyhledávání omamných a psychotropních látek.

9.6. Činnost Stálé pracovní skupiny mobilního velkokapacitního rentgenu

Stálá pracovní skupina mobilního velkokapacitního RTG (dále jen „SMR“) doplňuje činnost skupin mobilního dohledu způsobem komplexní důkladné prohlídky (dopravní prostředky a kontejnery) za využití velkokapacitního RENTGENU a operuje po celém území ČR.

V roce 2009 útvary mobilního dohledu za pomoci mobilního velkokapacitního RTG odhalily 6 případů nelegální přepravy tabákových výrobků, kde únik na cle a daních činil 1.440.279,- Kč a 2 případy přeprav zboží porušujícího práva k ochranné známce, kde hodnota zboží činila 392.000,- Kč.

10. OBLAST BEZPEČNOSTI CS

10.1. Utajované informace

V oblasti ochrany utajovaných informací jsou na základě zákona č.412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, a vyhlášky č. 527/2005 Sb., o personální bezpečnosti, prováděny opakovaně prověrky osob, těmto osobám byly ponechány případně vydány nová „OZNÁMENÍ“ o splnění podmínek k přístupu k utajovaným informacím stupně utajení VYHRAZENÉ.

V průběhu července 2009 provedl Národní bezpečnostní úřad certifikaci pilotního projektu pro provozování informačního systému zpracovávající utajované informace do stupně utajení „Důvěrné“. Na základě této certifikace budou v průběhu roku 2010 probíhat akreditace vybraných lokalit a pracovišť splňující podmínky uvedené certifikace.

Na základě usnesení vlády č. 203/2008 ze dne 5. března 2008 byl realizován projekt využití utajované části systému EU Extranet ČR pro vnitrostátní distribuci utajovaných dokumentů Rady Evropské unie, který se osvědčil zejména v době předsednictví České republiky a to vzhledem ke skutečnosti, že v rámci České republiky neexistuje jiný meziresortní systém pro přenos a vyřizování utajovaných dokumentů. V současnosti s ohledem na roky 2010 – 2012 se připravuje rozšíření funkcionality systému, která umožní distribuovat systémem EU Extranet ČR nejenom oficiální dokumenty Rady Evropské unie, ale i ostatní utajované dokumenty EU do stupně utajení „Vyhrazené“, které jsou distribuovány jinými kanály EU než systém Extranet-R.

10.2. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární ochrana

Prověrky bezpečnosti při práci a výkonu služby a kontroly zajišťování požární ochrany byly uskutečněny na všech útvarech CS v termínech stanovených vnitřními předpisy, k napravení zjištěných závad byla přijata opatření k jejich odstranění.

Osoby odborně způsobilé v oblasti BOZP a PO (bezpečnostní referenti a technici požární ochrany) se v roce 2009 zúčastnili 2 pracovních prorad spojených s workshopy k problematikám BOZP a PO a 2 instruktivně metodických školení.

Prověrky bezpečnosti při práci a výkonu služby a kontroly zajišťování požární ochrany byly uskutečněny na všech útvarech CS v termínech stanovených vnitřními předpisy, k odstranění zjištěných závad byla přijata příslušná opatření.

V měsíci říjnu 2009 vydán nový služební předpis „Organizace zabezpečení požární ochrany v Celní správě České republiky“.

Tabulka č. 42: Počet kontrol v oblasti BOZP a PO, úrazů a mimopracovních úrazů v letech 2004 - 2009

Rok	Popis	BOZP	PO	Úrazy	Mimopracovní úrazy
2009	Počet kontrol/případů	103	246	58	125
	Počet závad	85	30		
2008	Počet kontrol/případů	149	110	46	138
	Počet závad	101	40		
2007	Počet kontrol/případů	118	123	42	199
	Počet závad	175	58		
2006	Počet kontrol/případů	141	147	51	229
	Počet závad	181	46		
2005	Počet kontrol/případů	146	150	47	494
	Počet závad	194	110		
2004	Počet kontrol/případů	193	207	58	---
	Počet závad	104	94		

Úrazovost v CS vykazuje v roce 2009 nárůst. Podle přehledu registrovaných úrazů jeví od roku 2007 úrazovost rostoucí trend (viz přepočet počtu úrazů na 100 zaměstnanců). V níže uvedené tabulce jsou uvedeny úrazy tzv. registrační, tj. pouze ty, které měly následně pracovní/služební neschopnost delší tři kalendářních dnů. V roce 2009 byly za 47 služebních/pracovních úrazů vyplaceny náhrady v celkové výši 623 124,00 Kč.

Tabulka č. 43: Registrované pracovní/služební úrazy v letech a počty zaměstnanců v období let 2004-2009

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Počet úrazů	58	47	51	42	46	58
Počet zaměstnanců	8 463*	7 100*	6 903**	6 577**	6 234**	6 225**
Ø počet úrazů na 100 zaměstnanců	0,68	0,66	0,74	0,63	0,74	0,93

* zdroj: Informace o výsledcích činnosti celní správy

** zdroj: Odbor 40 Generálního ředitelství cel

Opatření ke snižování úrazovosti byla orientována na prevenci, tzn. zejména na provádění poučení a instruktáží před zahájením rizikových činností (fyzické přípravy, nácviky profesní sebeobrany, kontrolních činností na dopravních komunikacích aj.).

III. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

1. MEZINÁRODNÍ DOHODY

1.1. Bilaterální

V září 2009 byl podepsán Protokol mezi Státní celní správou Ukrajiny, Státním statistickým výborem, Českým statistickým úřadem a Generálním ředitelstvím cel o spolupráci v oblasti celních statistických informací.

1.2. Multilaterální

V červnu 2009 stoupl v platnost Úmluva vypracovaná na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o vzájemné pomoci a spolupráci mezi celními správami.

V listopadu 2009 přijala Rada EU rozhodnutí Rady o používání informační technologie pro celní účely, které od května 2011 nahradí Úmluvu o používání informační technologie pro celní účely.

2. ÚKOLY SPOJENÉ S ČLENSTVÍM ČR V EU

2.1. Předsednictví České republiky v EU

Hlavní prioritou CS v roce 2009 bylo zajištění všech činností souvisejících s výkonem předsednictví České republiky v Radě EU v celní oblasti. Za tímto účelem byl ustanoven koordinační a organizační tým pro předsednictví. Tento tým úzce spolupracoval s oddělením 581 Ministerstva financí - Koordinace agendy EU (odbor 58 - EU a mezinárodní vztahy), a to ve všech oblastech - obsahové, finanční, personální a komunikační.

CS zajišťovala v rámci předsednictví činnost dvou pracovních skupin Rady EU – Pracovní skupiny pro celní unii (CUWP) a Pracovní skupiny pro celní spolupráci v oblasti 3. pilíře (CCWP). Jednalo se nejen o předsedání těmto skupinám, ale především o definování jejich agendy, přípravu podkladů pro jednotlivá zasedání, navrhování kompromisů a vůdčí roli při realizaci jejich činností. Tyto úkoly kladly nemalé nároky na předsednický tým, ale zároveň umožňovaly projednání záležitostí, které celní správa považovala za prioritní. Priority byly stanoveny s náležitým předstihem před zahájením předsednictví a schváleny na národní úrovni Výborem pro EU.

2.1.1. Výsledky dosažené v rámci CUWP

Hlavní priority pro české předsednictví v oblasti celní unie byly boj proti porušování práv duševního vlastnictví a elektronické projekty, tzv. e-Customs.

V oblasti boje proti padělání navázalo české předsednictví na činnost francouzského předsednictví, v jehož průběhu byla Radou pro konkurenceschopnost přijata Resoluce Rady o komplexním evropském plánu boje proti padělání a pirátství, která tvořila politický základ pro vypracování nového Akčního plánu pro boj proti padělání v celní oblasti pro roky 2009 - 2012. Tento nový Akční plán byl na začátku českého předsednictví předložen CUWP k projednání a 16. března 2009 byl přijat Radou pro všeobecné záležitosti. Nový Akční plán EU pro boj proti porušování práv duševního vlastnictví připravený českým předsednictvím ve spolupráci s Evropskou komisí stanovuje priority EU v této oblasti se zaměřením na aktuální problémy jako je prodej padělků přes internet nebo padělané výrobky nebezpečné pro zdraví, bezpečnost i životní prostředí. Akční plán navrhuje akce v oblastech legislativy, operativní spolupráce mezi celními správami v rámci EU i se třetími zeměmi, mezinárodní spolupráce, spolupráce s majiteli práv, jakož i komunikace a PR.

Dále byly českým předsednictvím vypracovány uživatelské požadavky na nový informační systém COPIS (Counterfeit and Piracy System), který významně přispěje ke zlepšení výměny a sdílení informací potřebných pro přijímání opatření na úrovni Společenství zaměřených na ochranu práv duševního vlastnictví.

V rámci českého předsednictví byl v Praze v březnu 2009 za podpory EK uspořádán seminář na úrovni generálních ředitelů všech členských států EU, dále Turecka, Chorvatska, Srbska, Makedonie, Švýcarska, Norska, a zástupců OSN, na kterém byla přijata Pražská deklarace stanovující plán rozvoje elektronického celnictví do roku 2013. Tento plán počítá s bezpapírovou komunikací mezi vývozci a dovozci a celními správami EU. Pražská deklarace obsahuje také dlouhodobé vize v oblasti elektronického celnictví do roku 2020, které by měly přispět ke zlepšení situace v této oblasti do budoucna.

Z ostatních agend CUWP byla významnou také příprava společných pozic EU pro zasedání jednotlivých výborů, které působí v rámci Světové celní organizace (WCO). V této oblasti se české předsednictví snažilo především posílit pozici ES jako člena této organizace. Prvního zasedání CUWP za českého předsednictví se historicky poprvé zúčastnil také nový generální ředitel WCO pan Kunio Mikurya, který informoval o prioritách WCO a zdůraznil některé významné projekty, kterým se pod jeho vedením bude WCO věnovat. Jednalo se především o bezpečnost a zjednodušení mezinárodního obchodu, ochranu práv duševního vlastnictví a strategii celních správ v 21. století.

Dne 10. března 2009 v rámci zasedání Rady ECOFIN byla členskými zeměmi podepsána Úmluva o centralizovaném celním řízení. Tato úmluva stanoví pravidla pro přerozdělení poměrné části vybraného cla, která zůstává v národním rozpočtu, mezi zainteresované členské země. Tím je splněn předpoklad pro zavedení centralizovaného celního řízení, které zjednoduší celní procedury a sníží administrativní náklady spojené s celním řízením.

Závěr českého předsednictví byl pak mimo agend uvedených výše věnován především návrhu protokolu k Úmluvě o boji proti nezákonnému obchodu s tabákem a tabákovými výrobky. Jednání k tomuto návrhu se uskutečnilo ve dnech 29. 6. – 5. 7. 2009 na půdě WHO (Světové zdravotnické organizace) v Ženevě. Pro účely tohoto jednání bylo nezbytné připravit a dohodnout společnou pozici všech členských států EU k uvedenému návrhu. Vzhledem k tomu, že návrh protokolu zasahoval jak do oblasti spadající do národních kompetencí jednotlivých členských států, tak do působnosti Evropské komise, byla jednání o společné pozici velmi náročná a vyžádala si několik mimořádných zasedání CUWP.

2.1.2. Výsledky dosažené v rámci CCWP

Hlavními prioritami českého předsednictví v této oblasti byly vyhodnocení Doporučení Rady o uzavírání dohod mezi celními a policejními orgány, příprava post-Haagského programu, zlepšení spolupráce národních koordinačních jednotek a přizpůsobení charakteru expertních zasedání CCWP aktuálním potřebám expertů celních správ. Kromě uvedených priorit byla CCWP značně vytížena projednáváním návrhu Rozhodnutí Rady, kterým se nahrazuje Úmluva o celním informačním systému.

Na dubnovém zasedání Rada JHA (Justice and Home Affairs) přijala zprávu vypracovanou českým předsednictvím o vyhodnocení Doporučení Rady k uzavírání dohod mezi policií, celními orgány a dalšími specializovanými donucovacími orgány ohledně předcházení trestné činnosti a boji proti ní. Bylo konstatováno, že spolupráce na základě dohod mezi výše uvedenými orgány již dosáhla uspokojivé úrovně, avšak zpráva vypracovaná českým předsednictvím rovněž definuje oblasti, kterým by měla být v rámci dohod mezi příslušnými orgány věnována větší pozornost.

České předsednictví vyvinulo ve spolupráci s některými dalšími členskými státy iniciativu ve formě vypracování dokumentu shrnujícího úkoly celních správ, které mohou přispět k dosažení cílů připravovaného post-Haagského programu – program v oblasti

spravedlnosti, svobody a bezpečnosti na dalších 5 let. S ohledem na termín stanovený Evropskou komisí vypracovalo české předsednictví samostatný dokument, který předalo Komisi koncem února 2009. Následně pokračovala práce pracovní skupiny pod vedením českého předsednictví, která vypracovala obsáhlejší dokument se stejným zaměřením. Tento dokument byl schválen CCWP a byl dán k dispozici všem celním správám členských zemí, aby jeho závěry prosazovaly na národní úrovni v rámci jednání o konečné podobě post-Haagského programu, který má být schválen během švédského předsednictví a bude určovat další vývoj v této oblasti. Cílem je prosadit významnější úlohu celních správ v rámci tohoto nového programu.

V únoru 2009 zorganizovalo české předsednictví v Praze seminář zástupců celních správ členských zemí koordinujících celní spolupráci v EU. Na základě tohoto semináře a několika jednání projektové skupiny zřízené k tomuto tématu byl vypracován soubor opatření a doporučení, jejichž cílem je zlepšení praktického provádění spolupráce mezi celními orgány v boji proti celním a daňovým podvodům v EU.

Značné úsilí věnovalo české předsednictví přípravě Rozhodnutí Rady, kterým se nahrazuje Úmluva o celním informačním systému (dále jen rozhodnutí o CIS). Návrh Rozhodnutí předložila Francie na posledním zasedání v rámci svého předsednictví. Projednání znění jednotlivých článků tak zůstalo na českém předsednictví. Vzhledem k tomu, že se nejednalo o novelu Úmluvy, ale o nový právní akt, byl text zcela otevřený a členské země mohly navrhnout změny jakéhokoliv ustanovení. Členské státy této možnosti plně využily. V rámci projednávání návrhu se uskutečnila dvě mimořádná celodenní zasedání věnovaná výhradně CIS a bylo vypracováno 7 verzí návrhu. Celkem bylo vzneseno více než 50 pozměňovacích návrhů a všechny tyto návrhy byly v průběhu českého předsednictví projednány a bylo u nich dosaženo shody. Ještě v průběhu svého předsednictví tak česká republika připravila podmínky pro jednomyslnou shodu o znění návrhu rozhodnutí Rady, které bylo dosaženo na jednání Výboru podle článku 36 Smlouvy o EU začátkem září 2009. Rozhodnutí o CIS bylo přijato Radou pro justici a vnitro v listopadu 2009.

Kromě prioritních oblastí byly úspěšně řešeny i další záležitosti. Byla změněna Příručka pro společné celní operace ve vztahu ke strategickým a taktickým cílům společných celních operací. Během zasedání CCWP byly předloženy a diskutovány závěrečné zprávy ze čtyř společných celních operací (Toledo III, Memory, Athéna a Inbus). České předsednictví předložilo i nový dokument týkající se přehledu společných celních operací, který umožní všem státům lepší plánování operací. Švédské předsednictví tento dokument převzalo a dále ho rozvíjí. V rámci tzv. koordinačního mechanismu byly na základě schůzky zainteresovaných stran pravidelně vyměňovány informace o konání společných operací v celní i policejní oblasti tak, aby nedocházelo k překrývání a vykonávání posílených kontrol na jednom úseku hranice ve stejný časový okamžik. Informace byly vyměňovány mezi CCWP, FRONTEXem a Podpůrnou jednotkou Police Chiefs Task Force (pravidelná jednání ředitelů policejních sborů). Je zásluhou českého předsednictví, že do koordinačního mechanismu byl zapojen i švédský zástupce, což umožní zajistit kontinuitu. V oblasti spolupráce s policií bylo zorganizováno společné zasedání CCWP a Pracovní skupiny pro policejní spolupráci. Zástupce České republiky se díky předsednictví mohl zúčastnit jednání ředitelů policejních sborů.

Díky aktivitě českého předsednictví se podařilo zahájit práce na několika bodech akčního plánu. Důležitou skutečností bylo, že do vedení jednotlivých akcí se podařilo zapojit zejména státy bývalého východního bloku, což se v minulosti žádnému z předsednictví nepodařilo. Předsednický tým na každé zasedání předkládal informaci předsednictví, jejíž příprava z časového hlediska byla sice velice náročná, ale posloužila k tomu, aby všichni členové CCWP měli aktuální přehled o dění v EU a událostech, které mají vztah k práci CCWP. Zástupce České republiky rovněž spolupředsedal zasedání s asijskými státy skupiny

ASEM, na kterém byly vysvětlovány záležitosti plánované společné celní operace Diabolo II (zaměřená na padělky cigaret), kde by právě asijské partnery měli hrát klíčovou roli.

2.2. Zastupování zájmů České republiky na jednáních v institucích EU

CS zajišťovala zastupování České republiky na jednáních CPG - Skupiny pro celní politiku na úrovni generálních ředitelů nebo jejich zástupců (dále jen „GŘ“), připravoval podklady na jednání a zajišťoval na těchto jednáních prosazování zájmů České republiky. Dále se jednalo o další zasedání na úrovni GŘ zajišťovaných členskými zeměmi EU ve spolupráci s Evropskou komisí jako jsou Klub GŘ nebo neformální jednání GŘ organizovaných v rámci předsednictví. Dále zajišťovala zastupování České republiky v Pracovní skupině pro celní spolupráci, v Pracovní skupině pro celní unii, jednotlivých sekcích Výboru pro celní kodex Společenství a dalších pracovních jednáních organizovaných Radou EU nebo Evropskou komisí.

2.3. Zajišťování a koordinace mezinárodní technické pomoci

2.3.1. Program Customs 2013

Program Customs 2013 je komunitárním programem EU a je zaměřen na podporu a rozvoj činností s cílem úspěšné implementace metod odpovídajících novým trendům v celní oblasti. Koordinace programu Customs 2013 je v souladu s úkoly stanovenými organizační strukturou celní správy opětovně v gesci Oddělení Mezinárodního Odbor 20 Generálního ředitelství cel. Funkční doba programu je stanovena na období pěti let a skončí v roce 2013.

CS se aktivně účastnila všech činností v rámci programu. Mezi nejvýznamnější aktivity programu patřily mj. pracovní a projektové skupiny, semináře, školicí aktivity, benchmarkingové projekty a pracovní návštěvy.

Plnění cílů a hlavních priorit programu bylo stejně jako v roce 2008 zabezpečováno prostřednictvím stávajících čtyř pracovních skupin a to:

- **Skupina pro elektronické celnictví - Electronic Customs Group (ECG)** se zaměřením na elektronizaci prostředí v celních správách (Electronic customs), zejména v oblasti zjednodušeného postupu, standardizace údajů, harmonizace připojení, zdokonalování komunikace s obchodní sférou, odstraňování překážek obchodu apod.

- **Skupina pro IT záležitosti - IT Technical Group** pro zpracovávání úkolů v oblasti koordinace a implementace nových IT systémů.

- **Skupina pracovních metod - Working Methods Group** se zaměřením na řízení rizik, kontrolní standardy, audit a bezpečnost obchodu.

- **Skupina pro koordinaci vzdělávání - Training Co-ordination Group**, zejména školicí a jiné aktivity podporující cíle a politiku komunitárního programu Customs 2013 (e-learningové projekty).

Vzhledem k tomu, že finanční rok je v rámci programu Customs realizován vždy od dubna daného roku do března roku následujícího, bylo v oblasti pracovních návštěv doposud zrealizováno 15 výměnných pobytů celkem 50 pracovníků CS v členských či kandidátských zemích EU. Na druhé straně se CS stala hostitelskou zemí pro uskutečnění dosud 14 stáží celkem 41 pracovníků z členských či kandidátských zemí, zejména ze Slovenska, Německa, Maďarska, Turecka, Irsko, Estonska a Slovinska.

Pro finanční rok 2009 programu Customs 2013 (od 1. 4. 2009 do 31. 3. 2010) byla na účet CS převedena z EU částka ve výši 286. 000,- EUR (o 14 tisíc EUR méně než v roce 2008). Z těchto finančních prostředků jsou hrazeny veškeré aktivity v rámci programu – účast na všech akcích pořádaných v rámci programu, semináře, benchmarkingové projekty, pracovní návštěvy, apod. K 1. 1. 2010 bylo z těchto finančních prostředků dosud vyčerpáno cca 168 tisíc EUR.

V roce 2009 byl zahájen nový benchmarkingový projekt na problematiku „Malé zásilky porušující práva duševního vlastnictví“. Tohoto projektu se pod vedením maďarské celní správy dále účastní zástupci Celních správ České republiky, Itálie a Polska. V listopadu 2009 se na Generálním ředitelství cel uskutečnilo dvoudenní přípravné expertní jednání. Projekt bude dále pokračovat v roce 2010.

2.3.2. Mezinárodní akce

Akce v rámci předsednictví ČR v EU

Seminář zaměřený na zlepšení spolupráce celních koordinačních jednotek se uskutečnil ve dnech 12. – 13. února v hotelu Pyramida. Jednalo se o zasedání expertů zaměřené na jednu z priorit českého předsednictví v oblasti 3. pilíře. Celkem se jednání účastnilo 70 expertů na tuto problematiku, včetně zástupců Evropské komise a OLAF. Výsledkem byl návrh souhrnu doporučení, včetně pravidelného setkávání vedoucích centrálních koordinačních jednotek.

Ve dnech 26. – 27. března 2009 se v Praze v hotelu Diplomat uskutečnil **Seminář na úrovni generálních ředitelů a expertů na problematiku e-Customs**. Tohoto jednání se zúčastnili zástupci všech členských zemí EU, dále Turecka, Chorvatska, Srbska, Makedonie, Norska, Švýcarska a OSN. Celkem se tohoto jednání zúčastnilo 120 zástupců z 33 evropských celních správ. Cílem bylo dosažení pokroku v oblasti realizace projektu e-Customs. Na tomto zasedání byla přijata Pražská deklarace, která otevírá diskusi i ohledně architektury budoucích systémů e-Customs. Tato deklarace počítá s bezpapírovou komunikací mezi vývozci a dovozci a celními správami EU.

Ve dnech 7. – 8. května 2009 se uskutečnilo zasedání **Pracovní skupiny pro celní unii**. Toto jednání se uskutečnilo v hotelu Praha. Zasedání se zúčastnilo celkem 60 národních expertů na celní legislativu a celní atašé všech členských zemí EU. Na tomto jednání byly schváleny uživatelské požadavky na nový IT systém v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví COPIS a projednány některé otázky týkající se mezinárodní spolupráce EU.

Dále byla během předsednictví zajištěna zasedání projektových a pracovních skupin v Praze na problematiku přípravy novely komunitární legislativy v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví a celní spolupráce v 3. pilíři.

Další mezinárodní akce v roce 2009

Ve spolupráci s francouzským velvyslanectvím zorganizovala celní správa mezinárodní akci s názvem **Česko-francouzské kolokvium k prosazování práv duševního vlastnictví**, které proběhlo dne 24. dubna 2009 na francouzském institutu v Praze.

V listopadu 2009 proběhlo v ČR zasedání expertních skupin členských států EU a USA na problematiku vzájemného uznávání certifikátů oprávněných hospodářský subjektů – AEO. Tohoto jednání se zúčastnilo 35 expertů z 9 členských států EU a USA.

3. MEZINÁRODNÍ VÝMĚNA INFORMACÍ

3.1. Administrativní spolupráce v celních záležitostech

3.1.1. Činnost národní koordinační jednotky

Nedílnou součástí úspěšného šetření porušování celních předpisů je i vzájemná administrativní spolupráce v celních záležitostech, uplatňovaná podle platných mezinárodních smluvních dokumentů. V průběhu roku 2009 zpracovala CS celkem 158 dožádání zaslaných zahraničními celními správami. Za výše uvedené období bylo ze strany CS zahraničním celním správám adresováno celkem 39 mezinárodních dožádání. Celkem bylo tedy zpracováno 197 mezinárodních dožádání.

Tabulka č. 44: Výsledky činnosti celních orgánů (NKJ) v letech 2006 - 2009

Rok	2006	2007	2008	2009	Index 2009/2008
Žádosti ze zahraničí	71	73	116	158	136,2
Žádosti do zahraničí	41	42	17	39	229,4
MA zprávy	57	64	77	64	83,1

Nejčastěji byla vyřizována zahraniční dožádání zaslaná celními správami Slovenska (48), Ukrajiny (27), Německa (17) a Ruska (10). Nejčastějším předmětem dožádání byly žádosti o prověření celní hodnoty, verifikaci dokladů (faktur, smluv, plné moci apod.).

Nejvíce zahraničních dožádání bylo odesláno do Německa (7), Švýcarska (6), USA (6), Číny (6) a Polska (5). V rámci těchto dožádání požadovala nejčastěji CS prověření existence subjektů, verifikace dokladů (faktur, přepravních dokumentů), prověření dodání zboží, ověření správnosti popisu nebo sazebního zařazení zboží.

V rámci mezinárodní spolupráce CS vyřizovala také upozornění na možné porušování celních předpisů, která jsou jednotlivým členským státům EU zasílána OLAFem (Evropský úřad boje proti podvodům) ve formě MA zpráv (Mutual Assistance messages). V roce 2009 Národní koordináční jednotka Generálního ředitelství cel (NKJ), která je v České republice prvotním zpracovatelem MA zpráv, přijala od OLAFu celkem 64 MA zpráv. Tyto MA zprávy se týkaly nejrůznějších zemědělských a průmyslových komodit, včetně chemických látek, které mohou být zneužívány jako prekurzory užívané pro nelegální výrobu OPL. Ve vztahu ke všem těmto MA zprávám byla Národní koordináční jednotkou přijata příslušná opatření, která vždy vycházela z požadavků OLAFu. Jednalo se zejména o provedení analýz, iniciování provedení konkrétních šetření v působnosti jednotlivých celních ředitelství, iniciování provedení následných nebo dokumentačních kontrol po propuštění zboží do navrženého režimu v tuzemsku nebo nastavení specifických kontrolních a blokačních mechanismů, které znemožňují projednání určitého druhu zboží bez provedení příslušné nebo požadované kontroly při dovozu zboží do tuzemska.

V rámci mezinárodní spolupráce CS dále vyřizovala žádosti dle Úmluvy vypracované na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o vzájemné pomoci a spolupráci mezi celními správami (Úmluva Neapol II), která vstoupila v platnost dne 23. 6. 2009 a ke stejnému dni vstoupila v platnost i pro Českou republiku (Sdělení č. 50/2009 S.m.s.). Tímto byl rozšířen okruh mezinárodních právních předpisů umožňujících spolupráci mezi celními správami. Úmluva Neapol II má pomáhat při předcházení a odhalování porušování vnitrostátních celních předpisů a při stíhání a trestání porušování vnitrostátních celních předpisů a celních předpisů Společenství. V roce 2009 NKJ, která je v ČR centrální koordináční jednotkou ve smyslu Čl. 5 Úmluvy Neapol II přijala ze zahraničí celkem 6 žádostí o spolupráci. Za stejné období bylo ze strany NKJ i ve dvou případech žádáno do zahraničí podle Úmluvy Neapol II.

CS se v roce 2009 aktivně zapojila do následujících společných celních operací:

- **Atlas**, zaměřené na odhalování nelegálních přeprav hotovostních finančních prostředků a vysoce hodnotných komodit v letecké dopravě z/do třetích zemí.

- **Diabolo II**, zaměřené na zjišťování nelegálních přeprav padělaných cigaret přepravovaných v kontejnerových námořních zásilkách ze třetích zemí do členských států EU.

- **Early Bird**, zaměřené na vývoz zboží dvojího užití a vojenského materiálu leteckou cestou do vybraných třetích zemí. Zmíněná operace byla jednou z akcí celních správ EU, která byla zaměřena na boj proti terorismu.

- **Matthew II**, zaměřené na problematiku pašování cigaret a tabákových výrobků v silničních dopravních prostředcích směřujících ze třetích zemí do členských států EU. Tato operace byla celní správou ČR organizována. Zapojilo se do ní 24 členských států EU a pět třetích zemí.

3.1.2. Styčný celní úředník na Odboru mezinárodní spolupráce Policejního prezidia

V roce 2009 pokračovala prostřednictvím styčného celního úředníka spolupráce mezi odbornými útvary CS a Národní jednotkou Europolu a Národní ústřednou Interpolu, které jsou organizačními složkami Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky. Spolupráce byla zaměřena zejména na vzájemnou aktivní výměnu informací využívaných k předcházení, odhalování a vyšetřování trestné činnosti s mezinárodním dopadem mj. v oblastech daňových podvodů, nezákonného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a nelegální výroby a přepravy tabákových výrobků.

3.1.3. Styčný celní úředník ve Spolkové republice Německo

V roce 2009 byly dále prohlubovány kontakty s relevantními součinnostními orgány SRN, tj. zejména Celním kriminálním úřadem, Celními pátracími úřady, Spolkovým kriminálním úřadem, státními zastupitelstvími apod. Spolupráce byla rozvíjena rovněž se styčnými celními důstojníky třetích států akreditovanými v SRN.

V roce 2009 vyřizovala kancelář styčného celního úředníka celkem 172 případů (dožádání, podněty, podpora šetření apod.). V prioritní oblasti boje proti nelegálnímu mezinárodnímu obchodu s omamnými a psychotropními látkami bylo vyřízeno celkem 50 případů. V rámci odhalování trestné činnosti v oblasti spotřebních daní bylo vyřízeno celkem 43 případů, zejména v souvislosti s nelegální výrobou cigaret, podvodů s minerálními oleji a dalšími komoditami. U těchto stěžejních komodit byly koordinovány tři sledované zásilky/přeshraniční sledování v oblasti spotřebních daní a jedna v oblasti OPL.

Nezanedbatelnou část vyřizované agendy představovaly případy porušování předpisů upravujících problematiku CITES (11 případů), zbraní a vojenského materiálu (5 případů), ochrany práv duševního vlastnictví (8 případů). Celá řada případů spočívala ve výměně informací o firmách, dopravních prostředcích, osobách a jiných skutečnostech souvisejících s výše uvedenými a jinými oblastmi činnosti (celkem 30 případů).

Významnou náplň činnosti styčného celního úředníka představovala organizace a koordinace výměnných stáží, společných cvičení, návštěv a služebních jednání na poli spolupráce speciálních jednotek celních správ České republiky a SRN, služební přípravy, vztahů s veřejností apod. V této oblasti bylo vyřizováno celkem 20 záležitostí.

Vy zdvihnout lze účast na Dni otevřených dveří pořádaného Celním kriminálním úřadem v Kolíně nad Rýnem. Akci organizovanou jednou za čtyři roky navštívilo téměř 5 000 návštěvníků, z nichž se řádově stovky aktivně zajímali o prezentaci CS reprezentovanou styčným celním úředníkem. Prezentace byla zaměřena na propagaci činnosti Celní správy České republiky a spolupráci s Celní správou SRN.

Z organizačního zařazení styčného celního důstojníka rovněž vyplývá plnění úkolů uložených Zastupitelským úřadem České republiky v Berlíně. Jedná se zejména o součinnost s jeho konzulárním oddělením, kdy se jednalo o 5 případů.

3.2. Spolupráce v oblasti spotřebních daní

Úřad ELO (Excise Liaison Office) jako národní styčný úřad pro spotřební daně je zařazen v rámci struktury Generálního ředitelství cel. Tento úřad funguje v každé z členských zemí EU a jeho hlavním úkolem je zajištění výměny informací v oblasti spotřebních daní mezi členskými zeměmi.

ELO využívá databázi **SEED** (System for Exchange of Excise Data) - Systém pro výměnu dat o daňových subjektech, která obsahuje údaje o daňových subjektech v rámci EU obchodujících s vybranými výrobky podléhajícími spotřební dani a provozovatelích daňových skladů.

Tabulka č. 45: Statistika žádostí o ověření oprávnění subjektů nakládat s vybranými výrobky – SEED ID

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Počet SEED ID	814	1 017	1 718	1 772	468

Systém **MVS** (Movement Verification System) - systém kontroly přepravy vybraných výrobků se týká výměny informací na základě žádostí, které jsou specifikovány v příslušném elektronickém formuláři. Účelem předložení formuláře MVS je poskytnout, potvrdit, vyžádat anebo opravit informaci týkající se zásilky vybraných výrobků dopravovaných v rámci EU nebo dokladů s ní spojených.

Tabulka č. 46: Statistika žádostí MVS

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Odeslané MVS	186	338	400	139	223
Přijaté MVS	135	153	151	132	173

Prostřednictvím **EWSE** (Early Warning System Excise) - systémem včasného upozornění na přepravu vybraných výrobků je avizována přeprava rizikových zásilek, tj. takových, které svým objemem převyšují limity stanovené Evropskou Komisí.

Tabulka č. 47: Statistika zpráv EWSE

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Odeslané EWSE	1 763	1 352	1 773	5 284	5 199
Přijaté EWSE	1 058	1 173	1 704	1 594	5 392

Dále jsou v rámci mezinárodní spolupráce v oblasti spotřebních daní administrovány nestandardní dotazy a informace, které není možné vyřídit formou MVS nebo EWSE, např. **dožádání** údajů pro účely trestního prověřování vybraných daňových subjektů. V následující tabulce je uveden přehled o počtu odeslaných a přijatých žádostí.

Tabulka č. 48: Statistika nestandardních žádostí

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Odeslané žádosti	8	16	14	48	67
Přijaté žádosti	12	18	34	40	61

4. MEZINÁRODNÍ VYMÁHÁNÍ

Mezinárodní vymáhání je prováděno na základě směrnice Rady 2008/55/ES ze dne 26. května 2008 o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z některých dávek, cel, daní a jiných opatření, nařízení Komise (ES) č. 1179/2008 ze dne 28. listopadu 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením směrnice Rady 2008/55/ES o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z některých dávek, cel, daní a jiných opatření a zákona č. 191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek (dále jen „ZMPV“).

Poskytování mezinárodní pomoci se vztahuje pouze k pohledávkám ve vztahu k členským státům EU nebo ke státům, s nimiž Česká republika uzavřela smlouvu o spolupráci při vymáhání pohledávek veřejných rozpočtů.

Mezinárodní pomoc podle ZMPV dožaduje nebo dožádání přijímá pouze orgán určený státem. V České republice je příslušným orgánem Ministerstvo financí. Na základě pověření ministra financí č.j. 152/59 096/2005 ze dne 2. června 2005 je tímto orgánem i Generální ředitelství cel.

V roce 2009 přijalo Generální ředitelství cel v rámci mezinárodní pomoci při vymáhání finančních pohledávek 33 žádostí s celkovou dlužnou částkou

58 007 778,51 Kč, a odeslalo 5 žádostí s celkovou dlužnou částkou 11 461 015,00 Kč. Z odeslaných žádostí v roce 2009 vymohly dožadující státy pro CS celkem 3 374 555,83 Kč. CS v roce 2009 vymohla z přijatých žádostí pro dožadující státy celkem 5.430 818,53 Kč. Nejvíce žádostí přijalo Generální ředitelství cel od německé a slovenské celní správy.

5. MEZINÁRODNÍ DORUČOVÁNÍ ROZHODNUTÍ

V rámci agendy mezinárodního doručování rozhodnutí celních orgánů bylo zajištěno úřední doručení 415 písemností. Z tohoto celkového počtu doručených písemností tvořily více jak jednu třetinu písemnosti ze zahraniční doručené osobám majícím sídlo nebo bydliště v České republice na žádost celních orgánů jiných států, zejména Slovenska, Maďarska, SRN a Rakouska. Ve většině případů se jednalo o doručení platebních výměrů. Počet doručení rozhodnutí českých celních orgánů osobám či firmám v zahraničí se ve srovnání s rokem 2008 zvýšil a představuje téměř dvě třetiny všech doručených písemností. Tyto žádosti o doručení směřovaly zejména do SRN, Švýcarska, Rakouska, Maďarska, Nizozemí a Slovenska.

IV. INFORMATIKA A STATISTIKA

1. BEZPEČNOST IS CS

Plnění úkolů v této oblasti navazovalo na řešení projektu Bezpečnost ISCS. Oproti minulým létům však byly respektovány nejen ČSN ISO/IEC 17799 a ČSN ISO/IEC 27001, ale i ČSN ISO/IEC 20000. Důvodem byla skutečnost, že CS předpokládá certifikaci managementu služeb ISCS podle této normy a v rámci toho i certifikaci managementu bezpečnosti ISCS.

Pro rok 2009 byl stanoven věcný plán zahrnující dvě části - část ISCS SecM (management bezpečnosti ISCS) a část IS/OUI CS SecM (management bezpečnosti IS/OUI CS).

Část ISCS SecM obsahovala čtyři oblasti činnosti - dokumentace (12 úloh), implementace (8 úloh), monitoring/dohled (3 úlohy) a související úlohy (8 úloh).

V oblasti dokumentace byla:

- zpracována Pravidla řízení rizik ISCS; ke dni hodnocení se čeká na stanovisko Odboru 10 Generálního ředitelství cel k verzi 3 pravidel,
- zpracována Pravidla správy ISCS; ke dni hodnocení probíhá připomínkové řízení (T: 29.01.2010) odborných organizačních útvarů CS k verzi 2 pravidel,
- zpracována Pravidla užívání ISCS; ke dni hodnocení probíhá připomínkové řízení (T: 29.01.2010) organizačních útvarů CS k verzi 1 pravidel,
- zpracována Pravidla bezpečné výměny dat ISCS; ke dni hodnocení probíhá schvalovací řízení verze 4 pravidel.

V oblasti implementace byla:

- zpracována verze 1 Katalogu klasifikovaných informací ISCS,
- zpracována verze 1 Katalogu technologických aktiv ISCS,
- zpracována verze 1 Katalogu služeb ISCS,
- provedena pilotní analýza rizik ISCS v působnosti Celního ředitelství Hradec Králové.

V oblasti monitoringu/dohledu byla:

- provedena tématická kontrola bezpečnosti ISCS na Celních ředitelství Plzeň a Praha,
- provedena operativní kontrola DPS CS v působnosti Celního ředitelství Hradec Králové.

V oblasti souvisejících úloh byly/byla/bylo:

- prováděny kontrolní dny činnosti ISCS SecM (41 KD),
- prováděny porady SB/SBD ISCS (2 porady),
- prováděna bezpečnostní školení SBD ISCS v rámci porad SB/SBD ISCS,
- prováděno zpracování posudků, analýz, stanovisek apod. podle aktuálních potřeb CS,
- prováděno zpracování akvizičních a vývojových bezpečnostních záměrů a specifikací podle aktuálních potřeb CS.

Část IS/OUI CS SecM obsahovala sedm oblastí činnosti - řízení bezpečnosti (2 úlohy), bezpečnostní dokumentace (3 úlohy), výstavba/rozvoj/změny (3 úlohy), certifikace/akreditace (5 úloh), školení bezpečnostních správců a správců (2 úlohy), testování bezpečnosti (2 úlohy) a související úlohy (2 úlohy).

V oblasti řízení bezpečnosti IS/OUI CS byly prováděny kontrolní dny činnosti IS/OUI CS SecM (12 KD).

V oblasti bezpečnostní dokumentace IS/OUI CS byla:

- provedena 1. revize Typové BD systému IS/V CS,
- zpracována BD IS/V-LAN POVEL.

V oblasti výstavby, rozvoje a změn IS/OUI CS byla průběžně poskytována odborná pomoc organizačním útvarům CS jako provozovatelům IS/V, zejména při jejich změnách.

V oblasti certifikace a akreditace IS/OUI CS byla/byly:

- prováděna odborná pomoc při certifikaci systému IS/D CS v rámci pilotního IS/D na Celním ředitelství Ústí nad Labem,
- provedeny akreditace IS/V při změnách, zejména dislokačních (7 akreditací),
- provedeny reakreditace IS/V při změnách, zejména dislokačních (11 reakreditací).

V oblasti školení bezpečnostních správců a správců IS/OUI CS bylo:

- provedeno úvodní školení bezpečnostních správců IS/D CS,
- provedeno pravidelné roční školení bezpečnostních správců IS/V CS,
- provedeno úvodní školení správců IS/D CS,
- provedeno pravidelné roční školení správců IS/V CS.

V oblasti testování bezpečnosti IS/OUI CS byly/byla:

- prováděny pravidelné kontroly provozní bezpečnosti IS/V (11 KP),
- prováděna pravidelná bezpečnostní posouzení fyzického prostředí IS/V (14 BP),
- prováděna pravidelná bezpečnostní posouzení fyzického prostředí IS/D (3 BP).

V oblasti souvisejících úloh byl zpracován Projekt fyzické bezpečnosti POVEL.

2. VÝVOJ A ÚDRŽBA CELNÍCH A DAŇOVÝCH SYSTÉMŮ

2.1. Celně deklarační systém WDIS

V části provozovaného celně deklaračního systému WDIS byla zajišťována průběžná údržba modulů na základě požadavků odborných útvarů, změny legislativy a souvislosti s využíváním nových ICT v celní správě. Bylo pokračováno také ve vývoji a implementaci nových funkcí za účelem zkvalitnění softwaru.

Aplikace JSD dovoz byla průběžně upravována na základě uživatelských požadavků. Pro firmu Panasonic bylo vyvinuto řešení na klíč, podobně jako v předešlém roce pro firmu Hyundai.

V souvislosti se spuštěním systému ICS byly zrušeny moduly Letiště dovoz a Souhrnné celní prohlášení (SCP), které byly tímto systémem nahrazeny.

WDIS byl dále napojen na záruční systém pro on-line sledování stavu jednotlivých záruk. Dále byl celý systém napojen na nový evropský registr ekonomických subjektů EORI.

2.2. Evidence cla a daní – ECDC

V rámci vývoje a údržby ECDC byly zapracovávány požadavky vyplývající z provozu a zadání přicházející z odborných útvarů. Byly vytvořeny sestavy pro daňové a nedaňové příjmy a připraven export dat pro potřeby Odboru 11 Generálního ředitelství cel.

ECDC bylo napojeno na záruční systém pro on-line sledování čerpání jednotlivých záruk. Systém zajišťuje předávání informací o zaplacení celního dluhu. Dále byl systém napojen na Modul exekucí a dražeb (MED) a Centrální evidenci přeplatků a nedoplatků (CEPAN).

Dále byl systém propojen s evropským registrem hospodářských subjektů EORI.

2.3. Systém spotřebních daní a dělené správy

Na základě zadání z DG TAXUD byly vytvořeny a nasazeny nové verze RSSD-SEED, kde proběhly úspěšně konformační testy s ostatními členskými státy EU.

V září 2009 byl nasazen systém EMCS (sledování přeprav zboží podléhající SPD) do produkčního prostředí na národní úrovni. Na základě změny harmonogramu na úrovni EU bylo posunuto nasazení na evropské úrovni.

Byla nasazena nová aplikace na podávání elektronických daňových přiznání (eDAP) určená deklarantské veřejnosti. Vzhledem ke komplikacím, které se vyskytovaly během

provozu a využívání řešení na základě PDF formulářů, bylo rozhodnuto o vyvinutí vlastního řešení webového klienta, které bylo úspěšně nasazeno. Během tří měsíců bylo dosaženo stejného množství podání jako přes PDF formulář. V rámci těchto úprav byly zapracovány i tři nové druhy eDAP.

V aplikaci ME-DES probíhaly standardní úpravy na základě zadání a dále byly připraveny funkčnosti související s rozdělením daňových a nedaňových příjmů. Dále byl realizován export dat pro systém AVIS v souvislosti s evidencí příjmů.

2.4. Nadstavbové aplikace

Modul CEPAN byl nasazen do ostrého provozu a bylo realizováno propojení mezi Celní a Daňovou správou.

V rámci vývoje aplikace MED bylo realizováno propojení s ECDC. V roce 2009 probíhal ověřovací provoz a bylo připravováno propojení se systémem ME-SPD, které nebylo vzhledem k jiným prioritám prozatím realizováno a přesunuto na rok 2010.

2.5. Systémy Electronic Customs

2.5.1. Systém e-Vývoz (ECS–export control system/AES–automatic export system)

V rámci vývoje ECS byly k 1. 7. 2009 nasazeny Fáze 2 ECS a Fáze 4 NCTS, které souvisely se změnami evropské legislativy, které souvisely bezpečnostním dodatkem k prováděcímu předpisu Celního kodexu. Česká celní správa patřila mezi šest členských zemí, které dokázaly nasadit celý systém včas. V rámci nasazování těchto verzí bylo realizováno napojení na EORI.

Dále byly realizovány požadavky ze strany uživatelů, vycházející z provozu a ze zadání odborných útvarů.

2.5.2. Systém e-Dovoz (ICS – import control system /AIS – automatic import system)

Byly zpracovávány požadavky vycházející ze schválené funkční specifikace. K 1. 7. 2009 byla nasazena první část celého dovozního systému ICS. Jedná se o souhrnnou celní deklaraci a vstupní celní prohlášení.

Pracovní skupina dále pracovala na rozpracování pracovních postupů a finalizaci dalších dokumentů důležitých pro realizaci AIS, kterým bude nahrazen současný systém WDIS.

Byl vytvořen další prototyp aplikace pro AIS, kde byly zapracovány požadavky z pracovní skupiny.

2.5.3. Ostatní e-Customs projekty

K 1. 7. 2009 byl nasazen evropský registr ekonomických subjektů EORI, který byl napojen do všech systému, které pracují s identifikací subjektů provádějících celní řízení. Systém byl propojen s registrem AEO.

Byl dokončen vývoj AEO fáze „Full systém“, který zaručuje plnohodnotnou komunikaci s centrálním evropským úložištěm a byly realizovány veškeré funkcionality na zajištění zpracování celého životního cyklu AEO certifikátu od podání žádosti po vydání rozhodnutí o přidělení certifikátu nebo zamítnutí žádosti.

V rámci vývoje registru zjednodušených postupů (ZJP) byly zapracovány požadavky vyplývající z provozu a nasazením nových systémů nebo nových verzí (ICS, NCTS Fáze 4, ECS Fáze 2). Systém byl napojen na registr EORI.

2.6. Centrální registr subjektů

Systém byl nasazen a probíhá ověřovací provoz. Bylo realizováno napojení na informační systém ARES a byly započaty přípravné práce na napojení registru obyvatel.

Postupně jsou zapracovávány poznatky z ověřovacího provozu. Bylo předáno rozhraní pro napojení dalších systémů.

3. STATISTIKA A SPRÁVA DAT

Bylo zajišťováno pokračování projektů CCN/CSI, Číselníky, Datový sklad, Intrastat (do 30.6.2009), Taric. Dále byly zajišťovány datové toky směrem z Celní správy, včetně přípravy realizace nových požadavků (např. na základě Protokolu o výměně informací se Státní celní službou Ukrajiny). Ve spolupráci s partnery přebírajícími data byla vyhodnocována kvalita dat a zjištěné nesrovnalosti řešeny na úrovni centrálního zpracování dat i zajištěním následných kontrol a oprav dokladů pracovníky celních úřadů. V srpnu 2009 byl definitivně vypnut poslední aplikační server s operačním systémem AIX (IBM Unix).

3.1. CCN/CSI

V rámci rozvoje CCN/CSI infrastruktury proběhla v únoru 2009 změna topologie CCN sítě. Následovala v září instalace a v říjnu aktivace záložního šifrovacího zařízení (Netscreen N550). Tím bylo dosaženo úplné duální konfigurace v komunikaci s EU. V prosinci byl ze strany CCN/TC nasazen nový software CCN Tivoli Monitor na sledování CCN/CSI provozu. V průběhu roku byly laděny konfigurace a nastavována práva na nové aplikace a nové verze stávajících aplikací (AFIS nový web klient, EORI nová aplikace, EMCS nová verze v testech, VATRefund nová aplikace, CRMS nová aplikace nahrazující RIF, SMS rozšířeno o doménu pro rybolov a poskytnut přístup SZIF, TARIC nová verze v testech, VIES nová verze v testech, ECS,NCTS nová verze).

3.2. Číselníky

Provoz číselníků probíhal na systému CESDIČ nad databází FOXpro. Byla akceptována detailní analýza nového řešení aplikace na správu číselníků, navrženého do prostředí MS SQL serveru. Na základě této analýzy byly provedeny vývojové práce nového systému do úrovně technologického prototypu řešení, který byl akceptován v prosinci. V příštím roce bude pokračovat vývoj aplikace a migrace na nový systém. Ve třetím čtvrtletí 2009 došlo k významnému rozšíření udržované sady číselníků z důvodu vzniku číselníků pro nové aplikace (EORI, ICS) a rozšíření číselníků stávajících aplikací (MESPD, AEO).

3.3. Datový sklad

V roce 2009 probíhal další rozvoj datového skladu na základě požadavků uživatelů. Nejvýznamnější změnou bylo dokončení migrace datového skladu z prostředí MS SQL serveru 2000 do prostředí MS SQL serveru 2008, zahájené již v roce 2008. Další části datového skladu byly v roce 2009 nově vytvořeny nebo upraveny (úprava AEO, analýza a realizace EORI, analýza a realizace EMCS, realizace a úpravy uzávěrky MESPD, úpravy exportů, QDS a reportů). Projekt datového skladu byl přihlášen do soutěže Microsoft Awards 2009, kde zvítězil na národní úrovni v kategorii Business Intelligence řešení. Více informací na http://www.microsoft.com/cze/presspass/msg/20090407_news1.msp Projekt datového skladu byl rozdělen na provozní a vývojovou část. Provoz datového skladu byl k 1.7.2009 přesunut do oddělení provozu, včetně jednoho pracovního místa.

3.4. Taric

Systém Taric2 byl v roce 2009 rozvíjen na základě požadavků uživatelů (zejména NIT). Na základě zadání EU a akceptované analýzy proběhla realizace programového vybavení verze Taric3. Verze byla otestována a její funkčnost akceptována na testovacím prostředí. Do ostrého provozu nasazena nebyla z důvodu posunutí termínu nasazení

centrálního systému Taric3 na úrovni Evropské komise. Předpokládané nasazení Taric3 je v roce 2010, termín však nebyl dosud Evropskou komisí stanoven. Konformační testy pro ověření shody národní aplikace s centrální částí systému v Bruselu byly zahájeny v listopadu 2009.

3.5. Intrastat

V roce 2009 došlo k uplatnění nové legislativy. Od 1.1.2009 nabyla účinnosti vyhláška č. 393/2008 Sb., která novelizuje vyhlášku č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství. Ve spolupráci s dodavatelem byly aplikace upraveny a zpravodajské jednotky byly o změnách vyzrozuměny. Zohledněna byla také změna v zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, realizovaná nabytím účinnosti zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, která řeší tzv. skupinové DIČ a vstoupila v platnost také k 1.1.2009. Systémy pro sběr a zpracování dat Intrastatu byly dále rozvíjeny podle platné legislativy a potřeb odběratele dat (Český statistický úřad). K 1.7.2009 byl systém Intrastatu převeden organizačně na Oddělení 127 HelpDesk IS CS Generálního ředitelství cel, včetně příslušných pracovních míst.

4. PROVOZ INFORMAČNÍHO CENTRA CS

V průběhu minulého roku byla dokončena konsolidace vlastního centra IS CS do jednotného prostředí SAN infrastruktury s 2 nezávislými datovými úložišti, která jsou proti sobě z velké části zrcadlena. Prostředí poskytuje vysoký výkon a zároveň i vysokou záruku dostupnosti výpočetních služeb centra. Byl do něj nově spuštěn provoz centrální pošty a převeden provoz Datového skladu. Migrací provozu do tohoto prostředí podařilo stabilizovat i provoz dlouhodobě problémového projektu AVIS. Dále byl obnoven HW u obou centrálních databázových clusterů i u aplikačního clusteru Celního a daňového systému. Během celého roku nedošlo k žádným výpadkům provozu IS CS zaviněným selháním HW centra.

Zároveň pokračoval i projekt virtualizace serverů centra do prostředí VMware VSphere 4. V tomto prostředí je nyní na 7 fyzických serverech provozováno 72 virtuálních serverů. Podle vyhodnocení tohoto projektu na konci minulého roku se projekt po 2 letech již zaplatil a nyní dochází k nezanedbatelným úsporám. Poprvé od roku 2006 nedošlo v centru IS CS ke zvýšení počtu provozovaných serverů.

Současně pokračovaly přípravy havarijního plánování zpracováním studie na vybudování záložního výpočetního střediska. Realizace tohoto projektu by kromě zajištění ještě vyšší míry dostupnosti výpočetních služeb zajistila i odolnost provozu IS CS proti haváriím a katastrofám velkého rozsahu.

5. SYSTÉMOVÁ PODPORA

5.1. Adresářová služba Active Directory (AD)

V průběhu roku postupně docházelo k integraci dalších systémů do AD, což mělo vliv na další zvýšení bezpečnosti provozu IS CS, k zjednodušení správy těchto systémů a přístupových práv do nich. Byly dokončeny práce pro přechod na nový poštovní systém, což sebou přineslo množství konfiguračních zásahů, zařazení nových serverů s posledním dostupným operačním systémem do stávajícího prostředí a konfigurační sladění se stávajícím poštovním systémem pro souběžný běh. V rámci dalšího rozvoje AD probíhaly během roku práce pro integraci certifikační autority a rozšíření způsobu přihlašování uživatelů CS. Průběžně probíhala úprava stávajících bezpečnostních doménových politik, rozvoj instalace aplikací pomocí GPO, deployment tiskáren podle umístění uživatelů atp.

5.2. Poštovní systém

Došlo k nasazení nového poštovního systému do infrastruktury CS. Vzhledem k nutnosti zachování stávajících poštovních zásilek byly poštovní systémy překonfigurovány pro souběžný běh. Starý poštovní systém byl dále překonfigurován do režimu archiv a do nového poštovního systému byly ze sekundárního systému přesunuty poštovní zásilky a byl zajištěn nepřerušovaný chod SMTP pro aplikace celní správy. V rámci konfiguračních nastavení byly nastaveny konfigurační parametry pro plné zálohování všech emailových schránek s možností přístupu přes webové rozhraní a MAPI. Uživatelům byla povýšena verze poštovních klientů, která byla nezbytná pro využití všech dostupných funkcí nového poštovního systému a k snížení zátěže datových linek.

5.3. Portál CS

Od poloviny roku došlo ke změně dodavatele servisní podpory portálu CS, čím došlo k zvýšení kvality poskytovaných služeb. V rámci Portálu CS došlo v rámci projektu řízení kvality k uplatnění nových pravidel pro testování a nasazování aplikací do provozu. Podle požadavků jednotlivých složek CS a rovněž v souvislosti s technologickým vývojem využívaných prostředků probíhal vývoj, nasazení, případně úprava řady webových aplikací. V průběhu roku byl připravován nový vzhled webů CS a jejich technologický upgrade. V závěru roku byl úspěšně nasazen nový internetový web CS.

5.4. Ostatní systémy

V oblasti "CAVO" jsou centrální antivirovou správou ošetřovány stanice, servery i notebooky (zařazené do AD). V roce 2009 byla sjednocena verze F-secure na 8.01 která účinně odhaluje a odstraňuje virová napadení. Na centrální správě se podílí v rámci svých oblastí pověření a proškolení pracovníci IT ČR. Preventivními opatřeními a sledováním stavu bylo dosaženo toho, že nebylo zjištěno závažné porušení bezpečnosti informačních systémů.

V oblasti "Pravidel užívání a správy programových prostředků informačního systému" byla v roce 2009 zabezpečena centrální provozní evidence (InterBase AW Caesar). Na portálu CS byla zveřejněna aplikace "Specifikační list" jejímž prostřednictvím uživatelé výpočetní stvrzují stav SW a HW na svěřené výpočetní technice. Ke konci roku bylo takto elektronicky stvrzeno cca 80% všech PC. Kromě plnění Směrnice č. 3/2008 MF je skenováním SW zabezpečeno používání legálního SW a bude možno touto evidencí porovnat stav zakoupeného SW a instalovaného SW na různých úrovních řízení.

V oblasti "SCOM 2007" je monitorován technický stav 50ti serverů GŘC jako např. dosažitelnost serveru, zatížení procesoru, obsazenost paměti, disků apod. Stav je vyhodnocován systémem SCOM 2007, podle závažnosti zasílány buď e-maily nebo SMS odpovědným pracovníkům IT. V současné době probíhají práce na hlídání informačních systémů, tedy návaznosti fungujícího HW a fungujících modulů SW.

Během roku byl zahájen projekt nasazení čipových karet v CS.

5.5. Systém řízení provozu sítě Internet (ISA)

V oblasti ISA docházelo během roku ke konfiguračním změnám proti předchozímu období. Během roku postupně docházelo ke konfiguračním změnám pravidel dle aktuálního internetového provozu, což mělo vliv na další zvýšení bezpečnosti provozu IS CS a k zajištění přístupu na definované zdroje. Z důvodu nasazení dalších systémů s požadavky na zajištění přístupu do sítě internet s nutností ověřování certifikátů certifikačních autorit byly pro tyto systémy tvořeny speciální pravidla s garantovaným přístupem na definované adresy. Dále byly započaty přípravy pro nasazení monitorovacích nástrojů, kdy bylo nutné provést konfigurační úpravy pro zajištění přístupů do logů internetového provozu.

5.6. Datové služby

V polovině roku 2009 došlo ke změně smluvního vztahu na poskytování komunikační infrastruktury (nově KIVS2009 pod záštitou Ministerstva vnitra). Technologie IP přípojek byla zachována. U příležitosti přechodu na nové prováděcí smlouvy došlo k dílčím povýšením rychlostí přípojek. Od 1. 7. 2009 poskytují komunikační infrastrukturu CS dva operátoři - Telefonica O2 a GTS Novera. Migrace služeb na nového operátora nebo případné navyšování linek probíhala v měsících červenec a srpen. Současná smlouva KIVS (Komunikační infrastruktura veřejné správy) končí 21. 3. 2011, kdy končí i rámcová smlouva mezi poskytovateli a MV. V současné době MV zpracovává podklady pro vyhlášení nové rámcové smlouvy.

V rámci průběžné obměny zastaralé technologie byl proveden nákup prepínačů a nákup aktivních prvků sítě LAN. Nakoupené prepínače byly převedeny na ČR Brno a ČR Ústí nad Labem. Dále byl proveden nákup směrovačů pro náhradu zastaralých směrovačů ve WAN CS. Dále došlo, vzhledem k rostoucím požadavkům na rychlost a kvalitu komunikace, k navýšení rychlosti páteřních prepínačů na GŘC z gigabitové rychlosti na 10 gigabitovou rychlost.

5.7. Hlasové služby

V oblasti hlasových služeb bylo vypsáno výběrové řízení na komplexní řešení hlasových služeb rezortu Ministerstva financí a Oddělení 125 Generálního ředitelství cel spolupracuje na této veřejné zakázce.

Spoluúčast na přípravě nové smlouvy na hlasové linky na Ministerstvo vnitra – platnost od 7.2009.

V lednu 2009 byla podepsána nová smlouva s poskytovatelem mobilních služeb Telefonica O2 na základě výběrového řízení.

V průběhu celého roku byla sledována ekonomika provozu mobilních telefonů a byly dle nových smluvních podmínek provedeny změny tarifů tak, aby došlo k úspoře finančních prostředků. Rostoucí požadavky na datové přenosy přes mobilní sítě bylo možné díky zvýhodněným tarifům rozšířit a tak zajisti vyšší dostupnost při vzdáleném dohledu sítě, uspokojení rostoucích potřeb Sekce 03 Generálního ředitelství cel a vzdálený přístup k elektronické poště nadřízeným služebním funkcionářům. Během celého období probíhalo zpracování, kontrola a vyhodnocování provozu pevných i mobilních linek Generálního ředitelství cel a tím došlo ke značné úspoře finančních prostředků. Od poloviny roku byla tato činnost rozšířena i na lokality Celního ředitelství Praha. I přes celkový nárůst mobilních telefonů, služeb a převzetí veškerých mobilních služeb od Celního ředitelství Praha **došlo k úspoře 1,15 mil. Kč, což je úspora cca 28 %**.

Po podpisu smlouvy na rozšíření telefonní ústředny na Generálním ředitelství cel byly postupně propojeny lokality Karlovy Vary, Pardubice, Ústí nad Labem, Olomouc, Ostrava a Zlín. Díky této změně bylo plně propojeno pracoviště HelpDesk CS a její pracovníci jsou dostupní přes centrální čísla Generálního ředitelství cel. Při své činnosti se mohou libovolně zastupovat nezávisle na lokalitě, ve které mají pracoviště. Vnitřní hovory mezi těmito lokalitami jsou po datových linkách. Kapacita povoleného provozu je omezena tak, aby nebylo nutné navýšení kapacity datových linek. Rozšíření telefonní ústředny umožnilo vyřadit z provozu již značně zastaralé a již téměř neopravitelné telefonní systémy Ateus (dodávky v roce 1995 a 1996).

Od 1.7.2009 byla převzata správa mobilních a pevných hlasových služeb Celního ředitelství Praha a podřízených pracovišť. Postupně byla prováděna kontrola stávajícího stavu s cílem optimalizovat hlasové služby tak, aby bez omezení provozu došlo k úsporám provozních prostředků.

V průběhu roku bylo prováděno zpracování faktur za servisní činnost pro celou CS na telefonních ústřednách a jejich příslušenství.

V rámci Generálního ředitelství cel probíhalo celkové zajištění oprav mobilních komunikačních zařízení a to včetně záručních oprav.

V průběhu celého roku probíhala metodická pomoc při řešení hlasových služeb na celních ředitelstvích a úřadech a kontrolní činnost v této oblasti.

Díky průběžnému sledování vývojových trendů a neustálým testováním jsou hlasové prostředky v CS modernizovány a aktualizovány a tím je zajištěno optimální dostupné vybavení a dosažena efektivnost hlasových a datových služeb.

6. TECHNICKÁ PODPORA

Nově vzniklé **Oddělení 126 - Technické podpory** Generálního ředitelství cel zajišťovalo v rámci svých kompetencí činnosti nutné pro zajištění technicky odpovídající a funkční hardwarové platformy pro zajištění stávajících projektů IS CS a jejich další potřebný rozvoj. Kromě centrálně pořízené výpočetní techniky pro všechny útvary CS byla poskytována technická podpora uživatelům v rámci Generálního ředitelství cel a po sloučení s Oddělením 14 Informatiky Celního ředitelství Praha i pro jeho uživatele a podřízené celní úřady.

V průběhu roku 2009 byly organizovány pracovní porady hardwarových skupin s cílem udržet jednotnou linii hardwarových prostředků, zabezpečení servisu a sjednocení požadavků na výpočetní techniku v rámci celé CS. Vždy byla projednána komplexně hardwarová problematika včetně servisního zabezpečení.

Byly také dle dlouhodobého plánu provedeny 4 tematické kontroly se zaměřením na stav a využívání výpočetní techniky, nasazování nové a vyřazování staré, servis a koncepční náměty dalšího rozvoje hardware.

6.1. Zabezpečení hardware

Nákup nového hardware byl realizován v souladu s SP o zadávání veřejných zakázek a s ohledem na výši rozpočtových prostředků v roce 2009. V oblasti HW nákupů bylo nutné zohlednit snížení plánovaných výdajů na ICT. Úspory se citelně dotkly zejména oblasti HW. Určujícím hlediskem byla nutnost nákupu nové techniky pro potřeby jednotlivých projektů IS CS a obměna starší již nevyhovující techniky.

V průběhu roku byly tyto požadavky konzultovány a upřesňovány při pravidelných jednáních hardwarových skupin (zástupci Generálního ředitelství klub a celních ředitelství) a při odborných specifikacích pro veřejné zakázky tak, aby potřebná technika byla zajištěna a prostředky byly beze zbytku účelně vynaloženy. Veškerá provozovaná technika byla servisně zajištěna v rámci prodloužených záruk, smlouvami o servisní podpoře, externími organizacemi a vlastními pracovníky.

Průběžně byl pořizován potřebný spotřební materiál pro potřeby pracovišť Generálního ředitelství cel a celních ředitelství - tonery, inkoustové náplně a obrazové válce, magnetická záznamová media a další drobný materiál, nutný pro zajištění provozu výpočetní techniky.

Zakázky z oblasti hardware a software byly pořizovány se zřetelem na možnost uplatnění zápočtu náhradního plnění a tam, kde to bylo možné, byli vybráni dodavatelé zaměstnávající osoby se změněnou pracovní způsobilostí.

6.2. Servis VT

Pro všechny starší hardwarové prostředky je průběžně zajišťován servis prostřednictvím smluvních servisních organizací i vlastními silami v rámci služby Helpline.

Nová technika je pořizována převážně s prodlouženými záručními lhůtami, v rámci nichž je servis zajištěn vždy příslušným dodavatelem.

Na Generálním ředitelství cel byla dokončena druhá etapa výměny počítačových sestav, takže nyní jsou všechny počítače servisně zajištěny v rámci záruční lhůty. Nové počítače zaručují vyšší výkonnost a umožňují jejich jednotnou centrální správu. Na pracovištích Celního ředitelství Praha proběhla výměna starších počítačů a jejich náhrada za počítače z letošní dodávky – celkem 344 ks.

Byly zpracovány VZ a na jejich základě uzavřeny nové smlouvy na pozáruční servis dodavatelů VT JVM Computers s.r.o. a Dell Computers s.r.o.

Při dodávkách výpočetní techniky jsou sjednávány pravidelně nadstandardní délky záručních lhůt s cílem snížení nákladů na její servis.

6.3. Vyřazování techniky a její evidence

Trvale je zajišťována součinnost při vyřazování a likvidaci nepotřebné techniky, jejím zavádění do majetkové evidence, distribuci a převodech nové a Oddělení 126 Generálního ředitelství cel vede kompletní databázi k pořizované, evidované a servisované výpočetní techniky v roce 2009.

Vyřazené počítačové sestavy byly bezplatně převedeny převážně na Ministerstvo vnitra, menší část byla také bezplatně poskytnuta do škol či veřejně prospěšných organizací. Nefunkční výpočetní technika, na základě odborného posudku o nefunkčnosti, byla ekologicky zlikvidována. Oddělení 126 Generálního ředitelství cel se trvale podílelo na činnostech nutných k vyřazování nepotřebné či nefunkční techniky i mimo tuto oblast (práce v likvidační komisi). Pracovníci tohoto oddělení rovněž spolupracovali při zajištění řádných inventur majetku a zajistili i mimořádnou inventuru výpočetní techniky při sloučení Oddělení 20 Informatiky Celního ředitelství Praha.

Byla realizována a uvedena do provozu aplikace hardwarové evidence, poslední etapa bude ukončena v roce 2010.

7. HELPDESK IS CS

V polovině roku 2009 došlo k reorganizaci služeb, které poskytují uživatelskou podporu deklarantské veřejnosti a pracovníkům CS v oblasti celního řízení, daňového řízení a Intrastatu. Tato služba byla doposud zajišťována z úrovně celních ředitelství, a to pro elektronické celní řízení Celním ředitelstvím Ostrava a pro Intrastat Celním ředitelstvím Olomouc. V průběhu druhého pololetí roku 2009 byla hlavním úkolem pro nově vzniklé Oddělení 127 Helpdesk Generálního ředitelství cel integrace v rámci nového organizačního uspořádání, vyškolení nových pracovníků a standardizace prováděné uživatelské podpory. Vzhledem k tomu, že pracoviště jsou dislokována ve třech sídlech a vzájemně musí spolu řešit uživatelské dotazy a podání, bylo pro ně nutné připravit vhodné komunikační rozhraní. Do konce roku 2009 se podařilo zprovoznit nové telefonní ústředny, které poskytují vysoký standard služeb potřebných pro úspěšné zajištění provozu „Call Centra“.

Referát ECR poskytuje podporu systémů tranzit (NCTS) a vývoz (ECS) již dlouhodobě. V polovině roku 2009 byly nasazeny v těchto systémech nové projektové fáze NCTS fáze 4 a ECS fáze 2, kterým předcházely Pre-Conformance a Conformance testy s EU. Implementace těchto projektů ve svém počátku výrazně zvýšily počet uživatelských dotazů. Současně s touto změnou, byla implementována první fáze systému vstupní operace (ICS), která komunikačně vzájemně propojila tyto systémy s EU. Nedílnou součástí těchto provozních systémů jsou i podpůrné aplikace, zejména evidence zjednodušených postupů (ZJP) a evidence globálních záruk (GLZ), jejichž nezbytné úpravy, testování a uživatelská podpora vyžaduje soustavnou pozornost pracovníků referátu. Pro všechny hlavní podporované oblasti byly zřízeny pracovní skupiny, složené z řad garantů aplikací, odborných

správců a uživatelů, které se aktivně podílejí na vývoji a připomínkování provozovaných systémů. Podpora uživatelů v systému ECR je zajišťována z dislokovaného pracoviště Ostrava v režimu 24x365.

Nově vzniklý **referát HelpDesk SPD** se v počátku svého vzniku soustředil hlavně na doškolení nových pracovníků s důrazem na jednotné provádění uživatelské podpory. Vzhledem k tomu, že se podařila k 1.9.2009 migrace systému SPD-EVV na systém EMCS v rámci České republiky, byl referát zatížen velkým množstvím dotazů a uživatelských připomínek. Značnou část provozních času zabralo testování a ladění klientských aplikací a následná příprava pro komunikaci systému EMCS v rámci EU. Referát SPD se podílel na proškolení daňových subjektů pro podání daňových přiznání SPD prostřednictvím PVS, nebo prostřednictvím aplikace celní správy (Webklient). Podporu uživatelů poskytuje referát SPD v režimu 24x365.

Rovněž technická podpora Intrastatu byla rozšířena o hotovostní podporu v režimu 24x365 z dislokovaného pracoviště Olomouc.

V. PERSONALISTIKA

1. SYSTEMIZACE A ORGANIZACE

CS měla pro rok 2009 stanoven celkový počet systemizovaných míst (dále jen „SM“) v jednotlivých kategoriích následovně:

kategorie celník	5 045 SM
kategorie občanský zaměstnanec	1 645 SM
CS celkem	6 690 SM

V souvislosti s plněním usnesení vlády ze dne 8. června 2009 č. 715 o střednědobých výdajových rámcích vlády na léta 2010 až 2012 snížila CS k 31.12.2009 celkem 421 systematizovaných míst, z toho 381 v kategorii celník a 40 v kategorii občanský zaměstnanec.

V oblasti organizačního uspořádání CS došlo v průběhu roku 2009 k transformaci dosavadní pevné vnitřní organizační struktury celních ředitelství a celních úřadů do variabilního organizačního uspořádání obou těchto stupňů řízení. Za účelem optimalizace vnitřního organizačního uspořádání celních ředitelství a celních úřadů byl mezi vybranými útvary v závislosti na jejich individuálních potřebách přerozdělen výkon některých agend. Stejně jako v předchozích letech, byla i v roce 2009 nadále realizována organizační opatření směřující na úrovni celních úřadů k centralizaci jejich výkonných činností, v jejichž důsledku bylo celkem zrušeno 21 detašovaných výkonných útvarů.

2. LIMITY PROSTŘEDKŮ NA PLATY ZAMĚŠTNANCŮ

Limit prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci byl na základě zákona o státním rozpočtu na rok 2009 Ministerstvem financí stanoven ve výši 2 503 328 tis. Kč, z toho prostředky na platy činily 2 494 349 tis. Kč. V průběhu IV. čtvrtletí 2009 bylo v návaznosti na rušení 40 SM v kategorii občanský zaměstnanec podle usnesení vlády č. 715/2009 provedeno posílení ukazatele „Ostatní platby za provedenou práci“ z titulu výplaty odstupného propouštěným zaměstnancům. Výsledná výše závazných rozpočtových ukazatelů, po zohlednění v průběhu roku 2009 realizovaných rozpočtových opatření, je uvedena v následující tabulce.

Tabulka č. 49: Závazné rozpočtové ukazatele pro rok 2009

Ukazatel	Částka v tis. Kč
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	2 503 628
z toho: Platy zaměstnanců	2 494 349
v tom: Platy příslušníků bezpečnostních sborů	2 025 788
Ostatní platby za provedenou práci	9 279

Tabulka č. 50: Čerpání závazných rozpočtových ukazatelů k 31.12.2009

Ukazatel	Částka v tis. Kč
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	2 503 627
z toho: Platy zaměstnanců	2 494 348
v tom: Platy příslušníků bezpečnostních sborů	2 025 787
Ostatní platby za provedenou práci	9 279

Čerpání prostředků na platy v roce 2009 se při porovnání s rokem 2008 zvýšilo o 3,94 %, což v absolutním vyjádření představuje částku 94 545 tis. Kč. Meziroční nárůst

objemu prostředků na platy v roce 2009 vycházel z usnesení vlády č. 323/2007, k reformním krokům realizovaným v letech 2007 až 2010 k dosažení stanovených deficitů veřejných rozpočtů, kterým byl deklarován meziroční nárůst objemu mzdových prostředků v letech 2008 – 2010 na úrovni 1,5 %, přičemž v rámci schvalování státního rozpočtu na rok 2009 v PSP ČR došlo k dalšímu navýšení prostředků na platy o 2,4 %. S účinností od 1.6.2009 byla nařízením vlády č. 130/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění nařízení vlády č. 74/2009 Sb., provedena změna stupnic platových tarifů, a to navýšení platových tarifů občanských zaměstnanců o 3,5 %. Ke stejnému datu, tj. 1.6.2009, nabylo účinnosti nařízení vlády č. 125/2009 Sb., kterým se stanoví stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů na rok 2009, které navýšilo stupnice základních tarifů příslušníků taktéž o 3,5 %

3. LIMIT PROSTŘEDKŮ NA POVINNÉ POJISTNÉ PLACENÉ ZAMĚSTNAVATELEM

Limit finančních prostředků na povinné pojistné byl stanoven ve výši 851 132 tis. Kč. Finanční prostředky na povinné pojistné byly čerpány ve výši 851 132 tis. Kč. Výdaje zahrnují povinné pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění hrazené z titulu funkce zaměstnavatele. Platby pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vychází ze zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a platby pojistného na všeobecné zdravotní pojištění ze zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Výše pojistného je přímo úměrná výši čerpání prostředků na platy.

4. FINANČNÍ PROSTŘEDKY NA SOCIÁLNÍ DÁVKY

Rozpočtem na rok 2009 byly stanoveny celkové výdaje na sociální dávky celníkům ve výši 438 873 tis. Kč, které byly rozčleněny na pododdíl 412 – Dávky nemocenského pojištění ve výši 20 431 tis. Kč a pododdíl 415 – Zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů při skončení služebního poměru ve výši 418 442 tis. Kč.

Počet osob pobírajících výsluhový příspěvek se v roce 2009 zvýšil z 3 226 osob k 31. 12. 2008 na 3 337 osob k 31. 12. 2009, tj. nárůst o 111 nově vyplácených výsluhových příspěvků. Celkové čerpání finančních prostředků na jednotlivé sociální dávky v roce 2009 je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka č. 51: Čerpání finančních prostředků na sociální dávky celníků v roce 2009

Položka		Čerpání v tis. Kč
5410 Sociální dávky		362 286
pododdíl 412 celkem		15 008
z toho:	54101 - Nemocenské pro celníky	7 268
	54103 - Peněžitá pomoc v mateřství	7 740
pododdíl 415 celkem		347 278
z toho:	54105 - Výsluhový příspěvek	319 592
	54106 - Platové vyrovnání	0
	54107 - Úmrtné	197
	54108 - Odchodné	27 489

5. VÝVOJ V OBLASTI KVALIFIKAČNÍ A VĚKOVÉ STRUKTURY ZAMĚSTNANCŮ

Přehled o kvalifikační a věkové struktuře zaměstnanců CS v členění dle jednotlivých kategorií zaměstnanců v roce 2009 je obsažen v níže uvedených tabulkách.

Tabulka č. 52: Kvalifikační struktura zaměstnanců CS k 31. 12. 2009

Školní vzdělání	Celníci % podíl	Občanští zaměstnanci % podíl	CS celkem % podíl
základní	0,00%	3,00%	0,81%
střední odborné	0,18%	8,56%	2,44%
úplné střední	69,86%	66,79%	69,03%
vyšší odborné	1,38%	1,16%	1,32%
bakalářské	14,05%	6,12%	11,91%
magisterské	14,53%	14,37%	14,49%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%

V porovnání s rokem 2008 došlo v rámci kategorie celníci ke snížení podílu zaměstnanců se středním odborným a úplným středním vzděláním a navýšení podílu zaměstnanců s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním. Obdobný vývoj byl zaznamenán i u kategorie občanští zaměstnanci, kde rovněž došlo ke snížení podílu zaměstnanců se středním odborným a úplným středním vzděláním a současně k navýšení podílu zaměstnanců zejména s vyšším odborným a bakalářským vzděláním. V celkovém pohledu se v porovnání s rokem 2008 snížil podíl zaměstnanců se středním odborným a úplným středním vzděláním ve prospěch zaměstnanců s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním.

Tabulka č. 53: Věková struktura zaměstnanců CS k 31.12.2009

Věk	Celníci % podíl	Občanští zaměstnanci % podíl	CS celkem % podíl
do 35 let	31,42%	22,51%	29,02%
od 36 do 50 let	61,79%	44,59%	57,15%
nad 50 let	6,79%	32,90%	13,83%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%

V rámci věkové struktury zaměstnanců celní správy zaujímala v roce 2009 největší podíl věková kategorie zaměstnanců 36 – 50 let a to jak v jednotlivých kategoriích, tak i v souhrnném pohledu. V porovnání s rokem 2008 tak nedošlo ke změně v zastoupení jednotlivých věkových kategorií, přičemž skupina zaměstnanců ve věku 36 – 50 let je nejpočetněji zastoupenou věkovou kategorií i z dlouhodobého pohledu.

6. OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání v celní správě vycházelo v roce 2009 z „Koncepte profesní přípravy zaměstnanců CS ČR na období 2007-2009“ schválené v dubnu 2007.

V odborné přípravě absolvovalo v roce 2009 v rámci 4 základních celních kurzů a zároveň složilo základní celní zkoušku 133 nových celníků. 296 celníků absolvovalo některý z 16 typů certifikovaných specializačních kurzů. Služební zkoušku podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků ozbrojených sborů, ve znění pozdějších předpisů, úspěšně složilo celkem 169 celníků.

Institut vzdělávání organizoval jazykovou výuku 117 zaměstnanců Generálního ředitelství cel a zajišťoval intenzivní výuku jazyků na vyšších policejních školách v Praze, Brně a nově v Hradci Králové. Tyto kurzy úspěšně absolvovalo celkem 82 celníků a občanských zaměstnanců.

V roce 2009 byla zahájena výuka v „Základním manažerském kurzu“, který ve 13 bžích absolvovalo celkem 174 vedoucích zaměstnanců celní správy.

Odborné útvary celní správy stejně jako v minulých letech školily své zaměstnance pro výkon specifických činností především formou specializačních kurzů a školení. Prioritou byly i nadále kurzy zaměřené na daňovou agendu, dělenou správu, ochranu práv k duševnímu vlastnictví a výkonové zpoplatnění.

VI. FINANCE

1. PLNĚNÍ PŘÍJMŮ CELNÍ SPRÁVY ČR ZA ROK 2009

Schválený rozpočet příjmů celkem pro Generální ředitelství cel na rok 2009 činil 1 640 562 tis. Kč, z toho daňové příjmy celkem 636 295 tis. Kč, tj. příjmy ze správních poplatků 13 230 tis. Kč a příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti 623 065 tis. Kč, a nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem 1 004 267 tis. Kč.

Do rozpočtu Generálního ředitelství cel byly od 1.1.2009 zahrnuty příjmy z kapitoly 398 VPS v celkové výši 942 597 tis. Kč v tomto členění:

1. daňové příjmy (příjmy ze správních poplatků) ve výši 13 230 tis. Kč,
2. nedaňové příjmy a přijaté transfery ve výši 929 367 tis. Kč, z toho:
 - a) příjmy z pokut v řízení správním ve výši 431 239 tis. Kč,
 - b) příjmy z ostatních sankčních plateb ve výši 474 333 tis. Kč,
 - c) příjmy z poplatků zvláštního charakteru ve výši 8 438 tis. Kč,
 - d) příjmy z podílu na vybraném clu ve výši 15 357 tis. Kč.

K 31.12.2009 nebyl schválený rozpočet příjmů celkem upraven.

Celkové příjmy Generálního ředitelství cel za rok 2009 dosáhly výše 1 735 039 tis. Kč, tj. 105,8 % rozpočtu, z toho daňové příjmy činí 645 254 tis. Kč, tj. 101,4 % rozpočtu, nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery činily 1 089 785 tis. Kč, tj. 108,5 % rozpočtu.

1.2. Daňové příjmy

Správní poplatky za rok 2009 dosáhly výše 2 726 tis. Kč, tj. 20,6 % rozpočtu (rozpočet byl Ministerstvem financí zvýšen o 10 000 tis. Kč oproti návrhu Generálního ředitelství cel přesunem z neinvestičních přijatých transferů od cizích států). Jedná se o poplatky stanovené zákonem o správních poplatcích za správní úkony a správní řízení, jehož výsledkem jsou vydaná povolení, rozhodnutí apod., upravená zvláštními zákony.

1.3. Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery za rok 2009 činily 1 089 785 tis. Kč, tj. 108,5% rozpočtu, z toho nedaňové příjmy a přijaté transfery, které byly od 1.1.2009 převedeny z kapitoly VPS do příjmů GŘC, činily 983 219 tis. Kč, tj. 105,8 % rozpočtu, nedaňové a kapitálové příjmy činily 97 724 tis. Kč, tj. 130,5 % rozpočtu. Ve srovnání s příjmy za rok 2008 došlo ke zvýšení těchto příjmů o 10 535 tis. Kč, tj. o 12,1 %. Nerozpočtované přijaté transfery, tzn. převody z vlastních fondů, činily 8 842 tis. Kč.

1.3.1. Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy za rok 2009 činily 1 067 686 tis. Kč, tj. 108,3 % rozpočtu. Oproti roku 2008 došlo díky nově zahrnutým příjmům (pokuty v řízení správním, ostatní sankční platby a poplatky za využívání zdroje přírodní minerální vody) ke značnému zvýšení nedaňových příjmů, a to o 986 000 tis. Kč.

Příjmy z vlastní činnosti dosáhly výše 54 820 tis. Kč, tj. 107,5 % rozpočtu. Ve srovnání s příjmy roku 2008 došlo k nepatrnému snížení příjmů z vlastní činnosti.

Nejvyššími příjmy na tomto podseskupení jsou příjmy z prodeje kontrolních pásek na značení lihu v objemu 43 056 tis. Kč, tj. o 6 013 tis. Kč více než v roce 2008. Tyto příjmy tvoří 78,5 % příjmů z vlastní činnosti. V průběhu IV. čtvrtletí se příjmy z prodeje kontrolních pásek na značení lihu téměř zdvojnásobily. Výše těchto příjmů je ovlivněna především objemem odebraných kontrolních pásek registrovanými osobami. Předzásobením registrovaných osob v závěru roku 2009 způsobil nárůst jejich produkce. Hlavním důvodem je zvýšení spotřební daně u lihu v roce 2010.

Druhým významným příjmem z vlastní činnosti byly příjmy z nespotřebovaných tabákových nálepek pořízených v roce 2008 ve výši 3 256 tis. Kč, tj. 101,8 % rozpočtu. Výše příjmů z nespotřebovaných tabákových nálepek je úměrná rozpočtu výdajů na nákup tabákových nálepek v roce 2008, tj. 3 500 tis. Kč. Rozdíl představuje bezplatnou výměnu poškozených nebo neplatných tabákových nálepek v průběhu roku 2008.

Dalšími příjmy z vlastní činnosti byly příjmy ze služeb občanů ve výši 4 468 tis. Kč, tj. 88,2 % rozpočtu. Jedná se zejména o příjmy za využívání objektů celní správy zaměstnanci k rekreačním a sportovním účelům, příjmy z úhrad amortizace při použití služebních vozidel k dopravě na sportovní akce, příjmy za poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, příjmy za kopie, příjmy z prodeje kolků zakoupených v roce 2008.

Významným příjmem z vlastní činnosti jsou též náhrady nákladů z činností celních orgánů v celkové výši 1 736 tis. Kč zahrnující především náhrady nákladů řízení mimo celní prostor ve výši 1 059 tis. Kč, tj. 74,6 % rozpočtu (snížení příjmů z těchto náhrad odpovídá nižšímu zájmu deklarantů o tento způsob celního řízení).

Příjmy z realizace zboží v celkové výši 1 558 tis. Kč, tj. 59,9 % rozpočtu, zahrnují příjmy z prodeje propadlého spotřebního zboží ve výši 399 tis. Kč a výtěžky z veřejných dražeb lihu, lihovin a minerálních olejů, které se konají v souladu se zákonem o spotřebních daních, ve výši 1 159 tis. Kč.

Příjmy z pronájmu majetku dosáhly výše 9 968 tis. Kč, tj. 142,4 % rozpočtu. Příjmy tohoto podseskupení byly tvořeny především platbami od nájemníků užívajících služební byty a dále platbami nájemného z pronajatých prostor celní správy podnikatelským subjektům. Ve srovnání s příjmy za rok 2008 bylo z pronájmu majetku získáno o 1 454 tis. Kč, tj. o 17,1 % více. Důvodem vyšších příjmů na tomto podseskupení oproti rozpočtu je zvýšení nájemného a posunutí realizace prodeje některých služebních bytů a budov v souvislosti s časově náročnou agendou vyplývající ze zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím zastupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů).

Příjmy z úroků činily 6 509 tis. Kč, tj. 108,5 % rozpočtu. V porovnání s rokem 2008 došlo ke snížení příjmů z úroků o 446 tis. Kč, tj. o 6,4 %. Vzhledem k tomu, že smluvní úroková sazba 0,5 % se nemění, závisí výše příjmů na objemu finančních prostředků na bankovních účtech, především na objemu vybraných spotřebních daní a pokut.

Přijaté sankční platby ve výši 975 247 tis. Kč jsou tvořeny především pokutami v řízení správním, které dosáhly výše 563 065 tis. Kč, tj. 130,6 % rozpočtu a ostatními sankčními platbami, které činily 410 981 tis. Kč, tj. 86,6 % rozpočtu. Tyto příjmy jsou tvořeny příjmy z pokut, které jsou ukládané převážně jinými správními orgány. Na základě příslušných právních norem je v rámci dělené správy CS oprávněna vybírat některé z těchto uložených pokut. Kontrolní akce jiných správních orgánů a výši uložených pokut nemůže CS ovlivnit. Dále je CS oprávněna k vymáhání nedoplatků všech uložených pokut. Tento proces vymáhání je problematický, časově náročný, s nejistým výsledkem.

Ostatní nedaňové příjmy dosáhly výše 11 946 tis. Kč, tj. 161,4 % rozpočtu. V porovnání s rokem 2008 došlo ke zvýšení těchto příjmů o 1 772 tis. Kč. Podstatným příjmem tohoto podseskupení byl příjem z přijatých příspěvků a náhrad od zaměstnanců CS za služby uskutečněné v roce 2009 v celkové výši 8 922 tis. Kč, tj. 224,5 % rozpočtu.

Dalším příjmem tohoto podseskupení jsou příjmy z vyúčtování záloh placených v předchozím roce dodavatelům plynu, vody, tepla, elektrické energie, které dosáhly výše 1 304 tis. Kč, tj. 55,7 % rozpočtu. Důvodem snížení těchto příjmů je uzavření nových smluv s dodavateli, snížení záloh a zkrácení lhůt pro vyúčtování.

Příjmy z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům, které zahrnují poplatky za využívání zdroje přírodní minerální vody, dosáhly výše 9 173 tis. Kč, tj. 108,7 % rozpočtu.

1.3.2. Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy činily celkem 13 257 tis. Kč, tj. 378,8 % rozpočtu. Vykázané kapitálové příjmy zahrnují především příjmy z prodeje budovy ve Velkých Karlovicích ve výši 2 065 tis. Kč, budovy v Liberci ve výši 5 412 tis. Kč, z odkupu spoluvlastnických podílů v Českém Heršláku a Českých Budějovicích v celkové výši 2 498 tis. Kč, garáže v Rumburku ve výši 65 tis. Kč, 17 pozemků v celkové výši 1 097 tis. Kč, 156 služebních motorových vozidel ve výši 2 101 tis. Kč a sítě LAN ve výši 19 tis. Kč.

1.3.3. Přijaté transfery

Přijaté transfery zahrnují nerozpočtované **převody z vlastních fondů** v celkové výši 8 842 tis. Kč. Účelové prostředky z EU na projekt Customs 2013 činily 6 479 tis. Kč, účelové prostředky z JTI na boj s tabákovou kriminalitou činily 810 tis. Kč. Odvod nečerpaných prostředků na platy za prosinec roku 2008, včetně FKSP, na běžně přijaté transfery činil 1 553 tis. Kč.

Rozpočtované **neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí** zahrnují podíl vybraného cla na základě společné dohody o spolupráci mezi Celní správou Belgie a Celní správou ČR. Touto dohodou je stanoveno, že polovina z 25% nárokového podílu z vybraného cla, který připadá podle předpisu EU belgické straně k úhradě nákladů spojených s výběrem cla, bude zasílána vždy k 20. dni druhého následujícího měsíce po předepsání cla belgickou stranou. K 31. 12. 2009 GŘC neobdrželo na svůj bankovní účet žádnou platbu.

1.4. Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za rok 2009 činily 642 528 tis. Kč, tj. 103,1 % rozpočtu. Příjmy tohoto podseskupení tvořilo:

pojistné na důchodové pojištění ve výši.....	566 166 tis. Kč
z toho: pojistné na důchodové pojištění od zaměstnavatele.....	434 714 tis. Kč
pojistné na důchodové pojištění od celníků.....	131 452 tis. Kč
pojistné na nemocenské pojištění ve výši	51 204 tis. Kč
z toho: pojištění na nemocenské pojištění od zaměstnavatele.....	48 742 tis. Kč
pojištění na nemocenské pojištění od celníků	2 462 tis. Kč
příspěvky na státní politiku zaměstnanosti ve výši	25 158 tis. Kč
z toho: příspěvky na státní politiku zaměstnanosti od zaměstnavatele	24 263 tis. Kč
příspěvky na státní politiku zaměstnanosti od celníků	895 tis. Kč

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti se vztahují k průměrnému přepočtenému počtu 4 433 celníků. Průměrná měsíční částka pojistného na důchodové pojištění od zaměstnavatele činila 36 226 tis. Kč (v přepočtu na 1 celníka 8 172 Kč), od celníků 10 954 tis. Kč (v přepočtu na 1 celníka 2 471 Kč). Průměrná měsíční částka pojistného na nemocenské pojištění od zaměstnavatele činila 4 062 tis. Kč (v přepočtu na 1 celníka 916 Kč). Průměrná měsíční částka příspěvků na státní politiku zaměstnanosti od zaměstnavatele činila 2 022 tis. Kč (v přepočtu na 1 celníka 456 Kč). Pojistné na nemocenské pojištění od celníků z platů za prosinec 2008 činilo 2 462 tis. Kč (v přepočtu na 1 celníka 555 Kč) a příspěvky na státní politiku zaměstnanosti od celníků za prosinec činily 895 tis. Kč (v přepočtu na 1 celníka 202 Kč). Pro rok 2009 platí nulová sazba pojistného na nemocenské pojištění od zaměstnanců a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti od zaměstnanců.

Důvodem přeplnění příjmů z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanost je skutečnost, že ve schváleném rozpočtu těchto příjmů pro rok 2009 nebylo zohledněno navýšení služebních příjmů o 2,4%, které bylo přijato v rámci schvalování státního rozpočtu na rok 2009 v PSP ČR. Rozpočet příjmů za seskupení 16 pro rok 2009 byl

schválen podle sazeb pojistného platných pro rok 2009 (snížení sazby pojistného oproti roku 2008), avšak v důsledku časového rozlišení jsou v rozpočtu roku 2009 zahrnuty příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vypočtené ze služebních příjmů za prosinec 2008, tj. podle vyšších sazeb. Vliv změny sazeb pojistného v návaznosti na časové rozlišení se promítl do plnění příjmů z pojistného na nemocenské pojištění od zaměstnavatelů, pojistného na nemocné pojištění od zaměstnanců a příspěvků na státní politiku zaměstnanosti od zaměstnanců.

V porovnání s rokem 2008, kdy příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti činily 648 551 tis. Kč, došlo v roce 2009 ke snížení těchto příjmů o 6 023 tis. Kč, tj. o 0,9%. Současně došlo ke snížení průměrného počtu plátců pojistného o 0,8%.

2. HOSPODAŘENÍ S ROZPOČTEM VÝDAJŮ ZA ROK 2009

Výdaje CS za rok 2009 dosáhly celkové výše 4 923 593 tis. Kč, tj. 100,7 % upraveného rozpočtu a 97,5% konečného rozpočtu. Z toho kapitálové výdaje celkem byly čerpány ve výši 396 760 tis. Kč, tj. 125,3% upraveného rozpočtu a 93,6% konečného rozpočtu. Běžné výdaje celkem byly čerpány ve výši 4 526 833 tis. Kč, tj. 99,0 % upraveného rozpočtu a 97,9% konečného rozpočtu.

V porovnání s rokem 2008 byly výdaje celní správy v roce 2009 vyšší o 261 233 tis. Kč, tj. o 5,6 %. Nárůst výdajů je ovlivněn především významným meziročním zvýšením kapitálových výdajů (o 143 652 tis. Kč), jejichž objem však byl v roce 2008 z pohledu delší časové řady mimořádně nízký. Kapitálové výdaje nevyčerpané v roce 2008 byly převedeny v podobě nároků z nespotebovaných výdajů do zdrojů roku 2009, kde navýšily skutečné čerpání nad rámec upraveného rozpočtu r. 2009. V porovnání s rokem 2008 byly v r. 2009 vyšší i běžné výdaje, a to především výdaje na platy zaměstnanců, včetně výdajů souvisejících, meziročně vyšší byly i sociální dávky. Pouze ostatní běžné výdaje se meziročně snížily o 6 363 tis. Kč, tj. o 0,8%. V porovnání s konečným rozpočtem sestaveným ve smyslu § 47 odst. 1 písm a) zákona č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v celkové výši 5 048 558 tis. Kč činily skutečné výdaje 97,5% konečného rozpočtu. Nedočerpané prostředky státního rozpočtu (bez sociálních dávek) činily celkem 50 185 tis. Kč, z toho výdaje na programové financování (profilující) 42 304 tis. Kč a výdaje bez programového financování (neprofilující) 7 881 tis. Kč.

Vzniklé nároky z nespotebovaných výdajů za rok 2009 v celkové výši 50 185 tis. Kč představují 1,1 % konečného rozpočtu GŘC (bez sociálních dávek). Ze vzniklých nároků nespotebovaných výdajů za rok 2009 nepoužije GŘC nedočerpané účelově určené prostředky v celkové výši 2 525 tis. Kč, z toho 2 491 tis. Kč z prostředků určených na výdaje spojené s výkonem předsednictví ČR v Radě EU, 31 tis. Kč z účelových prostředků převedených z kapitoly 398-VPS na Technicko-organizační opatření při sjednocování výběrčího místa (č. 09312001).

2.1. Výdaje na financování programu reprodukce majetku CS

Pro rok 2009 byl stanoven Generálním ředitelstvím cel jako průřezový ukazatel Výdaje na programy vedené v ISPROFIN celkem – program 112 210 Rozvoj a obnova materiálně technického zabezpečení celní správy ve výši 529 300 tis. Kč (výdajový okruh VCb), který zahrnoval 314 080 tis. Kč systémově určených kapitálových výdajů a 215 220 tis. Kč běžných výdajů.

Upravený rozpočet výdajů na financování programu reprodukce majetku celní správy k datu 31. 12. 2009 činil 521 143 tis. Kč celkem, z toho 316 663 tis. Kč kapitálové výdaje a 204 480 tis. Kč běžné výdaje.

Cílem programu 112 210 Rozvoj a obnova materiálně technického zabezpečení celní správy je zabezpečit podmínky pro výkon činnosti Celní správy ČR, vyplývající ze zákonů č. 185/2004 Sb. o Celní správě České republiky, č. 186/2004 Sb. o změně zákonů v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky č. 187/2004 o změně celního zákona (kompetenční zákon), tj. vytvořit pracovní podmínky a zároveň zabezpečit vybavení potřebnou technikou pro efektivní výkon činností stanovených výše uvedenými zákony pro celníky a občanské zaměstnance celní správy. Realizace programu 112 210 a jeho tří podprogramů (112 211, 112 212 a 112 213) byla stanovena na období 5-ti let (2008 – 2012) podle schválené Dokumentace programu.

Na financování programu reprodukce majetku celní správy bylo v roce 2009 vynaloženo celkem 626 127 tis. Kč, což je o 33,02 % více než v roce 2008. Z toho činily 396 760 tis. Kč **kapitálové výdaje**, ve srovnání s rokem 2008 o 56,76 % více a **běžné výdaje** činily 229 367 tis. Kč, což je o 5,41 % více než v roce 2008. Z rozpočtu roku 2009 byla vynaložena na realizaci investičních akcí částka 289 464 tis. Kč, částka 81 490 tis. Kč z nároků z nespotřebovaných výdajů a z mimorozpočtových zdrojů – z rezervního fondu a z prostředků FKSP – celkem částka 25 806 tis. Kč. Na realizaci akcí neinvestičního charakteru byla čerpána z rozpočtu roku 2009 částka 190 873 tis. Kč, částka 36 945 tis. Kč z nároků z nespotřebovaných výdajů a z rezervního fondu částka 1 549 tis. Kč.

V roce 2009 došlo k výrazně vyššímu čerpání kapitálových výdajů oproti roku 2008, včetně vyčerpání nároků z nespotřebovaných výdajů a zapojených mimorozpočtových zdrojů. Stav čerpání kapitálových výdajů na financování programu reprodukce majetku výrazně ovlivnila skutečnost, že řada akcí jednotlivých podprogramů pokračovala již ve druhém roce realizace, kdy se nejprve hradily z nároků z nespotřebovaných výdajů části již realizované koncem roku 2008 a poté další realizované části akce. Další významný vliv mělo zapojení mimorozpočtových prostředků JTI ve výši 21 481 tis. Kč na realizaci akcí pro operativně pátrací činnost CS, a to především do podprogramu 112 212. Jedná se o prostředky poskytované ze zahraničí na základě mezinárodní dohody o mimosoudním vyrovnání mezi tabákovým koncernem JTI (Japan Tobacco International), Evropskou komisí a celními správami členských států EU.

Čerpání **individuálně posuzovaných výdajů** (IPV) v rámci programu 112 210 činí za hodnocené období 203 296 tis. Kč celkem, tj. 113,32 % z upraveného rozpočtu IPV r. 2009 ve výši 179 400 tis. Kč. Z toho 166 876 tis. Kč bylo hrazeno z rozpočtu r. 2009 a částka 36 420 z nároků z nespotřebovaných výdajů. Čerpání **systemově určených výdajů** (SUV) programu za rok 2009 celkem činí 422 831 tis. Kč, tj. 123,73 % k upravenému rozpočtu SUV r. 2009 ve výši 341 743 tis. Kč. Z toho částka 313 461 tis. Kč byla hrazena z rozpočtu r. 2009, částka 82 015 tis. Kč z nároků z nespotřebovaných výdajů a částka 27 355 tis. Kč celkem z mimorozpočtových zdrojů – z rezervního fondu a z prostředků FKSP.

2.2. Ostatní běžné výdaje

Ostatní běžné výdaje celkem (tzn. běžné výdaje bez výdajů na platy, pojistné, příděly FKSP a sociální dávky) za rok 2009 činily 759 894 tis. Kč, tj. 104,4% upraveného rozpočtu, a v porovnání s rokem 2008 meziročně poklesly o 6 363 tis. Kč, tj. o 0,8%. Tento pokles je způsoben především snížením výdajů na nákupy materiálu, energií a ostatní nákupy, zejména výdajů na opravy a údržbu.

V rámci konečného rozpočtu ostatních běžných výdajů ve výši 781 033 tis. Kč činil upravený rozpočet celkem 727 849 tis. Kč a dále bylo zapojeno celkem 53 184 tis. Kč z mimorozpočtových zdrojů. Konečný rozpočet běžných výdajů pro programové financování činil 242 975 tis. Kč, z toho upravený rozpočet 204 480 tis. Kč a mimorozpočtové zdroje celkem 38 495 tis. Kč. Konečný rozpočet ostatních věcných výdajů bez PF činil 538 058 tis. Kč, z toho upravený rozpočet 523 369 tis. Kč a mimorozpočtové zdroje celkem 14 689 tis. Kč.

Z celkového čerpání ostatních běžných výdajů ve výši 759 894 tis. Kč činilo čerpání **běžných výdajů v rámci programového financování** celkem 229 367 tis. Kč, což představuje 30,2% z čerpání ostatních běžných výdajů celkem. **Ostatní věcné výdaje bez PF** činily celkem 530 527 tis. Kč, tj. 69,8 % čerpání ostatních běžných výdajů celkem.

Největší výdaje ze souhrnu ostatních věcných výdajů představují výdaje na nákup služeb (podseskupení 516). Čerpání výdajů na nákup služeb činil celkem 388 895 tis. Kč a z celkové realizace ostatních běžných výdajů představuje 51,2 % a jeho podíl v porovnání s rokem 2008 vzrostl o 2,9 bodu. V porovnání s rokem 2008 vzrostly výdaje na nákup služeb o 18 473 tis. Kč, tj. o 5 %. Dalšími významnými výdaji byly výdaje na nákup vody, paliv a energií, které z celkové realizace ostatních běžných výdajů představují 16,1% a v porovnání s r. 2008 se jejich podíl na čerpání rozpočtu celní správy snížil o 0,2 bodu. Meziročně nejvíce poklesly výdaje na nákup materiálu (o 14,7%) a na ostatní nákupy (o 4,7%), z toho opravy a údržba 12,7%.

2.3. Vyhodnocení nákladovosti a efektivity

Interpretace ukazatelů nákladovosti a efektivity správy daňových příjmů, a to zejména ve vztahu k jiným daňovým správám, je u CS velmi obtížná, neboť v rámci svěřených kompetencí vykonává vedle správy cla, spotřebních a ekologických daní a vybírání a vymáhání peněžitých plnění celou řadu dalších činností (kontroly zákazů a omezení při propuštění zboží do navrženého režimu, ochrana práv duševního vlastnictví, kontroly v silniční přepravě, zaměstnávání cizinců, Intrastat atd.), které nesouvisí s naplňováním příjmové stránky rozpočtu a jejichž výkon je spojen s vyššími náklady.

Tabulka č. 54: Základní ukazatele

(v tisících Kč)

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Daňové příjmy (kapitola VPS)	233 094 216	115 227 813	121 103 833	144 566 523	138 645 647	134 923 115
Příjmy v kapitole 312 - MF	731 654	788 166	798 270	807 887	750 003	1 735 039
Příjmy celkem	233 825 870	116 015 979	121 902 103	145 374 410	139 395 650	136 658 154
Výdaje celkem	4 741 003	4 639 068	4 542 557	4 854 309	4 662 360	4 923 593
z toho: běžné výdaje	4 151 560	4 197 450	4 119 633	4 369 544	4 409 252	4 526 833
Výdaje (bez tvorby RF)	4 530 698	4 311 421	4 359 788	4 801 813	4 662 360	4 923 593
z toho: běžné výdaje	4 029 927	4 029 340	4 102 150	4 324 569	4 409 252	4 526 833
Počet zaměstnanců	7 867	7 029	6 762	6 551	6 202	6 194

Tabulka č. 55: Efektivnost a nákladovost ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Efektivnost						
Příjmy na 1 Kč výdajů	51,61	26,91	27,96	30,27	29,90	27,76
Příjmy na 1 zaměstnance v Kč	29 722 368	16 505 332	18 027 522	22 191 178	22 475 919	22 062 989
Nákladovost						
Výdaje na 100 Kč příjmů	1,94	3,72	3,58	3,30	3,34	3,60
Výdaje na 1 zaměstnance v Kč	575 912	613 376	644 748	732 989	751 751	794 897
Běžné výdaje na 1 zaměstnance v Kč	512 257	573 245	606 647	660 139	710 940	730 842

3. VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Veřejné zakázky malého rozsahu s pořizovací hodnotou **do 200 tis. Kč bez daně z přidané hodnoty** jsou v rozhodovací pravomoci ředitelů odborů Generálního ředitelství cel a ředitelů celních ředitelství. Jedná se o jednorázové nákupy drobného spotřebního charakteru, drobné služby, opravy a údržbu, rekreace. V roce 2009 činily na Generálním ředitelství cel 16,7 mil Kč bez daně z přidané hodnoty, na celních ředitelstvích celkem 17,3 mil. Kč bez daně z přidané hodnoty.

Veřejné zakázky malého rozsahu s hodnotou **od 200 tis. do 2 mil. Kč bez daně z přidané hodnoty** (u stavebních prací do 6 mil. Kč bez daně z přidané hodnoty) jsou na Generálním ředitelství cel zadávány prostřednictvím Referátu 010 Veřejných zakázek a činily celkem 116,6 mil. Kč bez daně z přidané hodnoty. Na celních ředitelstvích jsou zadávány v pravomoci jejich ředitelů a v roce 2009 byly zadány v celkové hodnotě 41,8 mil. Kč bez daně z přidané hodnoty. V roce 2009 se největší zakázky malého rozsahu týkaly např. stavebních oprav na Celní škole Jíloviště (3,3 mil. Kč), oprav v ŠSCS Miletín (2,1 mil. Kč), rekonstrukce RZ Orlické Záhoří (3,5 mil. Kč), opravy podlah a rekonstrukce EPS, EZS a CCTV na GŘC (3,9 mil. Kč). Dále byla pořízena nová rentgenová technika pro Oddělení 023.1 Celní - Praha - Pošta Celního úřadu Praha Ruzyně, vysokozdvizné vozíky a manipulační technika pro sklady CS, výstrojní součástky, speciální aplikační software, vybavení pro videokonference, výpočetní technika, zařízení pro laboratoře, rehabilitační péče pro celníky, rekreační péče pro zaměstnance CS a vzdělávací kurzy.

V roce 2009 bylo zadáno v CS 49 veřejných zakázek s pořizovací hodnotou **nad 2 mil. Kč bez daně z přidané hodnoty (u stavebních prací nad 6 mil. Kč bez daně z přidané hodnoty)**, zadávaných podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v celkové hodnotě téměř 220 mil. Kč bez daně z přidané hodnoty. Mezi největší zakázky patřily stavební práce na rekonstrukci Celního ředitelství Ostrava (15 mil. Kč), Celního úřadu Břeclav (5,9 mil. Kč), pokračování rekonstrukce ubytovny Nové Butovice (4,4 mil. Kč), rozvoj a podpora aplikací ICT Celní správy (např. Datový sklad, ČESDIČ, bezpečnost IS, Instat a Intrastat, komunikační infrastruktura, e-Dovoz, CDS, SPD). Další významné zakázky se týkaly nákupu nových automobilů pro CS (celkem za 42 mil. Kč) a rozšíření pronájmu vozidel o dalších 13 vozů. Byla mimo jiné nakoupena technika pro operativně pátrací činnost za 6 mil. Kč a stejnokroje pro celníky celkem za 4 mil. Kč.

V roce 2009 nebyla na Generálním ředitelství cel uskutečněna žádná kontrola nadřízeného orgánu zaměřená na veřejné zakázky.

Referátem 010 Veřejných zakázek byly průběžně prováděny na odborech Generálního ředitelství cel operativní kontroly na zadávání zakázek malého rozsahu, které mají za úkol metodicky sjednocovat postupy zadávání a odstraňovat případné nedostatky ve vedení agendy zakázek malého rozsahu.

VII. PROVOZNÍ ZABEZPEČENÍ CELNÍ SPRÁVY

1. INVESTIČNÍ VÝSTAVBA

V rámci stavebně investičních a rekonstrukčních činností bylo v roce 2009 realizováno 17 akcí, z čehož 10 jich bylo v roce 2009 zcela dokončeno.

Stavebně a finančně byla dokončena kompletní rekonstrukce Vzdělávacího a rehabilitačního střediska Skočice, nástavba a přístavba objektu Hornická Celního ředitelství Ústí nad Labem, dokončena byla rekonstrukce kanalizace v Ostravě Bohumíně, rekonstrukce spojovacího krčku mezi objekty a rekonstrukce objektu Fytoveteriny na hraničním přechodu Lanžhot.

V roce 2009 byla v rámci odstraňování havarijního stavu realizovaná hydroizolace objektu Celního úřadu Český Krumlov, rekonstrukce výměňkové stanice Celního úřadu Písek a odstraněna ekologická havarijní situace v suterénu objektu provedením nové hydroizolace nádrží ve Školícím středisku CS Jíloviště. Neukončené investiční akce v roce 2009 budou realizovány v roce 2010, rekonstrukce objektů Brno – Traťová, rekonstrukce Celního úřadu Břeclav, rekonstrukce Celního ředitelství Ostrava, změna topného média a nová kanalizační přípojka ve Školícím středisku CS Miletín a rekonstrukce Celního úřadu Olomouc – Sladkovského.

V roce 2009 byla dokončena první etapa a zahájena druhá etapa rekonstrukce ubytovny Nové Butovice. Projektově byly zahájeny práce na rekonstrukci oplocení a vjezdu na pozemek u objektu Jeremenkova.

V rámci FKSP byly dokončeny dvě akce při rekonstrukci ZTI (rozvody vody, kanalizace a kompletní sociální zařízení) v objektu CS Orlické Záhoří.

Proběhla nová instalace nebo rozšíření systémů EZS a EPS v 9 objektech CS, u akce EZS Generálního ředitelství cel proběhly projektové práce a realizace akce se předpokládá v letech 2010-2011.

Co se týče čerpání finančních prostředků, bylo v roce 2009 vyčerpáno 81,1% disponibilního rozpočtu v oblasti staveb, a 87,2% disponibilního rozpočtu v oblasti EZS a EPS.

Od roku 2005 se snižují prostředky na investiční výstavbu, důsledkem je zhoršování fyzického stavu staveb a jejího vybavení a zvyšování nákladů na havarijní opravy objektů.

2. AUTOPROVOZ

V rámci obnovy vozového parku CS bylo v roce 2009 pořízeno celkem 31 vozidel, 6 kynologických - Renault Kangoo, 1 8-místné - Renault Trafic, 21 combi - Dacia Logan, 2 5-místné - VW Transporter a 1 5-ti místné Škoda Roomster.

Dále bylo pořízeno 113 vozidel Seat Ibiza financovaných prostřednictvím leasingu.

Nejvíce opotřebovaná vozidla byla průběžně vyřazována z majetku CS tak, aby byly naplněny požadavky Optimalizace vozidel CS.

Od roku 2005 se snižují prostředky na nákup vozidel na obnovu vozového parku CS, řešením bylo zajištění vozidel prostřednictvím leasingu.

3. TECHNIKA

V roce 2009 byly činnosti zaměřeny zejména na níže uvedené oblasti:

1. zajištění provozuschopnosti velkokapacitního rentgenu (VK RTG) k provádění efektivní kontroly kamionů, který je intenzivně provozován od roku 2004 a který byl doplněn o mobilní rampu, umožňující kontroly i osobních vozidel, což výrazně zvýšilo jeho užítou

hodnotu. Již v roce 2009 byla avizována nutnost přípravy na revizi generátoru-zdroje ionizujícího záření, která bude v roce 2010 nezbytností, přestože jde o finančně náročnou akci.

2. zajištění provozuschopnosti silničních vah pro výkon kompetence kontrol nápravových hmotností nákladních vozidel, kde na místě připomenout nutnost mezirezortní koordinace v gesci Ministerstva dopravy bez níž je výkon kompetence méně efektivní a nejednotný.

3. zajištění mobilních kanceláří pro mobilní dohledy, kdy v roce 2009 byl rozšířen počet speciálních vozidel s kancelářskými vestavbami o dalších 5 vozidel převzatých bezúplatně od Ředitelství silnic a dálnic a byly provedeny 3 další vestavby do vozidel. Lze konstatovat, že CS je v této kategorii vozidel, zejména postupnými bezúplatnými převody, vybavena pro nejbližší 2-3 roky.

4. dovybavení zvláštních výstražných zařízení (ZVZ - modré majákové soupravy) pro vozidla celního dohledu kdy v roce 2009 bylo provedeno 15 montáží a tím naplněny aktuální požadavky výkonu. V zájmu bezpečnosti byla tato vozidla již vybavena i předními zábleskovými světly do masky a doplněny STOP nápisem a pro rok 2010 se předpokládá pouze doplnění předních zábleskových světel do masek některých vozidel.

5. pro zkvalitnění pátrání po narkotikách u tzv. polykačů bylo zřízeno speciální pracoviště při Ústřední vojenské nemocnici Střešovice, které bylo vybaveno speciálním WC.

6. pro složky pátrání byl zakoupen videoskop zcela nové generace, umožňující prohlídky nepřístupných prostor a digitální zpracování obrazů s možností propojení k PC.

4. VÝSTROJNÍ ZABEZPEČENÍ

Vzhledem k výši přidělených finančních prostředků v roce 2009 nebyl centrální výstrojní sklad naplněn výstrojnými součástkami do zásoby, pouze byly realizovány některé nejdůležitější komodity na základě požadavků konkrétních příslušníků. Činnost ve výstrojním zabezpečení se zaměřila především na naplnění požadavků na výstrojní součástky obsažené v základní výbavě. Změny v kompetencích celní správy v letech minulých se projeví ve změnách požadavků na jednotlivé druhy a počty součástek s vysokými kvalitativními a užitnými vlastnostmi.

V rámci oddělení byla vyčerpána veškerá systémová úsporná opatření v zabezpečení celníků naturálními náležitostmi a byla nastavena a zavedena opatření, která mají zabezpečit výkon služby celníka podle skutečných potřeb a prováděných činností. K tomu byl zpracován nový vnitřní předpis, jehož realizací byly současně kompenzovány skutečné potřeby podle skutečného výkonu činností.

VIII. INTERNÍ AUDIT A KONTROLNÍ ČINNOST

1. INTERNÍ AUDIT

V roce 2009 Samostatné oddělení Interního auditu vykonalo šest auditů podle schváleného Plánu interního auditu na rok 2009 a jeden audit operativně zařazený na vyžádání generálního ředitele Generálního ředitelství cel. Jeden audit (č. 7/2009) byl přeložen do plánu na rok 2010.

Při sestavování ročního plánu interního auditu vycházejí auditoři z rozsahu působnosti a potřeb CS a stanovení priorit auditovaných oblastí na základě sestavení mapy procesních rizik a s přihlédnutím ke zjištění vnitřního kontrolního systému. Sestavení mapy má význam pro vypracování efektivního harmonogramu práce interního auditu. Zahrnuje seznámení se s posuzovanými činnostmi a s identifikací příslušných rizikových faktorů, tj. pravděpodobnostmi, že nějaká událost či akce bude mít negativní dopad na činnost CS a odpovídající posouzení jejich významu. Pro zefektivnění toku informací o rizikových činnostech používá útvar interního auditu vlastní softwarovou aplikaci pro sestavení mapy procesních rizik.

Cílem vykonaných auditů bylo prověřit, zda jsou jednotlivé postupy v systému zavedeny efektivně, účelně a zda jsou dodržovány právní předpisy, vnitřní akty řízení, stanovená kritéria a podmínky pro výkon.

Tabulka č. 56: Audity provedené v roce 2009 podle schváleného plánu

P.č.	Předmět auditu	Auditovaný útvar
1/2009	Správa celních a daňových příjmů	Celní ředitelství Olomouc
2/2009	Správa tradičních vlastních zdrojů	Celní ředitelství Brno
3/2009	Dovoz zboží v poštovním styku	Celní ředitelství Praha
4/2009	Oběh účetních dokladů	Celní ředitelství Ostrava
5/2009	Vyřizování škodních událostí	Celní ředitelství Plzeň
6/2009	Zadávání veřejných zakázek malého rozsahu	Celní ředitelství Hradec Králové

Audit č. 7/2009 Správa personálního informačního systému a příslušných evidencí byl na základě žádosti Odboru 40 Generálního ředitelství cel a se souhlasem generálního ředitele přeložen do plánu interního auditu na rok 2010.

Tabulka č. 57: Audity provedené v roce 2009 mimo schválený plán

P.č.	Předmět auditu	Auditovaný útvar
8/2009	Stávající systémy zabezpečení objektů CS	Generální ředitelství cel

Z provedených auditů vyloučeno 42 doporučení pro služební funkcionáře, kteří jsou odpovědní za auditovanou oblast.

2. KONTROLNÍ ČINNOST

2.1. Vnější kontrolní činnost

Orgány státní správy a institucemi České republiky, včetně orgánů EU, které jsou oprávněny provádět kontrolní, revizní nebo dohlídkovou činnost v CS, bylo v roce 2009 provedeno 23 kontrol. Vyjma roku 2008, kdy tyto orgány realizovaly kontrol více, je počet kontrol provedených těmito orgány od roku 2006 přibližně konstantní.

Z orgánů EU provedla Evropská komise 3 kontroly. V oblasti vývozních náhrad kontrolovalo Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova aplikaci předpisů EU. Z provedeného auditu CS zatím zprávu neobdržela, předběžně bylo auditory sděleno, že nebyly shledány žádné závažné nedostatky. Generální ředitelství pro zdraví a ochranu spotřebitele prověřilo stav všech dozorových orgánů, které zajišťují kontrolu v oblasti bezpečnosti potravin, krmiv, zdraví rostlin a zdraví a pohody zvířat. Auditory nebyly rovněž shledány žádné závažné nedostatky. Generální ředitelství pro rozpočet provedlo kontrolu vlastních zdrojů EU zaměřenou na vedení zvláštního účtu B, prominutí cel a provádění kontrol po propuštění zboží. Ke zprávě o kontrole, ve které jsou uvedeny předpokládané nesrovnalosti zjištěné v průběhu kontroly, zaslala CS Komisi připomínky. CS přesto přijala řadu opatření, mj. vydáním dvou nových vnitřních aktů řízení, zaváděním rizikových profilů, na základě kterých dochází k důkladným kontrolám zboží, a prověřování konkrétních obchodních transakcí formou operativních nebo plánovaných kontrol po propuštění zboží.

Ministerstvo financí uskutečnilo jednu kontrolu v oblasti PO a BOZP a jednu dohlídku se zaměřením na úroveň vedení spisové agendy a vydávání rozhodnutí v daňovém řízení. Oběma kontrolami nebyly shledány závady. Jednu kontrolu zahájil v roce 2009 Veřejný ochránce práv, kontrola není dosud ukončena. Kontrolní orgány České správy sociálního zabezpečení se zaměřily na plnění pojistného, finanční úřady na výběr správních poplatků, úřad práce na dodržování povinného podílu osob se zdravotním postižením, Ministerstvo pro místní rozvoj na proces dražeb, Ministerstvo vnitra na dodržování obecně platných právních předpisů v oblasti ochrany veřejného zdraví, Státní zemědělský intervenční fond na delegované činnosti, krajská veterinární správa na prověření způsobu nakládání s živočišnými a rostlinnými produkty, Odborový svaz státních orgánů a organizací na oblast BOZP, Český institut pro akreditaci, o.p.s. a certifikační orgán TÜV NORD Czech, s.r.o. na procesy a postupy prováděné v laboratořích. Kontrolními orgány a institucemi ČR nebyly shledány nedostatky nebo byly shledány jen drobné nedostatky, které byly na místě nebo v krátkém časovém termínu odstraněny.

2.2. Vnitřní kontrolní činnost

Odbornými útvary Generálního ředitelství cel a celních ředitelství bylo v roce 2009 na všech organizačních úrovních CS provedeno 481 tématických kontrol. Dále byly odbornými útvary a služebními funkcionáři na všech úrovních organizační struktury CS uskutečněny operativní a celními úřady tématické kontroly v celkovém počtu 4765 případů. V porovnání s předchozím obdobím (2005 až 2008) dochází k mírnému snižování počtu tématických kontrol a ke stabilizaci počtu kontrol operativních. Důvodem je užší zaměření kontrol a lepší plánování tématických kontrol, které vyloučilo duplicity. Dále došlo vzhledem k předchozím obdobím k výraznému zvýšení počtu kontrol, které provedli v rámci své řídicí činnosti služební funkcionáři. Kontrolní činnost směřovala především do agend celního řízení, kanceláře celního úřadu, správy příjmů a mobilního dohledu, v menší míře pak do agendy daňového řízení a integrovaných kontrol. V porovnání s roky 2007 a 2008 byly kontroly obsahově zaměřeny do stejných agend činností CS, zejména na celních úřadech. Kontrolní zjištění ze všech forem kontrol vzhledem k četnosti a závažnosti negativních odchylek se nijak neodlišují od výsledků kontrol z předchozích období, přičemž nejzávažnější pochybení byla zjištěna, stejně jako v letech 2007 a 2008 v agendách správy příjmů a celního řízení.

2.3. Inspekční činnost

Inspekčními a kontrolními útvary Generálního ředitelství cel a celních ředitelství bylo provedeno 69 inspekčních šetření zaměřených na šetření a dokumentaci protiprávního jednání zaměstnanců CS. V rámci těchto inspekčních šetření bylo kontaktováno 186 zaměstnanců CS. V souladu s novým vnitřním aktem řízení, který mj. umožňuje provádět vlastní inspekční šetření služebními funkcionáři, bylo dotčeno inspekčními šetřeními realizovanými těmito funkcionáři 169 zaměstnanců CS. Za nejzávažnější porušení právních předpisů vyplývající

z ukončených šetření lze považovat nesprávné zaúčtování cla na zvláštní účet B nebo pozdní zaúčtování cla v evidenci tradičních vlastních zdrojů, v daňové agendě porušení základních povinností příslušníka bezpečnostního sboru při likvidaci ovocného destilátu v pěstitelské pálenici, v agendě informatiky podezření z porušení pracovních povinností, nehodu řidiče vozidla výkonového zpoplatnění, při které došlo ke smrtelnému zranění spolujezdce, zanechání služebního průkazu v zástavě, postřelení služební zbraní, ztráty svěřených předmětů, neoprávněného účtování cestovních náhrad a užívání služebního motorového vozidla k soukromým účelům. Dále byly šetřeny některé přestupky celníků vyplývající ze zákona o přestupcích, zejména přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

Na základě výsledků inspekční a kontrolní činnosti oddělení kontrol a inspekce Generálního ředitelství cel a celních ředitelství a služebních funkcionářů bylo přijato 361 organizačních a personálních opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

2.4. Vyřizování stížností, oznámení, podnětů a petic

Stížnosti právnických a fyzických osob jsou v CS vyřizovány dle ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Petice jsou vyřizovány podle zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním. V roce 2009 bylo celními orgány vyřízeno 90 stížností a 2 petice, 13 stížností bylo shledáno částečně důvodných, tj. 14,4 %. Tyto stížnosti směřovaly v 10 případech proti postupu celních orgánů, ve 3 případech upozorňovaly na nevhodné chování úředních osob. Zpracovatelé petic nesouhlasili s plánovaným zrušením jednoho detašovaného pracoviště CS. Obě petice byly shledány nedůvodnými. Ve sledovaném období opětovně došlo ke snížení počtu vyřízených stížností a petic. Zároveň došlo i ke snížení počtu stížností, které byly shledány částečně důvodnými.

Na elektronickou adresu korupce@cs.mfcr.cz bylo v roce 2009 zasláno 7 podání, z nichž 3 byla shledána důvodnými (neupozorňovala na korupční jednání, ale na mimopracovní aktivity jednoho zaměstnance CS). Jedno podání bylo vyhodnoceno jako podnět upozorňující na protiprávní jednání a klamání spotřebitele při uvádění zboží na trh států EU. Další podání, které nasvědčovalo páchání finanční kriminality, bylo postoupeno Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR z důvodu věcné nepříslušnosti. Na bezplatné protikorupční lince 800 232 222 bylo v roce 2009 přijato 5 oznámení týkajících se postupu celních úřadů. Všechna oznámení byla shledána jako nedůvodná.

Tabulka č. 58: Souhrnné ukazatele z kontrolní činnosti

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Tematické kontroly provedené útvary Generálního ředitelství cel a celních ředitelství	697	700	577	495	481
Ostatní kontroly (tematické kontroly provedené celními úřady, operativní kontroly provedené všemi útvary CS, kontroly provedené služebními funkcionáři)	2 563	1 838	2 882	2 692	4 765
Počet osob dotčených v rámci inspekčních šetření provedených útvary inspekce a kontroly Generálního ředitelství cel a celních ředitelství	286	222	262	251	186
Přijatá opatření na základě výsledků inspekčních šetření	355	437	400	364	361
Vyřízené stížnosti a petice	172	129	143	109	92
z toho důvodných a částečně důvodných	36	16	16	16	13
Vnější kontrolní činnost (orgánů státní správy České republiky a EU)	-	18	23	42	23

IX. SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM

Generální ředitelství cel jako povinný subjekt zajišťuje agendu poskytování informací v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb, o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon“), cestou Oddělení 202. V roce 2009 bylo Generálním ředitelstvím cel přijato a zaevidováno celkem 14 písemných žádostí o poskytnutí informací podle zákona. Dvě žádosti byly odloženy, v jedenácti případech byla žadateli zaslána požadovaná informace, v jednom případě byla část informace poskytnuta a poskytnutí části bylo odmítnuto. Vůči Generálnímu ředitelství cel nebyly podány stížnosti na postup při vyřizování žádosti o informace a nebylo vedeno soudní řízení o právech a povinnostech podle zákona.

Mimo standardní žádosti podle zákona obdrželo Generální ředitelství cel dalších 1 131 žádostí o informace z celní a daňové oblasti, což je obdobné množství jako v 2008 (celní ředitelství a úřady mají evidováno v roce 2009 dalších cca 3 000 takovýchto žádostí). Žadateli o poskytnutí informací byly fyzické i právnické osoby. Výrazně převažovala podání elektronickou cestou, řada žádostí byla řešena i osobním jednáním s žadatelem. Nejčastěji se žádosti týkaly podmínek dovozu a vývozu zboží, zařazování zboží do celního sazebníku, celních sazeb a oblasti spotřebních daní, daně z přidané hodnoty, a od poloviny roku 2009 povinné registrace obchodníků se třetími zeměmi do systému EORI. Kromě písemných žádostí směřovalo na Oddělení 202 Generálního ředitelství cel značné množství obdobných telefonických dotazů. Veškeré žádosti byly vyřízeny bez nároků na zpoplatnění.

X. VZTAHY S OBCHODNÍ I LAICKOU VEŘEJNOSTÍ

K propagaci CS u obchodní i laické veřejnosti a poskytování informací přispívá největší měrou aktivní práce s nejmodernějším komunikačním prostředkem - internetovými stránkami, jejichž správcem je Oddělení 202 Generálního ředitelství cel. V rámci zlepšení komunikace s veřejností a usnadnění orientace při vyhledávání informací prošly internetové stránky v roce 2009 zásadní změnou grafickou i obsahovou. Dalším informačním kanálem byly tiskové zprávy a tiskové konference. Oddělení 202 Generálního ředitelství cel zorganizovalo 5 tiskových konferencí a vydalo 20 tiskových zpráv a informací. Některé z těchto zpráv souvisely s činností OLAF nebo hovořily o mezinárodní spolupráci a byly i v anglické mutaci. Celníci i v roce 2009 pozitivně zviditelnili svou činnost na poli kontrol stánkového prodeje, při akcích proti velkopěstírnám marihuany, které probíhaly i v mezinárodní spolupráci s německou celní správou a proti nelegální výrobě a distribuci tabákových výrobků. Oddělení 202 Generálního ředitelství cel metodicky i přímo řídilo či koordinovalo vystupování regionálních mluvčích. Ostatní tiskoví mluvčí celních ředitelství vydali v roce 2009 celkem 172 tiskových zpráv a informací. K propagaci CS nepochybně přispělo i tradiční Mistrovství Celní správy České republiky ve služební kynologii, prezentace s Armádou České republiky v Králíkách a rozsáhlá na Dnech NATO v Ostravě – Mošnově.

Významným hráčem na poli informovanosti laické i odborné veřejnosti stále zůstává služební měsíčník Clo Douane.

XI. ZÁVĚR

Celní správa České republiky v uplynulém roce bez problémů zvládla výkon činností spojených se svěřenými kompetencemi, a to jak ve fiskální oblasti (správa cla, spotřebních a ekologických, vybírání a vymáhání peněžitých plnění v rámci dělené správy), tak i v oblasti ochrany zájmů EU a České republiky, kde má významnou kontrolní roli při ochraně trhu a občanů.

V roce 2010 bude pokračovat implementace důležitých projektů v oblasti elektronizace a zjednodušování celního a daňového řízení (druhá část systému e-Dovoz, která nahradí současný systém WDIS, systém EMCS pro sledování dopravy zboží zatíženého spotřebními daněmi na evropské úrovni).

Celní správa České republiky se bude rovněž aktivně podílet na přípravě projektů jednoho inkasního místa a reformy nefiskálních, kontrolních a dohledových procesů Ministerstva financí.

Jedním z významných cílů Celní správy České republiky pro následující období je spolu s optimalizací vnitřní organizace a lidských zdrojů zavedení procesního přístupu řízení organizace a jednotných metod a kritérií měření výkonnosti.